

HVIDVASK

DE OFFENTLIGE INSTANSERS FORVENTNINGER TIL REVISORERNES ARBEJDE I FORBINDELSE MED HVIDVASK

CAMILLA DAHL GUSTAVUSSEN
VEJLEDER: HANS HENRIK BERTHING
AALBORG UNIVERSITET – CAND. MERC. AUD
3. JANUAR 2021

Titelblad

AALBORG UNIVERSITET

Titel: De offentlige instansers forventninger til
revisorernes arbejde i forbindelse med hvidvask

Afleveringsdato: 03.01.2021|

Vejleder: Hans Henrik Berthing

Studium: Cand. Merc. Aud.

Modul: 10. semester - speciale (30 ECTS)

Anslag: 176.347

Sideantal 73 normalsider

Udarbejdet af:

Camilla Dahl Gustavussen

Studienummer: 20143825

Camilla Dahl Gustavussen

Forord

Denne afhandling er udarbejdet som et afsluttende speciale på Cand. Merc. Aud. Studiet ved Aalborg Universitet. Afhandlingen er udarbejdet i perioden september til december 2020, af Camilla Dahl Gustavussen der til dagligt arbejder som revisor hos Beierholm i Aalborg.

Afhandlingen omhandler hvidvask, hvor omdrejningspunktet er at belyse de offentlige instansers forventninger til revisorernes arbejde i forbindelse med hvidvask, samt en undersøgelse af hvilken betydning COVID-19 pandemien får på hvidvaskområdet. Dette emne har vagt interesse, idet der den eneste tid har været øget fokus på hvidvaskområdet. Derudover har de indførte kompensationsordninger i forbindelse med COVID-19 pandemien, medført sager med svindel og misbrug, hvorfor det har været interessant at undersøge betydningen af dette for hvidvaskområdet samt revisorernes inddragelse.

Afhandlingen indeholder teoretisk relevant litteratur inden for emnet. Derudover er der udført relevante undersøgelser, hvor medarbejdere fra Hvidvasksekretariatet (SØIK), Erhvervsstyrelsen, Foreningen af Statsautoriseret Revisorer samt Skattestyrelsen er blevet interviewet. Interviewene har dannet grundlag for en spørgeskemaundersøgelse, som er blevet besvaret af revisorer.

Der skal lyde en stor tak til medarbejderne fra Hvidvasksekretariatet (SØIK), Erhvervsstyrelsen, Foreningen af Statsautoriseret Revisorer samt Skattestyrelsen der har stillet op til interviews, samt en stor tak til de revisorer der har været behjælpelige med besvarelse af spørgeskemaet. Derudover skal der lyde en tak til min vejleder, Hans Henrik Berthing, der gennem afhandlingen har været behjælpelig med vejledning, interesse for emnet, samt forståelse.

Abstract

In the recent years there has been an increased focus on money laundering. This has increased the demands towards the Authorities and the Private Actors, who has worked with preventing and controlling money laundering. Statements from the prosecution office shows that the number of notifications to the Secretary of Money Laundering are rising, whereas the numbers of notifications made by accountants are limited. The limited number of notifications from accountants questions their work, when it comes to the identification of money laundering. In the light of this, the purpose of this thesis is to investigate if the Government Agencies, that works with money laundering, are critical towards the work of the accountants regarding money laundering. Therefore, a study has been made to investigate if the accountants fulfill the expectations of the Government Agencies correlated to the identification of money laundering.

In an article from the Financial Supervisory Authority it appears that the prevention of money laundering still is of great importance during the COVID-19 pandemic. The parliament has due to the COVID-19 pandemic initiated compensation schemes to help forcible closed companies to cover their expenses. Investigations shows that the compensation schemes can create new sources of income for the criminals. Therefore, this can create a risk regarding people and companies that will try and take advantage of the situation to commit crimes and launder money. The Auditing Industry has, as the Trust Representative of the Public, been involved as the central actor in controlling the payment of the compensations scheme of fixed costs, with the purpose of limiting the risk of misconduct. The thesis wants to investigate what significance the COVID-19 pandemic gets on the area of money laundering and the work of the accountants regarding money laundering. The thesis is built up by a qualitative study, with interviews of selected Government Agencies, as well as a quantitative study, where the accountants are asked through a questionnaire.

It can be concluded by the analysis, that accountants in some cases do not meet the expectations of the Government Agencies regarding the identification and notification of money laundering. An expectation gap arises between the work made by the accountants and the perception that the Government Agencies have of this. Beside this, the Government Agencies defined in the thesis, have unreasonable expectations to the work of the accountants. Furthermore, the analysis concludes that the Government Agencies need the accountants as an independent third party in connection to the identification of money laundering as well as with controlling the compensation scheme applications.

It would be interesting to investigate further, which changes as well as actions that should be made for the accountants to fulfil the expectations of the government agencies in connection to identifying money laundering. Additionally, it could be interesting to follow the development on the area of money laundering in connection to the COVID-19 pandemic.

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 – Introduktion

1	Indledning	1
2	Problemfelt og problemformulering	3
2.1	Forskningsspørgsmål	3
3	Afgrænsning	4
4	Metode	5
4.1	Videnskabsteori	5
4.1.1	Konstruktivisme	6
4.2	Valg af teori og empiri	7
4.3	Empirisk dataindsamling	8
4.3.1	Primær- og sekundært data	8
4.4	Objektivitet, reliabilitet og validitet af empiri	9
4.4.1	Objektivitet	9
4.4.2	Validitet	10
4.4.3	Reliabilitet	11

Kapitel 2 – Redegørelse af teori og empiri

5	Teori og redegørelse	12
5.1	Principal-agent teorien	12
5.1.1	Kritik af principal agent-teorien	13
5.2	Offentlighedens tillidsrepræsentant og god revisorskik	13
5.3	Forventningskløften	14
5.3.1	Brenda Porter	15
5.3.2	Bent Warming-Rasmussen	16
5.3.3	Delkonklusion forventningskløften	17
5.4	Hvidvask	17
5.4.1	Hvidvaskloven generelt	18
5.4.2	Hvidvasklovens krav og pligter	19
6	Empiri	25
6.1	Kvalitativ og kvantitativ empiri	25
6.1.1	Semistruktureret Interview	27
6.1.2	Spørgeskemaundersøgelse	32

Kapitel 3 – Analyse

7	Analyse – forskningsspørgsmål	37
----------	--------------------------------------	-----------

7.1	Analyse af de offentlige instansers forventninger til revisorerne i forbindelse med afdækning samt underretning af hvidvask.....	37
7.1.1	Identificering af hvidvask.....	38
7.1.2	Hvidvaskunderretninger	42
7.1.3	Forventningerne til revisorerne.....	45
7.1.4	Delkonklusion.....	48
7.2	Analyse af om der stilles urimelige forventninger fra de offentlige instanser til revisorerne i forbindelse med afdækning samt underretning af hvidvask.....	49
7.2.1	Hvidvaskloven generelt.....	49
7.2.2	Identificering af hvidvask.....	54
7.2.3	Hvidvaskunderretninger	58
7.2.4	Forventningerne til revisor	60
7.2.5	Delkonklusion.....	63
7.3	Analyse af hvilken betydning COVID-19 pandemien får på hvidvaskområdet og revisorerne identificering af hvidvask.....	64
7.3.1	Nye kundeforhold hos revisorer	65
7.3.2	COVID-19 og hvidvask.....	66
7.3.3	Antal underretninger under COVID-19	68
7.3.4	Delkonklusion.....	69
7.4	Analyse af om de offentlige instanser har behov for en uafhængig parts udtalelse.....	70
7.4.1	Principal-agent teorien	70
7.4.2	Offentlighedens tillidsrepræsentant.....	71
7.4.3	Revisionserklæring på kompensationsordninger	72
7.4.4	Delkonklusion.....	74

Kapitel 4 – Afslutning og overvejelser

8	Konklusion.....	76
9	Perspektivering	78

Kapitel 5 – Litteraturliste

10	Litteraturliste	80
----	-----------------------	----

Kapitel 6 – Bilag

11	Bilag.....	84
11.1	Bilag 1 – Interviewguid Skattestyrelsen.....	84
11.2	Bilag 2 – Interviewguid Erhvervsstyrelsen	87
11.3	Bilag 3 – Interviewguid SØIK	90

11.4	Bilag 4 – Interviewguid FSR.....	92
11.5	Bilag 5 – Transskribering Skattestyrelsen	95
11.6	Bilag 6 – Transskribering Erhvervsstyrelsen	104
11.7	Bilag 7 – Transskribering SØIK.....	113
11.8	Bilag 8 – Transskribering FSR	127
11.9	Bilag 9 – Kodning af interview	141
11.10	Bilag 10 – Spørgeskema revisorer.....	145
11.11	Bilag 11 – Spørgeskema revisorer med respondentsvar	151
11.12	Bilag 12 – Bearbejdelse og kodning af spørgeskema revisorer	161

Figuroversigt

Figur 1: Valg af teori og empiri	8
Figur 2: Forventnings-præsentationskløften	15
Figur 3: Tillidsprocessen	17
Figur 4: Eksempel på hvidvask	19
Figur 5: Kvalitativ og kvantitativ metode	27
Figur 6: Beskrivelse hvidvask	33
Figur 7: Beskrivelse hvidvask og COVID-19	33
Figur 8: Utilstrækkelig præstationer	46
Figur 9: Utilstrækkelig regulering	47
Figur 10: Urimelige forventninger	62

Tabeloversigt

Tabel 1: Respondentbesvarelse	34
Tabel 2: Uddannelsesbaggrund	35
Tabel 3: Erhvervs erfaring	35
Tabel 4: Antal revisionsvirksomheder sammenlignet med pengeinstitutter	39
Tabel 5: Antal hvidvaskunderretninger fordelt på underretningspligtige	42
Tabel 6: Antal hvidvaskunderretninger 2020	43
Tabel 7: Revisorernes kendskab til kundekendskabsprocedure	50
Tabel 8: Revisorernes holdning til kundekendskabsprocedure	50
Tabel 9: Revisorernes kendskab til risikovurdering	51
Tabel 10: Revisorernes holdning til risikovurdering	51
Tabel 11: Revisorernes kendskab til kontantforbuddet	52
Tabel 12: Revisorernes holdning til kontantforbuddet	53
Tabel 13: Ansvar for at identificere hvidvask	54
Tabel 14: Revisorernes arbejdsposition for at identificere hvidvask	55
Tabel 15: Revisorernes muligheder for at identificere hvidvask	56
Tabel 16: Tilstrækkeligheden af revisorernes arbejde ved identificering af hvidvask	57
Tabel 17: Skal revisorer gøre mere i forbindelse med at identificere hvidvask	57
Tabel 18: Revisorernes underretning(er) om mistanke af hvidvask til Hvidvasksekretariatet	58
Tabel 19: Procentmæssige andel af underretningerne for 2019	59
Tabel 20: Foretages der unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet	60
Tabel 21: Har de offentlige instanser urimelige forventninger til revisorerne	60
Tabel 22: I hvor høj grad har de offentlige instanser urimelige forventninger til revisorerne	61
Tabel 23: Nye kundeforhold i forbindelse med ansøgning af kompensationsordningerne	65
Tabel 24: Risikovurdering og kundekendskabsprocedurer af nye kundeforhold	66
Tabel 25: Hvidvask som følge af COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne	67
Tabel 26: Risiko for hvidvask som følge af COVID-19	67
Tabel 27: Underretninger om mistanke af hvidvask til Hvidvasksekretariatet under COVID-19 pandemien	69
Tabel 28: Skyldes underretningerne svindel med kompensationsordningerne	69
Tabel 29: Påvirker de seneste hvidvaskskandaler tilliden til revisorerne	72
Tabel 30: Revisorerklæring i forbindelse med ansøgning af lønkomensation	73
Tabel 31: Har revisorerne et ansvar for at identificere svindel med kompensationsordningerne	74

1 Indledning

Ifølge Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet er hvidvask et komplekst problem og et alvorligt samfundsproblem. Hvidvask er inden for de seneste par år kommet mere i fokus, og tilsynet er ligeledes blevet øget. Kravene til myndighederne og de private aktører, der arbejder med forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask, er større. Alt dette sker sammen med, at de kriminelles metoder er blevet mere sofistikerede. Derudover har flere større hvidvask-sager gennem de seneste år skærpet fokus og opmærksomheden på hvidvask.¹ Det øgede fokus på hvidvaskområdet har forårsaget stigninger i antallet af underretninger til Hvidvasksekretariatet. En opgørelse fra Anklagemyndigheden viser, at Hvidvasksekretariatet i 2018 modtog 35.768 underretninger om hvidvask, hvorimod de i 2019 modtog 53.454 underretninger om hvidvask, hvorfor der fra 2018 til 2019 er sket en markant stigning i antallet af underretninger til Hvidvasksekretariatet. De fleste underretninger bliver foretaget af pengeinstitutterne, der i 2019 foretog 77 % af underretningerne, hvorimod revisorerne i 2019 alene foretog 195 underretninger, hvilket svarer til 0,4%.²

Pengeinstitutternes indsats mod bekæmpelse af hvidvask mærkes blandt andet gennem det initiativ, som pengeinstitutternes brancheorganisation *Finans Danmark* iværksatte i december 2018. Initiativet vedrører 25 anbefalinger til, hvordan bekæmpelsen af hvidvask i den finansielle sektor styrkes. En af de mest omfattende anbefalinger heraf er planen om fælles og ambitiøse IT-løsninger.³ Den skærpede indsats og tiltag fra pengeinstitutterne skyldes blandt andet de seneste års hvidvaskskandaler, hvor flere pengeinstitutter er blevet sigtet for overtrædelse af hvidvaskloven. Heraf er Danske Bank blevet sigtet for at have overtrådt hvidvaskloven i et af bankens estiske filialer. I sigtelsen fremgår det, at Danske Banks estiske filial ikke havde tilstrækkelige it-systemer, herunder transaktions og risikoovervågnings systemer.⁴

Det er tydeligt, at hvidvaskskandalerne har haft en effekt på pengeinstitutternes indsats mod bekæmpelse af hvidvask. Spørgsmålet er imidlertid, hvorvidt dette har haft en betydning for de øvrige underretningspligtiges indsats mod hvidvask. I undersøgelsen af hvidvaskskandalerne er fokus ofte på hvem, der kan stilles til ansvar for disse forhold. I den forbindelse bliver revisorer ofte omtalt. Her i blandt en vurdering af om revisorerne burde have opdaget forholdet, og om de har udført deres arbejde tilfredsstillende og i overensstemmelse med lovgivningen.

¹ Anklagemyndigheden (2018) "*Hvidvask i Danmark – den nationale risikovurdering 2018*".

² Anklagemyndigheden (2019) "*Underretninger og videregivelser i 2019*".

³ Finans Danmark (2019) "*Hvidvask Task Force er klar med 25 anbefalinger*".

⁴ Danske Bank (2018) "*Rapport om non-resident porteføljen i Danske Banks estiske filial*".

Hvis der foretages en vurdering af revisorernes arbejde omkring identificering af hvidvask på baggrund af antallet af underretninger fra revisorerne, kan der opstå en tvivl om, hvorvidt revisorerne efterlever hvidvaskloven samt undersøgelses- og underretningspligten.

Revisorerne har som offentlighedens tillidsrepræsentant et ansvar, men der kan samtidig stilles spørgsmål ved, om de offentlige myndigheders forventninger til revisorerne er blevet for omfattende i forhold til de krav, der fremgår af hvidvaskloven, og i forhold til det arbejde, som revisorerne udfører. Heraf opstår problematikken om, hvorvidt de offentlige instansers forventninger til revisorernes arbejde i forbindelse med identificering af hvidvask er urimelige. Yderligere opstår spørgsmålet om, hvorvidt de nuværende sikkerhedsforanstaltninger i henhold til hvidvaskloven afdækker risikoen for hvidvask eller om der er behov for yderligere tiltag.

Hvidvask anses derved som et aktuelt emne og er endvidere blevet aktualiseret i forbindelse med den verdensomspændende situation med COVID-19 pandemien. Situationen indebærer, at Folketinget har vedtaget en række love for at reducere de negative økonomiske virkninger af COVID-19 pandemien. Lovene omfatter kompensationsordninger, der har til hensigt at assistere virksomheder med compensation til dækning af løn-udgifter, fasteomkostninger samt kompensationsordninger til selvstændige og til aflyste arrangementer. Desværre medfører dette en risiko for, at visse personer vil forsøge at udnytte situationen til at begå kriminalitet og hvidvask. Revisionsbranchen er som offentlighedens tillidsrepræsentant inddraget i forbindelse med kontrollen af udbetalingerne med henblik på at begrænse risikoen for fejl og misbrug.⁵

Bekæmpelse af hvidvask er stadig af stor vigtighed. Undersøgelser viser, at stigningen af COVID-19 relaterede forbrydelser skaber nye indtægtskilder for de kriminelle. Den nuværende situation med COVID-19 kan derfor betyde en stigning af økonomisk kriminalitet, hvorfor Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen samarbejder om overvågning af ændringer i kriminalitetsmønstre og nye former for hvidvask.⁶

⁵ Gath, Peter & Jensen, Charlotte (2020) "COVID-19 – tanker og stof til eftertanke", side 4.

⁶ Anklagemyndigheden (2020) "SØIK, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen styrker samarbejdet om at bekæmpe økonomisk kriminalitet og hvidvask under COVID-19".

2 Problemfelt og problemformulering

Problematikkerne, som er nævnt under indledningen i afsnit 1, danner baggrund for afhandlingens fokus på hvidvask, økonomisk kriminalitet samt den nuværende situation med COVID-19 pandemien set i et økonomisk perspektiv. Hensigten med denne afhandling er at belyse forventningerne fra de offentlige instanser til revisorerne. Problemformuleringen lyder som følgende:

"Belys hvorvidt revisorerne opfylder de offentlige instansers forventning i forbindelse med afdækning og underretning af hvidvask samt hvilken betydning COVID-19 pandemien får herpå?"

Formålet med afhandlingen er at undersøge de offentlige instansers forventninger til revisorernes undersøgelse, opdagelse- og underretningspligt i forbindelse med hvidvask, samt hvilken betydning COVID-19 pandemien får for hvidvaskområdet og revisorernes identificering af hvidvask. Dette vil komme til udtryk i form af en redegørelse af hvidvasklovens bestemmelser, herunder hvilke krav der stilles til revisorerne som underretningspligtig.

I relation til at afdække, om der opstår en forventningskløft mellem revisorerne og de offentlige instanser, vil de teoretiske undersøgelser omkring *forventningskløften* blive gennemgået. Derudover foretages der en gennemgang af *principal-agent teorien*, hvor formålet er at foretage en undersøgelse af revisorerne som offentlighedens tillidsrepræsentant. Den teoretiske gennemgang danner grundlag for afhandlingens undersøgelsesområde samt udarbejdede interviewspørgsmål og spørgeskemaundersøgelse.

For at skabe en struktureret besvarelse af problemformuleringen opstilles følgende forskningsspørgsmål:

2.1 Forskningsspørgsmål

1. Hvilke forventninger er der fra de offentlige instanser til revisorerne i forbindelse med afdækning samt indberetning af hvidvask?
2. Stilles der urimelige forventninger fra de offentlige instanser til revisorerne i forbindelse med afdækning samt indberetning af hvidvask?
3. Hvilken betydning får COVID-19 pandemien på hvidvaskområdet og revisorernes identificering af hvidvask?
4. I hvilket omfang har de offentlige instanser behov for en uafhængig parts udtalelse?

Forskningsspørgsmålene er udarbejdet på baggrund af problemformuleringen og besvares ved analyse af kvalitative og kvantitative data, som fremkommer i form af semistrukturerede interviews samt spørgeske-
maundersøgelse, som sammenkobles med relevant litteratur på området.

3 Afgrænsning

Denne afhandling er målrettet hvidvaskområdet og berører derfor ikke besvigelser, hvorfor afhandlingen afgrænses fra at behandle ISA 240, som omhandler revisors ansvar vedrørende besvigelser. Dertil skal det nævnes, at besvigelser belyses i flere sammenhænge, idet besvigelser kan være indikatorer på hvidvask.

Et centralt begreb, der er gennemgribende i afhandlingen, er *de offentlige instanser*. Begrebet, *de offentlige instanser*, dækker almindeligvis over offentlige myndigheder, offentlige institutioner, offentlige organisationer eller lignende offentlige instanser.⁷ I afhandlingen afgrænses begrebet, *de offentlige instanser*, imidlertid til at dække over Hvidvasksekretariatet der er en særlig enhed under Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK), Erhvervsstyrelsen, samt Skattestyrelsen. Disse offentlige instanser samarbejder om bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, og hvorfor det i forbindelse med en forforståelse for emnet og problemformuleringen blev vurderet, at de benævnte offentlige instanser var relevante at adspørge og undersøge. Derudover behandles Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) til dels også under begrebet *de offentlige instanser*, FSR er en privat organisation, hvortil det skal nævnes at afhandlingen er af den viden, at FSR som udgangspunkt ikke kan kategoriseres som en offentlig instans. Herved afgrænses der i undersøgelsen fra at adspørge og undersøge regnskabsbrugerne. Med regnskabsbrugerne menes der advokater, bestyrelses- og ledelsesmedlemmer, erhvervsrådgivere samt pengeinstitutter.

Den teoretiske gennemgang af hvidvaskloven er ikke udtømmende, hvorfor der afgrænses til en redegørelse af, hvilke krav og pligter der følger af hvidvaskloven for de underretningspligtige. Herudover afgrænses der fra whistleblowerordningen grundet begrænsede ressourcer. Der afgrænses desuden fra at se på terrorfinansiering, som hvidvaskloven også regulerer. Hvidvaskloven regulerer ikke den bagvedliggende kriminalitet. Den bagvedliggende kriminalitet defineres som den kriminalitet, der udføres for at anskaffe det udbytte, der efterfølgende hvidvaskes. Den bagvedliggende kriminalitet findes i andre lovreguleringer, herunder straffeloven, hvorfor dette nævnes men ikke uddybes nærmere.

Revisorer har tavshedspligt, jf. revisorlovens § 30, stk. 1, men revisorer skal foretage indberetning til den rette myndighed, hvis dette er påkrævet i lovgivningen, eller når det skønnes nødvendigt i offentlighedens interesse. Revisorernes underretning og videregivelse af oplysninger til Hvidvasksekretariatet anses derfor

⁷ Den Danske ordbog (2020) "*Instans betydning*".

ikke som et brud på tavshedspligten, jf. hvidvaskloven (HL) §37. Afhandlingen går ikke yderligere i dybden med revisorernes tavshedspligt. Afhandlingen behandler udelukkende revisorernes underretningspligt og ikke revisorernes rapporteringspligt om økonomiske forbrydelse i henhold til hvidvaskloven og revisorloven.⁸ Afhandlingens analyse berører kort revisorernes pligt i forbindelse med afgivelse af revisionserklæring med høj grad af sikkerhed, men afhandlingens analyse afgrænses derudover fra at behandle de øvrige erklærings typer.

COVID-19 pandemien samt dertil nedlukning af Danmark opstod i februar-marts 2020. Den 10. marts 2020, offentliggjorde regeringen de første økonomiske tiltag til kompensationsordninger, hvorfor materiale og dataindsamling på området er begrænset. Derudover opstår der en risiko for, at der efter afhandlingens afslutning foreligger ny og relevant data inden for området. Dataindsamlingen i afhandlingen er foretaget frem til den 01.11.2020, hvorfor afhandlingen ikke tager højde for hændelser, der er foregået efter denne dato. Desuden forudsættes det, at læseren har kendskab til faglige begreber i revisionsbranchen, hvorfor betydningen af disse kun vil redegøres for, såfremt dette findes relevant for afhandlingen.

4 Metode

Dette afsnit har til formål at belyse de grundlæggende videnskabsteoretiske og metodiske overvejelser. Den videnskabsteoretiske del vil fokusere på afhandlingens valg af paradigme. Derudover vil der redegøres for afhandlingens valg af teori og empiriske dataindsamling, herunder de metodiske overvejelser i forbindelse med indsamlingen af empiri. Slutteligt vurderes gyldigheden og pålideligheden af den indsamlede empiri, hertil anvendes begreberne objektivitet, reliabilitet og validitet.

4.1 Videnskabsteori

Videnskabsteori indebærer refleksioner over hvad viden er, hvordan denne viden skabes igennem brug af forskellige teorier og metoder, og hvilke grundantagelser og forforståelse vi har om undersøgelsens udgangspunkt i afhandlingen.⁹ De mest centrale begreber inden for videnskabsteori er paradigme, ontologi og epistemologi. Med ontologi forstås læren om virkeligheden, hvor epistemologi handler om hvordan vi kan erkende denne virkelighed. Afhandlingen tager udgangspunkt i det konstruktivistiske paradigme, hvortil afsnit 4.1.1, vil besvare de grundlæggende spørgsmål om afhandlingens ontologi og epistemologi.¹⁰

⁸ Revisorloven §30.

⁹ Nesgaard-Nielsen, René (2018) *"Videnskabsteori og projektarbejde for erhvervsøkonomer"*, side 17.

¹⁰ Darmer, Per m.fl. (2010) *"Paradigmer i praksis"*, side 45.

4.1.1 Konstruktivisme

Afhandlingens videnskabsteori tager udgangspunkt i det konstruktivistiske paradigme, hvor værdien af de individuelle personers erfaring er et centralt fokuspunkt. Afhandlingen ønsker at undersøge de offentlige instansers forventninger til revisorerne ved afdækning og underretning af hvidvask, hvorfor undersøgelsen tager udgangspunkt i udvalgte personers synspunkter og holdninger. Den ontologiske erkendelse inden for konstruktivismen, argumenterer for at dele af virkeligheden er menneskelige og/eller socialt konstrueret. Derudover udgør følgende videnskabsteoretiske tilgange udviklingen af det konstruktivistiske paradigme:

- Fænomenologien og
- Hermeneutikken.

Fænomenologien betyder læren om fænomener og læren om, hvordan virkeligheden fremtræder for den menneskelige bevidsthed. Heraf er tanken at videnskab ikke skal være abstrakt teoretisering, men i stedet analysere menneskelige fænomener. I afhandlingen foretages der interview med det formål, at de udvalgte interviewpersoner under interviewene ikke var bevidste om de udvalgte teorier og metoder, for derved at få en beskrivelse af verden, sådan som de enkelte interviewpersoner erfarer den. I den efterfølgende bearbejdning af interviewdata, har dette sikret et stort erfaringsmateriale for afhandlingen. Fænomenologien er således et radikalt brud med idéen i det realistiske paradigme om, at forklare sociale fænomener ud fra kausale lovmæssigheder, idet en sådan beskrivelse ikke tager højde for den konkrete erfaringsdannelse, som det enkelte menneske er i besiddelse af.¹¹

Hermeneutik betyder fortolkning, hvorfor konstruktivismen søger at skabe virkeligheden gennem meningsudveksling og subjektive fortolkninger. Karakteristisk for fortolkning i relation til hermeneutikken er, at fortolkning ikke sigter mod en forklaring, men mod at skabe forståelse, hvortil afhandlingen ønsker at skabe en forståelse for de offentlige instansers forventninger til revisorerne.¹²

Der er ikke specielle metoder der er særligt konstruktivistiske, men grundet den betydning fortolkning tillægges inden for konstruktivismen, er det relevant at indhente og benytte kvalitative data.¹³ Kvalitative data indhentes i afhandlingen ved interview af udvalgte personer der har erfaring, viden og arbejder med hvidvaskområdet. Derudover indhentes også kvantitative data ved benyttelse af spørgeskemaundersøgelse, der efterfølgende fortolkes gennem analysen. For at højne kvaliteten af undersøgelsen i afhandlingen, er det inden for den konstruktivistiske tilgang vigtigt at:¹⁴

¹¹ Darmer, Per m.fl. (2010) *"Paradigmer i praksis"*, side 56.

¹² Darmer, Per m.fl. (2010) *"Paradigmer i praksis"*, side 56.

¹³ Darmer, Per m.fl. (2010) *"Paradigmer i praksis"*, side 58.

¹⁴ Darmer, Per m.fl. (2010) *"Paradigmer i praksis"*, side 61.

- Øge troværdigheden omkring de præsenterede fortolkninger på baggrund af
- Sammenhængen imellem problemformulering og valg af datagenereringsmetoder samt
- Åbenhed, gennemsigtighed og refleksion omkring valg i forbindelse med efterfølgende bearbejdning af data fra interviewene og spørgeskemaundersøgelsen.

På baggrund heraf, har det ved udarbejdelse af afhandlingens konklusionen været vigtigt for kvaliteten at være åben omkring egne erfaringer, holdninger og følelser til det undersøgte emne. Ligeledes er det et afgørende kvalitetskriterium, at afhandlingen reflekterer over hvilken betydning de valg der er foretaget gennem processen, har af betydning for den afsluttende konklusion, hvorfor der efterfølgende udarbejdes et refleksionsafsnit.¹⁵

I afhandlingen udvælges enkelte individer der har erfaring og viden inden for hvidvaskområdet, derudover undersøges et begrænset antal af revisorer. Det er på baggrund heraf, ikke muligt at finde den absolutte sandhed af afhandlingen undersøgelse, da den menneskelige bevidsthed ikke har mulighed for at indfange al viden i verden. Derudover er det ikke muligt at finde den objektive sandhed gennem subjektive erkendelser, idet afhandlingen opbygges af subjektive synspunkter og holdninger.¹⁶

4.2 Valg af teori og empiri

Udvælgelse af teori er foretaget i overensstemmelse med problemformuleringen samt dertilhørende forskningsspørgsmål, for på bedst mulig vis at underbygge besvarelsen heraf. Afhandlingens teoretiske gennemgang danner den nødvendige forståelse for de grundlæggende begreber i afhandlingen. Teorien omkring forventningskløften vurderes relevant, da denne danner en forståelse for, om de offentlige instansers forventninger til revisorerne vurderes rimelige eller urimelige. Principal-agent-teorien er valgt, da det i forbindelse med de offentlige instansers forventninger til revisorerne, har været interessant at undersøge det forhold at revisorer som offentlighedens tillidsrepræsentant, skal bidrage med troværdighed til de offentlige instanser, i forbindelse med deres undersøgelses- og underretningspligt ifølge hvidvaskloven. På baggrund heraf redegøres der kort for Revisorlovens § 16, omkring revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant og god revisorskik.

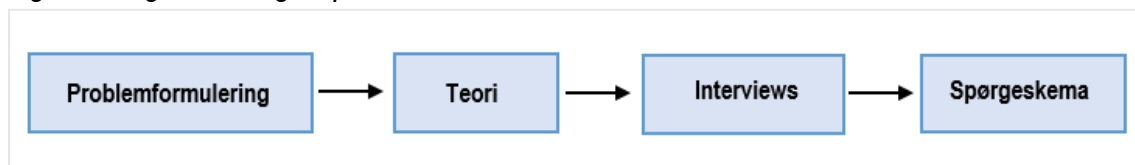
Ved litteraturgennemgang på hvidvaskområdet har det primære fokus været på hvidvaskloven, da denne danner kravene til revisorerne som underretningspligtig på hvidvaskområdet. Dertil er der benyttet

¹⁵ Nesgaard-Nielsen, René (2018) "*Videnskabsteori og projektarbejde for erhvervsøkonomer*", side 35.

¹⁶ Nesgaard-Nielsen, René (2018) "*Videnskabsteori og projektarbejde for erhvervsøkonomer*", side 36.

bekendtgørelser, samt anden relevant lovgivning på hvidvaskområdet. Figur 1 illustrerer processen omkring afhandlingens valg af teori og empiri.

Figur 1: Valg af teori og empiri

Kilde: Selvgenereret

Teorigennemgangen er foretaget inden afholdelse af interviewene, for at der blev tilegnet viden, som kunne bruges i udarbejdelsen af de forskellige interviewguides, da disse tager udgangspunkt i teorien. Spørgeskemaundersøgelsen er udarbejdet efter interviewene er afholdt, idet spørgsmålene i spørgeskemaundersøgelsen er udarbejdet på baggrund af resultaterne af interviewene, da der i interviewene blev tilegnet viden, som kunne bruges i udarbejdelsen af spørgeskemaundersøgelsen. Den empiriske data i afhandlingen vil gennemgås nærmere i afsnit 4.3, samt de metodiske overvejelser i forbindelse med indsamlingen af den empiriske data.

4.3 Empirisk dataindsamling

Afsnit 4.3.1 vil danne grundlag for afhandlingens valg af primær- og sekundært data, hvoraf der foretages en gennemgang af metodevalg til indhentning af den empiriske data.

4.3.1 Primær- og sekundært data

Der arbejdes med forskellige former for empirisk data, herunder primær- og sekundært data. Sekundære data er allerede eksisterende datamateriale. Den sekundære data der er anvendt i afhandlingen, omfatter gældende lovgivning, standarder, bøger, publikationer samt fortolkning på lovgivningen. Ved en undersøgelse af afhandlingens problemformulering er der foretaget en vurdering af, at det ikke har været tilstrækkeligt udelukkende at opbygge afhandlingen på allerede eksisterende data. Derfor er størstedelen af afhandlingen opbygget ved brug af primærdata. Primærdata er data der selvgenereres til at belyse en konkret problemstilling. Den primære data der er anvendt i afhandlingen, består af interviewdata og data indhentet via spørgeskemaundersøgelse. Afsnit 4.3.1.1 og 4.3.1.2 vil belyse hvilken metode der benyttes for indhentning af den primære empiriske data. Her skelnes der mellem det kvalitative forskningsinterview og det kvantitative spørgeskema.

4.3.1.1 *Det kvalitative forskningsinterview*

Det kvalitative forskningsinterview tager udgangspunkt i et fænomenologisk inspireret perspektiv som er det semistrukturerede livsverdensinterview. Interviewformen har til formål at indhente beskrivelser af interviewpersonernes livsverden. Derudover ønskes der en flydende dialog med interviewpersonerne, hvor interviewene nærmer sig en hverdagssamtale, hvor det hverken er en åben hverdagssamtale eller et lukket spørgeskema. Med afsæt i afhandlingens videnskabsteoretiske tilgang er der opnået et højere epistemologisk erkendelsesniveau ved hvert af de afholdte interview. Hvert interview bidrager med ny viden og erfaring, som forstærker forfatterens dybere forståelse af de bagvedliggende mekanismer og strukturer. Denne erkendelse om ny erhvervet viden tages aktivt i brug ved at stille nye og kritiske spørgsmål. I afsnit 6.1.1 uddybes processen omkring udarbejdelsen af interviewene, samt efterfølgende behandling af interviewdata.¹⁷

4.3.1.2 *Det kvantitative spørgeskema*

Den kvantitative spørgeskemaundersøgelse som metode er valgt for bredere og mere præcis forståelse af respondenternes virkelighed. Ved spørgeskema er der mulighed for at adspørge mange respondenter, hvilket giver flere og varierede besvarelser, der kan medvirke til at styrke validiteten af undersøgelsen. I afsnit 6.1.2 vil processen omkring udarbejdelsen af spørgeskemaet uddybes.¹⁸

4.4 Objektivitet, reliabilitet og validitet af empiri

Dette afsnit har til formål at vurdere gyldigheden og pålideligheden af den indsamlede empiri i spørgeskemaundersøgelsen og interviewene, hertil anvendes begreberne objektivitet, reliabilitet og validitet.

4.4.1 Objektivitet

Ved objektivitet menes neutralitet og holdninger der stemmer overens med faktiske forhold, herunder lovgivningen. Spørgsmålet er om viden der er produceret via interview, kan være objektiv viden.¹⁹ I interviewene forekommer der subjektive holdninger og meninger. Men Interviewene kan komme til udtryk som objektive i en intersubjektiv enighed, idet der fremkommer en høj grad af intersubjektiv reliabilitet ved kodning af interview i kvantificerbare kategorier.²⁰ Spørgeskemaundersøgelsen af revisorerne er ligeledes præget af subjektive og personlige holdninger om hvidvaskområdet, men revisorerne subjektive holdninger påvirkes

¹⁷ Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015) "Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk", side 50.

¹⁸ Harboe, Thomas (2018) "Metode og projektskrivning – en introduktion", side 114.

¹⁹ Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015) "Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk", side 314.

²⁰ Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015) "Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk", side 315.

af, at de er underlagt hvidvasklovens bestemmelser. Interviewpersonernes objektivitet og subjektivitet vil gennemgås nærmere, for en overordnet forståelse af de særskilte interviews troværdighed.

Erhvervsstyrelsen og Skattestyrelsen er statsejet og handler ud fra gældende lovgivning samt i ministeriets interesse. Interviewpersonerne fra Erhvervsstyrelsen og Skattestyrelsen vil derfor være påvirket af objektivitet. Heraf vil deres vurderinger og holdninger være personlige og subjektive, da de som udgangspunkt ikke kan tale på styrelsens vegne.

FSR er en brancheforening der varetager revisorernes faglige og politiske interesser. Interviewet samt tilhørende publikationer fra FSR skal derfor behandles med den baggrundsviden, at de vil have det bedste for revisorerne frem og dermed ofte ikke belyser alle problemstillinger. Interviewet med FSR vil ligeledes fremstå subjektivt, idet FSR som brancheorganisation har mulighed for at være kritiske og stille spørgsmålstejn ved lovgivningen.

Det er SØIK's opgave at skabe retssikkerhed, hvorfor SØIK altid vil agere ud fra gældende lovgivning og ikke forholde sig til politiske spørgsmål. På baggrund heraf er interviewpersonen fra SØIK præget af objektivitet, men interviewpersonens personlige holdninger og meninger er subjektive.

Af det indsamlede interviewdata forekommer derfor subjektive holdninger, hvorfor analysen også har karakter heraf. Ved indsamlingen af interviewdata har det derfor været vigtigt at interviewerens forholdt sig objektivt og kritisk til interviewpersonernes subjektive holdninger gennem interviewet, for ikke at blive præget heraf.

4.4.2 Validitet

Ved begrebet validitet menes relevans eller gyldighed, hvor det er vigtigt at alle faser i afhandlingen relateres til problemstillingen. Spørgeskemaundersøgelsen er udarbejdet på baggrund af afhandlingens forskningsspørgsmål, teori samt afholdte interviews. Der foretages ikke en analyse af dataindsamlingen fra spørgeskemaundersøgelsen og interviewene som helhed. I stedet er dataindsamlingen bearbejdet og kodet. Denne metode er valgt for at sikre at dataindsamlingen fra spørgeskemaundersøgelsen og interviewene analyseres særskilt under de fire forskningsspørgsmål, hvor det anslås at være relevant. Dette foretages med fokus på at besvare afhandlingens problemformulering og skabe en sammenhæng mellem spørgeskemadata, interviewdata, teori og relevant litteratur.²¹

²¹ Harboe, Thomas (2018) "*Metode og projektskrivning – en introduktion*", side 225.

4.4.3 Reliabilitet

Ved reliabilitet menes pålidelighed, hvor tilliden til den indsamlede data er centralt for undersøgelsen. Ved en undersøgelse af reliabiliteten af den indsamlede data, fokuseres der på tidsperspektivet. Afhandlingens undersøgelse omhandler blandt andet COVID-19 pandemien, som er en uforudsigelig krisesituation, hvorfor der ses kritisk på hvorvidt data kan produceres igen, hvis spørgeskemaundersøgelsen og interviewene foretages på et senere tidspunkt. Reliabiliteten styrkes derimod ved at det teoretiske udgangspunkt i spørgeskemaundersøgelsen, bygger på gældende lovgivning omkring hvidvask. På baggrund heraf vurderes dataindsamlingen pålidelig og brugbart for afhandlingens analyse.²²

²² Harboe, Thomas (2018) "*Metode og projektskrivning – en introduktion*", side 225.

5 Teori og redegørelse

I de efterfølgende afsnit redegøres for definitionen af revisors rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant, en teoretisk gennemgang af *forventningskløften* og *principal-agent teorien* samt en beskrivelse af hvidvaskeloven, og hvilke pligter denne medfører.

5.1 Principal-agent teorien

Principal-agent teorien blev udviklet tilbage i 1970'erne og er opstået i nationaløkonomisk forskning. Teorien forklarer forholdet mellem en principal og agent. Principalen er ejerne, hvor agenten typisk er ledelsen, der har til opgave at udføre arbejde på principalens vegne. Principal-agent teorien beskriver også behovet for en uafhængig tredjepart for at mindske den asymmetri og interessekonflikt, der kan opstå, når agentens interesser ikke er i overensstemmelse med principalens interesser.²³

En central antagelse i denne teori er, at både agenten og principalen er nyttemaksimerende og dermed drevet af egne interesser. Herunder fremgår to væsentlige begreber:²⁴

- *Asymmetrisk information* og
- *Moral Hazard*.

Asymmetrisk information opstår, fordi agenten har en større generel indsigt i virksomheden, end principalen har, da principalen ikke har mulighed for at efterprøve og kontrollere agenten i den daglige drift af virksomheden. Derudover indebærer asymmetrisk information også, at principalen har mål, som agenten ikke ønsker at opnå, da dette er forbundet med ekstra arbejdsindsats og omkostninger. På den måde kan der opstå en interessekonflikt mellem principalen og agenten, fordi de ikke deler de samme målsætninger. Principal-agent teorien forudsætter, at agenten og principalen er rationelle, hvorfor de forsøger at maksimere deres egen interesse. Agenten ønsker dermed ikke altid at handle ud fra principalens interesse.

Begrebet Moral Hazard opstår i forlængelse heraf. Da principalen ikke har mulighed for at overvåge agenten, kan agenten udnytte situationen ved at udføre skjulte handlinger og undlade at yde sit maksimale. Herved opstår der asymmetri mellem principalen og agenten.

Principalen, som ofte er virksomhedsejeren, vil ikke acceptere besvigelser, hverken regnskabsmanipulation eller at aktiverne i virksomheden bliver misbrugt, og søger at få afdækket denne risiko. Det er derfor i

²³ Elm-Larsen, Rolf (1994) "Revision i agentteoretisk belysning", side 211-236.

²⁴ Elm-Larsen, Rolf (1994) "Revision i agentteoretisk belysning", side 211-236.

principalens interesse at inddrage en uafhængig tredjepart i form af en revisor, som kan kontrollere agentens arbejde og rapportere dette til principalen, hvorved interessekonflikten og asymmetriske information mindskes. I denne model af principal-agent teorien figurerer der to agenter og en principal. Denne model anvendes, når der opstår et behov for revision.²⁵

Den agentteoretiske model illustrerer principal-agent forholdet mellem principalen, som er virksomhedsejeren, og agenten, som er virksomhedsledelsen, derudover opstår der et yderligere principal-agentforhold mellem virksomhedsejeren og revisor som en økonomisk agent. Revisorernes pligt er at varetage principalens interesse i en pålidelig rapportering om revisionen af regnskabet. Revisorernes rapportering er derudover foretaget uafhængigt af ledelsens finansielle rapportering.²⁶

5.1.1 Kritik af principal agent-teorien

Der er fremført en række områder, hvor Principal-agent teorien kritiseres. Principal-agent teorien kritiseres for udelukkende at have fokus på de økonomiske faktorer, hvilket kan betyde, at motivationsfaktorerne mindskes. Dette skyldes primært, at det eneste motiv for menneskelig handlen er individuel nyttemaksimering. Hvorimod teorien fokuserer på den funktionalitet, der går på at udvikle kontrolværktøjer til brug for et oppe-fra-og-ned orienteret socialt system. Derudover kritiseres teorien for at være simpel og kun behandle en konkret og kort tidsperiode.²⁷

5.2 Offentlighedens tillidsrepræsentant og god revisorskik

Som revisor følger der en pligt som offentlighedens tillidsrepræsentant, hvor det er vigtigt at fremhæve tilliden til revisors arbejde og revisors uafhængighed. Af revisorlovens §16, stk. 1, fremgår følgende:

"§ 16. Revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant under udøvelse af opgaver..."

Revisor skal ved udførelse af revisionsopgaver afgive en revisions erklæring med høj grad af sikkerhed, hvilket har til formål at øge troværdigheden hos offentligheden og regnskabsbrugerne.

Revisor skal i den forbindelse udføre opgaver i overensstemmelse med god revisorskik, herunder skal revisor udvise den nøjagtighed og hurtighed, som opgavernes beskaffenhed tillader, jf. revisorloven §16 stk. 2. Derudover fremgår det af revisorlovens §16, stk. 2:

²⁵ Elm-Larsen, Rolf (1994) "Revision i agentteoretisk belysning", side 211-236.

²⁶ Elm-Larsen, Rolf. (1994) "Revision i agentteoretisk belysning", side 211-236.

²⁷ Elm-Larsen, Rolf (1994) "Revision i agentteoretisk belysning", side 232-233.

"... God revisorskik indebærer desuden at revisor skal udvise professionel skepsis, integritet, objektivitet, fortrolighed, professionel adfærd, professionel kompetence og fornøden omhu ved udførelse af opgaverne."

Med integritet menes der, at revisor skal optræde uden påvirkning fra kunden eller andre. Med nøjagtigheden skal det forstås, at kvaliteten af revisors arbejde ikke må påvirkes af et tidsmæssigt perspektiv, således at der arbejdes med en intention om en effektiv arbejdsindsats og korrekt udført arbejde, da det er vigtigt, at revisor fokuserer på områder, hvor der er størst risiko for væsentlige fejl. Derudover er det vigtigt at revisor udviser professionel skepsis, hvilket betyder, at revisor løbende i forbindelse med revisionen skal forholde sig kritisk til den information, der modtages, med henblik på at vurdere, om der er risiko for væsentlige fejl.²⁸ Derudover er revisor pålagt tavshedspligt, hvilket indebærer, at revisor ikke må dele informationer om kunden til en tredjepart, medmindre der foreligger en juridisk aftale herom. Med professionel adfærd og kompetence menes det, at revisor skal overholde gældende lovgivning på området, så kvaliteten af det udførte arbejde afspejler revisors faglige kompetencer. Fornøden omhu betyder, at revisor skal anvende kompetente ressourcer, uanset revisionshonorarets størrelse, tilsvarende må revisor ikke begrænses til den risiko, der er for at miste kunden ved overholdelse af kravet om objektivitet.²⁹

Betydningen af revisor som "Offentlighedens tillidsrepræsentant" omhandler altså det ansvar, der påhviler revisor udadtil i forhold til offentligheden, og "God revisionsskik" belyser, hvordan revisor skal agere ved udførelse af opgaver. Fortolkningen af hvad, der præcis skal forstås ved revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant samt god revisorskik i henhold til revisorloven, har været debatteret siden 1994, idet der ikke er tale om faste retningslinjer for revisors adfærd. Dette kan medføre, at offentlighedens tillid til revisors arbejde bliver påvirket.³⁰

5.3 Forventningskløften

Forventningskløften opstår, når der er uoverensstemmelse mellem det offentligheden forventer, og det arbejde revisorerne skal udføre som offentlighedens tillidsrepræsentant. For at opretholde tilliden til revisorerne er det vigtigt, at offentligheden har viden om revisorerne arbejde. Hvis forventningerne til revisorerne arbejde er urimelige, vil det svække revisors rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant på trods af, at revisorerne leverer en professionel ydelse. Forventningskløften som fænomen er blevet behandlet og diskuteret gennem årtier, hvor særligt Brenda Porter og Bent Warming-Rasmussen er blevet omtalt og kendt for deres undersøgelser inden for området. Det særlige ved disse to personer er, at de har forskellige

²⁸ Warming-Rasmussen, Bent (2002) "Revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant".

²⁹ FSR (2016) "Revisionshonorarer i et konkurrencepræget marked".

³⁰ Warming-Rasmussen, Bent (2002) "Revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant".

synspunkter, definitioner samt undersøgelser, hvorfor afsnit 5.3.1 og 5.3.2 vil behandle de to teoretikeres forskellige undersøgelser.

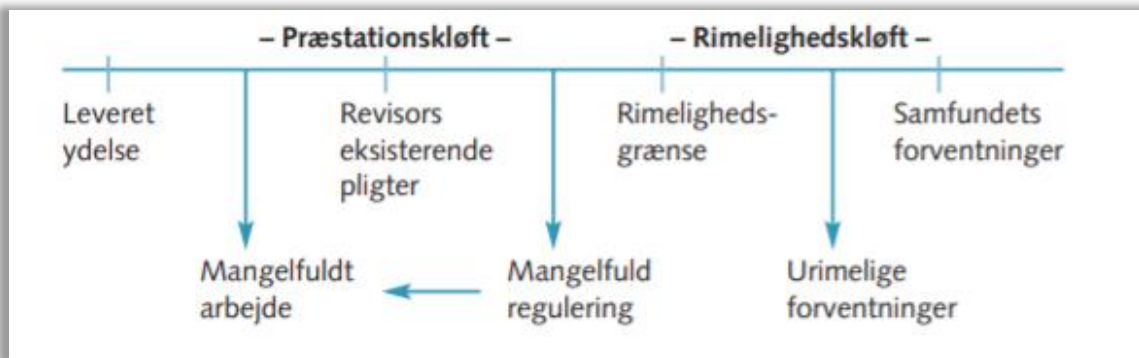
5.3.1 Brenda Porter

Brenda Porter er tidligere professor i regnskab og revision. I 1993 offentliggjorde hun en artikel om forventningskløften, efter flere års forskning og undersøgelse. Hun definerer forventningskløften som:³¹

"Kløften mellem samfundets forventninger til revisorer og dens opfattelse af revisors resultater".

Brenda Porter fokuserede i sin undersøgelse på årsagen til forventningskløften og har undersøgt, hvilke opgaver, der forventes af revisor, men som ikke udføres. I den forbindelse udviklede Brenda Porter en figur, som illustrer de forskellige aspekter af forventningskløften:

Figur 2: Forventnings-præstationskløften

Kilde: Bøg-Chr., Kjeld & Kiertzner, Lars (2007) "Professionsetik for revisorer".

Ovenstående figur viser, at forventningskløften kan opdeles i to forskellige elementer:

- *Rimelighedskløften* belyser den uoverensstemmelse mellem det offentligheden forventer til det arbejde revisorerne udføre, og de forventninger der er rimelige at forvente af revisorerne arbejde.
- *Præstationskløften* belyser offentlighedens opfattelse af det arbejde, som revisorerne rent faktisk har udført. Præstationskløften kan derudover opdeles i to elementer
 - o *Utilstrækkelig regulering* kommer til udtryk ved at offentligheden vurderer revisorerne arbejde som utilfredsstillende på trods af, at revisorerne lever op til standarderne og gældende lovgivning.

³¹ Porter, Brenda (1993) "An empirical study of the Audit Expectation-Performance Gap".

- o *Utilstrækkelig præstation* opstår, hvis offentligheden ikke finder revisorernes arbejde tilstrækkeligt. Dette sker, når revisorerne ikke leverer den kvalitet, som opgaven forudsætter.³²

Brenda Porters undersøgelse om forventningskløften omhandler offentlighedens og revisorernes forventningsforskelle til revisors arbejde. *Utilstrækkelige præstationer*, også omtalt som mangelfuldt arbejde, er det offentligheden har størst fokus på, og revisorerne styrker deres kvalitetsstyring i takt med, at der foretages sanktioner. Derudover kan offentligheden ifølge Brenda Porter have urimelig høje forventninger til revisorerne og revisorernes arbejde. Offentlighedens opfattelse af revisorernes forpligtelser er derfor ikke altid i lighed med revisorernes egentlige forpligtelser.³³

5.3.2 Bent Warming-Rasmussen

Bent Warming-Rasmussen er professor og forsker inden for revisionsområdet. I 1980'erne begyndte han som en af de første i Danmark at forske i forventningskløften. Han har skrevet en Ph.d.-afhandling, der behandler aspekter af tillidsforholdet og forventningskløften mellem brugere af revisionsydelsen og de statsautoriserede revisorer, og siden fokuseret på bl.a. professionsetik og revisors rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant.

Bent Warming Rasmussen definerer forventningskløften således:³⁴

"Forskellen mellem hvad brugerne af revisionsydelsen forventer af en statsautoriseret revisor og dennes ydelser, og hvad revisor selv tillægger sin profession og rent faktisk leverer".

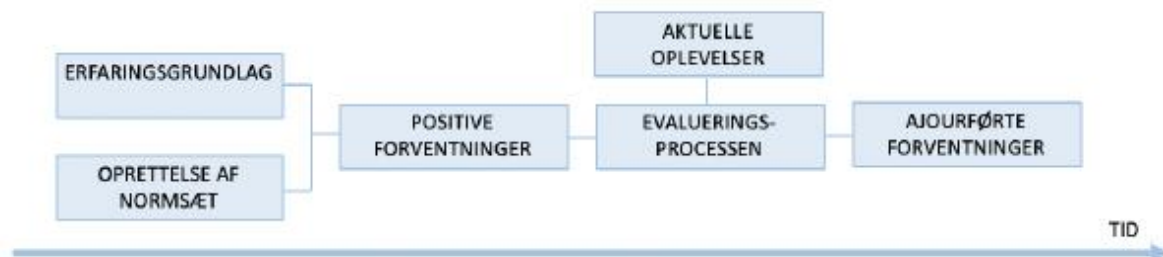
Bent Warming Rasmussens undersøgelser består i at undersøge offentlighedens tillid til revisorerne samt hvordan denne tillid opbygges. Tillidsfaldet som et paradoks, efter hans mening, skyldes i høj grad, at der ikke er samme opfattelse af revisorernes rolle, revisionsydelsens indhold og revisors ansvar. I denne sammenhæng har Bent Warming Rasmussens udarbejdet nedenstående figur, som belyser tillidsprocessen:

³² Bøg-Chr., Kjeld & Kiertzner, Lars (2007) "Professionsetik for revisorer", side 15.

³³ Porter, Brenda (1993) "An empirical study of the Audit Expectation-Performance Gap".

³⁴ Warming-Rasmussen, Bent (1990) "Tillidsforholdet og forventningskløften mellem brugeren af revisionsydelsen og den statsautoriserede revisor".

Figur 3: Tillidsprocessen

Kilde: Warming-Rasmussen, Bent (1990) "Tillidsforholdet og forventningskløften mellem brugeren af revisionsydelsen og den statsautoriserede revisor".

Ovenstående figur illustrerer, at når de offentlige instansers forventninger til revisorernes arbejde er positive, relaterer dette sig til erfaringsgrundlag samt oprettelse af normsæt. *Erfaringsgrundlag* er den erfaring, som revisorerne har opbygget gennem uddannelse, autorisation og anciennitet. Med *normsæt* forstås, at den procedure, som revisorerne foretager i forbindelse med en revision, altid er den samme samt god revisorskik.

Erfaringsgrundlaget og opfattelsen af normsættet er, ifølge Bent Warming Rasmussen, to forhold, der har væsentlig indflydelse på tilliden til revisors arbejde.³⁵

5.3.3 Delkonklusion forventningskløften

Ud fra afsnit 5.3.1 og 5.3.2 defineres forventningskløften forskelligt. Afhandlingens analyse tager udgangspunkt i Brenda Porters model omhandlede forventnings-præstationskløften, da denne model vurderes at være dybdegående. Modellen behandler de offentlige instansers rimelige eller urimelige forventninger og sammenligner revisorernes pligter ifølge hvidvasklovgivningen med deres præstationer og arbejdspositionerne heraf. Derudover vil afhandlingen også behandle Bent Warming-Rasmussens teori om, at normsættet og erfaringsgrundlaget har en betydning for de offentlige instansers positive forventninger til revisorerne, herunder betydningen af revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant.

5.4 Hvidvask

I afsnit 5.4 vil hvidvaskområdet gennemgås, herunder hvidvasklovens bestemmelser samt hvilke krav og pligter, der følger af hvidvasklovens bestemmelser for revisorerne.

³⁵ Warming-Rasmussen, Bent (1990) "Tillidsforholdet og forventningskløften mellem brugeren af revisionsydelsen og den statsautoriserede revisor".

5.4.1 Hvidvaskloven generelt

Det overordnede formål med Hvidvaskloven er at indføre nye reguleringsmæssige tiltag, der kan styrke indsatsen mod, at kriminelle kan misbruge danske virksomheder og det finansielle system til hvidvask og terrorfinansiering.³⁶ For at mindske risikoen for hvidvask har virksomheder og personer et ansvar for at gennemføre de rette foranstaltninger. Foranstaltningerne er beskrevet i hvidvasklovens bestemmelser og vil i de efterfølgende afsnit belyses.

Det er ikke alle typer af virksomheder og personer, der er omfattet af hvidvasklovens bestemmelser. De virksomheder og personer, som er omfattet, er dem, der har pligt til at underrette Hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask eller terror finansiering. De er afgrænset til i alt 24 typer af virksomheder, heriblandt kan nævnes: pengeinstitutter, realkreditinstitutter, revisorer, advokater og ejendomsmæglere mf., jf. HL § 1, stk. 1. Disse virksomhedstyper vil fremover omtales som de underretningspligtige.

I henhold til HL § 3, defineres hvidvask som:

1. "Uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte eller midler, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse".
2. "Uberettiget at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på anden måde efterfølgende virke til at sikre det økonomiske udbytte eller midler fra en strafbar lovovertrædelse eller".
3. "Forsøg på eller medvirken til sådanne dispositioner".

Hvidvask udgør:³⁷

"Den proces der transformere udbytte fra kriminalitet til penge der fremstår lovlige, således at de kan investeres legalt og udbyttet kan komme de kriminelle bagmænd til gode".

Forud for hvidvask er der opnået et udbytte fra kriminalitet ved overtrædelse af en strafbar lovgivning. Dette kan eksempelvis være narkohandel, bedrageri, skatteunddragelse eller anden organiseret kriminalitet. Midler opnået gennem en sådan eller anden kriminel aktivitet bliver omdannet fra "sorte" til "hvide" penge gennem anvendelsen af en lang række hvidvasksteknikker. Processen for omdannelse af "sorte" penge til hvide "penge" involverer følgende 3 faser:

1. Anbringelse
2. Sløring

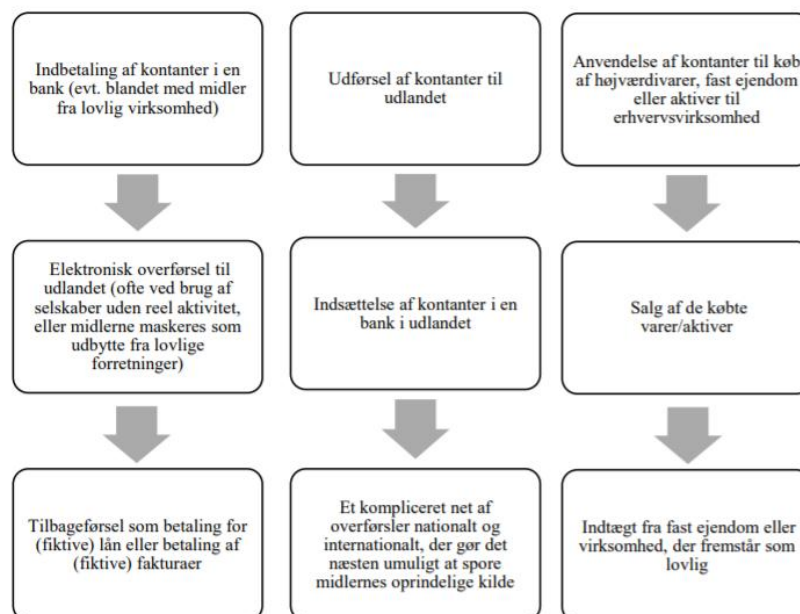
³⁶ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) "Hvidvaskloven med kommentarer", side 77.

³⁷ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) "Hvidvaskloven med kommentarer", side 78.

3. Integration

SØIK har i rapporten *Hvidvask i Danmark - Den nationale risikovurdering fra 2018* udarbejdet en figur, der illustrerer de 3 fasers eksempler på hvidvask i praksis:³⁸

Figur 4: Eksempel på hvidvask

Kilde: SØIK (2018) – *Hvidvask i Danmark - den nationale risikovurdering*.

Anbringelse omhandler, at ulovlige udbytter anbringes i det finansielle system. Formålet med dette er at aflaste den kriminelle i at opbevare store kontant beholdninger. Det er i denne proces, at risikoen for at blive opdaget er størst, idet medarbejderne i det finansielle system ofte bliver mistænkelige. Sløringsprocessen har til formål at sløre midlernes oprindelse ved at skjule, at de stammer fra kriminalitet. Den sidste fase af hvidvaskprocessen er integrationsfasen. Formålet med denne fase er at lade den kriminelle få rådighed over midlerne igen, så det fremstår som midler fra lovlige kilder og uden at dette tiltrækker opmærksomhed. Hvidvask processen kan variere fra at være simpel til at være meget kompleks, dertil følger der en nærmere beskrivelse af, hvilke krav og pligter revisorerne skal følge som underretningspligtige.³⁹

5.4.2 Hvidvasklovens krav og pligter

Godkendte revisorer har været omfattet af hvidvasklovens regler siden 2002. Loven er efterfølgende blevet ændret løbende. I 2017 trådte den nugældende hvidvasklov i kraft og med denne lov sikres

³⁸ Anklagemyndigheden (2018) "*Hvidvask i Danmark – den nationale risikovurdering*".

³⁹ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) "*Hvidvaskloven med kommentarer*", side 79.

implementeringen af det 4. Hvidvaskdirektiv i Danmark. I 2017 ændres hvidvaskloven til at være mere risiko-baseret. Ændringen af hvidvaskloven medførte flere krav og procedurer for revisorerne. Dette gav samtidig en mulighed for at øge indsatsen mod de egentlige risikoområder.⁴⁰ Af nedenstående afsnit følger en beskrivelse af krav og pligter, som revisorerne er underlagt, herunder risikovurdering og risikostyring, kundekend-skabsprocedurer, kontantforbuddet samt undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten.

5.4.2.1 Risikovurdering og risikostyring

Risikovurdering og risikostyring har stor betydning for revisorerne indsats mod hvidvask, idet risikovurde- ringen fastsætter omfanget af tiltag til bekæmpelse af hvidvask og tiltag for at imødegå risiko. Risikovurdering og risikostyring reguleres i HL §§ 7-9. Derudover har SØIK udarbejdet en national risikovurdering, der inde- holder information fra Hvidvasksekretariatet, anklagemyndigheden og andre relevante myndigheder, der til- sammen har skabt en overordnet illustration af risikoen for hvidvask i Danmark.⁴¹ Nedenstående beskrivelse af risikovurdering og risikostyring tager udgangspunkt i hvidvasklovens bestemmelser samt den nationale risikovurdering. Risikovurdering og risikostyring defineres ifølge HL § 7 således:

"Virksomheder og personer omfattet af denne lov skal identificere og vurdere risikoen for, at virksomheden eller personen kan blive misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme".⁴²

Risikoen skal forstås som den *iboende risiko*. Med iboende risiko menes den risiko, der er for, at virksomhe- den eller personen kan blive misbrugt af hvidvask, hvor der i denne forbindelse ikke tages højde for de for- anstaltninger, som virksomheden eller personen har iværksat for at begrænse risikoen.⁴³ Når revisorerne skal identificere risikofaktorer, skal de inddrage den risikovurdering, som udsendes af EU-kommissionen samt den nationale risikovurdering. Derefter vurderes det i hvilket omfang, de identificerede risikofaktorer bevirker, at virksomheden eller personen kan blive misbrugt til hvidvask. HL §7 oplyser derudover at:

"Risikovurderingen skal foretages med udgangspunkt i virksomhedens eller personens forret- ningsmodel og omfatte vurderingen af risikofaktorer, der er forbundet med kunder, produkter, tjenesteydelser og transaktioner samt leveringskanaler og lande eller geografiske områder, hvor forretningsaktiviteterne udøves. Risikovurderingen skal dokumenteres og løbende opdateres".⁴⁴

⁴⁰ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) "Hvidvaskloven med kommentarer", side 77.

⁴¹ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) "Hvidvaskloven med kommentarer", side 189.

⁴² Hvidvaskloven §7

⁴³ Finanstilsynet (2018) "Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansie- ring af terrorisme", side 21.

⁴⁴ Hvidvaskloven §7

Risikovurderingen indeholder således en vurdering af følgende:

- Kundeforhold.
- Produkter/tjenesteydelser.
- Transaktioner.
- Geografiske områder hvor forretningsaktiviteten udøves.

Risikofaktorer, der er forbundet med kunder, er en analyse af fysiske og juridiske personer. Eksempelvis betragtes børsnoteret selskaber som begrænset risiko, hvilket skyldes, at de er underlagt en særlig oplysningspligt, hvorimod pengeoverførselsvirksomheder oftest betragtes som øget risiko.⁴⁵ Når risikovurderingen omfatter produkter, tjenesteydelser og transaktioner, kan revisorerne blandt andet afdække produkternes, tjenesteydelseernes og transaktionernes værdi og størrelse. Derved kan der foretages en vurdering af, i hvilket omfang der er tale om kontante betalinger og i hvor stor grad, der er væsentlige transaktionsværdier eller mange transaktioner. Virksomhedens transaktions- og leveringskanaler har også betydning for virksomhedens risikovurdering. Her er det vigtigt at klarlægge, hvordan forretningsforbindelsen med kunden bliver indgået, og hvordan virksomheden leverer produktet, tjenesteydelsen eller transaktionen til kunderne. Derved vil det også blive klarlagt, om kunden er introduceret af en tredjemand. Slutteligt er det vigtigt at foretage en risikovurdering af de geografiske områder, hvortil virksomheden har en tilknytning, herunder i hvilket land de forskellige kundetyper har deres forretning. Dette gøres for at vurdere, om kundernes reelle ejere er placeret i højrisikolande, hvor landet ikke har tilstrækkelige regler, der forebygger og bekæmper hvidvask, og effektiv tilsynsmyndighed på området. Det samme gør sig gældende for lande, hvor der genereres penge med store hvidvaskrisici eller mange forbrydelser på området. Det er således nødvendigt for revisorerne at foretage en risikovurdering af hver kundeforhold baseret på en vurdering af de ovenstående forhold⁴⁶.

HL § 8 angiver, at revisorerne skal have tilstrækkelige skriftlige politikker, forretningsgange og kontroller, som skal omfatte risikostyring, kundekendskabsprocedurer, undersøgelses-, noterings- og underretningspligt, opbevaring af oplysninger, screening af medarbejdere og intern kontrol. Dette vil uddybes og gennemgås i de efterfølgende afsnit.

5.4.2.2 Kundekendskabsprocedurer

Kundekendskabsproceduren reguleres i HL kapitel 3, §§ 10-21. Det overordnede formål med kundekendskabsproceduren er at sikre, at revisorerne har kendskab til deres kunder og kendskab til kundens overordnede

⁴⁵ Finanstilsynet (2018) "*Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme*", side 21.

⁴⁶ Finanstilsynet (2018) "*Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme*", side 24-28.

formål med forretningsforbindelsen, hvilket gør det muligt løbende at identificere mistænkelig adfærd hos kundeforholdet.⁴⁷ Kunden er den juridiske eller fysiske person, som revisorerne indgår et aftaleforhold med eller foretager en enkeltstående opgave for.⁴⁸

Kundekendskabsproceduren skal, jf. HL §10, gennemføres i følgende situationer:⁴⁹

1. Ved etablering af en forretningsforbindelse.
2. Når en kundes relevante omstændigheder ændrer sig.
3. Ved passende tidspunkter.
4. Ved enkeltstående transaktioner over et vist beløb.
5. Ved udbud af spil, hvor indsatsen eller udbetalingen er over et vist beløb.
6. Ved mistanke om hvidvask eller finansiering af terrorisme.
7. Ved tvivl om tidligere indhentede oplysninger om kunden.

Der skal derfor ikke udelukkende udføres kundekendskabsprocedure ved etablering af et kundeforhold, men på et hvilket som helst tidspunkt, hvor der opstår en tvivl om kendskabet til kunden.

Kundekendskabsproceduren er en forpligtelse gennem hele forretningsforbindelsen med kunden og skal gennemføres ud fra en risikobaseret tilgang. Relevante risikofaktorer og ændringer i det enkelte kundeforhold skal afdækkes for at vurdere omfanget af kundekendskabsproceduren. Hvor kunder med øget risiko skal udføre kundekendskabsproceduren oftere end kunder med begrænset risiko.⁵⁰

Jf. HL § 11 omfatter kundekendskabsproceduren følgende:⁵¹

- Indhentning af identitetsoplysninger på kundens reelejere samt kontrol af disse.
- Gennemførsel af rimelige foranstaltninger for at klarlægge den juridiske persons ejer- og kontrolstruktur.
- Klarlægge oplysninger om forretningsforbindelsens formål og tilsigtede beskaffenhed.
- Løbende overvågning af kundeforhold.

Revisorerne skal altid indhente identitetsoplysninger på kunden og foretage kontrol heraf. Hvis kunden er en fysisk person, skal der indhentes navn og CPR-nummer. Hvis kunden derimod er en juridisk person, skal der indhentes navn og CVR-nummer. Efter indhentelsen af identitetsoplysninger skal disse kontrolleres ved

⁴⁷ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) "Hvidvaskloven med kommentarer", side 227.

⁴⁸ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) "Hvidvaskloven med kommentarer", side 47.

⁴⁹ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) "Hvidvaskloven med kommentarer", side 49.

⁵⁰ Finanstilsynet (2018) "Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme", side 54.

⁵¹ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) "Hvidvaskloven med kommentarer", side 227.

dokumenter, data eller oplysninger, der er indhentet fra en pålidelig og uafhængig kilde. Derudover skal der også indhentes identitetsoplysninger på kundens reelle ejere samt gennemføres rimelige foranstaltninger for at kontrollere identiteten heraf. Reelle ejere defineres således:

"En kundes reelle ejer er den eller de fysiske personer, der i sidste ende ejer eller kontrollere kunden, eller den eller de fysiske personer, på hvis vegne transaktion eller aktivitet gennemføres"

For at identificere kundens reelle ejere skal hele kundens ejer- eller strukturkæde derfor klarlægges. Ved kontrol af kundens ejer- og kontrolstruktur skal der indhentes oplysninger om eksempelvis kundens ledelse, ejeraftale, tegningsregler eller lignende. Efter kontrol af de indhentede identitetsoplysninger samt kundens ejer- og kontrolstruktur, skal der ud fra en risikobetragtning vurderes, om der bør hentes nye identitetsoplysninger på et senere tidspunkt. Det er derfor vigtigt, at der ikke blot indhentes identitetsoplysninger, men at der også gennemføres de rettet foranstaltninger for kontrol heraf.⁵²

Formålet med overvågning af kundeforholdet er at overvåge kundens adfærd for at sikre, at denne stemmer overens med kundens forretnings- og risikoprofil. Ved *kundens forretningsprofil* menes der oplysninger om kundens formål med forretningsforbindelsen samt omfanget og størrelsen af transaktioner. Ved *kundens risikoprofil* menes der, at overvågningen skal ske ud fra den foretagende risikovurdering af kunden. Ved overvågning af kundens forretnings-, - og risikoprofil er det muligt at afdække mistænkelige eller usædvanlige transaktioner og aktiviteter.⁵³

I henhold til HL § 21 kan de underretningspligtige gennemføre lempede kundekendskabsprocedurer, såfremt det vurderes og konstateres, at der er en begrænset risiko for hvidvask, hvilket vurderes ud fra den tidligere beskrevet risikovurdering af kundeforholdet. Dertil skal det nævnes, at alle kravene i HL § 11 stadig skal opfyldes, men de kan opfyldes med et minimum af foranstaltninger.⁵⁴

5.4.2.3 Undersøgelsespligt

Revisorer er omfattet af undersøgelses-, noterings-, underretnings-, oplysnings-, og opbevaringspligt. Undersøgelsespligten reguleres i HL § 25 og omfatter, at revisorerne skal undersøge baggrunden og formålet med alle transaktioner, der er komplekse, usædvanlige store, foretages i et usædvanligt mønster eller ikke har et åbenbart økonomisk eller lovligt formål. Revisorerne skal have procedurer og systemer, der gør det muligt at identificere usædvanlige transaktioner og aktiviteter. Ved identificering af en usædvanlig transaktion eller

⁵²Finanstilsynet (2018) "*Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme*", side 56-68.

⁵³Finanstilsynet (2018) "*Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme*", side 68.

⁵⁴Hvidvaskloven §14

aktivitet vil der ofte være behov for at indhente dokumentation fra kunden. Dokumentation skal indeholde oplysninger om formålet med transaktionen eller aktiviteten, hvilket eksempelvis kan være salgs- eller købsaftaler ved handel med biler og ejendomme. Såfremt det er relevant, skal revisor udvide overvågningen af kunden med det formål at bekræfte, om transaktioner eller aktiviteten forekommer mistænkelig. Resultaterne af undersøgelsen skal efterfølgende dokumenteres og noteres. Noteringen skal omfatte en forklaring eller en dokumentation, der senere kan give andre en forståelse af sagen. Kravet om undersøgelsespligt skal vurderes i sammenhæng med underretningspligt til Hvidvasksekretariatet.⁵⁵

5.4.2.4 Underretningspligt

Af HL§ 26 fremgår det, at revisorerne skal underrette Hvidvasksekretariatet omgående, hvis de er vidende om, har mistanke om eller rimelig grund til at formode, at en transaktion, midler eller aktivitet har eller har haft tilknytning til hvidvask. Det samme gælder også ved mistanke, der er opstået ved kundens forsøg herpå. Revisor skal således også foretage underretning, selvom kundeforholdet afvises grundet mistanke om forsøg på hvidvask. Af HL § 38 fremgår, at revisorerne har tavshedspligt overfor den pågældende person i henhold til den foretaget underretning eller at dette overvejes. Derudover finder revisorlovens § 22, stk. 1, ikke anvendelse på forhold, der er omfattet af hvidvaskloven. Hvorfor revisor ikke skal underrette ledelsen, hvis et medlem af virksomhedens ledelse har begået en økonomisk forbrydelse.⁵⁶

Ved underretning af hvidvask er det vigtigt at skelne mellem begreberne *underretninger* og *anmeldelse*. Ved mistanke om hvidvask eller svindel foretages der en underretning til Hvidvasksekretariatet. Hvidvasksekretariatet behandler underretninger, og hvis de vurderer, at det vedrører et strafbart forhold, foretager de en anmeldelse til den relevante politikreds eller styrelse. En underretning til Hvidvasksekretariatet er derfor udelukkende en mistanke, som ikke nødvendigvis kan afkræftes.

5.4.2.5 Opbevaringspligt

Opbevaringspligten reguleres i HL § 30 og omfatter, at revisorerne skal opbevare følgende oplysninger:

1. Alle oplysninger indhentet i forbindelse med kundekendskabsproceduren.
2. Dokumentation og registreringer af transaktioner, når der er tale om enkeltstående transaktioner eller forretningsforbindelser.
3. Dokumenter og registreringer i forbindelse med undersøgelses- og noteringspligten.

⁵⁵ Finanstilsynet (2018) "*Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme*", side 111.

⁵⁶ Finanstilsynet (2018) "*Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme*", side 113.

Ovenstående oplysninger skal opbevares i mindst 5 år efter forretningsforbindelsen til kunden ophører eller mindst 5 år efter transaktionernes gennemførelse.

5.4.2.6 Kontantforbuddet

Virksomheder, der ikke er omfattet af HL § 1, stk. 1, er derimod omfattet af HL § 5 - *kontantforbuddet*. Af HL § 5 fremgår det, at erhvervsdrivende ikke må modtage kontantbetalinger på kr. 50.000 eller derover. Dette gælder både, hvis betalingen sker på en gang eller er opdelt i flere betalinger. Med kontantbetalinger menes betaling i fysiske konanter, herunder pengesedler og mønter. Forbuddet er indført, idet større kontante betalinger øger risikoen for hvidvask. Hvis revisorernes kunder overtræder kontantforbuddet, vil det oftest være en mistænkelig aktivitet, hvorfor der foretages en undersøgelse af aktiviteten og efterfølgende underrettes der herom til Hvidvasksekretariatet.⁵⁷

6 Empiri

Det empiriske materiale i afhandlingen er baseret på semistrukturerede interviews og en spørgeskemaundersøgelse. Afsnit 6.1 indeholder en beskrivelse af indhentning og behandling af den primære data, hvor interviewundersøgelse og spørgeskemaundersøgelse behandles særskilt. Ved gennemgang af det semistrukturerede interview vil interviewformen, interviewpersonerne og begrundelsen for udarbejdede interviewspørgsmål gennemgås. Derudover vil metoden for transskribering og bearbejdelsen af interviewene gennemgås til brug for afhandlingens analyse. Ved gennemgang af processen omkring spørgeskemaundersøgelsen fremgår spørgeskemaets opbygning, spørgsmål, udvælgelse af respondenter og bearbejdelsen af resultaterne til brug for afhandlingens analyse.

6.1 Kvalitativ og kvantitativ empiri

Ved indsamling af empiri skelnes der mellem to forskellige metoder, den *kvalitative- og kvantitative metode*, hvilket defineres således:⁵⁸

- *Kvalitativ empiri*: Der behandles bløde data bestående af ord, sætninger og meninger. De typiske metoder til indsamling af kvalitativ empiri er interviews, feltobservationer og historiske kildestudier.

⁵⁷ Finanstilsynet (2018) "*Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme*", side 19.

⁵⁸ Harboe, Thomas (2018) "*Metode og projektskrivning – en introduktion*", side 75.

- *Kvantitativ empiri:* Der behandles hårde data bestående af tal, optællinger og mængder. De typiske metoder til indsamling af kvantitativ empiri er spørgeskemaer, statistisk databehandling eller eksperimenter.

Ved anvendelse af den kvantitative metode forekommer der to vigtige begreber:

- *Generaliserbarhed* og
- *repræsentativitet*.

Generaliserbarhed øger muligheden for at konkludere på en hel gruppe respondenter ud fra en mindre gruppe udvalgte respondenter. Med dette menes, at muligheden for at konkludere på revisorernes generelle meninger ved udelukkende at udvælge en mindre respondentgruppe af revisorer øges. Styrken af generaliserbarhed afhænger imidlertid af antallet af respondenter og besvarelsesprocenten. Repræsentativitet vedrører det forhold, at personer kan udtale sig på andres vegne. Dette forekommer eksempelvis, hvis personerne ikke adskiller sig væsentligt fra andre i den gruppe, som personen udtaler sig om.⁵⁹

Ved benyttelse af den kvalitative metode forekommer begrebet *elaborative*, som betyder omhyggeligt udarbejdet, men inden for samfundsvidenskaben anvendes begrebet som den teoriudviklende metode. Med dette menes der, at teorierne danner udgangspunkt for indsamlingen af data, hvilket kommer til udtryk i afhandlingen ved udarbejdelse af de individuelle interviewguides. Kvalitative undersøgelser har til formål at undersøge et afgrænset empirisk felt, som inkluderer få interviewpersoner.⁶⁰

I afhandlingen består den kvalitative empiri af fire individuelle semistrukturerede interviews. Den kvantitative empiri består af en spørgeskemaundersøgelse. Dele af data fra en spørgeskemaundersøgelse kan være kvantitative og kvantificerbar, mens andre dele kan være kvalitative. Spørgeskemaundersøgelsen fokus har som udgangspunkt været, at spørgsmålene skal kunne besvares med *Ja* eller *Nej*, dertil er der i enkelte tilfælde mulighed for uddybende svar.

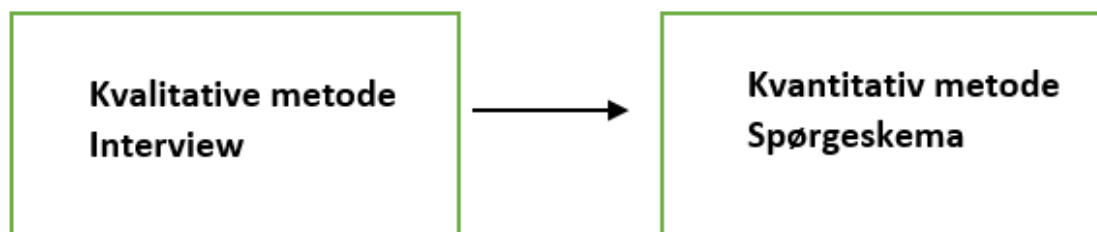
Afhandlingen udgør derved en kombination af kvalitative og kvantitative metoder til indsamling af empirisk data. Den kvalitative metode, i form af interview af udvalgte interviewpersoner fra den offentlige instans, udgør en forundersøgelse af forventningerne til revisorerne i forbindelse med afdækning og underretning af hvidvask. Herefter vil den kvantitative metode, i form af spørgeskemaundersøgelse, tage udgangspunkt i det indhentede interviewdata. Formålet med dette er en undersøgelse af revisorernes synspunkt på, om der

⁵⁹ Harboe, Thomas (2018) "*Metode og projektskrivning – en introduktion*", side 79.

⁶⁰ Harboe, Thomas (2018) "*Metode og projektskrivning – en introduktion*", side 81.

opstår en forventningskløft mellem de offentlige instanser og revisorerne ved afdækning og underretning af hvidvask.

Figur 5: Kvalitativ og kvantitativ metode

Kilde: Selvgenereret

Spørgeskemaspørgsmålene er udarbejdet på baggrund af den data, der er indsamlet ved de semistrukturerede interview. Dette er udført for at generere mere præcise og konkrete spørgsmål, for derved at kunne afdække afhandlingens problemstilling. Endvidere skal det oplyses, at der ved udarbejdelse af spørgeskemaundersøgelsen løbende kan ændres fokus, hvorfor det er vigtigt at have et overblik over analyseprocessen fra start, således at spørgsmålene i spørgeskemaet konstrueres herefter.

6.1.1 Semistruktureret Interview

Ved benyttelse af semistruktureret interview som en kvalitativ dataindsamlingsmetode er formålet at opnå dybdegående svar fra udvalgte fagpersoner, som har en praktisk og teoretisk viden indenfor hvidvaskområdet. I de følgende afsnit vil processen omkring udarbejdelsen af de semistrukturerede interviews gennemgås samt formålet hermed.

6.1.1.1 Interviewform

I afhandlingen benyttes det individuelle semistrukturerede interview. Denne metode er valgt for at sikre den personlige kontakt og dermed en dybdegående viden om den enkelte persons meninger og opfattelser. Interviewene er foretaget ved brug af elektroniske platforme, her skelnes der i afhandlingen mellem telefoniske interview og interview foretaget via platformen Microsoft Teams. Den elektroniske interviewform er valgt grundet COVID-19 pandemien og restriktionerne om at undgå fysisk tilstedeværelse.

6.1.1.2 Interviewpersoner

Interviewpersonerne er udvalgt på baggrund af deres faglige ekspertise og viden indenfor afhandlingens problemstilling. Der er foretaget interview af fire forskellige fagpersoner fra henholdsvis FSR, SØIK, Erhvervsstyrelsen samt Skattestyrelsen. De fire interviewpersoner vil gennemgås nærmere, herunder en beskrivelse af

interviewpersonerne og deres fagområde, for en forståelse af, hvorfor de er relevant for afhandlingen. Det skal nævnes, at interviewpersonerne før interviewet har haft muligheden for anonymitet, hvortil nedenstående afsnit vil bære præg af deres valg heraf.

Interviewperson fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International kriminalitet (SØIK)

Interviewpersonen arbejder i Hvidvasksekretariatet, der er en enhed under det, der hedder SØIK. I Hvidvasksekretariatet er der omkring 30 ansatte, og interviewpersonen leder en gruppe med 10 ansatte. Interviewpersonen er uddannet politimand og datamatiker. Interviewpersonen har arbejdet ved politiet i omkring 12 år og har arbejdet de sidste 5 år i Hvidvasksekretariatet. Hvidvasksekretariatets funktion er at modtage, analysere og videregive oplysninger om mulig hvidvask og terrorfinansiering. Hvidvasksekretariatet modtager derfor hvidvaskunderretninger fra de underretningspligtige, herunder revisorerne.⁶¹

Lars Kiertzner fra Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR)

Lars Kiertzner ønsker ikke at fremgå anonymt i opgaven, hvorfor han modsat de øvrige Interviewpersoner benævnes med navn. Lars Kiertzner er statsautoriseret tilbage fra 90'erne og har gennem årene blandt andet arbejdet hos skoler og universiteter, indtil han i 2013 blev ansat hos FSR, hvor han arbejder i dag og har en stilling som chefkonsulent. Lars Kiertzners arbejdsområde har været på revision og har inden for de seneste år rettet fokus mod hvidvask-området. Lars Kiertzner har derudover interesse for det økonomiske perspektiv af COVID-19 pandemien, herunder hjælpepakker, svindel og hvidvask, hvilket fremgår af hans LinkedIn profil, podcasts og FSR's hjemmeside.⁶²

Interviewperson fra Skattestyrelsen

Interviewpersonen fra Skattestyrelsen har 25 års erfaring, er uddannet skatterevisor og har derudover en diplomuddannelse i ledelse. Interviewpersonen er funktionsleder for en afdeling, der udelukkende arbejder med hvidvaskefterretninger, som Skattestyrelsen modtager fra Hvidvasksekretariatet. Interviewpersonens arbejde består i at modtage hvidvaskefterretninger, visitere dem, foretage kontrol og derefter viderefordre dem.⁶³

Interviewperson fra Erhvervsstyrelsen

Interviewpersonen fra Erhvervsstyrelsen er uddannet økonom og har arbejdet i Erhvervsstyrelsen siden 2003. Interviewpersonen var i 10 år kontorchef for dem, der beskæftiger sig med bedre rammevilkår for

⁶¹ Interview SØIK (bilag 7)

⁶² Interview FSR (bilag 8)

⁶³ Interview Skattestyrelsen (bilag 5)

virksomhederne. I marts 2020 blev interviewpersonen ansat i kontrolområdet med fokus på COVID-19 og kompensationsordningerne. Interviewpersonens opgave er at identificere uregelmæssigheder i ansøgningerne om kompensationsordninger og identificere mulig svindel og svig. Interviewpersonen har ingen erfaring på hvidvaskområdet, men interviewpersonen har derimod en indsigt i ansøgningerne til kompensationsordningerne og hvilken risiko, der opstår for mulig svindel.⁶⁴

Første aftale med Erhvervsstyrelsen omhandlede et interview med en hvidvaskekspert og en ansat fra kontrolområdet. Det har dog ikke været muligt at foretage interview med hvidvaskeksperter fra Erhvervsstyrelsen på grund af et tidsmæssigt perspektiv. Interviewguiden påvirkes af spørgsmål, der er udarbejdet til to forskellige interviewpersoner samtidig med, at det udførte interview påvirkes af, at interviewpersonen ikke er ekspert på hvidvaskområdet, men at interviewpersonen derimod er ekspert på kontrol af kompensationsordninger.

På trods af, at interviewpersonerne udgør en lille del af totalpopulationen, og at de udarbejdede interviews giver indblik i få personers oplevelser og holdninger til emnet, vurderes disse alligevel at kunne benyttes mere generelt, idet personer, der interviewes, er fagpersoner indenfor området.

6.1.1.3 Opbygning af interviews

Forud for interviewene er der udarbejdet en interviewguide, som er et navigeringsredskab til gennemførelse af interviewene. Interviewguiden bidrager til at skabe en struktur for forløbet i interviewene og til at sikre, at der ikke er områder, der bliver overset.⁶⁵ Derudover kan rækkefølgen af spørgsmålene i interviewet ændres løbende, så der er mulighed for at stille spørgsmål og tale ud over det, der står i interviewguiden.

Ved udarbejdelse af individuelle interviewguides er hensigten at have den senere analyse og rapportering af interviewene i overvejelserne. På baggrund af dette er interviewguiden opdelt i to, henholdsvis afhandlingens forskningsspørgsmål og interviewspørgsmål, for på den måde at undersøge forskningsspørgsmålene via forskellige interviewspørgsmål. Derudover er interviewspørgsmålene udarbejdet på baggrund af afhandlingens teori samt anden relevant redegørelse, herunder hvidvasklovgivningen. Hver interviewguide er tilpasset til den enkelte interviewpersons arbejdsområde og erfaringer, hvorfor der er udarbejdet fire individuelle interviewguides med forskellige spørgsmål. Der er derimod forsøgt at bruge de samme spørgsmål, hvis dette har været muligt. Af afhandlingens problemformulering er der udarbejdet fire forskellige forskningsspørgsmål, hvoraf tre danner grundlag for interviewspørgsmålene:

⁶⁴ Interview Erhvervsstyrelsen (bilag 6)

⁶⁵ Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015) "*Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk*".

1. Hvilke forventninger er der fra de offentlige instanser til revisorerne i forbindelse med afdækning samt indberetning af hvidvask? Interviewspørgsmål.
2. Stilles der urimelige forventninger fra de offentlige instanser til revisorerne i forbindelse med afdækning samt indberetning af hvidvask? Spørgeskemaundersøgelse.
3. Hvilken betydning får COVID-19 pandemien på hvidvaskområdet og de offentlige instansers forventninger til revisor? Interviewspørgsmål og spørgeskemaundersøgelse.
4. I hvilket omfang har de offentlige instanser behov for en uafhængig parts udtalelse? Interviewspørgsmål og spørgeskemaundersøgelse.

Spørgsmålene i interviewguiden vil være udformet på en sådan måde, at interviewene begynder med de mere simple spørgsmål og slutter med de mere dybdegående spørgsmål. Denne rækkefølge er valgt for at skabe en tiltro og tryghed med interviewpersonen fra starten. Der har været fokus på at bruge et almindeligt sprog uden teoretiske begreber og lovtermer. Derudover er der fokus på, at spørgsmålene bliver stillet åbent, neutralt og objektivt, således at interviewpersonen ikke bliver påvirket af måden, hvorpå de bliver adspurgt.

Interviewguiden starter med en præsentation af interviewer, hvad formålet er med interviewet, klarlægning af om interviewpersonen ønsker anonymitet samt en accept af at interviewet optages. De første spørgsmål er rettet mod de opgaver, som interviewpersonen udfører i forbindelse med hvidvask, hvor fokus er på at få et indblik i deres håndtering af hvidvask. Dernæst spørges der til, hvilken betydning COVID-19 har haft på deres daglige arbejdsopgaver. Efter en mere generel forståelse af interviewpersonens arbejde vedrørende hvidvask, bliver spørgsmålene præciseret mod afhandlingens teori omkring forventningskløften, offentlighedens tillidsrepræsentant samt de krav, som hvidvaskloven stiller til de underretningspligtige. Slutteligt behandles teorien omkring principal-agenten samt en dybere forståelse for interviewpersonens holdning til revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant og en uafhængig tredjepart. Her er fokus at belyse, hvordan interviewpersonens tillidsforhold er til revisor i forbindelse med afdækning af hvidvask og i forbindelse med COVID-19-pandemiens kompensationsordninger. Interviewguiden udarbejdet til Skattestyrelsen, Erhvervsstyrelsen, SØIK og FSR fremgår af henholdsvis bilag 1, 2, 3 og 4.

6.1.1.4 Transskription af interview

For udarbejdelse af afhandlingens analyse er det vurderet, at en særskilt transskribering af interviewene vil medvirke til en mere detaljeret beskrivelse af interviewpersonernes holdninger og meninger til problemstillingen. I dette afsnit vil metoden, der er benyttet til transskriberingen, gennemgås, herunder hvilke valg og fravalg der er foretaget. Ud fra et sprogligt perspektiv er transskription en oversættelse fra talesprog til skriftsprog. Et interview er ofte et levende socialt sammenspil, hvor tonefaldet, tempoet og kropsudtrykket er tilgængelige ved udførelse af interviewet ansigt til ansigt. De fire interview udføres og optages særskilt ved

hjælp af elektroniske platforme, hvoraf det sociale sammenspil går tabt. Ved transskribering af interviewene er kropssprog, tempo og tonefald ikke tilgængelig, for den der læser transskriberingen. Et andet budskab, der ofte udelukkende forekommer verbalt, er ironi, der især er vanskeligt at gengive i en udskrift. Transskription af interview til skriftform indebærer generelt, at tonefald, intonationer og åndedræt går tabt.⁶⁶

Transskribering af interview er tid og ressourcekrævende, der oftest afhænger af faktorer som materialets karakter samt undersøgelsens formål. Inden transskription foretages en række til og fravalg, da udtalelserne skulle konverteres fra tale til skrift. Formålet var ikke at udarbejde en detaljeret sproglig eller konversationsanalyse, så derfor blev der ikke foretaget en fuldstændig detaljeret transskription. Det blev besluttet ikke at medtage pauser, kropssprog, mimik og emotionelle reaktioner, da formålet var at forstå meninger og holdninger og ikke det sproglige samspil. I interviewene forekommer derudover personlige sammenspil mellem interviewperson og interviewer, hvilket havde til formål at skabe en relation til interviewpersonen. Da dette ikke har direkte relevans for afhandlingen, er det ikke medtaget i transskriberingen af interviewene. For at sikre en ensartethed i transskriptionen udarbejdes der en transskriptions guide.

Transskriptions guide

(...)	Tom parentes angiver at lyden ikke er hørbar eller forståelig
Øhh	Angiver hvis der bliver sagt øh som er af væsentlig betydning
Mmh	Angiver et anerkendende ja
I:	Bogstavet "I" efterfulgt af kolon angiver, at det er intervieweren der taler
A:, B:	Bogstav efterfulgt af kolon angiver, at en informant taler
...	Angiver, når en person taler og bliver afbrudt
Mimik	Medtages ikke
Kropssprog	Medtages ikke
Emotionelle reaktioner	Medtages ikke
Når informant stammer	Medtages ikke

Det talte sprog kan virke usammenhængende, når det bliver transskriberet fra tale til skrift. Derfor er der i få tilfælde konstrueret sætninger, så de er grammatisk korrekte, uden sætningen har ændret mening.

⁶⁶ Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015) "Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk", side 236.

Transskribering af interview fra Skattestyrelsen, Erhvervsstyrelsen, SØIK og FSR fremgår af henholdsvis bilag 5, 6, 7 og 8.

6.1.1.5 Bearbejdelse af interviewdata

Efter transskriberingen skal interviewdataene bearbejdes til brug for afhandlingens analyse. Interviewdataene bearbejdes ved brug af metoden "kodning".

Kodning er en analytisk tilgang, der foretages ved at kategorisere interviewudsagnene af det transskriberede materiale, så temaer ikke bliver overset.⁶⁷ Kodningen anvendes i analysen, som kan blive en del af besvarelsen af afhandlingens problemformulering. Der er først foretaget grundig gennemlæsning af det transskriberede materiale for at danne et helhedsindtryk af interviewpersonens udsagn. Kodningsprocessen foregår ved at udsagnene fra interviewpersonerne systematisk identificeres og sammensættes efter temaerne. Disse temaer bliver valgt med afsæt i forskningsspørgsmålene og herunder problemformuleringen. For at sikre at interviewguiden og dermed for forståelsen har indflydelse på de valgte temaer i analysen, bliver analysens temaer og interviewguidens temaer sammenlignet. Kodningen er foretaget med henblik på at sortere ikke relevant information fra, som ikke vurderes at bidrage til analysen og dermed besvarelsen af problemformuleringen. Dertil skal det nævnes, at ved den valgte metode til bearbejdelse af interviewdata vil opstå en risiko for at information går tabt. Kodningen fremgår af bilag 9 og udgør en kombination af alle interview og observationer fordelt på temaer.

6.1.2 Spørgeskemaundersøgelse

Til brug i afhandlingens analyse og afdækning af problemformulering, herunder forskningsspørgsmålene, er der udarbejdet en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse, hvor målgruppen er revisorer. Som tidligere beskrevet er spørgeskemaundersøgelsen udarbejdet efter indsamling af kvalitative data, herunder afholdte semistrukturerede interviews. Interviewene har givet en forhåndsviden om problemfeltet, og de offentlige instansers forventninger til revisorerne. Dette har medført en struktureret og målrettet spørgeskemaundersøgelse, hvor fokus har været at undersøge revisorerens opfattelse af de offentlige instansers forventninger. Nedenstående afsnit vil indeholde en beskrivelse af processen omkring spørgeskemaundersøgelsen, herunder spørgeskemaets opbygning, spørgsmål, udvælgelse af respondenter, og slutteligt en bearbejdelse af resultatet af spørgeskemaundersøgelsen til brug i afhandlingens analyse.

⁶⁷ Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015) "*Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk*", side 261.

6.1.2.1 Spørgsmålene

Gennem udarbejdelse af spørgeskemaet har der været fokus på at emneopdele spørgeskemaet. Der er således tre emneopdelte hovedgrupper, som er opbygget således:

- Spørgsmål 1-2: Uddannelse og baggrund.
- Spørgsmål 4-13: Hvidvask og revisors ansvar.
- Spørgsmål 14-22: Hvidvask og Covid-19.

Der har derudover været fokus på at sikre respondenternes interesse og viden indenfor området. Respondenterne fik derfor følgende beskrivelse af hvidvask området, inden spørgsmål 4-13 omhandlende hvidvask og revisors ansvar.

Figur 6: Beskrivelse hvidvask

I de næste spørgsmål er udgangspunktet at belyse forventningerne til revisor i forbindelse med identifikation af hvidvask.

"Hvidvask er de seneste par år kommet i fokus, tilsynet er ligeledes blevet øget, kravene til myndighederne og de der er omfattet af hvidvasklovens bestemmelser, er større. Den øget fokus på hvidvask området har forårsaget stigninger i antallet af underretninger til hvidvasksekretariatet. En opgørelse fra anklagemyndigheden viser at hvidvasksekretariatet i 2019 modtog 53.454 underretninger, heraf var 195 foretaget af revisorer"

Respondenterne fik følgende beskrivelse af COVID-19, inden spørgsmål 14-22 omhandlende hvidvask og COVID-19.

Figur 7: Beskrivelse hvidvask og COVID-19

I de næste spørgsmål er udgangspunktet at belyse COVID-19 pandemiens betydning på hvidvask området.

"Covid-19 pandemien indebærer at Folketinget har indført kompensationsordninger med hjælp til virksomheder til dækning af lønudgifter, faste omkostninger, hjælpepakke til selvstændige samt hjælpepakke til aflyste arrangementer. Desværre medfører dette en risiko for personer, der vil forsøge at udnytte situationen til at begå kriminalitet og hvidvask. Herunder også en risiko for misbrug af de midler, som Folketinget har bevilget til virksomhederne"

Efter udarbejdelsen af spørgeskemaet blev der foretaget en pilottest, hvor spørgeskemaet blev fremsendt til to respondenter, der skulle teste forståelsen af spørgsmålene samt svarmulighederne. Dette betød at få spørgsmål og svarmuligheder blev justeret inden udsendelse af spørgeskemaet til alle respondenter. Det udarbejdede spørgeskema, der er sendt til respondenterne, fremgår af bilag 10.

6.1.2.2 Respondenter

De udvalgte respondenter, der henvendes til i spørgeskemaundersøgelsen, er revisorer der arbejder i et revisionsfirma. En kvantitativ undersøgelse inkluderer typisk flere respondenter end ved kvalitative undersøgelser. Ved udvælgelse af mange respondenter styrkes generaliserbarheden, hvorfor udgangspunktet har været at adspørge 300 revisorer i fem forskellige revisionsfirmaer. Der er udvalgt både mindre og større revisionsfirmaer, idet personerne fra interviewene flere gange gjorde opmærksom på, at det har en betydning for, hvordan hvidvask behandles, i forhold til om det er et stort eller et lille revisionsfirma.

Spørgeskemaundersøgelsen er fremsendt på mail til personlige relationer i de respektive revisionsfirmaer, som efterfølgende har videresendt spørgeskemaundersøgelsen til medarbejdere i de pågældende revisionsfirmaer. Spørgeskemaundersøgelsen er sendt til 280 revisorer, som er fordelt på følgende revisionsfirmaer:

- Dansk Revision.
- Deloitte.
- Beierholm.
- Kreston SR.
- Revisionsfirmaet Lars Olsen A/S.

Spørgeskemaundersøgelsen blev fremsendt til 280 revisorer, hvoraf 79 har besvaret spørgeskemaet. En enkelt respondent ud af de 79 respondenter har ikke besvaret alle spørgsmål. Den ene respondent har udelukkende besvaret spørgsmål 1-9, hvorfor der i spørgsmål 10-22 alene er besvarelser fra 78 respondenter. Det er vurderet, at den ene respondent ikke har en afgørende betydning for hverken generaliserbarheden eller besvarelsesprocenten, hvorfor der ses bort fra denne. Besvarelsesprocenten er udregnet og fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Respondentbesvarelse

Respondent besvarelser	Femsendt (antal)	Besvarelser (antal)	Besvarelses procent (%)
Revisorer	280	79	28%

Ved udvælgelse af respondenter og respondentantal har det været hensigten at opnå en forholdsvis høj svarprocent. Er svarprocenten for lav, opstår der udfordringer med at generalisere på baggrund af resultaterne. Af tabel 1 fremgår det, at der er opnået en svarprocent på 28 %, hvilket samlet set vurderes tilfredsstillende.

Dataindsamlingens generaliserbarhed styrkes, og det vurderes derfor forsvarlig at benytte dataene i afhandlingens analyse.⁶⁸

Ved udvælgelse af respondenter har der været fokus på at fravælge revisorer med lav anciennitet og uddannelsesbaggrund, hvilket blandt andet har medført et fravalg af revisorelever og praktikanter. Dette er valgt på baggrund af, at troværdigheden og pålideligheden styrkes ved, at respondenterne har mange års erfaring inden for revisionsbranchen. Gennem erfaring opnår respondenterne et bedre kendskab til hvidvaskområdet og dets udvikling. Uddannelsesbaggrunden har også en betydning for respondenternes teoretiske erfaring på hvidvaskområdet.

På baggrund af dataindsamlingen fremgår det af tabel 2, hvilken seneste gennemførte eller igangværende uddannelsesbaggrund respondenterne har.

Tabel 2: Uddannelsesbaggrund

Spørgsmål 1 - uddannelsesbaggrund	Respondenter (%)	Procent (%)
HA / HD eller anden bachelor	14	18%
Kandidatgrad	46	58%
Statsautoriseret /registreret revisor	18	23%
Merkonom	1	1%
I alt	79	100%

Af tabel 3 fremgår, hvor mange års erhvervserfaring respondenterne har inden for revisionsbranchen.

Tabel 3: Erhvervserfaring

Spørgsmål 2 - erhvervserfaring	Respondenter (antal)	Procent (%)
0-5 år	6	8%
6-10 år	25	32%
11 eller flere år	48	61%
I alt	79	100%

På baggrund af tabel 2 og 3 omhandlende uddannelsesbaggrund og erhvervserfaring, kan det konstateres, at de respondenter, der har besvaret spørgeskemaet, hovedsageligt er den målgruppe, der er ønsket. Der henvises til, at 81 % af respondenterne har en kandidatgrad eller er statsautoriseret/registeret revisor, hvilket udgør 64 respondenter ud af de 79 besvarelser. Samtidig har 73 respondenter 6 eller flere års erfaring ud af de 79 besvarelser, hvilket udgør en procentmæssig andel på 93 % af respondenterne, der har 6 eller flere års erfaring.

⁶⁸ Harboe, Thomas (2018), "Metode og Projektskrivning – en introduktion", side 183.

6.1.2.3 *Bearbejdelse af spørgeskemaundersøgelse*

Spørgeskemaundersøgelsens resultat fremgår af bilag 11. Formålet med resultatet af spørgeskemaundersøgelsen er at anvende dataene i afhandlingens analyse af forskningsspørgsmålene. Derfor foretages der inden analysen en bearbejdning af spørgeskemaundersøgelsens resultat. Kvantitativ databehandling er en analyse af tællelige data og facts, hvor den grundlæggende bearbejdning kræver overblik og systematik, som foretages ved at klassificere datamaterialet i tabeller. Tabellerne udarbejdes for hvert spørgsmål og opdeler respondenternes svar, så der dannes et overblik over antallet af respondenter, der har svaret *Ja*, *Nej* eller *Ved ikke* på spørgsmålet, og et overblik over hvor mange procent af respondenterne, der har besvaret *Ja*, *Nej* eller *Ved ikke*.

Datamaterialet, der ikke er kvantificerbart, og hvor det har været muligt for respondenterne at uddybe deres svar, er kodet ved, at respondenternes besvarelser systematisk identificeres og bliver sammensat efter temaer. På den måde skabes et overblik over besvarelserne, hvilket giver et indtryk af, om besvarelser er sammenlignelige.

Bearbejdningen og kodningen af spørgeskemaundersøgelsens resultat fremgår af bilag 12 og benyttes derudover i afhandlingens analyse af forskningsspørgsmålene.

På baggrund af den teoretiske redegørelse, afholdte interviews samt udførte spørgeskemaundersøgelser vil der udarbejdes en analyse af forventningerne til revisorerne fra de offentlige instanser i forbindelse med afdækning samt underretning af hvidvask. Derudover vil der foretages en undersøgelse af, om COVID-19 pandemien får en betydning på hvidvaskområdet og revisorernes identificering af hvidvask.

7 Analyse – forskningsspørgsmål

Resultaterne af de fire afholdte interviews vil blive analyseret med henblik på at afdække forskningsspørgsmålene, hvor udsagn fra de fire interviews er opdelt i temaer (bilag 9). Bearbejdelsen af besvarelsene fra spørgeskemaundersøgelsen (bilag 12) er inddraget i de respektive delanalyser af forskningsspørgsmålene.

Analysen er opdelt i fire delanalyser, der repræsenterer de fire forskningsspørgsmål. Først udarbejdes en analyse af, hvilke forventninger der er til revisorerne i forbindelse med afdækning samt underretning af hvidvask, hertil inddrages de offentlige instansers forventninger til revisorerne. Derefter foretages der en analyse af revisorernes opfattelse af, om der stilles urimelige forventninger i forbindelse med afdækning samt underretning af hvidvask, hertil inddrages revisorernes holdninger til deres arbejdsposition på hvidvaskområdet. Efterfølgende foretages en analyse af, hvilken betydning COVID-19 pandemien får på hvidvaskområdet og revisorernes identificering af hvidvask. Slutteligt analyseres de offentlige instansers forventninger til revisorerne som offentlighedens tillidsrepræsentant samt deres ansvar som en uafhængig tredjepart.

7.1 Analyse af de offentlige instansers forventninger til revisorerne i forbindelse med afdækning samt underretning af hvidvask.

Denne del af analysen har til formål at besvare forskningsspørgsmål 1 (*Hvilke forventninger er der fra de offentlige instanser til revisorerne i forbindelse med afdækning samt underretning af hvidvask?*). Analysen foretages med udgangspunkt i interview med Lars Kiertzner fra Foreningen af Statsautoriseret Revisorer, benævnes i analysen som (FSR), Hvidvasssekretariatet der er en enhed under Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, benævnes i analysen som (SØIK), Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen. Ved sammenholdelse af interviewene inddrages hvidvasklovgivningen og teorien omkring forventningskløften. Derudover inddrages anden relevant lovgivning, undersøgelser, artikler og litteratur, som bidrager til analysens formål.

7.1.1 Identificering af hvidvask

Dette afsnit har til formål at analysere revisorerne undersøgelsespligt og deriblandt revisorerne muligheder for at identificere hvidvask. Dette er med henblik på at klarlægge de offentlige instansers opfattelse af, hvad revisorerne udfører på nuværende tidspunkt, og hvilke forventninger der er til revisorerne afdækning af hvidvask.

Revisorer er omfattet undersøgelsespligten, jf. HL § 25. Heraf fremgår det, at de har pligt til at undersøge baggrunden for og formålet med de af kundernes transaktioner, der er komplekse, usædvanlige store, foretages i et usædvanligt mønster eller ikke har et lovligt formål.⁶⁹ Bestemmelserne omkring undersøgelsespligten medfører, at revisorerne skal fastslå om transaktioner, der vurderes som usædvanlige, bliver til en egentlig mistanke om hvidvask, eller om det blot er en formodning. Ved sådanne tilfælde er udgangspunktet, at revisorerne skal indhente oplysninger hos kunden om baggrunden og formålet med transaktionen for at bekræfte mistanken om hvidvask. I afsnit 7.1.1.1 er de offentlige instanser blevet spurgt til, om de mener, at revisorerne har implementeret de rette foranstaltninger til undersøgelse og identificering af hvidvaskrisici.

7.1.1.1 Revisorerne implementering af foranstaltninger til identificering af hvidvask

I interviewet med SØIK kommer det til udtryk, at pengeinstitutterne er længere med implementeringen af foranstaltninger til identificering af hvidvask sammenlignet med revisionsbranchen.⁷⁰ SØIK gør derudover opmærksom på, at der eksisterer flere revisionsvirksomheder sammenlignet med pengeinstitutter. Derfor kan det være en længere proces at gøre alle revisionsvirksomheder opmærksom på vigtigheden af at få identificeret hvidvask.⁷¹ Ifølge *Finansdanmark* var der i 2019 63 pengeinstitutter i Danmark.⁷² Det har ikke været muligt at finde statistikker over det samlede antal revisionsfirmaer, men derimod har FSR i sin brancheanalyse 2020 oplyst, at der i 2019 var 558 revisionsvirksomhedsmedlemmer i FSR.⁷³

⁶⁹ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) *"Hvidvaskloven med kommentarer"*, side 349.

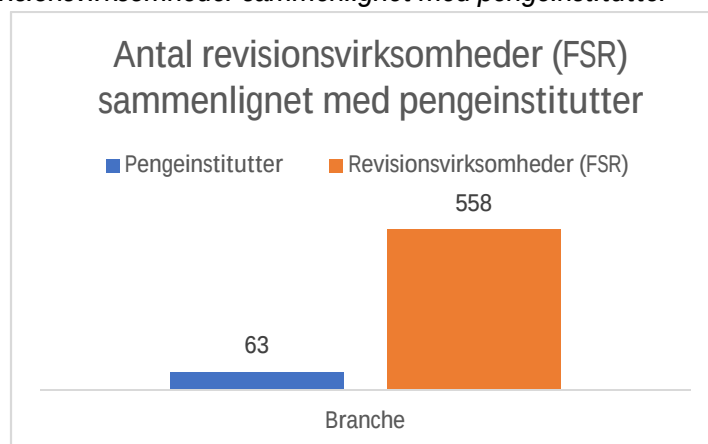
⁷⁰ Interview SØIK (bilag 7)

⁷¹ Interview SØIK (bilag 7)

⁷² Finansdanmark (2019) *"Institutter, filialer og ansatte"*.

⁷³ FSR (2020) *"Brancheanalyse 2020"*.

Tabel 4: Antal revisionsvirksomheder sammenlignet med pengeinstitutter

Kilde: FSR (2020) - brancheanalyse 2020 & Finansdanmark (2019) - institutter, filialer og ansatte

Tabel 4 er udarbejdet for at illustrere forskellen i antallet af revisionsvirksomheder sammenlignet med pengeinstitutter. Der eksisterer over 7 gange så mange virksomheder i revisionsbranchen, der skal forholde sig til hvidvaskloven og implementeringen heraf, sammenlignet med pengeinstitutterne. Efter SØIK's mening betyder det, at implementeringen af foranstaltninger til identificering af hvidvask i revisionsbranchen kan være en længere proces.⁷⁴

Revisionsbranchen er sammensat af mindre og større virksomheder. Skattestyrelsen mener, at de større revisionsvirksomheder har inkorporeret metoder til at identificere hvidvask, hvorfor de kriminelle muligvis op søger de mindre revisionsvirksomheder, hvor der ikke er indført det samme set-up, som hos de større revisionsvirksomheder.⁷⁵ Skattestyrelsen mener derudover, at ulempen ved de større revisionsvirksomheder er, at de typisk er topstyrede, hvorfor ansvaret ikke når ud til den enkelte revisor.⁷⁶ SØIK har også en opfattelse af, at de store revisionsvirksomheder har inkorporeret metoder til at identificere hvidvask.⁷⁷ Efter SØIK og Skattestyrelsens opfattelse kan størrelsesforskellen på revisionsvirksomhederne have en betydning for, hvor langt revisorerne er i processen med at få implementeret de rette foranstaltninger til undersøgelse og identificering af hvidvaskrisici.

⁷⁴ Interview SØIK (bilag 7)

⁷⁵ Interview Skattestyrelsen (bilag 5)

⁷⁶ Interview Skattestyrelsen (bilag 5)

⁷⁷ Interview SØIK (bilag 7)

7.1.1.2 Revisors position for undersøgelse og identificering af hvidvask

Hvorvidt revisorerne er i en position, hvor de har muligheden for at undersøge og dermed opdage hvidvask, har de offentlige instanser en ensartet holdning til. SØIK mener, at revisorerne er i en position, hvor de har mulighed for at identificere hvidvask, hvilket er et potentiale i revisorbranchen.⁷⁸ Når branchen får inkorporeret metoder til at identificere hvidvask, så har revisorerne et godt udgangspunkt til at få reduceret hvidvask i Danmark.⁷⁹ Skattestyrelsen mener også, at revisorerne har muligheden for at identificere hvidvask i forbindelse med regnskabsaflæggelse, da revisorerne har adgang til at gennemgå transaktioner ved bogføring eller ved afstemninger.⁸⁰ SØIK mener derudover, at revisorerne som rådgiver er i en helt unik position til at opnå kendskab til personer og virksomheders økonomi og herigennem undersøge kunden og identificere hvidvask.⁸¹

Revisorer har kun mulighed for at opnå kendskab til de virksomheder, der vælger at benytte en revisor, da det ikke er alle virksomheder, der er pålagt revisionspligt. Revisionspligten forpligter virksomhederne til at lade en revisor gennemgå deres årsregnskab, og derved får revisorerne kendskab til virksomhederne og deres økonomi. Virksomheder kan fravælge revision, hvis de i to regnskab i træk ikke overskrider to af følgende betingelser:⁸²

- En balancesum på kr. 4 mio.
- En nettoomsætning på kr. 8 mio.
- Et gennemsnitligt antal heltidsbeskæftiget på 12.

Selvom virksomheder ikke er pålagt revisionspligt, kan de stadig vælge at få deres årsregnskab gennemgået af en revisor. Men hvis virksomheder fravælger en revisor og selv opstiller deres regnskab, har revisorer ikke kendskab til de respektive virksomheder og derved ikke mulighed for at foretage undersøgelser og identificere hvidvask. Dette skal vurderes i sammenhæng med de offentlige instansers udtalelser omkring revisorerne muligheder for at undersøge og identificere hvidvask, hvoraf det kræver, at personer og virksomheder har valgt at involvere en revisor.

Hvidvaskloven pålægger ikke revisorerne krav til at foretage særlige revisionshandlinger rettet mod hvidvask.⁸³ Revisorerne er udelukkende omfattet af de tidligere beskrevne procedurer omkring risikovurdering,

⁷⁸ Interview SØIK (bilag 7)

⁷⁹ Interview SØIK (bilag 7)

⁸⁰ Interview Skattestyrelsen (bilag 5)

⁸¹ Interview SØIK (bilag 7)

⁸² Erhvervsstyrelsen (2020) "Fravalg af revision af årsregnskabet".

⁸³ FSR (2020) "Mangelfulde hvidvaskprocedurer og – kontroller og revision".

kundekendskabsprocedurer m.m. Ved revisionshandlinger menes, at revisorerne efterprøver og foretager kontrol af kundens væsentlige og risikofyldte områder. Med disse handlinger er formålet at opnå høj grad af sikkerhed for derved at erklære sig på, hvorvidt regnskabet er retvisende. En revision udføres blandt andet efter de gældende internationale standarder, hvor det i forbindelse med revisorernes undersøgelsespligt er relevant at nævne ISA 250. ISA 250 fastsætter revisors ansvar for at overveje love og øvrige reguleringer ved revision af regnskaber (gælder ikke ved andre erklæringsopgaver). Hvis revisorerne identificerer væsentlig fejlinformation i regnskabet, som følge af manglende overholdelse af love og øvrige reguleringer, herunder hvidvaskloven, skal revisorerne opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for overholdelse af bestemmelserne i hvidvaskloven. Derudover skal revisorerne udføre nærmere beskrevne revisionshandlinger, der har til formål at identificere tilfælde af manglende overholdelse af hvidvaskloven, der kan have væsentlig indvirkning på regnskabet.⁸⁴

Lars Kiertzner anfører i en artikel fra FSR:⁸⁵

"I relation til ISA 250 vil hvidvasklovgivningen være relevant at overveje for revisor, hvis den reviderede virksomhed for eksempel er under undersøgelse af en relevante myndighed (Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen), politianmeldt, eller der på anden måde foreligger information om (mulig) overtrædelse af hvidvasklovgivningen, og denne overtrædelse kan have en (indirekte) indvirkning på det reviderede regnskab..."

Det er derfor kun i specifikke situationer, at revisorer kan komme i en situation, hvor det er nødvendigt at undersøge formålet og begrundelsen for alle usædvanlige transaktioner. Revisorer skal, jf. revisorloven § 16, agere med en intention om en effektiv arbejdsindsats og korrekt udført arbejde, da det er vigtigt, at revisorer fokuserer på områder, hvor der er størst risiko for væsentlige fejl. Derudover skal det nævnes, at revisorer arbejder omkostningseffektivt, idet kunden betaler for revisorernes arbejdstid. Såfremt revisorerne skulle undersøge samtlige transaktioner, vil dette medføre større omkostninger for revisorerne og derfor have en betydning for kundens revisionshonorar.

Af ovenstående kan det derfor udledes, at der ikke er krav om særskilte revisionshandlinger for at identificere, om der er mistænkelige transaktioner og dermed risiko for hvidvask. Dette skal vurderes i relation til Skattestyrelsens og SØIK's udtalelse omkring revisorernes position for at identificere hvidvask i forbindelse med regnskabsaflæggelse og adgang til kundens transaktioner. Der kan derved forekomme

⁸⁴ ISA 250.

⁸⁵ FSR (2020) "Mangelfulde hvidvaskprocedure og – kontroller og revision".

uoverensstemmelse mellem de offentlige instansers forventninger til revisorernes position for at identificere hvidvask og revisorerne egentlig undersøgelsespligt ifølge lovgivningen.

7.1.2 Hvidvaskunderretninger

Revisorerne er omfattet af hvidvasklovens bestemmelser og er dermed underretningspligtige. Det betyder, at revisorerne har pligt til at underrette Hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask. I afsnit 7.1.2 analyseres udviklingen af hvidvaskunderretninger til Hvidvasksekretariatet. Dette er med henblik på at afdække de offentlige instansers forventninger til revisorerne som underretningspligtig, jf. HL § 26.

Revisorer har i henhold til HL § 26 pligt til omgående at underrette Hvidvasksekretariatet, hvis der er identificeret mistanke om, at en aktivitet eller transaktion har haft tilknytning til hvidvask (dette gælder også ved mistanke om forsøg på at foretage en transaktion med tilknytning til hvidvask). En underretning til Hvidvasksekretariatet er ikke en anmeldelse, men udelukkende en oplysning om, at der er tale om usædvanlige forhold, og der i flere tilfælde ikke er tale om kriminalitet. Hvidvasksekretariatet bearbejder hvidvaskunderretningerne, og hvis de vurderer, at der er mistanke om noget kriminelt, så videregiver de dem til en politikreds eller til andre offentlige myndigheder.⁸⁶ Tabel 5 viser antal hvidvaskunderretninger til Hvidvasksekretariatet fordelt for henholdsvis år 2017, 2018 og 2019.

Tabel 5: Antal hvidvaskunderretninger fordelt på underretningspligtige

Antal hvidvaskunderretninger			
	2017	2018	2019
Pengeinstitutter	18.463	26.403	40.958
Spiludbydere	3.892	6.623	8.433
Pengeoverførsler	1.400	1.385	1.566
Vekselbureau	715	592	1.153
Udbydere af betalingstjenester og elektroniske penge	100	377	345
Leasing- og finansieringsinstitut	87	212	226
Offentlig myndighed	-	69	382
Revisor	7	32	195
Realkreditselskab	166	25	28
Andre	81	50	168
I alt	24.911	35.768	53.454

Kilde: Anklagemyndigheden, underretninger og videregivelser 2017, 2018 og 2019.

⁸⁶ Interview SØIK (bilag 7)

Af tabel 5 fremgår det, at revisorerne siden 2017 har haft en stigning i antallet af underretninger, hvor der i 2017 kun var foretaget 7 underretninger, så er der i 2019 foretaget 195 underretninger til Hvidvasksekretariatet. Hvis revisionsbranchen derimod sammenlignes med de øvrige underretningspligtige og især pengeinstitutterne, der i 2019 foretog 40.958 underretninger, så har revisorerne ikke foretaget tilsvarende underretninger.

Anklagemyndigheden har den 20. oktober 2020 offentliggjort antallet af underretninger i alt for 1-3 kvartal 2020.⁸⁷ Udviklingen i antallet af hvidvaskunderretninger, som Hvidvasksekretariatet har modtaget i 2017-2020, fremgår af tabel 6.

Tabel 6: Antal hvidvaskunderretninger 2020

Antal hvidvaskunderretninger				
	2017	2018	2019	2020 (1-3 kvartal)
I alt	24.911	35.768	53.454	52.486

Kilde: Anklagemyndigheden, underretninger og videregivelser 2017, 2018, 2019 og 2020

Sammenlignes antallet af hvidvaskunderretninger foretaget i 2017 og i 2019, så er der sket en fordobling i antallet. I 3. kvartal 2020 nærmer antallet af underretninger sig antallet i hele 2019. Dette er 30 % flere underretninger end på samme tidspunkt i 2019. I artiklen fra Anklagemyndigheden fremgår det, at pengeinstitutterne også indberetter flest mistænkelige forhold i 2020 og dernæst kommer spiludbyderne. Det har ikke været muligt at finde tilgængelige data på antal underretninger fra revisorer i 2020, men i interviewet med SØIK kommer det til udtryk, at hvidvaskunderretningerne fra revisorerne er stigende i 2020. SØIK udtaler, at der er en markant stigning i antallet af underretninger fra revisorer i 2020 sammenlignet med de foregående år, men SØIK ønsker ikke at offentliggøre antal underretninger fra revisorer i 2020.⁸⁸ SØIK udtaler derudover også, at der har været flere henvendelser på e-mail og telefon fra revisionsbranchen i år end tidligere.⁸⁹ SØIK mener, at revisionsbranchen er blevet mere opmærksom på hvidvaskområdet, og underretningerne fra revisorerne er i udvikling.⁹⁰

Erhvervsstyrelsen offentliggjorde i 2019 en vejledning, hvoraf det fremgår, at revisorerne har pligt til at foretage underretning til Hvidvasksekretariatet ved identificering af ulovligt kapitalejerlån. Det ulovlige kapitalejerlån skal underrettes til Hvidvasksekretariatet uanset størrelse, og på trods af at lånet efterfølgende er

⁸⁷ Anklagemyndigheden (2020) "Langt flere underretninger til Hvidvasksekretariatet".

⁸⁸ Interview SØIK (bilag 7)

⁸⁹ Interview SØIK (bilag 7)

⁹⁰ Interview SØIK (bilag 7)

tilbagebetalt. Ulovligt kapitalejerlån indebærer, at selskaber ikke må hverken direkte eller indirekte yde lån til kapitalejere. Revisorernes pligt til at indberette ulovlige kapitalejerlån fra 2019 kan derfor have en betydning for stigningen i antallet af underretninger fra revisorerne.⁹¹

I 2020 (1-3 kvartal) er 31 % af de hvidvaskunderretninger, som Hvidvasksekretariatet har modtaget, videregivet til enten politikredse eller andre offentlige myndigheder. Jørgen Andersen, der er leder af Hvidvasksekretariatet, udtaler følgende:⁹²

"Det er vigtigt, at der bliver indberettet, for det giver os mulighed for at se på en konkret mistanke, men også at se på, om der er generelle problemstillinger knyttet til de mange tusinde indberetninger. Derfor er det godt, at vi får flere underretninger, for de er afgørende for vores mulighed for at finde de manglende brikker i det kriminelle puslespil..."

Heraf kan det udledes, at det udelukkende er positivt, at der er en stigning i antallet af underretninger til Hvidvasksekretariatet, da alle underretninger har en betydning i et større perspektiv.

De offentlige instanser blev i interviewene spurgt til om de mener, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet. SØIK udtaler, at de ikke kan vurdere om en underretning er rigtig eller forkert, da det er den enkelte underretningspligtige, der oplever hændelsen. Når Hvidvasksekretariatet modtager underretningen, har de ingen indsigt i, hvordan underretningen opstår, og hvilken opfattelse af virkeligheden den underretningspligtige har haft.⁹³ SØIK præciserer med et eksempel, hvor revisorerne underretter om et ulovligt kapitalejerlån, hvor Hvidvasksekretariatet har modtaget flere underretninger af den pågældende person. Dette giver Hvidvasksekretariatet en viden om, hvad den pågældende person foretager sig, og om der er andre mistænkeligheder. På den måde bliver underretningen fra revisorerne om ulovligt kapitalejerlån en del af et større billede.⁹⁴ FSR mener derimod, at underretninger om de ulovlige kapitalejerlån ofte er helt unødvendige. Den skattemæssige betaling medfører, at transaktionen er behandlet, og alligevel skal det underrettes selskabsretligt til Hvidvasksekretariatet.⁹⁵ På baggrund af ovenstående kan det udledes, at de offentlige instanser har delte meninger om, hvorvidt der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet. SØIK mener, at der kan forekomme en forståelsesforskel mellem det arbejde, som revisorerne udfører, og det arbejde, som Hvidvasksekretariatet udfører.⁹⁶ Hvorvidt revisorerne mener, at der

⁹¹ Erhvervsstyrelsen (2020) "Underretningspligt".

⁹² Anklagemyndigheden (2020) "Langt flere underretninger til Hvidvasksekretariatet".

⁹³ Interview SØIK (bilag 7)

⁹⁴ Interview SØIK (bilag 7)

⁹⁵ Interview FSR (bilag 8)

⁹⁶ Interview SØIK (bilag 7)

foretages unødvendige underretninger eller at der forekommer en forståelsesforskel, behandles senere i analysen.

7.1.3 Forventningerne til revisorerne

Forventningerne til revisorerne fra de offentlige instanser vil analyseres med udgangspunkt i teorien omkring forventningskløften. Forventningskløften opstår som tidligere beskrevet, hvis der forekommer uoverensstemmelser mellem de offentlige instansers forventninger, og det arbejde revisorerne skal udføre. Dette afsnit vil udelukkende analysere på de offentlige instansers forventninger til revisorerne og dermed ikke revisorernes synspunkt.

Brenda Porter har som tidligere nævnt udviklet en figur, der illustrerer de forskellige aspekter af forventningskløften. Forventnings-præstationskløften vil benyttes i analysen af de offentlige instansers forventninger til revisorerne ved afdækning og underretning af hvidvask. Figuren illustrerer forventningskløften opdelt i to dele:

- Rimelighedskløften og
- Præstationskløften.

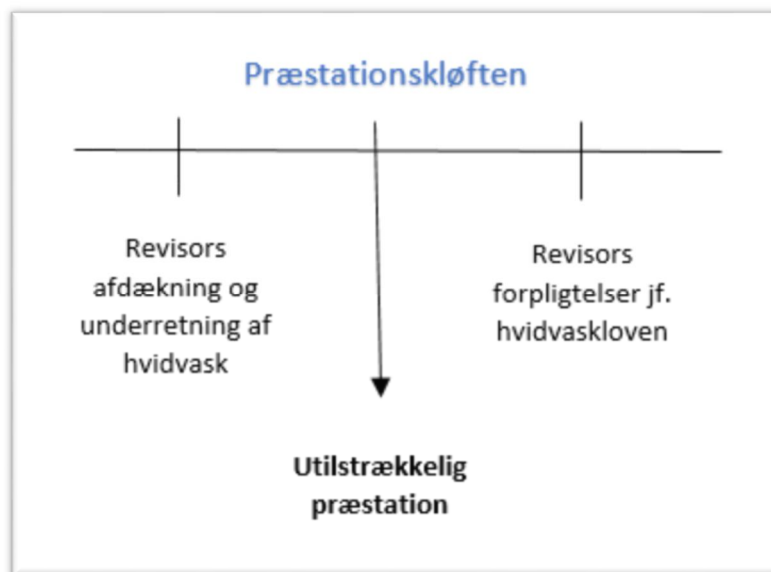
Rimelighedskløften belyser uoverensstemmelsen mellem det de offentlige instanser forventer til det arbejde, som revisorerne udfører, og de forventninger, der er rimelige at forvente af revisorernes arbejde, hvorimod præstationskløften belyser de offentlige instansers opfattelse af det arbejde, som revisorerne har udført. Præstationskløften kan derudover opdeles i to elementer:

- Utilstrækkelig regulering og
- Utilstrækkelig præstation.

Utilstrækkelig præstation opstår, hvis de offentlige instanser ikke vurderer revisorernes arbejde tilstrækkeligt. Dette forekommer, når revisorerne ikke udfører den kvalitet, som opgaven forudsætter.⁹⁷

⁹⁷ Bøg-Chr., Kjeld & Kiertzner, Lars (2007) "*Professionsetik for revisorer*", side 15.

Figur 8: Utilstrækkelig præstationer

Kilde: Selvgenereret - inspiration fra Porter (1993)

Såfremt de offentlige instansers vurdering er, at revisorerne ikke udfører de opgaver, der er pålagt af hvidvasklovgivningen, og dermed ikke lever op til de gældende lovgivningsmæssige krav, så er der tale om utilstrækkelig præstation, hvilket betragtes som mangelfuldt arbejde. Utilstrækkelig præstation kommer blandt andet til udtryk ved opfattelsen af, at det, som revisorerne udfører i forbindelse med hvidvask, ikke er tilstrækkeligt, eller at revisorerne ikke reagerer, hvis der opstår noget mistænkeligt. SØIK mener, at revisorerne bør tage mere ansvar i at identificere hvidvask og henviser til antallet af underretninger fra revisorer sammenlignet med antallet af revisionsvirksomheder i Danmark.⁹⁸ I 2019 blev der foretaget 195 underretninger fra revisorerne, og FSR oplyser, at der i 2019 var 558 revisionsvirksomhedsmedlemmer i FSR. På baggrund af disse oplysninger blev der foretaget underretninger fra en tredjedel af revisionsvirksomhederne i hele 2019, hvilket udelukkende er målt på det antal revisionsvirksomheder, der er medlem af FSR. Skattestyrelsen mener også, at der skal foretages mere på hvidvaskområdet i revisionsbranchen. Skattestyrelsen gør opmærksom på, at der ikke er nogen beløbsgrænse ved hvidvask. Det er derfor et spørgsmål om, hvorvidt der eksisterer en mistanke eller ikke.⁹⁹ På baggrund af ovennævnte bemærkninger fra SØIK, Skattestyrelsen og FSR indikerer disse utilstrækkelig præstation ifølge Porters model. Dermed kan det af ovenstående udtalelser fra

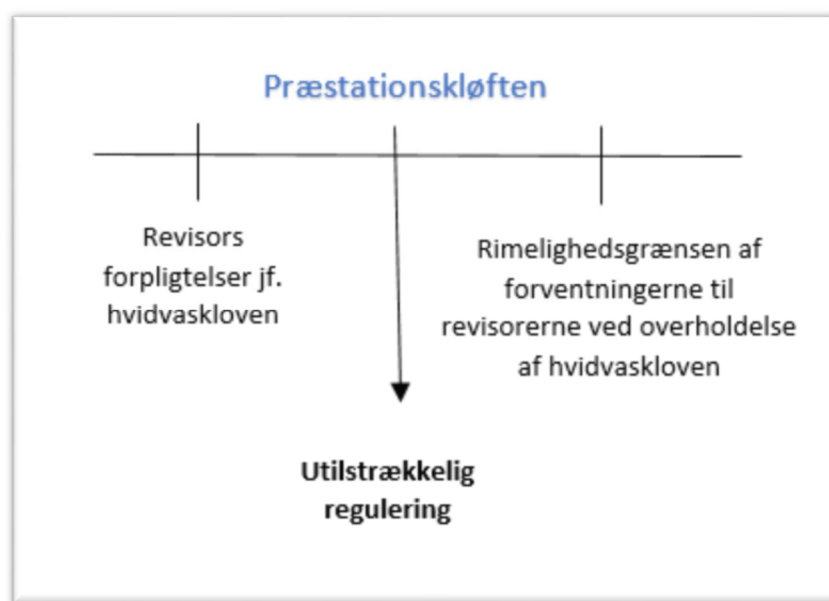
⁹⁸ Interview SØIK (bilag 7)

⁹⁹ Interview Skattestyrelsen (bilag 5)

de offentlige instanser udledes, at revisorerne arbejder på hvidvaskområdet i nogle tilfælde ikke vurderes tilstrækkeligt.

Utilstrækkelig regulering kommer til udtryk ved, at de offentlige instanser vurderer revisorerne arbejder som utilfredsstillende på trods af, at revisorerne efterlever standarderne og gældende lovgivning.¹⁰⁰

Figur 9: Utilstrækkelig regulering

Kilde: Selvgenereret - inspiration fra Porter (1993)

FSR mener, at revisorerne i forbindelse med overholdelse af hvidvaskloven skal forholde sig til, hvornår der egentligt er grundlag for hvidvask. FSR mener derudover, at selvom revisorerne overholder lovgivningen omkring kontantforbuddet på kr. 50.000, skal revisorerne være kritiske og opmærksom på mistænkelige transaktioner.¹⁰¹ SØIK mener også, at det er vigtigt, at revisorerne ikke indhenter legitimation, fordi det er en pligt, men at det indhentede legitimation benyttes til at undersøge kundeforholdet.¹⁰² Så selvom revisorerne overholder lovgivningen omkring kundekendskabsproceduren, kan arbejdet ifølge de offentlige instanser være utilfredsstillende, idet data indhentes, men dataene analyseres ikke i tilstrækkelig grad.

En antagelse kan derudover være, at revisorerne overholder hvidvasklovgivningen, men at lovgivningen derimod ikke er tilstrækkelig, og der ikke foreligger detaljerede beskrivelser for, hvordan revisorerne skal foretage undersøgelser for identificering af hvidvask.

¹⁰⁰ Bøgg-Chr., Kjeld & Kiertzner, Lars (2007) "Professionsetik for revisorer", side 15.

¹⁰¹ Interview FSR (bilag 8)

¹⁰² Interview SØIK (bilag 7)

Når det skal vurderes, om de offentlige instansers forventninger til revisorerne er rimelige eller urimelige, gøres dette ved at sammenligne de offentlige instansers holdninger med revisorernes holdninger. Derfor behandles rimelighedskløften analyseafsnit 7.2, heraf om de offentlige instansers forventninger er urimelige ifølge revisorerne. Der kan derudover opstå en forventningskløft mellem, hvad de offentlige instanser opfatter, at revisor udfører, og hvad revisor rent faktisk udfører. SØIK mener, at det kunne være interessant at undersøge, hvordan og hvad der kan gøres ved hvidvask i revisorbranchen. Revisorerne skal ikke opfange det som en forpligtelse, men derimod som en mulighed for at begrænse hvidvask i Danmark, og dermed udføre en del af deres hverv som offentlighedens tillidsrepræsentant.¹⁰³

7.1.4 Delkonklusion

Af analyseafsnit 7.1 kan det konkluderes, at de offentlige instanser mener, at antallet af revisionsvirksomheder sammenlignet med antallet af pengeinstitutter i Danmark har en betydning for tidsperspektivet i processen omkring implementeringen af de rette foranstaltninger til identificering af hvidvask. Derudover mener de offentlige instanser også, at størrelsesforskellen på revisionsvirksomhederne har en betydning for, hvor langt revisorerne er i processen med at få implementeret hvidvask. De offentlige instanser mener, at revisorerne er i en position, hvor de har mulighed for at undersøge og identificere hvidvask ved gennemgang af kundens transaktioner. Hvidvaskloven pålægger ikke revisor at foretage revisionshandlinger rettet mod hvidvask og dermed gennemgå samtlige transaktioner. Derudover er det ikke i alle tilfælde, at revisorerne har indsigt i personer og virksomheders transaktioner, hvis virksomhederne ikke er underlagt revisionspligt, og revisor derfor er fravalgt. Revisorerne foretager i 2017-2019 få underretninger til Hvidvasksekretariatet sammenlignet med pengeinstitutterne. Underretningerne fra revisorerne er imidlertid i 2019 og 2020 stigende, hvoraf der kan være en sammenhæng med revisorernes underretningspligt omkring ulovlige kapitalejerlån. FSR mener, at specielt underretningerne omkring de ulovlige kapitalejerlån er unødvendige, men de resterende offentlige instanser har ingen holdning til, om der foretages unødvendige underretninger, idet dette skal vurderes i en større sammenhæng. Slutteligt vurderes det, at de offentlige instanser mener, at revisorerne bør tage mere ansvar i at identificere hvidvask, hvoraf revisorernes arbejde på hvidvaskområdet i nogen tilfælde er utilstrækkeligt. Revisorernes arbejde ved overholdelse af hvidvasklovgivningen kan være utilfredsstillende, idet data indhentes, men dataene ikke analyseres i tilstrækkelig grad. Dette kan derimod også betyde, at hvidvasklovens bestemmelser ikke er tilstrækkelige for revisorerne ved undersøgelse og identificering af hvidvask. Ved en vurdering af om der forekommer urimelige forventninger til revisorerne fra de offentlige instanser, vil den efterfølgende analyse undersøge revisorernes holdning hertil.

¹⁰³ Interview SØIK (bilag 7)

7.2 Analyse af om der stilles urimelige forventninger fra de offentlige instanser til revisorerne i forbindelse med afdækning samt underretning af hvidvask.

Denne del af analysen har til formål at besvare forskningsspørgsmål 2 (*Stilles der urimelige forventninger fra de offentlige instanser til revisorerne i forbindelse med afdækning samt underretning af hvidvask?*). Analysen tager udgangspunkt i bearbejdede resultater fra spørgeskemaundersøgelsen, hvor fokus har været på revisorernes holdninger. Hvidvasklovgivningen og teorien omkring forventningskløften inddrages sammen med anden relevant lovgivning, undersøgelser, artikler og litteratur. Derudover inddrages analyseafsnit 7.1 af de offentlige instansers forventninger og relevante udtalelser fra interviewene.

I analysen benævnes respondenterne af spørgeskemaundersøgelsen som revisorerne, da dette giver en forståelse for, hvem der har besvaret spørgeskemaet. Det er vigtigt at understrege, at revisorerne udelukkende består af de 79 respondenter, der har besvaret spørgeskemaet. Som tidligere nævnt vurderes dataindsamlingen af spørgeskemaundersøgelsen forsvarlig at benytte i analysen, da der er opnået en besvarelsesprocent på 28 %.

7.2.1 Hvidvaskloven generelt

Revisorerne har været omfattet af hvidvasklovens bestemmelser siden 2002, jf. HL §1, stk.1, nr. 15. Revisorerne har ansvar for at udføre de rette foranstaltninger, der skal medvirke til at mindske risikoen for hvidvask i Danmark. Dette afsnit har til formål at undersøge, hvilken betydning det har for revisorernes identificering af hvidvask, at de er underlagt hvidvasklovens bestemmelser. For en undersøgelse heraf har det været nødvendigt at undersøge revisorernes kendskab til hvidvasklovens bestemmelser.

I spørgsmål 8 bliver revisorerne spurgt til, om de er bekendt med hvidvasklovens bestemmelser. Efterfølgende skal revisorerne i spørgsmål 9 angive, hvorvidt de er enig eller uenig i, at hvidvasklovens bestemmelser er med til at øge muligheden for at identificere hvidvask. Besvarelsesne analyseres særskilt for henholdsvis kundekendskabsproceduren, risikovurdering og kontantforbuddet. Af hensyn til forståelsen for revisorernes kendskab og holdning til hvidvasklovens bestemmelser, er der foretaget et valg om at kombinere besvarelsesne af spørgsmål 8 og 9.

7.2.1.1 Kundekendskabsprocedure

Revisorerne har i henhold til HL § 10 pligt til at foretage en kundekendskabsprocedure. Dette er med henblik på at sikre, at revisorerne har kendskab til deres kunder, og for løbende at kunne identificere mistænkelig

kundeadfærd.¹⁰⁴ Af tabel 7 fremgår revisorernes besvarelser af, om de har kendskab til hvidvasklovens bestemmelser omkring kundekendskabsprocedure.

Tabel 7: Revisorernes kendskab til kundekendskabsprocedure

Spørgsmål 8	Kundekendskabsprocedure	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	78	99%
Nej	1	1%
Ved ikke	0	0%
I alt	79	100%

Som det fremgår af tabel 7, har 99 % af revisorerne kendskab til hvidvasklovens bestemmelser omkring kundekendskabsprocedure. På baggrund af revisorernes kendskab til kundekendskabsproceduren har de foretaget en besvarelse af, hvorvidt de er enig eller uenig i, at kundekendskabsproceduren er med til at øge muligheden for at identificere hvidvask.

Tabel 8: Revisorernes holdning til kundekendskabsprocedure

Spørgsmål 9	Kundekendskabsprocedure	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Meget uenig	5	6%
Uenig	3	4%
Hverken enig eller uenig	8	10%
Enig	37	47%
Meget enig	23	29%
Er ikke bekendt med	2	3%
I alt	78	100%

Af tabel 8 fremgår det, at 78 % af revisorerne er enige eller meget enige i, at kundekendskabsproceduren er med til at øge muligheden for at identificere hvidvask. I forbindelse med kundekendskabsproceduren indhenter revisorerne kopi af legitimation på deres kunder. I henhold til foregående analyseafsnit blev det belyst af SØIK, at det er vigtigt, at revisorerne ikke indhenter legitimation, fordi det er en pligt, men at legitimationen benyttes til at undersøge kundeforholdet.¹⁰⁵ Af ovenstående kan det udledes, at 79 % af revisorerne mener, at hvidvasklovens krav omkring kundekendskabsproceduren er med til at identificere kundeforholdet i en sådan grad, at det øger muligheden for at identificere hvidvaskrisici.

¹⁰⁴ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) "Hvidvaskloven med kommentarer", side 227.

¹⁰⁵ Interview SØIK (bilag 7)

7.2.1.2 Risikovurdering

Baseret på kundekendskabsproceduren skal revisorerne efterfølgende foretage en risikovurdering. Risikovurderingen er defineret i HL § 7 og omfatter de tiltag, som revisorerne skal inddrage i deres vurdering af de enkelte kundeforhold, herunder en vurdering af transaktioner, produkter, og geografiske placering. Af tabel 9 fremgår revisorerne besvarelser af, om de har kendskab til hvidvasklovens bestemmelser omkring risikovurdering.

Tabel 9: Revisorernes kendskab til risikovurdering

Spørgsmål 8	Risikovurdering af kunderne	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	76	96%
Nej	2	3%
Ved ikke	1	1%
I alt	79	100%

Som det fremgår af tabel 9, har 96 % af revisorerne kendskab til hvidvasklovens bestemmelser omkring risikovurdering af kunderne. På baggrund af revisorerne kendskab til risikovurdering, har de foretaget en besvarelse af, hvorvidt de er enig eller uenig i, at risikovurdering er med til at øge muligheden for at identificere hvidvask.

Tabel 10: Revisorernes holdning til risikovurdering

Spørgsmål 9	Risikovurdering af kunderne	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Meget uenig	4	5%
Uenig	2	3%
Hverken enig eller uenig	8	10%
Enig	42	54%
Meget enig	19	24%
Er ikke bekendt med	3	4%
I alt	78	100%

Tabel 10 viser, at 54 % af revisorerne er enige i, at hvidvasklovens bestemmelser er med at øge muligheden for at identificere hvidvask, hvor 24 % af revisorerne er meget enige. Dette udgør i alt 78 % af revisorerne, der mener, at risikovurderingen er med til at øge muligheden for at identificere hvidvask.

I henhold til analyse afsnit 7.1, blev det belyst af FSR, at det er vigtigt, at revisorerne i forbindelse med udførelse af risikovurderingen forholder sig til, hvornår der egentlig er grundlag for hvidvask. Ved overholdelse af hvidvasklovens krav og pligter kan fokus fjernes fra det, der er vigtigt, og i stedet bliver det noget formelt, og

der bruges energi på formalia.¹⁰⁶ Af ovenstående kan det udledes, at 79 % af revisorerne mener, at hvidvasklovens krav til, at de underretningspligtige, herunder revisorerne, skal foretage en risikovurdering af alle deres kundeforhold, er med til at øge muligheden for at identificere, hvornår der egentlig er grundlag for hvidvask, og ikke udelukkende overholdelse af lovgivningen, som FSR forudsætter.

Det skal derudover nævnes, at revisorerne i henhold til ISA 315 har pligt til at identificere risici for væsentlig fejlinformation igennem forståelse af kunden og dens omgivelser, hvorfor revisorer i forbindelse med overholdelse af ISA standarderne også har pligt til at foretage kundekendskabsprocedure og risikovurdering. Det er imidlertid vigtigt at skelne mellem ISA standarderne og hvidvasklovens bestemmelser. ISA dækker over de internationale standarder om revision, hvor formålet med ISA standarderne er, at revisorer udfører lovpligtig revision med høj grad af sikkerhed. Hvidvaskloven derimod har til formål at afdække mulige risici for hvidvask. Derfor udføres kundekendskabsproceduren og risikovurderingen med forskellige formål, men den information, der udledes, er relevant både i forbindelse med overholdelse af hvidvaskloven og ISA 315.¹⁰⁷

7.2.1.3 Kontantforbuddet

Som tidligere nævnt har revisorerne pligt til at underrette Hvidvasksekretariatet, hvis de har viden om, at erhvervsdrivende modtager kontantbetaling for kr. 50.000 eller derover, jf. HL § 5. Af tabel 11 fremgår revisorernes besvarelser af, om de har kendskab til hvidvasklovens bestemmelser omkring kontantforbuddet.

Tabel 11: Revisorernes kendskab til kontantforbuddet

Spørgsmål 8	Kontantforbuddet	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	72	91%
Nej	7	9%
Ved ikke	0	0%
I alt	79	100%

Som det fremgår af tabel 11, har 91 % af revisorerne kendskab til hvidvasklovens bestemmelser omkring kontantforbuddet. På baggrund af revisorernes kendskab til kontantforbuddet har de foretaget en besvarelse af, hvorvidt de er enig eller uenig i, at kontantforbuddet er med til at øge muligheden for at identificere hvidvask.

¹⁰⁶ Interview FSR (bilag 8)

¹⁰⁷ ISA 315.

Tabel 12: Revisorernes holdning til kontantforbuddet

Spørgsmål 9	Kontantforbuddet	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Meget uenig	4	5%
Uenig	3	4%
Hverken enig eller uenig	7	9%
Enig	33	42%
Meget enig	25	32%
Er ikke bekendt med	6	8%
I alt	78	100%

Af tabel 12 fremgår det, at 74 % af revisorerne er enige eller meget enige i, at kontantforbuddet er med til at øge muligheden for at identificere hvidvask. I henhold til analyseafsnit 7.1 blev det belyst af FSR, at kontantforbuddet er objektivt i hvidvasklovgivningen, dertil er det vigtigt, at revisorerne er opmærksomme på mistænkelige kontante transaktioner, selvom beløbet ikke overskrider grænsen på kr. 50.000.¹⁰⁸ Det er som tidligere beskrevet ikke revisors pligt at gennemgå samtlige af kundens transaktioner. I forbindelse med revisorernes gennemgang af kundens kontante transaktioner, opstår der derfor en opdagelsesrisiko, hvilket betyder, at der opstår en risiko for, at revisorerne ikke opdager alle mistænkelige kontante transaktioner. Dertil antages det, at revisorerne reagerer, såfremt de opdager, at der foretages mistænkelige kontante transaktioner under kontantforbuddets grænse. Af tabel 12 kan derudover udledes, at mere end 70 % af revisorerne mener, at kontantforbuddet er med til at øge muligheden for at identificere hvidvask.

På baggrund af ovenstående foretages en vurdering af, at revisorerne opfylder de offentlige instansers forventninger om ikke udelukkende at gennemføre hvidvasklovens bestemmelser for at sikre overholdelse af lovgivningen. Denne vurdering foretages, idet mere end 70 % af revisorerne mener, at bestemmelserne omkring kundekendskabsproceduren, risikovurderingen og kontantforbuddet har en betydning ved undersøgelse og identificering af hvidvask. I analyseafsnit 7.1 blev det derudover antaget, at hvidvasklovens bestemmelser kan være utilstrækkelige, og der ikke foreligger detaljerede beskrivelser for, hvordan revisorerne skal undersøge og identificere hvidvask. Af ovenstående fremgår det, at mere end 70 % af revisorerne mener, at hvidvasklovens bestemmelser er tilstrækkelige for at identificere hvidvask, hvorimod det antages, at de resterende 30 % mener, at der bør foretages yderligere beskrivelser i hvidvaskloven for, hvordan revisorerne skal undersøge og identificere hvidvask.

¹⁰⁸ Interview FSR (bilag 8)

7.2.2 Identificering af hvidvask

Revisorerne er i lighed med 23 andre typer af fagpersoner, institutioner og virksomheder omfattet af hvidvasklovens bestemmelser og er derfor omfattet af undersøgelsespligten i henhold til HL §25. Hvidvasklovens bestemmelser er gældende på samme vilkår for alle dem, der er omfattet. På baggrund heraf har det været interessant at undersøge revisorernes holdning til, hvem de mener, der har det overordnede ansvar for at identificere hvidvask, og om revisorerne mener, at nogle har et større ansvar end andre. I spørgsmål 3 skulle revisorerne derfor svare på, hvem de mener, der har det overordnede ansvar for at identificere hvidvask. Da der som tidligere nævnt er 24 personer og virksomheder, der er omfattet af hvidvasklovens bestemmelser, har revisorerne haft flere svarmuligheder. I tabel 13 fremgår dataene fra besvarelsene.

Tabel 13: Ansvar for at identificere hvidvask

Spørgsmål 3	Respondenter (antal)	Procent (%)
Pengeinstitutterne	74	94%
Revisorerne	35	44%
Advokaterne	22	28%
Andre (uddyb)	10	13%
I alt		

Revisorerne har ved besvarelse af spørgsmålet haft mulighed for at uddybe, hvem de mener, der udover revisorerne, pengeinstitutterne og advokaterne, har det overordnede ansvar for at identificere hvidvask. De uddybende kommentarer er kodet i temaer for at få et overblik over, om der findes sammenlignelige kommentarer fra revisorerne (bilag 12). Af besvarelsen fremgår blandt andet, at tre revisorer mener, at de offentlige myndigheder og staten har et ansvar. Derudover er der tre revisorer, der mener, at virksomhederne, medarbejdere og erhvervspersoner har det overordnede ansvar for at identificere hvidvask.

Af tabel 13 kan udledes, at respondenterne mener, at pengeinstitutterne har et større ansvar end revisorerne i identificeringen af hvidvask, hvorimod revisorerne har et større ansvar end advokaterne i at identificere hvidvask. Besvarelsene skal vurderes i sammenhæng med hvidvaskloven, hvor revisorerne og pengeinstitutterne har et ligeligt ansvar for at identificere hvidvask.

Af ovenstående kan der derfor sættes spørgsmål ved, hvorfor revisorerne mener, at nogen underretningspligtige har mere ansvar end andre. Dette kan skyldes, at forudsætningerne for identificering af hvidvask for henholdsvis pengeinstitutterne og revisorerne er forskellige. Pengeinstitutterne arbejder udelukkende med transaktioner, hvorimod revisorernes arbejde er mere kompleks, og der forekommer flere forskellige forhold de skal være opmærksom på i forbindelse med identificering af hvidvask. Udvælgelseskriterierne er derfor

anderledes hos pengeinstitutterne sammenlignet med revisorerne, hvilket kan have en betydning for, hvorfor revisorerne mener, at pengeinstitutterne har et større ansvar i at identificere hvidvask.

7.2.2.1 *Revisors position for identificering af hvidvask*

I afsnit 7.2.2 blev det belyst, hvem revisorerne mener, har det overordnede ansvar for at identificere hvidvask. Formålet med dette afsnit er at belyse revisorerens holdning til deres arbejdsposition for at identificere hvidvask. I spørgsmål 4 blev revisorerne derfor spurgt til, om de mener, at de er i en arbejdsposition, hvor de har mulighed for at identificere hvidvask. Besvarelserne fremgår af tabel 14:

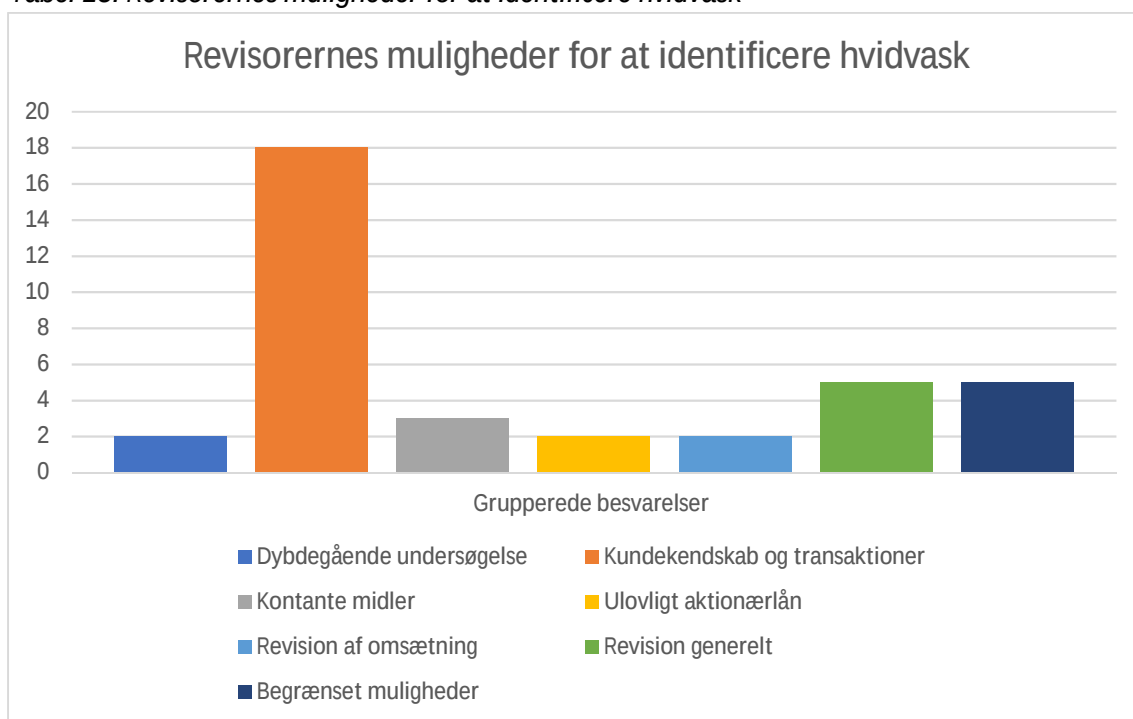
Tabel 14: Revisorernes arbejdsposition for at identificere hvidvask.

Spørgsmål 4	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	48	61%
Nej	22	28%
Ved ikke	9	11%
I alt	79	100%

Af tabel 14 fremgår det, at 61 % af revisorerne mener, at de er i en arbejdsposition, hvor de har mulighed for at identificere hvidvask. Af foregående analyse blev det belyst, at SØIK og Skattestyrelsen også mener, at revisorerne er i en position, hvor de har mulighed for at identificere hvidvask. Der opstår derfor en overensstemmelse og enighed mellem, hvad revisorerne mener, og hvad de offentlige instanser mener omkring revisorerens arbejdsposition for at identificere hvidvask.

I Spørgsmål 5 bliver revisorerne spurgt til, hvordan de har mulighed for at identificere hvidvask. Spørgsmålet er ikke et ja/nej spørgsmål, men derimod et åbent spørgsmål. Det er forsøgt at kode revisorerens besvarelse i temaer, som giver et overblik over sammenlignelige besvarelser, hvilket fremgår af bilag 12. Eftersom der er forekommet en del besvarelser til dette spørgsmål, vil afhandlingen ikke opliste dem alle i analysen, men derimod forsøge at gruppere besvarelserne i nedenstående diagram.

Tabel 15: Revisorernes muligheder for at identificere hvidvask

Som det fremgår af tabel 15, mener revisorerne, at den bedste mulighed for at identificere hvidvask er gennem kundekendskabsprocedure eller ved kontrol af transaktioner. I revisorernes besvarelser belyses muligheden for at kontrollere mistænkelige transaktioner og betalingsstrømme samt kendskab til kunderne og deres virksomhed. I analyseafsnit 7.1 blev det belyst af Skattestyrelsen, at revisorerne har mulighed for at identificere hvidvask i forbindelse med regnskabsaflæggelse og ved adgang til transaktioner. SØIK mener også, at revisorerne er i en helt unik position til at kende kundernes økonomi og herigennem identificere hvidvask. Af besvarelserne fremgår det derudover, at fem revisorer mener, at der opstår en begrænset mulighed for revisorerne ved identificering af hvidvask. Heraf påpeger flere, at revisorer ikke direkte skal revidere efter hvidvask, og der udelukkende skal foretages delvis gennemgang af transaktionerne. Det er derfor nødvendigt at forholde sig kritisk til de offentlige instansers vurdering af revisorernes muligheder for at identificere hvidvask, da der kan opstå en uoverensstemmelse mellem, hvad revisorerne og de offentlige instanser mener, når de udtaler, at transaktioner skal gennemgås og kontrolleres.

7.2.2.2 Revisorernes implementering af foranstaltninger til identificering af hvidvask

I forbindelse med afsnit 7.2.2.1 omkring revisorernes position for identificering af hvidvask har det været interessant at foretage en undersøgelse af revisorernes opfattelse af implementeringen af de rette foranstaltninger for identificering af hvidvask i revisionsbranchen. I spørgsmål 6 bliver revisorerne spurgt til, om de mener, at deres arbejde ved identificering af hvidvask er tilstrækkeligt. Af tabel 16 fremgår dataene fra besvarelserne.

Tabel 16: Tilstrækkeligheden af revisorerne arbejde ved identificering af hvidvask

Spørgsmål 6	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	56	71%
Nej	15	19%
Ved ikke	8	10%
I alt	79	100%

Af tabel 16 fremgår det, at 19 % af revisorerne ikke mener, at det, som de gør på nuværende tidspunkt, er tilstrækkeligt for at identificere hvidvask. Af besvarelsen fremgår det ikke, om de 19 % af revisorerne overholder hvidvasklovens bestemmelser eller ej. Såfremt de 19 % af revisorerne overholder hvidvaskloven, kan det antages, at revisorerne ikke mener, at hvidvasklovens bestemmelser er beskrevet tilstrækkeligt for revisorerne ved identificering af hvidvask. Efter den nugældende hvidvasklov trådte i kraft i 2017, har finanstilsynet i 2018 udarbejdet en vejledning med anvisninger til, hvordan de underretningspligtige, herunder revisorerne, skal overholde hvidvasklovgivningen.¹⁰⁹ Vejledningen beskriver både de pligter og muligheder, som virksomhederne har for at udføre kundekendskabsprocedure og risikovurdering. FSR's vurdering af vejledningen er, at den er fokuseret på den finansielle sektor, hvorfor dele af vejledningen ikke er lige så relevant for revisionsvirksomheder.¹¹⁰ Der foretages derfor en vurdering af, at vejledningen til hvidvaskloven i nogen tilfælde ikke er tilstrækkelig for revisorer ved identificering af hvidvask. På baggrund heraf bør der foretages yderligere beskrivelser af hvidvaskloven, herunder hvordan revisorerne skal undersøge og identificere hvidvask.

I forbindelse med spørgsmålet omkring tilstrækkeligheden af revisorerne arbejde, blev revisorerne efterfølgende spurgt til i spørgsmål 7, hvorvidt revisorerne bør gøre mere i forbindelse med at identificere hvidvask. Svarene er fordelt således:

Tabel 17: Skal revisorer gøre mere i forbindelse med at identificere hvidvask

Spørgsmål 7	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	10	13%
Nej	52	66%
Ved ikke	17	22%
I alt	79	100%

Af tabel 17 fremgår det, at 66 % af revisorerne mener, at der ikke bør gøres yderligere for at identificere hvidvask, og 22 % har ingen holdning til dette. Derudover fremgår det, at 13 % af revisorerne mener, at der bør foretages yderligere i forbindelse med at identificere hvidvask. Dette gør det interessant at undersøge,

¹⁰⁹ Finanstilsynet (2018) "Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme".

¹¹⁰ FSR (2018), "Ny vejledning om hvidvask offentliggjort".

hvad revisorerne mener, der bør foretages yderligere, hvortil de har haft mulighed for at uddybe besvarelsen i spørgsmål 7. De uddybende besvarelser fremgår af bilag 12. Af besvarelsene fremgår det blandt andet, at tre af revisorerne mener, at der bør gøres mere brug af analytiske værktøjer, og to af revisorerne mener, at det er nødvendigt at være mere kritiske over for kunderne. Det kan på baggrund heraf ikke udledes, hvorvidt de yderligere tiltag bør foretages, fordi revisorerne mener, at hvidvaskloven er utilstrækkelig ved identificering af hvidvask, eller om de tiltag, der bør foretages yderligere, skyldes øget fokus på implementering af hvidvasklovens bestemmelser.

Af ovenstående kan det derudover udledes, at over halvdelen af revisorerne mener, at det, som revisorerne udfører i forbindelse med identificering af hvidvask, er tilstrækkeligt, og på baggrund heraf er det ikke nødvendigt, at revisorerne fortager sig yderligere. I henhold til analyseafsnit 7.1 blev det belyst, at SØIK mener, at revisorerne bør tage mere ansvar i at identificere hvidvask. Derudover mener Skattestyrelsen også, at der skal udføres yderligere på hvidvaskområdet i revisionsbranchen, hvorfor de offentlige instanser er af den opfattelse, at revisorerne ikke udfører de foranstaltninger, som de er pålagt af hvidvaskloven, tilstrækkeligt. Revisorerne mener derimod, at det arbejde, som de udfører i forbindelse med hvidvask, er tilstrækkeligt, og der bør ikke foretages yderligere. Det kan derved konstateres, at der i forbindelse med revisorernes implementering af foranstaltninger til identificering af hvidvask opstår en forventningskløft mellem revisorerne og de offentlige instanser. Det kan imidlertid diskuteres, om forventningskløften opstår, fordi de offentlige instanser har urimelige forventninger til revisorerne, eller fordi der opstår en kløft mellem hvad de offentlige instanser opfatter, at revisorerne udfører, og hvad revisorerne rent faktisk udfører.

7.2.3 Hvidvaskunderretninger

Efter interview med de offentlige instanser var opfattelsen, at forventningerne til revisorerne i forbindelse med identificering af hvidvask oftest har en sammenhæng med, det antal af underretninger revisorerne foretager til Hvidvasksekretariatet. Derfor blev revisorerne i spørgsmål 12 spurgt til, om de har foretaget underretning(er) om mistanke af hvidvask til Hvidvasksekretariatet. Resultatet fremgår af tabel 18.

Tabel 18: Revisorernes underretning(er) om mistanke af hvidvask til Hvidvasksekretariatet

Spørgsmål 12	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	16	21%
Nej	61	78%
Ved ikke	1	1%
I alt	78	100%

Af tabel 18 fremgår, at 21 %, hvilket udgør 16 af de 78 adspurgte revisorer, har foretaget en eller flere underretninger til Hvidvasksekretariatet. Dette er med en baggrundsviden om, at 80 % af de adspurgte revisorer

har en kandidatgrad eller er statsautoriseret/registeret revisor. I tabel 19 fremgår de procentmæssige andele af underretningerne foretaget i 2019 fordelt på de underretningspligtige.

Tabel 19: Procentmæssige andel af underretningerne for 2019

Antal hvidvaskunderretninger		
	2019	2019 i %
Pengeinstitutter	40.958	77%
Spiludbydere	8.433	16%
Pengeoverførsler	1.566	3%
Vekselbureau	1.153	2%
Udbydere af betalingstjenester og elektroniske penge	345	0,6%
Leasing- og finansieringsinstitut	226	0,4%
Offentlig myndighed	382	1%
Revisor	195	0,4%
Realkreditselskab	28	0,1%
Andre	168	0,3%
I alt	53.454	100%

Kilde: Anklagemyndigheden, underretninger og videregivelser 2017, 2018 og 2019

Af tabel 19 fremgår det, at underretningerne til Hvidvasksekretariatet, som er foretaget af revisorerne i 2019, udgør en procentmæssig andel på 0,4 %. Dette vurderes i sammenhæng med dataindsamlingen fra spørgekemaundersøgelsen, hvor 78 % af revisorerne aldrig har foretaget en underretning til Hvidvasksekretariatet, hvilket for 93 % af revisorerne er i løbet af 6 eller flere år. I interviewet med SØIK kommer det til udtryk, at på baggrund af antal underretninger fra revisorer bør revisorerne tage mere ansvar i at identificere hvidvask.¹¹¹ Det vurderes, at antallet af underretninger har en betydning for de forventninger, som de offentlige instanser har til revisorerne.

7.2.3.1 Unødvendige underretninger

I forlængelse af afsnit 7.2.3 omkring antal underretninger fra revisorer foretages der en undersøgelse af, hvorvidt revisorerne mener, at de underretninger, der foretages til Hvidvasksekretariatet, er unødvendige. Dette foretages med henblik på en forståelse for, om revisorer undgår at foretage underretninger til Hvidvasksekretariatet, fordi de mener, at underretningerne er unødvendige. I spørgsmål 13 blev revisorerne spurgt til, om de mener, at der generelt foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet. Revisorernes besvarelser fremgår af tabel 20.

¹¹¹ Interview SØIK (bilag 7)

Tabel 20: Foretages der unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet

Spørgsmål 13	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	32	41%
Nej	25	32%
Ved ikke	22	28%
I alt	79	100%

Af tabel 20 fremgår det, at 41 % af revisorerne mener, at der generelt foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet. Hvorimod 32 % har svaret, at de ikke mener, at der foretages unødvendige underretninger. På baggrund af ja/nej besvarelserne, mener størstedelen af revisorerne, at der generelt foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet. I analyseafsnit 7.1 blev det belyst af SØIK, at de ikke kan vurdere om en underretning er rigtig eller forkert, da det er den enkelte underretningspligtige, der oplever hændelsen. Når Hvidvasksekretariatet modtager underretningen, har de ingen indsigt i, hvordan underretningen opstår. Det vurderes derfor på baggrund af analyseafsnit 7.1 og af tabel 20, at der kan forekomme en forståelsesforskel mellem det arbejde revisorerne udfører, og det arbejde Hvidvasksekretariatet udfører.

Ud fra undersøgelsens resultat, hvor størstedelen af revisorerne mener, at underretningerne er unødvendige, antages det, at dette har en betydning for, hvorfor der ikke foretages flere underretninger fra revisorerne.

7.2.4 Forventningerne til revisor

Hvorvidt revisorerne mener, at de offentlige instanser har urimelige forventninger til revisorernes identificering af hvidvask, vil blive analyseret med udgangspunkt i teorien omkring forventningskløften. I analyseafsnit 7.1 blev Porters model omkring forventnings-præstationskløften bearbejdet. I analyseafsnit 7.2 er fokus på udelukkende at behandle rimelighedskløften. Rimelighedskløften benyttes til en vurdering af, om der opstår urimelige forventninger til revisorerne. Dette behandles på baggrund af revisorernes og de offentlige instansers forventninger, hvortil analyseafsnit 7.1 inddrages.

Revisorerne blev i spørgsmål 10 spurgt til, om de mener, at de offentlige instanser har urimelige forventninger til revisorernes identificering af hvidvask.

Tabel 21: Har de offentlige instanser urimelige forventninger til revisorerne

Spørgsmål 10	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	43	55%
Nej	17	22%
Ved ikke	18	23%
I alt	78	100%

Af tabel 21 kan det udledes, at 55 %, og dermed over halvdelen af revisorerne, mener, at de offentlige instanser har urimelige forventninger til revisorernes identificering af hvidvask. Heraf er det ikke muligt at udlede en begrundelse for, hvorfor revisorerne mener, at der stilles urimelige forventninger fra de offentlige instanser. Derudover er det heller ikke muligt at udlede, på hvilke områder revisorerne mener, at der opstår urimelige forventninger. Revisorerne blev i spørgsmål 11 spurgt til, i hvor høj grad de mener, at de offentlige instanser har urimelige forventninger til revisorernes identificering af hvidvask.

Tabel 22: I hvor høj grad har de offentlige instanser urimelige forventninger til revisorerne

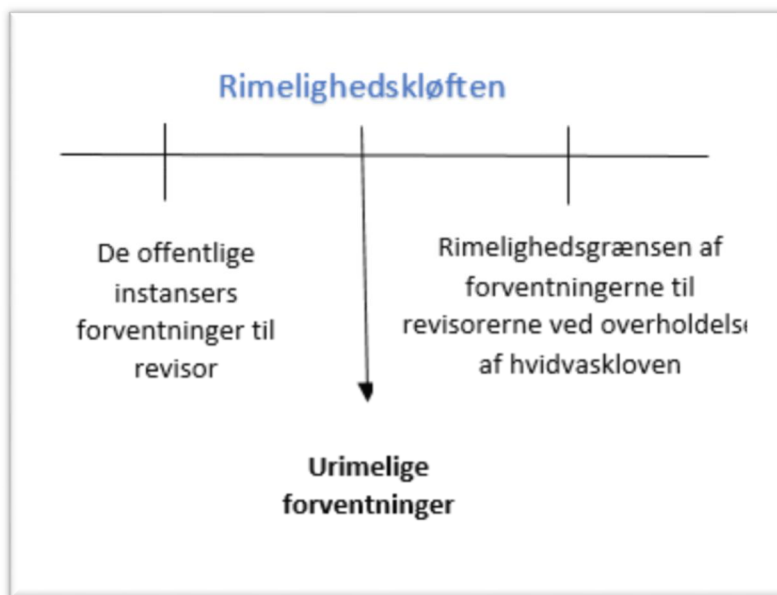
Spørgsmål 11	Respondenter (antal)	Procent (%)
I meget lav grad	1	2%
I lav grad	3	5%
I nogen grad	20	32%
I høj grad	14	23%
I meget høj grad	10	16%
Ved ikke	14	23%
I alt	62	100%

Af tabel 22 fremgår det, at kun 7 % af revisorerne har besvaret, at de offentlige instanser har en lav eller meget lav grad af forventninger til revisorerne ved identificering af hvidvask, hvilket betyder, at størstedelen af revisorerne mener, at der forekommer nogen/høj grad af urimelige forventninger fra de offentlige instanser. Revisorernes holdning til, om de offentlige instanser har urimelige forventninger, belyses i sammenhæng med de offentlige instansers holdninger og rimelighedskløften.

Rimelighedskløften belyser uoverensstemmelsen mellem det, som de offentlige instanser forventer til det arbejde, der udføres af revisorerne, og de forventninger der er rimelige at forvente til revisorernes arbejde.¹¹²

¹¹² Bøgg-Chr., Kjeld & Kiertzner, Lars (2007) "Professionsetik for revisorer", side 15.

Figur 10: Urimelige forventninger

Kilde: Selvgenereret - inspiration fra Porter (1993)

Der kan forekomme variation i forventningerne til revisorerne, hvoraf noget vil være rimeligt at forvente, og noget vil være urimeligt at forvente. Når det skal vurderes, om de offentlige instansers forventninger til revisorerne er rimelige, vurderes dette ved at sammenligne de offentlige instansers holdninger med revisorerens holdninger.

Skattestyrelsen mener, at revisorerne har været langt bagud med at underrette Hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask, dette er på trods af, at hvidvaskreglerne har eksisteret længe, og hvor meget revisorerne har mulighed for at bemærke, når de opstiller regnskab eller gennemgår transaktioner i forbindelse med afstemning af kontoudtog.¹¹³ SØIK mener, at revisorerne i deres arbejdsposition har mulighed for at identificere hændelser, der kan vække mistanke. Det kan være detaljer i regnskaberne, men det kan også være ved dialog med kunden eller i forbindelse med kundekendskabsproceduren.¹¹⁴ Som tidligere nævnt pålægger hvidvaskloven ikke revisor at foretage særlige revisionshandlinger rettet mod hvidvask. Derudover arbejder revisorer omkostningseffektiv, hvorfor tidsperspektivet ved identificering af hvidvask har en betydning. På baggrund af ovenstående omkring kravene til revisor ved gennemgang af transaktioner

¹¹³ Interview Skattestyrelsen (bilag 5)

¹¹⁴ Interview SØIK (bilag 7)

sammenlignet med de offentlige instansers forventninger, foretages der i afhandlingen en vurdering af, at der kan forekomme urimelige forventninger fra de offentlige instanser til revisorerne.

Af de offentlige instanser er der en forventning om, at revisorerne kender deres kunder og foretager en risikovurdering af kundeforholdene samt reagerer, såfremt der opdages noget mistænkeligt. Dette er handlinger, som revisor er underlagt af hvidvaskloven, hvorfor disse er rimelige forventninger. Derudover er der også forventninger til, at revisorerne kontrollerer for overholdelse af kontantforbuddet og kontante betalinger under grænsen på de kr. 50.000. Dette kan være en rimelig forventning, såfremt denne foretages ud fra en risikovurdering og dermed kun i tilfælde, hvor det er relevant.

I analyseafsnit 7.1 blev præstationskløften analyseret, hvor det blev belyst, at revisorernes arbejde på hvidvaskområdet i nogle tilfælde ikke er tilstrækkeligt. Dette vurderes på baggrund af de offentlige instansers holdning om, at revisorerne bør tage mere ansvar i at identificere hvidvask, og at der generelt skal ske mere på hvidvaskområdet i revisionsbranchen. Revisorerne mener derimod, at det arbejde, som de udfører i forbindelse med hvidvask, er tilstrækkeligt, og der ikke bør foretages yderligere. Det kan ikke udledes heraf, om forventningerne fra de offentlige instanser til revisorernes arbejde på hvidvaskområdet er urimelige eller rimelige. Opfattelsen fra de offentlige instanser kan være opstået, fordi der ikke er et stort nok kendskab til revisorernes arbejde, eller fordi der ikke har været dialog på området mellem de offentlige instanser og revisorerne. Det vurderes, at ovenstående forventningskløft kan opstå på baggrund af, hvad de offentlige instanser opfatter, at revisorerne udfører, og hvad revisorerne rent faktisk udfører.

7.2.5 Delkonklusion

Af analyseafsnit 7.2 kan det konkluderes, at revisorerne og de offentlige instanser mener, at revisorerne er i en arbejdsposition, hvor de har mulighed for at identificere hvidvask. Derudover vurderes det, at antallet af underretninger fra revisorerne har en betydning for forventningerne fra de offentlige instanser. Heraf vurderes det, at revisorernes holdning omkring, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet, kan have en betydning for det begrænsede antal af underretninger fra revisorerne. De offentlige instansers forventninger til, at revisorerne overholder hvidvaskloven og forholder sig kritisk hertil, vurderes at være rimelige, såfremt der foretages en risikovurdering, hvor det udelukkende er det relevante, der undersøges. Derimod vil det være en urimelig forventning, at revisorerne udfører specifikke revisionshandlinger rettet mod hvidvask og dermed undersøger samtlige transaktioner. Det vil være for ressourcekrævende for revisorerne at skulle gennemgå alle transaktioner, da dette ville medføre et højere honorar for kunderne uden tilsvarende fordele for kunderne. Revisorerne mener, at de offentlige instanser generelt har urimelige forventninger til deres arbejde ved identificering af hvidvask, hvoraf størstedelen mener, at der forekommer en høj grad af urimelige forventninger. Slutteligt mener revisorerne, at det arbejde, som de udfører i

forbindelse med afdækning og underretning af hvidvask, er tilstrækkeligt, hvorimod de offentlige instanser mener, at der bør foretages yderligere på hvidvaskområdet i revisionsbranchen. Dette vurderes at være en forventningskløft mellem, hvad de offentlige instanser opfatter, at revisorerne udfører, og hvad revisorerne rent faktisk udfører. Samtidig kan det have en betydning, at hvidvaskloven og vejledningerne hertil ikke er tilstrækkeligt udarbejdet for revisionsvirksomheder.

7.3 Analyse af hvilken betydning COVID-19 pandemien får på hvidvaskområdet og revisorerne identificering af hvidvask.

I analyseafsnit 7.1 og 7.2 blev det belyst, hvorvidt revisorerne opfylder de offentlige instansers forventninger i forbindelse med afdækning og underretning af hvidvask. Denne del af analysen har til formål at besvare forskningsspørgsmål 3 (*Hvilken betydning får COVID-19 pandemien på hvidvaskområdet og revisorerne identificering af hvidvask?*). Til brug for analysen inddrages interviewene med de offentlige instanser samt spørgeskemaundersøgelsen af revisorerne. Derudover inddrages relevante artikler, bøger og tidsskrifter. COVID-19 pandemien er en aktuel og ny situation, hvorfor dette analyseafsnit påvirkes af begrænset viden og information på området. Dertil medfører dette en risiko for, at der efter afhandlingens afslutning er tilkommet ny viden og information inden for området.

Som tidligere nævnt vedtog den danske regering under tidspres flere tiltag af økonomiske hjælpepakker i foråret 2020. Den nuværende situation med COVID-19 samt de økonomiske tiltag med hjælpepakker kan betyde en stigning af økonomisk kriminalitet og hvidvask. Revisionsbranchen er som offentlighedens tillidsrepræsentant blevet inddraget som en central aktør i at kontrollere udbetalinger af hjælpepakker til virksomheder for at begrænse risikoen for fejl og misbrug.¹¹⁵

Financial Action Task Force (FATF) har i en artikel fokus på, hvilken risiko COVID-19 får på hvidvask og økonomisk kriminalitet. FATF er en selvstændig statslig international organisation. De har til formål at modvirke hvidvask og er med til at udstede internationale retningslinjer, der skal beskytte det globale finansielle system mod hvidvask og terrorfinansiering. I maj 2020 udsendte de en artikel, hvoraf det fremgår, hvilke udfordringer og sårbarheder COVID-19 pandemien medfører på hvidvaskområdet. Stigningen i COVID-19 relateret forbrydelser, herunder udnyttelse af statslige midler eller finansiell bistand, skaber nye indtægtskilder for de kriminelle. Derudover påvirker COVID-19 pandemien også de underretningspligtiges evner til at føre tilsyn og bekæmpe hvidvask, idet de kriminelle finder metoder til at undgå kontrollerne. Med nye risici og sårbarheder er det vigtigt at foretage de rette foranstaltninger til hurtigt og effektivt at kunne reagere på mulig

¹¹⁵ Gath, Peter & Jensen, Charlotte (2020) "COVID-19 – tanker og stof til eftertanke", side 4.

hvidvask.¹¹⁶ Afsnit 7.3.1 har til formål at undersøge om revisionsbranchen har bemærket nye tendenser til hvidvask eller nye kundeforhold under COVID-19, der kan have betydning for deres identificering af hvidvask.

7.3.1 Nye kundeforhold hos revisorer

COVID-19 pandemien har medført deadlines både for offentligheden, revisorerne og kunderne i forbindelse med ansøgning af kompensationsordningerne. Deadlines betyder tidspres, hvilket kan medføre uopmærksomhed i forbindelse med identificering af svindel og hvidvask. For de underretningspligtige, herunder revisorerne, er det derfor vigtigt fortsat at følge hvidvasklovens bestemmelse. I den forbindelse udtaler SØIK, at det ved ansøgning af kompensationsordningerne kunne være interessant at undersøge, om revisorerne modtager nye kundeforhold, og om de nye kundeforhold virker legitime.¹¹⁷ Revisorerne er derfor i spørgsmål 17 blevet spurgt til, om de i forbindelse med ansøgning af kompensationsordningerne har modtaget nye kundeforhold. Besvarelsene fremgår af tabel 23.

Tabel 23: Nye kundeforhold i forbindelse med ansøgning af kompensationsordningerne

Spørgsmål 17	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	47	60%
Nej	20	26%
Ved ikke	11	14%
I alt	78	100%

Af tabel 23 fremgår det, at 60 % af revisorerne har modtaget nye kundeforhold i forbindelse med ansøgning af kompensationsordningerne. Dette skyldes, at personer og virksomheder, der normalt ikke har tilknyttet en revisor, har været nødsaget til at opsøge en revisor i forbindelse med ansøgning af kompensation for faste omkostninger, da denne kompensationsordning kræver en revisorerklæring.

En anden antagelse kan være, at personer og virksomheder søger væk fra deres nuværende revisor for i stedet at opsøge andre revisorer, i forbindelse med forsøg på svindel og hvidvask med kompensationsordningen for faste omkostninger. Derfor er det vigtigt, at revisorerne foretager de rette foranstaltninger til hurtigt og effektivt at kunne reagere på mulige svindel- og hvidvaskrisici. Hertil er revisorerne blevet spurgt i spørgsmål 18, om de har udført kundekendskabsprocedure og risikovurdering af de nye kundeforhold. Besvarelsene fremgår af tabel 24.

¹¹⁶ FATF (2020) "COVID 19 Related money laundering and terrorist", side 5.

¹¹⁷ Interview SØIK (bilag 7)

Tabel 24: Risikovurdering og kundekendskabsprocedurer af nye kundeforhold

Spørgsmål 18	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	45	76%
Nej	2	3%
Kun risikovurdering	0	0%
Kun kundekendskabsprocedure	1	2%
Ved ikke	11	19%
I alt	59	100%

I en artikel fra Finanstilsynet fremgår det, at alle der er omfattet af hvidvaskloven skal være særlige opmærksom på de ændringer i kriminalitetsmønstre, som COVID-19 pandemien kan påvirke, hvor det især er vigtigt at være opmærksom på proceduren med at gennemføre kundekendskab.¹¹⁸ Af tabel 24 fremgår det, at kun 3 % og derved 2 revisorer ikke har udført kundekendskabsprocedure og risikovurdering af de nye kundeforhold. Derved kan det udledes, at revisorerne overholder hvidvasklovens bestemmelser i forbindelse med nyttilkomne kunder under COVID-19 pandemien. I afsnit 7.3.2 vil det blive behandlet, om COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne øger risikoen for hvidvask ifølge de offentlige instanser og revisorerne.

7.3.2 COVID-19 og hvidvask

Som beskrevet tidligere udgør hvidvask følgende:¹¹⁹

"Den proces der transformerer udbytte fra kriminalitet til penge der fremstår lovlige"

Forud for hvidvask er der opnået et udbytte fra kriminalitet. Ifølge SØIK er det vigtigt at adskille før forbrydelse og hvidvask. Før forbrydelsen er, hvor pengene anskaffes ved en kriminell handling, og hvidvask er, hvor de kriminelle forsøger at gøre de anskaffede penge legitime. SØIK mener, at kompensationsordningerne er en ny mulighed for de kriminelle til at anskaffe sig penge på og dernæst at hvidvaske dem. SØIK udtaler derudover, at hvidvask kan foretages på mange måder, men at de steder, hvor pengene ulovligt kan anskaffes, er begrænset. Derfor er kompensationsordningerne et spændende område for de kriminelle at anskaffe penge på og derved snyde systemet.¹²⁰ FSR mener også, at kompensationsordningerne er et nyt forretningsområde for de kriminelle.¹²¹ I spørgsmål 16 bliver revisorerne spurgt til, om de mener at COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne er med til at øge risikoen for hvidvask. Besvarelserne fremgår af tabel 25.

¹¹⁸ Finanstilsynet (2020) "Bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering skal fortsætte under COVID-19 krisen".

¹¹⁹ Fogtdal, Hans m.fl. (2020) "Hvidvaskloven med kommentarer", side 78.

¹²⁰ Interview SØIK (bilag 7)

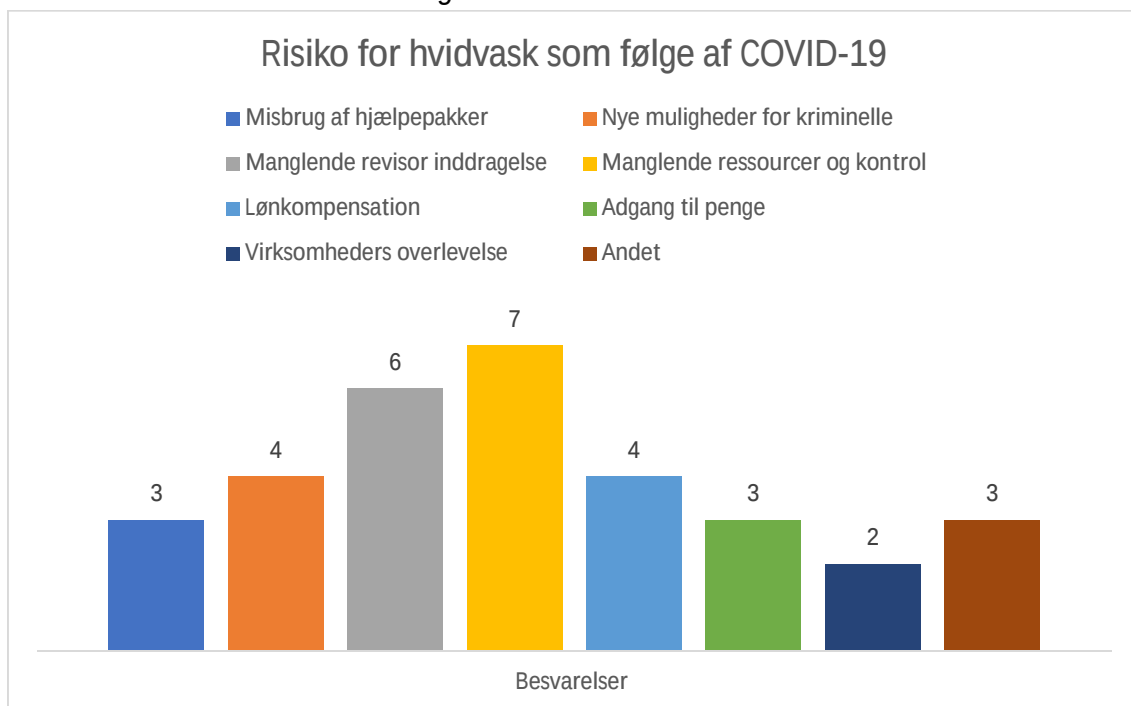
¹²¹ Interview FSR (bilag 8)

Tabel 25: Hvidvask som følge af COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne

Spørgsmål 16	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	39	50%
Nej	32	41%
Ved ikke	7	9%
I alt	78	100%

Af tabel 25 fremgår det, at halvdelen af revisorerne mener, at COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne er med til at øge risikoen for hvidvask. I spørgsmålet har revisorerne haft mulighed for at uddybe deres besvarelse og angive, hvordan COVID-19 pandemien og kompensationsordninger er med til at øge risikoen for hvidvask. Det er forsøgt at kode revisorernes besvarelser i temaer, som giver et overblik over sammenlignelige besvarelser, hvilket fremgår af bilag 12. Besvarelserne er efterfølgende grupperet i nedenstående diagram.

Tabel 26: Risiko for hvidvask som følge af COVID-19

Af besvarelserne fremgår det, at revisorerne mener, at COVID-19 pandemien medfører nye muligheder og incitamenter til de kriminelle for at snyde og misbruge det offentlige system. Derudover mener revisorerne, at svindel med kompensationsordningerne, herunder særligt lønkompensation, øger muligheden for de kriminelle til at anskaffe sig penge og hvidvaske dem. Af tabel 26 fremgår det, at manglende ressourcer og kontrol er der, hvor flest af revisorerne mener, at der opstår en risiko. Flere af revisorerne mener, at øget arbejdsbyrde og manglende kontrol hos Erhvervsstyrelsen gør, at de ikke har ressourcerne til at kontrollere

og opdage mulig svindel og hvidvask. I interviewet med Erhvervsstyrelsen kommer det til udtryk, at der har været et stort politisk pres og generelt et pres fra virksomhederne, og derfor har deres fokus været på at gennemgå alle sager om kompensationsordningerne grundigt.¹²²

Det kan derfor udledes, at revisorerne og de offentlige instanser mener, at kompensationsordningerne medvirker til nye muligheder for at anskaffe ulovligt udbytte fra det offentlige system. Ved anskaffelse af ulovligt udbytte skal de kriminelle efterfølgende have hvidvasket udbyttet. De nye muligheder for at anskaffe ulovligt udbytte medfører derfor en efterfølgende øget risiko for hvidvask. Derudover mener revisorerne, at manglende ressourcer og kontrol af hjælpepakker medvirker til øget risiko for svindel og hvidvask, hvorimod Erhvervsstyrelsen mener, at der har været stor fokus på kontrol af kompensationsordningerne. På baggrund heraf opstår der en forventningskløft mellem, hvad revisorerne mener, at Erhvervsstyrelsen udfører i forbindelse med kontrol af kompensationsordningerne, og hvad Erhvervsstyrelsen rent faktisk udfører. Opfattelsen fra revisorerne kan være opstået, fordi der ikke er et tilstrækkeligt kendskab til Erhvervsstyrelsens arbejde, eller fordi der ikke har været dialog på området. Derudover kan der sættes spørgsmålstegn ved, om forventningerne fra revisorerne til Erhvervsstyrelsens arbejde med kompensationsordningerne er urimelige eller rimelige. For en bedre forståelse af COVID-19 pandemiens betydning på hvidvaskområdet, foretages der i det efterfølgende afsnit en undersøgelse af underretningerne til Hvidvasksekretariatet under COVID-19 pandemien.

7.3.3 Antal underretninger under COVID-19

Som belyst i tidligere, var der i udgangen af 3. kvartal 2020 modtaget næsten 30 % flere underretninger om mistænkelige forhold til Hvidvasksekretariatet end på samme tidspunkt i 2019. Af de 52.486 underretninger i 1-3 kvartal 2020 vedrører omkring 3.000 af dem mulig svindel med kompensationsordninger. Heraf bliver størstedelen af dem videregivet til Erhvervsstyrelsen som efterretninger.¹²³ Skattestyrelsen udtaler, at de i 2020 har modtaget færre efterretninger fra Hvidvasksekretariatet, end de fik i 2019 på tilsvarende tidspunkt. En årsag hertil kunne være, at fokus i 2020 er på svindel med kompensationsordningerne, hvorfor Erhvervsstyrelsen modtager flere efterretninger end Skattestyrelsen.¹²⁴ I spørgsmål 14 bliver revisorerne spurgt til, om de har foretaget underretninger om hvidvask til Hvidvasksekretariatet under COVID-19 pandemien. Besvarelserne fremgår af tabel 27.

¹²² Interview Erhvervsstyrelsen (bilag 6)

¹²³ Anklagemyndigheden (2020) "*Langt flere underretninger til hvidvasksekretariatet*".

¹²⁴ Interview Skattestyrelsen (bilag 5)

Tabel 27: Underretninger om mistanke af hvidvask til Hvidvasksekretariatet under COVID-19 pandemien

Spørgsmål 14	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	5	6%
Nej	73	94%
Ved ikke	0	0%
I alt	78	100%

Af tabel 27 fremgår det at, Blot 6 % af revisorerne har foretaget underretning om mistanke af hvidvask til Hvidvasksekretariatet under COVID-19 pandemien. De 6 % udgør 5 revisorer, der efterfølgende blev spurgt til i spørgsmål 15, om underretningerne skyldes svindel med kompensationsordninger.

Tabel 28: Skyldes underretningerne svindel med kompensationsordningerne

Spørgsmål 15	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	0	0%
Nej	7	32%
Ved ikke	15	68%
I alt	22	100%

Af de 5 revisorer, der har foretaget underretninger til Hvidvasksekretariatet under COVID-19 pandemien, vedrører ingen af underretningerne svindel med kompensationsordninger. Det har ikke været muligt at fremskaffe data på, hvor mange af de 3.000 underretninger til Hvidvasksekretariatet under COVID-19 pandemien, der er foretaget af revisorer. Men ud fra ovenstående undersøgelse foretages en vurdering af, at antallet af underretninger fra revisorerne under COVID-19 pandemien ikke er stigende.

Derudover kan det udledes, at det stigende antal af underretninger til Hvidvasksekretariatet i 2020 påvirkes af underretninger om svindel med kompensationsordningerne. I en artikel fra finanstilsynet fremgår det, at bekæmpelsen af hvidvask er af største vigtighed og skal fortsætte under COVID-19 pandemien.¹²⁵ Derfor er det vigtigt, at de underretningspligtige fortsat gennemfører de procedurer, der fremgår af hvidvaskloven, og fokus ikke udelukkende er på svindel med kompensationsordningerne.

7.3.4 Delkonklusion

En række relevante forhold er undersøgt med henblik på at vurdere, hvilken betydning COVID-19 pandemien får på hvidvaskområdet og revisorerne arbejdsposition. COVID-19 pandemien har betydet deadlines både for offentligheden, revisorerne og kunderne. Dette kan have konsekvenser for uopmærksomheden i

¹²⁵ Finanstilsynet (2020) "Bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering skal fortsætte under COVID-19 krisen".

forbindelse med identificering af svindel og hvidvask. I forbindelse med ansøgning af kompensationsordningerne har 60 % af de adspurgte revisorer modtaget nye kundeforhold. Det kan ikke udledes, om de nye kundeforhold skyldes, at kunderne ikke før har haft tilknyttet en revisor, eller om personer og virksomheder fravælger deres nuværende revisor i et forsøg på svindel og hvidvask hos andre revisorer. Både revisorerne og de offentlige instanser mener, at kompensationsordningerne medvirker til nye muligheder for at anskaffe ulovligt udbytte fra det offentlige system. Revisorerne mener, at den største risiko for hvidvask under COVID-19 pandemien opstår på grund af manglende ressourcer og kontrol af kompensationsordningerne. Erhvervsstyrelsen mener derimod, at der foretages den nødvendige kontrol, hvorfor der opstår en forventningskløft mellem revisorerne og Erhvervsstyrelsen. Heraf kan der sættes spørgsmålstejn ved revisorernes kendskab til Erhvervsstyrelsens arbejde i forbindelse med kontrol af kompensationsordningerne. Af oplysninger fra Hvidvasksekretariatet fremgår det, at der modtages et stigende antal af hvidvaskunderretninger under COVID-19 pandemien. Af spørgeskemaundersøgelsen udledes det, at revisorerne har foretaget få underretninger til Hvidvasksekretariatet vedrørende kompensationsordningerne. Af ovenstående analyseafsnit 7.3 kan det derfor konkluderes, at COVID-19 pandemien får en betydning på hvidvaskområdet og revisorernes identificering heraf. Det er derfor vigtigt, at revisorerne fortsat følger hvidvasklovens bestemmelser, foretager de rette foranstaltninger og er særligt opmærksom på nye kundeforhold.

7.4 Analyse af om de offentlige instanser har behov for en uafhængig parts udtalelse

Denne del af analysen har til formål at besvare forskningsspørgsmål 4 (*I hvilket omfang har de offentlige instanser behov for en uafhængig parts udtalelse?*). Dette indebærer en undersøgelse af, om de offentlige instansers forventninger til revisorerne påvirkes af revisorernes ansvar som offentlighedens tillidsrepræsentant. Derudover vil der analyseres på behovet og tilliden til revisorerne som en uafhængig tredjepart. I afsnit 7.3 blev COVID-19 pandemiens betydning på hvidvaskområdet belyst. Dette gør det interessant at undersøge forventningerne fra de offentlige instanser til revisorerne som en uafhængig tredjepart ved krav om revisorerklæringer på kompensationsordninger, og hvilken tillid dette giver ifølge de offentlige instanser. I denne del af analysen inddrages revisorlovens § 16 samt teorien omkring principal-agent forholdet.

7.4.1 Principal-agent teorien

Principal-agent teorien kan beskrives som forholdet mellem de offentlige instanser (principalen) og revisorerne (agenten), der har til opgave at identificere hvidvask og underrette herom til Hvidvasksekretariatet (principalen). Revisorerne har større indsigt i, hvilke muligheder de selv har for at identificere hvidvask, end de offentlige instanser har. Derudover kan de offentlige instanser have tiltag, som revisorerne ikke ønsker at udføre, da dette er forbundet med ekstra arbejdsindsats og omkostninger, eksempelvis ved gennemgang af

samtlig af kundernes transaktioner. De offentlige instanser har ikke mulighed for at overvåge revisorernes arbejde i forbindelse med identificering af hvidvask. De har udelukkende mulighed for at vurdere arbejdsindsatsen på baggrund af antallet af underretninger fra revisorer. Revisorerne kan derfor undlade at yde deres maksimale ved identificering af hvidvask, men de kan også yde deres maksimale, uden at de offentlige instanser bemærker det, hvis dette ikke udspringer sig i antallet af underretninger. Derfor kan der opstå en forventningskløft og asymmetri mellem, hvad de offentlige instanser opfatter, at revisorer udfører, og hvad revisor rent faktisk udfører.

Principal-agent teorien belyser derudover behovet for en uafhængig tredjepart. Behovet opstår for at mindske den asymmetri og interessekonflikt, der kan opstå, når agentens interesser ikke er i overensstemmelse med principalens interesser. Et andet forhold af principal-agent teorien opstår derfor ved, at de offentlige instanser (principalen) ønsker at inddrage de underretningspligtige, herunder revisorerne, som en uafhængig tredjepart for at undgå hvidvask fra virksomheder og personer (agenterne). Ved et sådan principal-agent forhold er revisorernes arbejde at varetage de offentlige instansers interesser og derfor kontrollere virksomheder og personer for mulig hvidvask og rapportere herom til Hvidvasksekretariatet. Revisor som en uafhængig tredjepart har til formål at styrke tilliden til de offentlige instanser fra virksomheder og personer, hvorfor dette forhold belyses i afsnit 7.4.2 omkring offentlighedens tillidsrepræsentant.

7.4.2 Offentlighedens tillidsrepræsentant

Dette afsnit har til formål at belyse, hvorvidt revisorerne ifølge de offentlige instanser tilføjer troværdighed til hvidvaskområdet. For revisorer følger der en pligt som offentlighedens tillidsrepræsentant under udførelse af opgaver, jf. hertil revisorloven § 16. Heraf er det vigtigt at fremhæve tilliden til revisors arbejde og revisors uafhængighed samt ansvar. I interviewene med de offentlige instanser blev de spurgt til, hvorvidt de mener, at revisorerne agerer som offentlighedens tillidsrepræsentant i forbindelse med afdækning af hvidvask. Skattestyrelsen udtaler, at revisorerne fremstår som tillidsrepræsentanter og er medvirkende til, at flere ting bliver udført korrekt efter lovgivningen.¹²⁶ SØIK udtaler, at revisorerne tilføjer troværdighed, men at denne troværdighed kan påvirkes, hvis revisionsvirksomheder involveres i virksomhedernes kriminalitet og hvidvask.¹²⁷ I forbindelse med de offentlige instansers udtalelser, blev revisorerne i spørgsmål 21 spurgt til, om de mener, at de seneste hvidvaskskandaler påvirker tilliden til revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant. Besvarelserne fremgår af tabel 29.

¹²⁶ Interview Skattestyrelsen (bilag 5)

¹²⁷ Interview SØIK (bilag 7)

Tabel 29: Påvirker de seneste hvidvaskskandaler tilliden til revisorerne

Spørgsmål 21	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	21	27%
Nej	42	54%
Ved ikke	15	19%
I alt	78	100%

Af tabel 29 fremgår det, at over halvdelen af revisorerne ikke mener, at de seneste hvidvaskskandaler påvirker tilliden til revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant. Skattestyrelsen udtaler, at det kan give konsekvenser og påvirke tilliden, hvis revisorerne får tilsvarende hvidvaskskandaler som pengeinstitutterne har haft.¹²⁸ En antagelse kan derudover være, at revisorerne ikke mener, at de har haft hvidvaskskandaler på samme niveau som pengeinstitutterne, og det derfor ikke påvirker tilliden til revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant.

Af ovenstående kan det derfor udledes, at revisorerne som en uafhængig tredjepart skaber troværdighed til de offentlige instanser ved afdækning og underretning af hvidvask fra virksomheder og personer. Denne troværdighed kan i følge de offentlige instanser påvirkes, hvis revisorernes inddragelse i hvidvaskskandaler, idet hvidvaskskandaler har påvirket tilliden til pengeinstitutterne. Det er derfor vigtigt, at revisorerne ifølge Skattestyrelsen foretager de rette foranstaltninger for at identificere hvidvask og dermed undgå, at skandaler påvirker tilliden til revisorerne. I afsnit 7.4.3 undersøges tilliden fra de offentlige instanser til revisorerne nærmere.

7.4.3 Revisionserklæring på kompensationsordninger

I afsnit 7.4.3 foretages en analyse af revisors arbejdsposition som uafhængig tredjepart ved krav om revisorerklæringer på kompensationsordninger. Dette har til formål at belyse, hvilken tillid revisorerklæring på kompensationsordninger giver ved afdækning og underretning af hvidvask ifølge de offentlige instanser. Som tidligere nævnt har regeringen indført tiltag mod COVID-19 pandemien i form af økonomiske hjælpepakker til erhvervsdrivende, men der er udelukkende krav om revisorerklæring ved ansøgning af faste omkostninger. Heraf er det i de offentlige instansers interesse at inddrage revisorerne som en uafhængig tredjepart til at kontrollere virksomhedernes udarbejdede ansøgninger til kompensationsordning for faste omkostninger. I interviewene med de offentlige instanser blev de spurgt til, hvorvidt de mener, at revisorerklæring ved faste omkostninger øger troværdigheden og derved muligheden for at undgå svindel og hvidvask.

¹²⁸ Interview Skattestyrelsen (bilag 5)

Erhvervsstyrelsen og SØIK mener, at revisorerne tilføjer troværdighed i forbindelse med, at de afgiver en erklæring ved ansøgning af kompensationsordninger på faste omkostninger.¹²⁹ FSR mener også, at det udgør mindre risiko for svindel, at der er krav om revisorerklæring på kompensationsordninger for faste omkostninger, hvilket også kommer til udtryk ved, at der er få anmeldelser vedrørende denne ordning.¹³⁰ I spørgsmål 19 bliver revisorerne spurgt til, om de mener, at krav om revisorerklæring i forbindelse med ansøgning af lønkompensation vil reducere risikoen for svindel og hvidvask. Besvarelsene fremgår af tabel 30.

Tabel 30: Revisorerklæring i forbindelse med ansøgning af lønkompensation

Spørgsmål 19	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	62	79%
Nej	13	17%
Ved ikke	3	4%
I alt	78	100%

Af tabel 30 fremgår det, at 79 % af revisorerne mener, at det vil reducere risikoen for svindel og hvidvask, hvis der var krav om revisorerklæring i forbindelse med ansøgning af lønkompensation. FSR udtaler også, at de sager, der er om svindel med kompensationsordninger, vedrører de ordninger, som revisor ikke er involveret i, herunder især lønkompensation.¹³¹ Anklagemyndigheden har den 01. november 2020 offentliggjort antallet af anmeldelser hos Hvidvasksekretariatet i relation til kompensationsordninger. Heraf fremgår det, at der i alt er videregivet 141 anmeldelser fra Hvidvasksekretariatet, hvoraf 130 anmeldelser vedrører lønkompensation, og 5 anmeldelser vedrører kompensation for faste omkostninger.¹³²

Af ovenstående kan derfor udledes, at de offentlige instanser mener, at det giver troværdighed, at revisorerne skal afgive en erklæring med høj grad af sikkerhed ved ansøgning af kompensation for faste omkostninger. Derudover mener revisorerne, at krav om revisorerklæring på lønkompensation vil øge troværdigheden. I relation til de offentliggjorte tal af antal anmeldelser vedrørende kompensationsordninger samt de offentlige instansers udtalelser antages det, at krav om revisorerklæring på lønkompensation vil medvirke til en reducere af svindel og hvidvask.

Virksomhederne, der ansøger og får udbetalt lønkompensation og samtidig er underlagt revisionspligt, får i forbindelse med årsafslutning revideret deres regnskab af en revisor. I forbindelse hermed antages det, at revisorerne er opmærksomme på usædvanlige udbetalinger af lønkompensation, hvis disse afviger markant

¹²⁹ Interview Erhvervsstyrelsen (bilag 6) og SØIK (bilag 7)

¹³⁰ Interview FSR (bilag 8)

¹³¹ Interview FSR (bilag 8)

¹³² Anklagemyndigheden (2020) "Antal anmeldelser hos SØIK i relation til hjælpepakker".

fra tidligere lønudbetalinger. Der kan derfor argumenteres for, at selvom lønkomensationerne ikke er underlagt revisionspligt, bliver enkelte gennemgået og delvist kontrolleret af revisorerne på et senere tidspunkt.

Slutteligt blev revisorerne i spørgsmål 20 spurgt til, om de mener, at de har et ansvar for at identificere svindel med kompensationsordninger. Dette er gjort med henblik på en forståelse for, om revisorerne frasiger sig ansvar ved de øvrige kompensationsordninger, hvor der ikke er krav om en revisorerklæring. Besvarelsene fremgår af tabel 31.

Tabel 31: Har revisorerne et ansvar for at identificere svindel med kompensationsordningerne

Spørgsmål 20	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	44	56%
Nej	4	5%
Udelukkende kompensationsordningerne	30	38%
Ved ikke	0	0%
I alt	78	100%

Af tabel 31 kan det udledes, at revisorerne generelt ikke frasiger sig ansvaret for at kontrollere og dermed identificerer mulig svindel med kompensationsordningerne. Derimod mener 38 % af revisorerne, at de udelukkende har ansvar for at identificere svindel ved kompensationsordningerne til faste omkostninger. Heraf antages det, at 38 % af revisorerne frasiger sig ansvaret for at kontrollere og identificere svindel og dermed også mulig hvidvask ved de øvrige kompensationsordninger. Personer og virksomheder skal selv foretage ansøgning af de øvrige kompensationsordninger, derfor er det ikke altid, at revisorerne er inddraget. Hvis revisorer er inddraget og assisterer kunder med ansøgning for de øvrige kompensationsordninger, er de på samme vilkår omfattet af hvidvasklovens bestemmelser. Revisorerne har derved pligt til at foretage de rette foranstaltninger for at identificere mulig svindel og hvidvask og dernæst at underrette Hvidsekretariatet herom, hvis dette er nødvendigt.

7.4.4 Delkonklusion

For en vurdering af om de offentlige instansers har behov for revisor som en uafhængig tredjepart, er der foretaget en analyse af relevante udtalelser fra de offentlige instanser og revisorerne. Heraf kan det udledes, at de offentlige instanser mener, at revisorerne tilføjer troværdighed til deres arbejde indenfor hvidvaskområdet, men dette kan påvirkes af revisorerne inddragelse i hvidvaskskandaler. Det er derfor vigtigt, at revisorerne foretager de rette foranstaltninger, for at identificere mulige hvidvaskrisici.

Derudover mener de offentlige instanser, at det giver troværdighed, at revisorerne skal afgive erklæring på ansøgning til kompensation for faste omkostninger. Dette fremgår også af oplysninger fra Anklagemyndigheden, hvor udelukkende 5 ud af 130 anmeldelser vedrører kompensation for faste omkostninger. Revisorerne

mener derudover, at krav om revisorerklæring på lønkomensation vil medvirke til reducere af svindel og hvidvask. Hvor det ifølge 38 % af revisorerne på nuværende tidspunkt ikke er deres ansvar at identificere hvidvask på de kompensationsordninger, hvor der ikke er krav om revisorerklæring.

Af analyseafsnit 7.4 kan det derfor konkluderes, at der mellem de offentlige instanser og revisorerne kan opstå en asymmetri, fordi de offentlige instanser ikke har indsigt i hvad revisorerne udfører ved identificering af hvidvask. Denne asymmetri mindskes, fordi de offentlige instanser har en troværdighed til det, som revisorerne udfører i forbindelse med identificering og underretning af hvidvask. Derudover kan det konkluderes, at de offentlige instanser har behov for revisorerne som en uafhængig tredjepart i forbindelse med kontrol af ansøgninger til kompensationsordningerne og identificering af hvidvask, hvoraf revisorerne i særlig grad er blevet offentlighedens tillidsrepræsentant.

KAPITEL 4 – AFSLUTNING OG OVERVEJELSER

På baggrund af kapital 3 (analyse) vil kapitel 4 indeholde afhandlingens resultater, herunder en besvarelse af problemformuleringen samt tilhørende undersøgelsesspørgsmål. Derudover har afhandlingen medvirket til en refleksion og viden, udover hvad der direkte relaterer sig til problemfeltet og problemformuleringen, hvorfor kapitlet vil omhandle nogle af disse overvejelser og perspektiver.

8 Konklusion

Dette afsnit indeholder afhandlingens konklusion. Konklusionen har til formål at besvare afhandlingens problemformulering:

"Belys hvorvidt revisorerne opfylder de offentlige instansers forventning i forbindelse med afdækning og underretning af hvidvask samt hvilken betydning COVID-19 pandemien får herpå?"

Ud fra afhandlingens analyse kan det konkluderes, at revisorerne i nogle tilfælde ikke opfylder de offentlige instansers forventninger i forbindelse med afdækning og underretning af hvidvask. Derudover er de offentlige instansers forventninger til revisorerne i nogle tilfælde ikke rimelige, hvorfor revisorerne med rimelighed ikke kan opfylde disse forventninger. Ud fra en analyse af flere relevante forhold kan det konkluderes, hvorvidt revisorerne opfylder de offentlige instansers forventninger i forbindelse med afdækning og underretning af hvidvask.

I forbindelse med revisorernes mulighed for at afdække hvidvaskrisici mener de offentlige instanser, at revisorerne skal gennemgå alle kundens transaktioner. Hvidvaskloven omfatter ikke revisor, at revisor skal foretage særlige revisionshandlinger rettet mod hvidvask og derved gennemgå samtlige af kundens transaktioner. Derudover har revisorerne kun mulighed for at opnå kendskab til de virksomheder, der vælger at benytte en revisor, idet alle virksomheder ikke er pålagt revisionspligt. Samtidig vil det være for ressourcekrævende for revisorerne at skulle gennemgå alle transaktioner, da dette vil medføre et højere honorar for kunderne uden tilsvarende fordele for kunden. Det konkluderes derfor, at de offentlige instansers forventninger til revisorernes muligheder for at identificere og afdække hvidvask er urimelige, hvorfor revisorerne ikke med rimelighed kan opfylde disse forventninger.

De offentlige instanser mener, at revisorerne bør tage mere ansvar i at implementere og identificere hvidvask, og de offentlige instanser henviser i den forbindelse til det begrænsede antal af underretninger fra revisorerne.

Hvidvaskunderretninger til Hvidvasksekretariatet foretaget af revisorer er stigende. Men sammenlignet med de underretninger, der foretages af pengeinstitutterne, så er underretningerne fra revisorerne begrænset. Revisorerne mener, at der generelt foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet, hvilket kan have en betydning for, hvorfor revisorerne foretager et begrænset antal af underretninger til Hvidvasksekretariatet. Revisorerne mener derfor, at det de udfører i forbindelse med identificering af hvidvask er tilstrækkeligt, og på baggrund heraf er det ikke nødvendigt, at revisorerne foretager sig yderligere. Det kan derfor konkluderes, at der opstår en forventningskløft mellem revisorerne og de offentlige instanser i forbindelse med, om revisorerne bør foretage yderligere i deres arbejde vedrørende hvidvask. Denne forventningskløft opstår i forbindelse med, hvad de offentlige instanser opfatter, at revisorerne udfører, og hvad revisorerne rent faktisk udfører. Det kan derudover konkluderes, at forventningerne fra de offentlige instanser til revisorerne påvirkes af det antal af underretninger, som revisorerne har foretaget.

De offentlige instanser mener, at det er vigtigt, at revisorerne ved overholdelse af hvidvasklovens bestemmelser ikke udelukkende indhenter data, fordi de er pålagt det af hvidvaskloven, men at revisorerne analyserer dataene i en sådan grad, at det øger muligheden for at identificere hvidvask. Revisorerne mener, at hvidvasklovens bestemmelser øger deres mulighed for at identificere hvidvask. Det konkluderes derfor, at revisorerne opfylder de offentlige instansers forventninger om, at hvidvasklovens bestemmelser overholdes og samtidig øger muligheden for at identificere hvidvask. De offentlige instanser mener derudover, at revisorerne tilføjer troværdighed i deres arbejde inden for hvidvaskområdet, men dette kan påvirkes af revisorerne inddragelse i hvidvaskskandaler. Det er derfor vigtigt, at revisorerne foretager de rette foranstaltninger for at identificere mulige hvidvaskrisici og for derved fortsat at øge troværdigheden som offentlighedens tillidsrepræsentant.

Det kan endvidere konkluderes gennem den sidste del af analysen, at revisorerne og de offentlige instanser mener, at COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne får en betydning på hvidvaskområdet og revisorerne afdækning samt underretning heraf. Afhandlingens analyse viser blandt andet, at revisorerne generelt modtager nye kundeforhold under COVID-19 pandemien. Det er derfor vigtigt, at revisorerne fortsat følger hvidvasklovens bestemmelser, foretager de rette foranstaltninger og er særligt opmærksom på nye kundeforhold samt ændringer i kriminalitetsmønstre. Det kan derudover konkluderes, at de offentlige instanser har behov for revisorerne som en uafhængig tredjepart i forbindelse med kontrol af ansøgningerne til kompensationsordningerne og identificering af hvidvask, hvoraf revisorerne i særlig grad er blevet offentlighedens tillidsrepræsentant.

9 Perspektivering

Dette afsnit vil indeholde de overvejelser, der er opstået efter afhandlingens konklusion. Overvejelserne er emner, som grænser sig op til den opstillede problemformulering og giver grundlag for yderligere undersøgelser.

Afhandlingens fokus har været på, hvorvidt revisorerne opfylder de offentlige instansers forventninger i forbindelse med afdækning og underretning af hvidvask. I denne sammenhæng ville det være nærliggende at undersøge, hvad der kan ændres, og hvilke yderlige tiltag der bør foretages for, at revisorerne opfylder de offentlige instansers forventninger. Derfor vil en dybdegående undersøgelse af handlinger, der kan udføres af revisorerne for at identificere hvidvask, være yderst relevant. På baggrund af dette kunne det være interessant at foretage observationer af revisorerne for på den måde at få et større indblik i, hvad revisorerne rent faktisk udfører i forbindelse med hvidvask. Dette vil medvirke til at afdække, om der opstår en forventningskløft mellem den opfattelse, som de offentlige instanser har af revisorernes arbejde, og det arbejde revisorerne rent faktisk udfører.

De offentlige instanser nævner i interviewene, at det har en betydning, om revisorerne er statsautoriserede eller ikke. De mener, at de af revisorerne, der ikke er autoriseret, muligvis ikke identificerer og underretter omkring hvidvask i tilstrækkelig grad. Det kunne derfor være interessant at undersøge forholdet omkring, at *revisor* ikke er en beskyttet titel, og hvilken betydning det har for de offentlige instansers tillid til revisorernes arbejde vedrørende hvidvask. De offentlige instansers tillid til revisorernes arbejde på hvidvaskområdet afhænger derudover af, om der i fremtiden kommer hvidvaskskandaler, hvor revisorerne er involveret i en sådan grad, at det påvirker revisorernes rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant. I et sådant tilfælde bør det undersøges, hvordan revisor er involveret, og hvordan dette eventuelt kunne have været undgået. Hvidvaskområdet bør fortsat følges og undersøges løbende, da der er sket og stadig sker mange ændringer på område.

I afhandlingen nævnes det, at den udarbejdede vejledning til hvidvaskloven fokuserer på den finansielle sektor og derfor ikke er ligeså relevant for revisionsbranchen. Det kunne derfor være interessant at undersøge vejledningen til hvidvaskloven yderligere. Herunder om en branchespecifik vejledning på hvidvaskområdet vil medvirke til, at revisorerne i højere grad efterlever de offentlige instansers forventninger i forbindelse med afdækning og underretning af hvidvask.

COVID-19 pandemien er en ny og aktuel situation for Danmark og resten af verdenen. Afhandlingen har derfor været påvirket af begrænset viden indenfor området, men det har også medført en risiko for, at der efter afhandlingen er tilkommet ny viden og information indenfor området. Det vil derfor være interessant at

undersøge og følge op på den fremtidige betydning af COVID-19 pandemien på hvidvaskområdet. Heraf kunne det være interessant at undersøge de underretninger, der foretages i forbindelse med ansøgning af kompensationsordninger til Hvidvasksekretariatet, og om det fortsat har en positiv effekt for de offentlige instanser, at revisorerne er involveret som en uafhængig tredjepart. Slutteligt kunne det være interessant at undersøge, om COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne har medført et nyt forretningsområde for de kriminelle.

10 Litteraturliste

Bøger og tidsskrifter:

- Bøg-Chr., Kjeld & Kiertzner, Lars (2007) *Professionsetik for revisorer*, Foreningen af Statsautoriserede revisorer, 1. udgave.
- Darmer, Per m.fl. (2010) *Paradigmer i praksis*, anvendelse af metoder til studier af organiserings- og ledelsesprocesser, Handelshøjskolens forlag.
- Gath, Peter & Jensen, Charlotte (2020) *COVID-19 – tanker og stof til eftertanke*, Karnov Group forlag, Revision og regnskabsvæsen nr. 9.
- Fogtdal, Hans m.fl. (2020) *Hvidvaskloven med kommentarer*, Jurist- og økonomforbundets forlag, 1. udgave.
- Harboe, Thomas. (2018) *Metode og projektskrivning – en introduktion*, samfundslitteratur, 3. udgave.
- Nielsen, René Nesgaard (2018) *Videnskabsteori og projektarbejde for erhvervsøkonomer*, Djøf Forlag, 1. udgave.
- Porter, Brenda (1993) *An empirical study of the Audit Expectation-Performance Gap*, Original Articles.
- Elm-Larsen, Rolf (1994) *Revision i agentteoretisk belysning*, Revision: funktion og vision - et festskrift for Robert Sloth Pedersen, Foreningen af Yngre Revisorer.

- Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015) *Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk*, forlaget Hans Reitzel, 3. udgave.
- Warming-Rasmussen, Bent (1990) *Tillidsforholdet og forventningskløften mellem brugeren af revisionsydelsen og den statsautoriserede revisor*, samfundslitteratur.

Hjemmesider:

- Anklagemyndigheden (2020) *SØIK, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen styrker samarbejdet om at bekæmpe økonomisk kriminalitet og hvidvask under COVID-19*. Hentet den 23.09.2020 fra: <https://anklagemyndigheden.dk/da/soeik-skattestyrelsen-og-erhvervsstyrelsen-styrker-samarbejdet-om-bekaempe-oekonomisk-kriminalitet>
- Anklagemyndigheden (2019) *Underretninger og videregivelser i 2019*. Hentet den 23.09.2020 fra: https://anklagemyndigheden.dk/sites/default/files/inline-files/Hvidvask%20-%20Underretninger%20og%20videregivelser%20i%202019_0.pdf
- Anklagemyndigheden (2018) *Hvidvask i Danmark – Den nationale risikovurdering 2018*. Hentet den 25.09.2020 fra: <https://anklagemyndigheden.dk/sites/default/files/inline-files/Hvidvask%20i%20Danmark%20-%20Den%20nationale%20risikovurdering%202018.pdf>
- Anklagemyndigheden (2020) *Langt flere underretninger til hvidvasksekretariatet*. Hentet den 15.11.2020 fra: <https://anklagemyndigheden.dk/da/langt-flere-underretninger-til-hvidvasksekretariatet>
- Anklagemyndigheden (2020) *Antal anmeldelser hos SØK i relation til hjælpepakkerne*. Hentet den 06.12.2020 fra: <https://anklagemyndigheden.dk/sites/default/files/inline-files/Faktaark%20hj%C3%A6lpepakke-anmeldelser%2001.11.2020.pdf>
- Danske Bank (2018) *Rapport om non-resident porteføljen i Danske Banks estiske filial*. Hentet den 22.12.2020 fra: <https://danskebank.com/-/media/danske-bank-com/file-cloud/2018/9/rapport-om-non-resident-portefoeljen-i-danske-banks-estiske-filial.pdf?rev=eceb7d46b66f486e88a4dd0f2196e4bf&hash=6E4C665506EC954D3214E9BBAE6E3A8D>

- Den Danske ordbog (2020) *Instans betydning*. Hentet den 06.12.2020 fra: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=instans>
- Erhvervsstyrelsen (2020) *Underretningspligt*. Hentet den 06.12.2020 fra: <https://erhvervsstyrelsen.dk/underretningspligt>
- Erhvervsstyrelsen (2020) *Fravalg af revision af årsregnskabet*. Hentet den 30.12.2020 fra: <https://erhvervsstyrelsen.dk/fravalg-af-revision>
- FATF (2020) *COVID 19 related money laundering and terrorist*. Hentet den 20.11.2020 fra: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/COVID-19-AML-CFT.pdf>
- Finans Danmark (2019) *Hvidvask Task Force er klar med 25 anbefalinger*. Hentet den 22.12.2020 fra: <https://finansdanmark.dk/nyheder/2019/hvidvask-task-force-er-klar-med-25-anbefalinger/>
- Finansdanmark (2019) *Institutter, filialer og ansatte*. Hentet den 13.11.2020 fra: <https://finansdanmark.dk/toerre-tal/institutter-filialer-ansatte/>
- Finanstilsynet (2018) *Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme*. Hentet den 26.09.2020 fra: <https://www.finanstilsynet.dk/~media/Tilsyn/hvidvask/Vejledning-til-hvidvaskloven-oktober-2018.pdf?la=da>
- Finansdanmark (2019) *Institutter, filialer og ansatte*. Hentet den 13.11.2020 fra: <https://finansdanmark.dk/toerre-tal/institutter-filialer-ansatte/>
- Finanstilsynet (2020) *Bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering skal fortsætte under COVID-19 krisen*. Hentet den 23.09.2020 fra: https://www.finanstilsynet.dk/nyheder-og-presse/sekto-nyt/2020/hvidvask_covid_270320
- FSR (2020) *Brancheanalyse 2020*. Hentet den 13.11.2020 fra: <https://www.fsr.dk/Files/Files/Dokumenter/Politik%20og%20analyser/Analyser/2020/Brancheanalyse%202020.pdf>

- FSR (2019) *Mangelfulde hvidvaskprocedurer og - kontroller og revision*. Hentet den 15.11.2020 fra: <https://www.fsr.dk/mangelfulde-hvidvaskprocedurer-og-kontroller-og-revision>
- FSR (2016) *Revisionshonorarer I et konkurrencepræget marked*. Hentet den 29.09.2020 fra: <https://www.fsr.dk/revisionshonorarer-i-et-konkurrencepraeget-marked>
- FSR (2018) *Ny vejledning om hvidvask offentliggjort*. Hentet den 13.11.2020 fra: <https://www.fsr.dk/ny-vejledning-om-hvidvask-offentliggjort>
- Warming-Rasmussen, Bent (2002). *Revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant*. Hentet den 23.09.2020 fra: [file:///tower4/terminal%203/217CAD/Downloads/154-Artikeltekst-294-1-10-20050929%20\(1\).pdf](file:///tower4/terminal%203/217CAD/Downloads/154-Artikeltekst-294-1-10-20050929%20(1).pdf)

Lovsamlinger og reguleringer:

- Hvidvasklovgivningen
- Revisorloven § 16
- Revisionsstandarder:
 - o ISA 250 – Overvejelser vedrørende love og øvrige regulering ved revision af regnskaber
 - o ISA 315 – Identifikation og vurdering af risici for væsentlig fejlinformation igennem forståelse af virksomheden og dens omgivelser

KAPITEL 6 – BILAG

11 Bilag

11.1 Bilag 1 – Interviewguid Skattestyrelsen

Interviewguide: Skattestyrelsen	
Spørgsmål	Interview spørgsmål
Præsentation af interviewer	Hvem er jeg?
	Hvad er formålet med interviewet?
	Interviewet varer ca. 45 min og vil blive optaget.
	Anonymitet og tavshedspligt
Introduktion af Respondent fra Skattestyrelsen	Hvad består dit arbejde i?
	Hvad er din anciennitet?
	Hvilken uddannelsesbaggrund har du?
	Kan du beskrive din funktion inden for hvidvaskområdet?
Hvilken betydning får COVID-19 pandemien på hvidvaskområdet?	Håndtering af hvidvaskefterretninger
	Hvordan modtager I hvidvaskefterretninger og hvem modtager I dem fra?
	Hvilke typer af hvidvaskefterretninger modtager I?
	Hvordan behandler I de hvidvaskefterretninger I modtager?
	Er antallet af hvidvaskefterretninger der videregives til skattestyrelsen stigende?
	Har I tilstrækkeligt med ressourcer til at behandle de hvidvaskefterretninger I modtager?
	Mener du at der foretages unødvendige indberetninger til hvidvasksekretariatet?
	COVID-19

	Har I hvidvasksager omhandlende COVID-19 hjælpepakkerne?
	Er antallet af hvidvaskefterretninger der videregives til skattestyrelsen stigende som følge af COVID-19 pandemien?
	Er det jeres opfattelse at COVID-19 pandemien er med til at øge risikoen for hvidvask?
	Hvis ja, hvilke nye risikopunkter opstår der?
Hvilke forventninger er der fra de offentlige instanser til revisor i forbindelse med afdækning samt indberetning af hvidvask?	Offentlighedens tillidsrepræsentant
	Hvad er din opfattelse, at revisor gør nu i forbindelse med sit arbejde vedrørende hvidvask?
	Er det din opfattelse, at revisor er i en position, hvor de har mulighed for at opdage hvidvask?
	Er det jeres opfattelse at revisorerne bør tage mere ansvar i at reducere hvidvask og økonomisk kriminalitet?
	Forventningskløften
	Hvilke forventninger har du til revisors arbejde i forbindelse med afdækning af hvidvask?
	Hvilke forventninger har du til revisors underretningspligt til hvidvasksekretariatet?
	Hvidvaskloven
	Er det din opfattelse, at revisorer lever op til lovkravene på hvidvaskområdet?
	Bør der være flere krav til revisor som underretningspligtig?
	COVID-19
	Mener du at revisor har et ansvar for at identificerer hvidvask, under COVID-19 pandemien?
I hvilket omfang har de offentlige instanser behov for en uafhængig parts udtalelse?	Hvorfor er der udelukkende krav om revisorerklæring ved ansøgning af kompensation for fasteomkostninger?
	Hvis der var krav om revisorerklæring i forbindelse med ansøgning af lønkompensation, vil det så reducerer risikoen for svindel og hvidvask?

	Er det jeres opfattelse, at der er behov for revisorer som en uafhængig part ved identifikation af hvidvask?
	Har de seneste store hvidvask skandaler påvirket jeres tillid til revisors arbejde?

11.2 Bilag 2 – Interviewguid Erhvervsstyrelsen

Interviewguide: Erhvervsstyrelsen	
Spørgsmål	Interview spørgsmål
Præsentation af interviewer	Hvem er jeg?
	Hvad er formålet med interviewet?
	Interviewet varer ca. 1 time og vil blive optaget.
	Anonymitet og tavshedspligt
Introduktion af respondenter fra Erhvervsstyrelsen	Hvad består jeres arbejde i?
	Hvad er jeres anciennitet?
	Hvilken uddannelsesbaggrund har i?
	Hvad er jeres funktion inden for hvidvaskområdet?
Hvilken betydning får COVID-19 pandemien på hvidvaskområdet?	Håndtering af ansøgning af hjælpepakker
	Hvordan modtages ansøgningerne for hjælpepakkerne?
	Hvordan behandler I de modtagne ansøgninger for hjælpepakkerne?
	Hvad var jeres forventninger til antallet af ansøgninger?
	Har I tilstrækkeligt med ressourcer til at behandle ansøgningerne til hjælpepakker?
	Har I tilstrækkeligt med ressourcer til at opdage misbrug af hjælpepakkerne?
	Hvordan identificerer I misbrug af hjælpepakkerne? Hvad er I opmærksomme på?
	Hvordan identificerer I hvidvask risici, i forbindelse med misbrug af hjælpepakkerne?
	Er det jeres opfattelse at misbrug af hjælpepakkerne øger risikoen for hvidvask?

	Hvidvask og COVID-19
	Hvilke typer af hvidvask identificerer I?
	Hvordan håndteres hvidvask sagerne?
	Er det jeres opfattelse at COVID-19 pandemien er med til at øge risikoen for hvidvask?
	Hvis ja, hvilke risikopunkter opstår der? -
	Mener I at der foretages unødvendige indberetninger til hvidvasksekretariatet?
	Hvordan har I oplevet det tidsmæssige perspektiv i COVID-19 pandemien? Kan det medføre manglende kontrol og dermed identifikation af hvidvask og misbrug?
Hvilke forventninger er der fra de offentlige instanser til revisor i forbindelse med afdækning samt indberetning af hvidvask?	Offentlighedens tillidsrepræsentant
	Hvad er jeres opfattelse, at revisorer gør i forbindelse med sit arbejde vedrørende hvidvask?
	Er det din opfattelse, at revisorer er i en position, hvor de bør opdage hvidvask?
	Er det jeres opfattelse at revisorerne bør tage mere ansvar i at reducere hvidvask og økonomisk kriminalitet?
	Forventningskløften
	Hvilke forventninger har I til revisors arbejde i forbindelse med identifikation af hvidvask?
	Hvilke forventninger har I til revisors arbejde i forbindelse med hjælpepakkerne?
	Hvilke forventninger har I til revisors underretningspligt til hvidvasksekretariatet?
	Hvidvaskloven
	Er det jeres opfattelse, at revisorer lever op til lovkravene på hvidvaskområdet?
	Bør der være flere krav til revisor som underretningspligtig?
	COVID-19

	Mener I at revisor har et ansvar for at opdage misbrug af hjælpepakkerne?
	Hvilke indikatorer bør revisor være opmærksom på for at opdage misbrug af hjælpepakkerne?
I hvilket omfang har de offentlige instanser behov for en uafhængig parts udtalelse?	Hvorfor er der udelukkende krav om revisorerklæring ved ansøgning af kompensation for fasteomkostninger?
	Hvis der var krav om revisorerklæring i forbindelse med ansøgning af lønkompensation, vil det så reducerer risikoen for svindel og hvidvask?
	Er det jeres opfattelse, at der er behov for revisorer som en uafhængig part ved ansøgning af hjælpepakkerne?
	Er det jeres opfattelse, at der er behov for revisorer som en uafhængig part ved identifikation af hvidvask?
	Har de seneste store hvidvask skandaler påvirket jeres tillid til revisors arbejde?

11.3 Bilag 3 – Interviewguid SØIK

Interviewguide: SØIK – Hvidvasksekretariatet	
Spørgsmål	Interview spørgsmål
Præsentation af interviewer	Hvem er jeg?
	Hvad er formålet med interviewet?
	Interviewet varer ca. 45 min og vil blive optaget.
	Anonymitet og tavshedspligt
Introduktion af respondent fra Hvidvasksekretariatet	Hvad består dit arbejde i?
	Hvad er din anciennitet?
	Hvilken uddannelsesbaggrund har du?
	Hvad er din funktion inden for hvidvaskområdet?
Hvilken betydning får COVID-19 pandemien på hvidvaskområdet?	Modtagelse, analyse og videreformidling af hvidvaskunderretninger
	Hvordan modtages hvidvaskunderretningerne?
	Er antallet af hvidvaskunderretninger fortsat stigende?
	Hvilke typer af hvidvaskunderretninger behandler I?
	Har I tilstrækkeligt med ressourcer til at analysere de hvidvaskunderretninger I modtager?
	Hvordan analyseres hvidvaskunderretningerne?
	Mener du at der foretages unødvendige underretninger til hvidvasksekretariatet?
	Hvordan foregår videreformidling af hvidvaskunderretningerne?
	COVID-19
	Er det din opfattelse at COVID-19 pandemien er med til at øge risikoen for hvidvask?

	Hvis ja, hvilke nye risikopunkter opstår der?
	Er det din opfattelse at svindel med hjælpepakker er med til at øge risikoen for hvidvask?
	Hvis ja, hvilke nye risikopunkter opstår der?
	Mærker I en stigning i antallet af hvidvaskunderretninger under COVID-19 pandemien?
Hvilke forventninger er der fra de offentlige instanser til revisor i forbindelse med afdækning samt indberetning af hvidvask?	Hvidvasksekretariatets forventning til revisor
	Er det din opfattelse, at revisorer er i en position, hvor de bør opdage hvidvask?
	Er det din opfattelse at revisorerne bør tage mere ansvar i at opdage hvidvask?
	Hvilke forventninger har du til revisors underretningspligt til hvidvasksekretariatet?
	Har I modtaget indberetninger fra revisor om misbrug af hjælpepakker under COVID-19 pandemien?
I hvilket omfang har de offentlige instanser behov for en uafhængig parts udtalelse?	Mener du at der er behov for revisor som en uafhængig part ved afdækning af hvidvask?
	Har de seneste store hvidvask skandaler påvirket din tillid til revisors arbejde?

11.4 Bilag 4 – Interviewguid FSR

Interviewguide: Foreningen af statsautoriserede revisorer (FSR)	
Spørgsmål	Interview spørgsmål
Præsentation af interviewer	Hvem er jeg?
	Hvad er formålet med interviewet?
	Interviewet varer ca. 45 min og vil blive optaget.
	Anonymitet og tavshedspligt
Introduktion af respondenter	Hvad er respondentens anciennitet?
	Hvilken uddannelsesbaggrund har respondenter?
	Hvad er respondentens arbejde?
	Hvad består respondentens arbejde i?
	Hvilken teoretisk erfaring har respondenter inden for hvidvask området?
	Hvilken praktisk erfaring har respondenter inden for hvidvask området?
Hvilke forventninger er der fra de offentlige instanser til revisor i forbindelse med afdækning samt indberetning af hvidvask?	Offentlighedens tillidsrepræsentant
	Hvad er din opfattelse, at revisor gør nu i forbindelse med sit arbejde vedrørende hvidvask?
	På hvilke områder mener du revisor kan forbedre sig med sit arbejde vedrørende hvidvask?
	Er det din opfattelse, at revisor er i en position, hvor de har mulighed for at opdage hvidvask?
	Er det din opfattelse at revisorerne bør tage mere ansvar i at underrette hvidvask sekretariatet?
	Forventningskløften
	Hvilke forventninger har du til revisor i forbindelse med afdækning af risiko for hvidvask?
	Hvilke forventninger har du til revisors indberetningspligt til hvidvasksekretariatet?

	Mener du at offentligheden har urimelige forventninger til revisors arbejde i forbindelse med afdækning af risiko for hvidvask?
	Mener du at revisors arbejde er mangelfuldt i forbindelse med afdækning af risiko for hvidvask?
	Hvidvasklovens bestemmelser
	Er det din opfattelse, at revisorer lever op til lovkravene på hvidvaskområdet?
	Synes du, at lovkravene til revisor bør øges?
	Er det din opfattelse at kundekendskabsprocedurer og risikovurdering har en effekt i afdækning af risiko for hvidvask?
	COVID-19
	Mener du at revisor har et ansvar for at opdage svindel med økonomiske hjælpepakker?
	Hvem mener du der har ansvar til at opdage svindel med økonomiske hjælpepakker?
	Mener du at revisorerne har ansvar for at være ekstra opmærksomme på hvidvask indikatorer, under Covid-19 krisen?
Hvilken betydning får COVID-19 pandemien på hvidvaskområdet?	Hvidvask indberetninger
	Er det din opfattelse at hvidvasksekretariatet (SØIK) har ressourcer til håndtering af hvidvask underretningerne?
	Er det din opfattelse at skattestyrelsen har ressourcer til at håndterer de underretninger de modtager fra hvidvasksekretariatet?
	Er det din opfattelse at Erhvervsstyrelsen har ressourcer til at håndterer ansøgningerne af hjælpepakker, og samtidig være opmærksom på svindel og indikatorer på hvidvask?
	Mener du at der foretages unødvendige indberetninger til hvidvasksekretariatet?
	COVID-19
	Er det din opfattelse at misbrug af hjælpepakker er med til at øge risikoen for hvidvask?
	Er det din opfattelse at Covid-19 pandemien er med til at øge risikoen for hvidvask?

	Hvilke nye muligheder følger af Covid-19 pandemien, for at begå hvidvask?
	Mener du at det tidsmæssige perspektiv i COVID-19 pandemien kan være med til at medvirke en stigning af hvidvask?
I hvilket omfang har de offentlige instanser behov for en uafhængig parts udtalelse?	Mener du at ansøgningen af kompensation for faste omkostninger, udgør mindre risiko for indikatorer på svindel og hvidvask, idet der er krav om revisorerklæring?
	Mener du at krav om en revisorerklæring i forbindelse med ansøgning af hjælpepakker for lønkompensation, vil mindske risikoen for svindel og hvidvask?
	Tror du at de seneste store hvidvask skandale påvirker offentlighedens tillid til revisors arbejde?

11.5 Bilag 5 – Transskribering Skattestyrrelsen

I: Inden vi går i gang, skal jeg lige høre om det er okay jeg optager interviewet?

C: Ja det er det vel, fordi det skal du vel, til din opgave, så skal du vel optage det.

I: Ja, men jeg vil så sige til dig at du kommer til at fremgå anonymt igennem opgaven, så der vil ikke blive nævnt noget navn eller noget.

C: Tjek, det er super fint.

I: Ja du kommer til at fremstå som respondenter fra skattestyrrelsen, så ikke mere end det ihvertfald.

C: Ja det er fint.

I: Godt. Og tusinde tak fordi du har lyst til at deltage.

C: Selvfølgelig.

I: Ja, øhh nu har jeg jo sendt nogle mails omkring mig og hvad det er at formålet med interviewet er, men bare lige kort så er jeg jo cand.merc.aut studerende og i gang med at skrive mit speciale om hvidvask og covid-19 og hvilken virkning covid-19 får på hvidvaskområdet.

C: Ja.

I: Og formålet med interviewet med dig er lidt at få et indblik i hvordan i håndterer de her hvidvaskefterretninger i modtager og lidt dit synspunkt på om covid-19 får en betydning på hvidvaskområdet og så også lige lidt omkring den her opfattelse i har af revisorers arbejde.

C: Ja.

I: Og til slut, så vil jeg spørge dig om du har lyst til at modtage opgaven til sidst, om der er noget du skal godkende før jeg bruger det.

C: Ja, øhh det, ja det er okay.

I: Ja. Der er selvfølgelig også noget omkring tavshedspligt og sådan noget, du siger jo kun det du har lyst til at sige.

C: Ja. Altså som udgangspunkt kan jeg jo godt tale på styrelsens vegne, der vil givetvis være nogle spørgsmål hvis jeg vil sige det er min, det bliver min personlige vurdering eller holdning, og det ja, det kommer sådan lidt an på spørgsmålet, øhh ikke nødvendigvis fordi at der er noget hemmeligt på den kant, det kan lige så meget være, eller vel være fordi at jeg måske ikke har nok indsigt i hvad styrelsen har af generel holdning.

I: Nej og det er helt forståeligt. Og selvfølgelig har du en baggrund i og med dit job og sådan noget, men du har jo selvfølgelig også en personlig karakter, og det ja.

C: Ja.

I: Det skal jeg ihvertfald nok tage hensyn til. Men altså hvis du vil bare lige kort præsentere dig og hvad dit arbejde består i og ja uddannelsesbaggrund.

C: Yes. Jamen mit navn er xx og jeg sidder i xx(by) og er funktionsleder for en enhed som udelukkende arbejder med de hvidvaskefterretninger som vi modtager fra hvidvasksekretariatet. Så det kan man sige, det

er den helt korte udgave. Vi kan gå lidt mere i dybden, så kan jeg jo fortælle at vi modtager alle de her efterretninger. Det er vores job at modtage dem, det er ligeledes vores job at visitere dem alle sammen og i videst muligt omfang lave kontrol på dem eller viderefordre dem til de steder hvor de måtte høre hjemme. Vi har f.eks. et samarbejde med nogle enheder der arbejder med kæder og momskarruselsvig som også modtager en del af de efterretninger, det vil sige de modtager dem ikke, de modtager dem fra os, men en del af efterretningerne vi får fra hvidvasksekretariatet de omhandler kæde- og momskarruselsvig. De kan også omhandle rockerbande, så sender vi dem videre til de enheder der arbejder med den indsats fra skat-testyrelsens side.

I: Okay øhh...

C: Eller så øhh ja.

I: Jeg har bare lige et kort spørgsmål til det, i er aldrig i en situation hvor i selv opdager de her hvidvaskrisici? Nu tænker jeg lidt på at i jo udtager til kontrol, forskellige kontroller på moms og skat og er i nogen-
sinde i en situation hvor i selv opdager?

C: Øhh ja, det er jo sådan at skatteforvaltningen, det vil sige det er de 7 styrelser. Skatteforvaltningen er jo også pligtig til at lave en underretning ved mistanke om hvidvask, det er vi efter hvidvasklovens paragraf 28, men lige præcis det jeg sidder med, der er det hvidvask ind i huset. Altså, det hænger jo sådan sammen hvis vi kigger hvidvask på landsplan at vi har en masse der er pligtige efter hvidvaskloven til at underrette ved mistanke om hvidvask og går man det, så laver man en underretning ind til hvidvasksekretariatet. Du kan også kalde det en indberetning, men det er i princippet en underretning. Det er ikke en anmeldelse eller noget som helst andet. Den her underretning den tager hvidvasksekretariatet sig af, og hvidvasksekretariatet de vurderer alle de her efterretninger, undskyld underretninger der kommer ind og er det en underretning der omhandler terrorfinansiering, så ryger den videre til PET, er det en underretning der omhandler kriminalitet, det kan være narko, trafficking, det kan være alt muligt, så ryger den ud til politikredsene, og hvis underretningen udelukkende omhandler en mistanke om skatte- og momsunddragelse, så ryger den til skattestyrelsen.

I: Okay, og hvad gør i så når i modtager de her underretninger?

C: Så skal vi lige have en terminologi på plads, det er at det hedder en underretning når det er ind til hvidvasksekretariatet. Hvidvasksekretariatet de betragtes som Danmarks finansielle efterretningsvæsen. FIU, finansiell intelligence unit, og hvert land har en FIU. Det er sådan at nogle gange så modtager, eller hvidvasksekretariatet modtager jo mange underretninger, og nogle gange kan de måske ikke være sikker på at øhh, hvor underretningen den skal hen hvis den skal hen til andre myndigheder. Men måske når de får to og tre på den samme person, så kan de måske stykke et billede sammen hvor de siger at nu ved vi at det er det her det drejer sig om, det kunne f.eks. være noget skatte- og momsunddragelse. Så sender de, de her tre underretninger, hvis det er tre underretninger de har fået på den samme person, så sender de, de tre underretninger afsted til skattestyrelsen, det gør de som en efterretning.

I: Okay.

C: Så har vi forskellen på en underretning og en efterretning.

I: Ja for jeg skulle lige til at sige, at både underretning og efterretning og indberetning har jeg kørt lidt rundt i. Men det giver mening så.

C: Ja altså, en efterretning er det de sender ud af huset, når de sender det til politikredsene, så vil de sende det som det de kalder et efterforskningsoplæg, men det er stadigvæk en efterretning. Og hvis man bor i København eller man arbejder indenfor politiet, så øhh, nu kan du høre jeg er fra Nordjylland, så hedder det jo en efterretning.

I: Nå ja ja, det er noget værre noget.

C: Ja lige præcis. Men øhh, men vi modtager efterretninger som omhandler mistanke om skatte- og moms-unddragelse. Dem visiterer vi alle sammen og så vurderer vi hvor de skal hen hvis det er. Når jeg siger sådan, så er det fordi vi har en fast aftale med de enheder der arbejder med kæde- og momskarruselsvig og rockerbande. De får nogle af de her efterretninger fordi der er jævnligt efterretninger der falder i det segment. Ellers så kigger vi selv på dem, det vil sige vi visiterer dem alle sammen, det vil sige det er et spørgsmål om at vurdere er det her en sag der er noget der skal laves i, og det gør vi ved at vurdere det vi har fået ind holdt op mod det vi selv har af oplysninger, og så vurderer vi selvfølgelig ud fra en væsentligheds- og risikobetragtning hvad for nogle vi skal lave. Vi kan jo ikke nå at lave dem alle sammen. Sådan er det jo generelt på alle skattestyrelsens områder, at man har et vist kontroltryk, man kan ikke nå at kontrollere alle. Så det er ud fra en risiko- og væsentlighedsbetragtning at man så laver en vurdering og siger at det er den her der er mest aktuel.

I: Så det er egentlig et helhedsbillede på en eller anden måde?

C: Ja, der er selvfølgelig altid forskellige parametre for hvornår en sag er aktuel. Det kan være noget med at det kan være en bagmand, det kan også være en beløbsstørrelse. Beløb er også altid en faktor, men der kan være mange parametre der spiller ind for hvornår en sag den er mest rigtig at lave. Så det man kan sige, at det vi sidder og laver i vores enhed, det er det jeg har ansvaret for, jeg har, lige nu har jeg 18 under mig her, men vi har jo lige udvidet, nu ved jeg ikke om tangerer ud af en, noget du ikke har brug for, men bare lige ganske kort, så har jeg siddet med en enhed på 29 mand som har kontrolleret det her. Og vi har kun haft til formål at kontrollere og håndtere alle de her hvidvaskefterretninger som kommer ind i skattestyrelsen. Med finansloven 20 har ministeren, regeringen jo været ude og vil jo gerne have noget mere kontrol og det vil man blandt andet på hvidvaskområdet. Så hvidvaskområdet er udvidet sådan at, der fremover skal være 55 årsværk på hvidvask. Det bliver ca. en 43-44 stykker, 44 ca. som kommer til at sidde og lave kontrol. Så den store enhed jeg havde i Hjørring er delt i to, og så skal vi være 36 medarbejdere og 2 ledere, og så bliver der en enhed nede i Fredericia i det her nye skattecenter hvor de sidste kontrolfolk skal sidde, men hvor der også skal sidde nogle andre og arbejde med hvidvask og de skal arbejde blandt andet med det du også var inde på, vores underretningspligt. Fordi alle medarbejdere i skatteforvaltningen, altså alle styrelserne, hvis man har en mistanke om hvidvask, så er vi jo pligtige til at underrette ligeså vel som revisorer, pengeinstitutter, advokater med flere. Når vi så kigger ned i lige præcis vores opgave, så sidder vi jo med noget der kommer fra hvidvasksekretariatet. Så det er ikke så tit at vi oplever at lave en underretning til hvidvasksekretariatet. Og det er jo lidt naturligt fordi det vi sidder og arbejder med, det er jo det er kommer derovre fra. Men vi kan sagtens sidde i en situation når vi laver en kontrol og den folder sig ud, så kan vi måske se mere konkret hvad det er der foregår, og hvis det kunne være noget kriminelt eller et eller andet hvor vi siger det her det er vigtigt, at hvidvasksekretariatet de får besked om det, så laver vi naturligvis en underretning. Det kunne også være at de får stykket et billede sammen, at nu kan vi se, at jamen det, det de havde tænkt på kunne være modus, eller det der foregår det er, de viser sig at være noget helt andet, det kan også være at personkredsen der lige pludselig er blevet en helt anden når vi har dykket ned og lavet nogle undersøgelser. Så kan man sige, jamen så laver vi selvfølgelig en underretning på ny. Men det hører lidt mere til sjældenhederne fordi vi trods alt sidder med noget der har været deromkring.

I: Okay, men det er faktisk pudsigt at du nævner det, for jeg faldt over en artikel hvor der står at i har oprettet en ekstra enhed i Hjørring og på det grundlag faldt det mig bare ind om det er fordi i modtager, altså om antallet af efterretninger er stigende fra hvidvasksekretariatet eller hvordan det kan være i har oprettet den ekstra enhed. Nu forstår jeg det lidt som om at det er noget politisk eller hvad?

C: Jamen øhh, tingene hænger selvfølgelig lidt sammen. Jeg har jo kvag det at være leder, så øhh, alle ledere som har et ansvar for en opgave, de synes jo deres opgave det er den vigtigste i verden, sådan, det er jo helt naturligt, og vi ønsker alle sammen, fordi vi brænder for vores opgave, at have et relativt højt kontroltryk på vores opgave. Og jeg har da også ønske om at få flere ressourcer på opgaven. Øhh, men vi er også en politisk styret virksomhed og det er jo sådan at hvis ikke man får ressourcer, så bliver det jo en internt spørgsmål om prioritering af ressourcer. Så hvis man vil f.eks. have flere ressourcer på hvidvaskdelen, jamen så er det, så er der måske nogle andre, eller bliver nogle andre områder man ikke kan lave kontrol på. Så det er altid sådan en afvejning.

I: Okay.

C: Men der er ingen tvivl om at der har været ifm. at man udvider så kraftigt som man har gjort, så har der været et politisk ønske og vilje til at der skal være noget mere kontrol på hvidvaskområdet.

I: Okay.

C: Men med det sagt, så hænger det også sammen med at vi, hvis vi går bagud i tid, så fik vi ikke så mange efterretninger som vi gør nu. Om det er coronaen der er skyld i det, skal jeg være lidt usagt, men i 2020 har vi faktisk ikke fået flere end vi har fået i 19, vi har tværtimod fået lidt færre.

I: Okay.

C: Men det hænger jo ikke sammen med antallet af underretninger der kommer ind til hvidvasksekretariatet, fordi de underretninger er jo stigende, jeg ved ikke om du kender de tal.

I: Jo, eller jeg havde faktisk et interview med en fra hvidvasksekretariatet, så han sagde også, at nu er tallene ikke kommet endeliggjort ud i 2020, men de er stigende.

C: Hvidvasksekretariatet sender jo ud til de respektive myndigheder hvor det kan have en interesse, det kan selvfølgelig, nu nævnte jeg jo lige PET, fordi de selvfølgelig modtaget det på terror og politikredsene modtager det kriminelle, der er jo ingen tvivl om at vi også er en meget stor aftager af de efterretninger de sender ud, men kommunerne får også hvis der er en efterretning hvis det er fordi der er en mistanke om social bedrageri.

I: Mmh okay. Men nu siger du at tallene altså, er de samme som i 19 og i 20 indtil videre. Nu kommer jeg lige til et holdningsspørgsmål, tror du at det efter coronakrisen her vil være stigende, at der vil være noget der har betydning? Nu spørger jeg jo godt nok ind til de her hjælpepakker, men jeg er faktisk slet ikke klar over om det overhovedet er noget i noget med at gøre.

C: Jo vi har en lille smule med at gøre, det har vi da. Altså hvis vi lige venter med hjælpepakkerne, så har vi haft en meget meget stejl stigning i labet ift. underretninger ind til hvidvasksekretariatet. Når man kigger på skattestyrelsen har vi også haft en meget stejl stigning af efterretninger fra hvidvasksekretariatet over til skattestyrelsen. Men lige i 2020 har vi faktisk fået en lille smule færre efterretninger end vi fik 2019 på tilsvarende tidspunkt. Så jeg ved ikke helt hvad der er årsagen det. Om det er fordi man bruger ekstra krudt på at følge udviklingen og bruge mere krudt på at dyrke de underretninger der omhandler Covid-19

misbrug af hjælpepakker. Det er mit personlige gæt. Jeg ved det ikke, det kan også være noget med, det kan måske have noget med ressourcer at gøre, altså du ved, der kan være mange ting i spil.

I: Ja. Du siger også at fokuset lidt forsvinder fra det, det plejer at omhandle og så komme lidt komme over på det her hjælpepakker og (...) på vej mod konkurs og ja.

C: Det kunne sagtens være et bud på det, ingen tvivl.

I: Super. Men ift. de her hjælpepakker, hvis du vil vende tilbage til det, er det noget i har noget med at gøre på nogen punkter?

C: Altså det er det helt sikkert. Vi har, vi modtager også, hvad hedder det, efterretninger om, hvad hedder det, misbrug af hjælpepakker, men vi modtager ikke ret mange af dem. Der er en hjemmeside, jeg tror den hedder anklagemyndigheden. Der er anklagemyndigheden yes, punktum dk. Der bliver der lagt lidt artikler ud i relation til selvfølgelig anklagemyndighedens arbejde, men der er lige kommet en nyhed i dag om blandt andet noget med efterretninger og underretninger og så videre. Der er også faldet et par domme, omkring misbrug, så der kunne være noget der kunne være relevant for dig lige at kigge på der.

I: Altså det jeg vil sige er ulempen ved mit emne her, det er godt nok at der kommer nyt hele tiden, man skal lige være obs.

C: Ja. Men vi modtager også efterretninger om misbrug af hjælpepakker, men udgangspunktet det er at, det er jo at det er erhvervsstyrelsen som har den store kontrol med det her. Men på den måde har vi jo indgået et myndighedssamarbejde. Det gælder både hvidvasksekretariatet, det gælder SØIK. Hvidvasksekretariatet er jo i princippet autonomt, altså uafhængigt, men er jo stadigvæk lagt ind under SØIK, altså statsadvokaten for særlig økonomisk og international kriminalitet, bagmandspolitiet. Men SØIK og erhvervsstyrelsen og skattestyrelsen har et tæt samarbejde omkring misbrug af hjælpepakker, og fordi at øhh, nogle af hjælpepakkerne der er det vores systemer der bliver brugt hvis det har noget med ansatte at gøre, så har vi jo e-indkomst(...) g det er jo et system der ligger ovre i skatteforvaltningen. Og på den måde så har vi et samarbejde hvor vi har haft udlånt 4 medarbejdere til erhvervsstyrelsen. Så vi har, så man på den måde har et tæt samarbejde.

I: Ja, jeg har godt nok læst om det i en artikel og undret mig over hvad samarbejdet egentlig består af.

C: Altså jeg kan det ikke helt i detaljer, fordi det er ikke mig der sådan for alvor er involveret i det, men der er ingen tvivl om vi jo har stillet 4 mand til rådighed mhp. den viden og erfaring som vi ligger inde med, det er jo i relation til systemer og særlig grad også ift. kontrol.

I: Ja selvfølgelig. Okay. Men ja, jeg tror egentlig jeg har lige det jeg skal bruge, nu kommer der noget omkring revisorer, jeg ved ikke om du har mod på at svare på det?

C: Jo altså, i det omfang, jeg ved ikke om jeg øhh, jeg betragter mig ikke som modig i den henseende, jeg svarer i det omfang jeg kan.

I: Det er helt i orden. Jeg tror mere det er det man står som revisor og man ved man egentlig ikke hvad det er at, jer som offentligheden forventer og vi skal jo fremstå som den her tillidsrepræsentant og så især også nogle af de her hjælpepakker der har vi også en vigtig rolle, men hvad er din opfattelse sådan at revisorer gør nu ifm. at afdække hvidvaskrisici?

C: Altså nu har jeg jo siddet med det her i efterhånden en længere periode. Der er ingen tvivl om at revisorerne har været langt langt bagud med at underrette hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask.

Hvidvaskreglerne har vi jo haft længe. De har været, jeg vil ikke sige ikke-eksisterende, men vi taler virkelig meget meget få underretninger hvis vi bare går halvandet år tilbage, så kan vi måske tælle underretninger fra revisorer ind til hvidvasksekretariatet, det kan vi måske tælle på en hånd pr. kvartal. Det kan undre mig rigtig meget set i lyset af hvor meget en revisor alt andet lige ser hvis man skal afstemme kontoudtog.

I: Det (...) er lidt interessant, ift. at det jo er pengeinstitutterne der foretager de fleste underretninger, mener du at revisorerne har øhh, er i den samme position for at opdage hvidvask sammen med pengeinstitutterne?

C: Det er to vidt forskellige ting fordi pengeinstitutterne sidder selvfølgelig med nogle, med en masse transaktioner så dem kan man monitorere på en anden måde, det kan man ikke som revisor. Jeg tænker jo altid på at hvis en revisor skal lave regnskab eller (...) at man afstemmer en f.eks. nogle bankkonti. Så tænker jeg sådan lidt, så må man se mange transaktioner når man enten bogfører eller afstemmer konti osv. hvor jeg sådan tænker hvorfor pokker ser vi ikke mere, hvorfor får vi ikke flere øhh efterretninger fra revisorerne. Jamen det gør vi selvfølgelig ikke fordi de ikke underretter hvidvasksekretariatet. Det er så blevet bedre, det er blevet markant bedre. Men jeg ved ikke om du har nogle tal fra hvidvasksekretariatet på det.

I: Det er ihverfald ikke, altså det er stigende med revisorerne, men det er jo stadig ikke sammenlignet med pengeinstitutterne. Jeg har ikke nogle konkrete tal fordi de ikke er blevet offentliggjort endnu, ihvertfald for 2020 øhh...

C: Jeg har set nogle kvartalstal, men hvis ikke XX har nævnt dem, så er det jo ikke sikkert han må nævne dem og så vil jeg heller ikke lige nævne dem, men de er, man kan sige der begynder at ske noget. Der er ingen tvivl om at der set i forhold til at man næsten ikke har haft noget, så er der sket rigtig meget. For mig at se er det stadigvæk kun den spæde start, der skal ske meget mere nu, det skal der.

I: Så dine forventninger er egentlig større end hvad det er de giver?

C: Helt ja, altså de er kun ved at komme i gear nu. Men det er sådan min personlige holdning ud fra hvad jeg forestiller en revisor, i jo har adgang til. Og til syvende og sidst, så det er jo et spørgsmål om, er der en mistanke eller der ikke en mistanke? Der er jo ikke en beløbsgrænse når vi snakker hvidvask. Altså så enten så er der en mistanke eller så er den der ikke, og det er jo det pligten går på når man laver den underretning.

I: Lige præcis. Men nu sidder jeg jo som revisor hvis vi lige skulle snakke om det, og vi kan jo nogle gange godt tænke, jamen at vi synes måske ikke det er nødvendigt med de underretninger der bliver foretaget, ift. beløbsgrænse især. Mener du der bliver foretaget unødvendige underretninger eller hvad er din holdning til det?

C: Indtil videre så har vi som styrelse jo arbejdet med det her i længere tid. Rigsrevisionen var på besøg, blandt andet hos skattestyrelsen, men også hos, ja det er skattestyrelsen, det er også skatteministeriet, de kiggede på tre ministerier i 2019 og der kom en rapport frem, en beretning, den blev udgivet den 20 januar, den kan du se inde på rigsrevisionens hjemmeside. Den omfatter en undersøgelse som dykker ned i hvordan man håndterer hvidvask sådan på landsplan, men man har jo så sagt, jamen vi vil kigge på erhvervsministeriet, justitsministeriet og skatteministeriet. I den undersøgelse, det vi får, det vi konstaterer på baggrund af, nu registrerer vi jo på baggrund af det vi laver, som når hver gang vi er færdige med et år, så laver vi statistik på baggrund af det vi har lavet i det år. Det greb det lidt an på en lidt anden måde, men det korte og det lange det er at de efterretninger der indgik i den undersøgelse hvidvasksekretariatet, undskyld som rigsrevisionen lavede, der viser det sig at vi havde en træfprocent på 94 % i de sager vi havde taget ud til kontrol, og det vidner i den grad om der er en høj kvalitet i det vi får fra hvidvasksekretariatet, og det vi tager ud til kontrol. Så for at svare på spørgsmålet, nej jeg har endnu ikke oplevet at kvaliteten er dalet

endnu, men det er selvfølgelig noget vi kan være sådan lidt obs på, fordi hvis revisorerne lige pludselig også skal til at være det mere fokuseret, hvilket de selvfølgelig skal på at lave de her underretninger, jamen pengeinstitutterne er også meget påpasselige med, fordi du kender alle de skandaler der har været i medierne, jamen så bliver man jo påpasselig og så vil man måske heller lave en underretning for meget end for lidt. Og set i det lys er vi selvfølgelig fokuseret på, får vi nu den kvalitet vi plejer, fordi det kan jo selvfølgelig stille krav til os om, eller større krav til os ift. at vælge de rigtige sager ud. Men indtil videre har vi ikke set en dalende kvalitet på ingen måde.

I: Okay, det var faktisk også mit indblik jeg fik efter samtalen med XX i går, at de hvidvaskskandaler der har været, har bare gjort at pengeinstitutterne sætter alt ind for at bekæmpe det her. Men tror du at det er det der skal til fra revisorerne, at der sker et eller andet drastisk for at de bliver ekstra opmærksomme?

C: Igen det er jo sådan en personlig holdning, pengeinstitutterne er jo meget ramt af at der har været nogle skandaler og de store skandaler er jo hurtigt noget der kan gå udover hele branchen, fordi man kan lovgive sig ud af nogle ting, så der er jo ingen tvivl om at pengeinstitutterne de bruger milliarder på compliance. Det er ikke nødvendigvis milliarder på hvidvaskcompliance, men de bruger milliarder på compliance, måske 3,5 milliarder om året og de ansætter flere og flere kolde hænder til at håndtere det her inklusive selvfølgelig hvidvask. Får man tilsvarende skandaler på revisorområdet, jeg kan ikke se at de kan nå samme målestoksforhold, men jeg kunne jo godt se for mig at på et tidspunkt så dykkede man mere ned i kontrollen af hvidvask, også på revisordelen og vis man den vej rundt får nogle sager, kunne det også være med til at give nogle konsekvenser hvor der så kommer flere, altså hvor der er et helt naturligt behov for at i får et større fokus på det.

I: Okay. Kender du til hvidvasklovens bestemmelser omkring kundekendskabsprocedurer og risikovurdering?

C: Jeg kender det ikke ned i detaljer fordi det er jo ikke det vi arbejder med. Jeg ved de eksisterer og jeg har set vejledningen fra hvidvasksekretariatet og finanstillsynet, det er vel finanstillsynet der laver den der store vejledning. Ja altså, men jeg kender da noget til det, men det er jo ikke sådan i detaljer.

I: Okay. Men har du en holdning til om det er hvidvasklovens bestemmelser der gør at de her hvidvaskrisici bliver opdaget eller det nogle andre faktorer der spiller ind? Nu nævner du at pengeinstitutterne gør noget lidt ekstraordinært for at fange det. Tror du det er de her kundekendskabsprocedurer og risikovurdering der er med til det? For det er det revisorerne bruger meget tid på vil gerne afsløre.

C: Jeg tror det er sådan lidt et mix af at man har nogle skandaler i medierne og at man, altså som myndighed har vi jo, ikke myndighed, men myndigheder har vi heller ikke været gode nok til at samarbejde og får lavet vejledninger osv. Det er noget der er kommet frem de senere år. Men hvidvaskreglerne har jo eksisteret rigtig længe. Det fik vi også noget kritik for dengang at FATFs, den her internationale organisation besøgte Danmark og skulle vurdere Danmark, og hvordan Danmark håndterede hvidvask, der fik vi jo noget kritik. Det har vi så rettet rigtig meget op på, men jeg tror jo alt det fokus det er jo med til, at det kaster en masse af sig.

I: Okay, det giver mening. Hvis vi lige kommer tilbage til det her covid-19 og hjælpepakker, og så ift. revisorer, så er der jo de her forskellige, og der er kun ved omkostninger der er krav om revisorerklæring, ved omkostningskompensationen. Mener du at revisorer udover ved omkostningskompensationen har et ansvar for at opdage misbrug af hjælpepakker? Nu tænker jeg på de her skandaler der har været med løn.

C: Det ved jeg ikke, jeg ved ikke nok om det. Det kommer også an på hvor meget revisorer er inde over. Det er svært for mig at svare fordi jeg, det kommer an på altså, er revisorer i det hele taget vidende om hvad der sker. Jeg synes der kan ligge nogle ting der, men er revisor inde over bør man jo også undre sig.

I: Ja okay.

C: Jeg ved jo godt at det er sådan et halvt vagt svar...

I: Nej det er okay, det er noget meget revisions-mæssigt fordi der er jo krav om den her erklæring og det er jo kun på faste omkostninger vi sådan skriver under på at det er korrekt og så kunne man undre sig over om, ved hjælp af lønkomensation, om vi, om der også er en forventning om at vi skal opdage svindel og hvidvask her.

C: Altså det vil jeg jo, altså i er jo som, som revisorer er man jo lidt sådan myndighedernes forlængede arm ift. at regnskaber bliver lavet rigtigt, og på den måde lidt en repræsentant for at tingene foregår efter bogen. Så set i det lys, så skal man selvfølgelig undre sig og så er vi lidt tilbage ved at ja, så skal der vel også komme nogle underretninger fra jer. Hvad enten det er covid-19 eller det er andre ting.

I: Ja. Så din tillid til revisorer er en tillid der bygger på at vi ligesom repræsenterer noget for offentligheden, at det ve gennemgår det er korrekt?

C: Ja. Så nu kommer du fra Beierholm, i er jo en af de større revisionsfirmaer, jeg har ikke lige styr på hvem der er størst, men det er jo nogle andre ting du muligvis kan have med i betragtning, det igen, det her er også bare nogle personlige vurderinger, men for mig at se, nu har jeg jo ikke siddet på den anden side af bordet, men de store revisionsfirmaer har som regel styr på det. Det betyder ikke at der ikke kan fuses og alt muligt andet, men man har mulighed for, fordi man er så stor som man er, at have nogle stringente set-ups og nogle strukturer osv. der gør at der ikke er råd til at lave regnskaber for banditter. Så på den måde har i meget styr på det. Hvis man vil lave nogle stramninger lovgivningsmæssigt på området, så skal i nok rette ind og måske beklage jer, fordi at det er ekstra omkostninger og det rammer måske ikke ned i der hvor problemerne er. Det er sådan lidt igen, det er nogle personlige anskuelser fordi man kan ikke på nogen måde sætte lighedstegn imellem det, men dem der vil snyde, de skal altid nok finde en måde hvorpå de kan snyde. Altså lukker vi et hul, jamen så vil den professionelle kriminelle altid bare finde en ny måde som de kan snyde på. Så de vil jo muligvis søge hen til nogle mindre revisorer hvor det ikke er lige så stringent, hvor det er lettere at putte sig, fordi måske sådan nogle mindre revisionsvirksomheder hvor der måske er 1-8 ansatte eller sådan et eller andet, 10 ansatte, jamen de har ikke det samme set-up som i store har.

I: Men nu kommer jeg lige med en lidt personlig holdning til det, fordi du tror ikke at især ved store revisionsfirmaer at der tit bare kommer en procedure der skal følges, en lovgivning der skal holdes, altså, så man jo egentlig ikke helt opdager det man skal opdage, men at så bare går ud og indhenter de her ID fordi det står der vi skal, og du tror ikke at der kunne være en risiko for at det bliver lidt for kontrolagtigt og så man måske overser nogle ting fordi man egentlig ikke ved hvad det er at det har til formål? Giver det mening?

C: Jamen det gør det, og det er også et synspunkt, og det er der højst sandsynligt også noget af i, fordi alt hvad der bliver lidt samlebandsagtigt, der stopper man måske ikke op og reflekterer godt nok over hvad der foregår. Så man kan sige der er jo nogle iboende risici uanset hvilket set-up man nu engang har.

I: Det var mere, nu nævnte du det med de store revisionsfirmaer og de små, så kan jeg godt afsløre at jeg både har arbejdet ved et lidt mindre og nu ved et lidt større og det er bare lidt forskellige måde man håndterer det på, og der er også gode ting ved de mindre fordi de måske går lidt mere op i det hvor de større, det bliver lidt bare ja samlearbejde.

C: Ja og der bliver en topstyring ved de store for det er der et behov for, det er man nødt til og så kan man sige ved den topstyring kan det være sværere at få et ejerskab ude ved den enkelte som sidder med det.

I: Ja lige præcis.

C: Så helt sikkert også en risici.

I: Jamen jeg tror egentlig det var det jeg havde. Lige her til sidst, jeg tror ikke at jeg fik helt fat i hvor længe har du arbejdet ved skattestyrelsen og hvad er din uddannelsesbaggrund ?

C: Det er rigtigt, det fik jeg vist slet ikke sagt, jeg er, men jeg har været 25 år (...) og jeg er uddannet skatte-revisor. Og så er jeg efterfølgende, så har jeg taget en diplom i ledelse. Så jeg har siddet med...

I: Så du har ikke arbejdet noget andet sted førhen?

C: Jeg er oprindeligt udlært ved Frederikshavn kommune hvor jeg endte i skatteforvaltningen og så var jeg, så flyttede jeg til København og var 3 år på Frederiksberg skatteforvaltning, så var det hjem igen, og så hed det Hjørring kommune og derfra så fusionerede vi, eller vi lavede vi først et kommunalt samarbejde, Vendsyssel vest, som bestod af, var det 4 kommuner, skatteforvaltningen der gik sammen. Det gjorde vi første i første fjerde, og så fusionerede vi jo alle kommunerne, de kommunale skatteforvaltninger, de fusionerede jo med det statslige told skat, til det der så blev skat der i november 5. Og jeg har siddet med kontrol af alt lige fra ja, lønmodtagere til selskaber og ja, alverdens forskellige kontrolprojekter og ja, så blev jeg leder og blev leder for det her, blandt andet, og nu er det så kun det jeg sidder med og er leder for og selvfølgelig alle medarbejderne.

I: Jeg kommer nok til at skrive en mail til dig og så kan du tage stilling til om du ønsker at modtage opgavens færdige resultat.

C: Altså det vil jeg gerne, og hvis det er fordi der er nogle steder hvor du synes at du vil citere et eller andet eller noget, som jeg har udtalt, så vil jeg da selvfølgelig også gerne se det og vis du har nogle spørgsmål i den forbindelse, om det godt nok var sådan jeg mente eller et eller andet, så er du selvfølgelig også velkommen til at rette henvendelse til mig.

I Super, tak for det. Der går nok lige et par uger før jeg får det hele ned på skrift.

11.6 Bilag 6 – Transskribering Erhvervsstyrelsen

I: Du er ikke hvidvask ekspert, du er...

D: Nej, jeg er på inden måde hvidvaskeekspert, og det kan godt være at, jeg efter den her snak, skal forslå dig at snakke med nogen der er lidt mere eksperter.

I: Okay.

D: Men det kan vi lige tage bagefter.

I: Ja

I: Er i slet ikke i kontakt med revisorerne, når de her hjælpepakker bliver søgt? Og sådan noget, det er i måske ikke?

D: Nej men jeg skal måske bare lige, når vi er kommet igennem det indledende, bare lige fortælle hvad det kontor jeg er ansvarlig for laver, og så tror jeg måske bedre du kan forstå hvordan det er.

I: Okay

D: Og det er også derfor jeg er.. men nu skrev du heller ikke til mig du skrev til en anden respondent, så det ved jeg ikke lige, der var måske andre end mig du kunne have snakket med, men det finder vi ud af, så skal jeg nok hjælpe dig videre bagefter.

I: Vi tager det som det kommer i hvert fald.

D: ja.

I: Godt, jamen hvis du vil fortælle lidt om dig så?

D: ja, øhhh. Jamen jeg er chef for det midlertidige kontor, fordi det er alle kontorer der arbejder med COVID-19, som udfører den særlige kontrol, kalder de det. Øhhh, det vil sige at vores opgave det er at finde uregelmæssigheder i ansøgninger om kompensation, og identificer mulig svindel eller svig.

I: Ja

D: Erhvervsstyrelsen har fået en helt ny lokation ude på Amager, hvor der sidder dem der administrerer ordningerne og laver sagsbehandlingen (..), men de sidder og laver sagsbehandlingen og hvis der er afvigelser i noget af ansøgningsdataene, så sagsbehandler de, og hvis der er noget, der ser noget undringsværdigt ud, så er det os der kigger på det og vi sidder inde på Langelinie.

I: Okay.

D: Så der er ligesom, hvad skal man sige – to manuelle sagsbehandlings steder og vores opgave er kun at lede efter svindel og svig.

I: Okay.

D: Og det vil også sige at vi har ikke så meget dialog med revisorerne.

I: Nej okay.

D: Bare lige for at svare på dit spørgsmål tidligere.

I: Men nu hvor du siger at det er en enhed der er oprettet i forbindelse med COVID-19, hvad laver du så normalt?

D: Jamen jeg har været i styrelsen siden 2003, og var i 10 år kontorchef for dem der arbejder med bedre rammevilkår for virksomhederne og administrative lettelser for virksomhederne i reguleringen (..) i bedre reguleringen. Stoppedes så i udgangen i 2018 og tog ud at rejse, og kom tilbage i styrelsen i november 2019 og kom først her ind på kontrolområdet. I marts hvor Corona kom, blev jeg sat til at bygge det kontor.

I: Okay.

D: Så jeg har faktisk ikke nogen særlig lang kontrol baggrund.

I: Nej okay.

D: Jeg har til gengæld meget erfaring ellers, bare ikke på det område.

I: Nej okay, og hvad er din uddannelsesbaggrund, hvis jeg må spørge.

D: Jeg er økonom.

I: Okay super. Jamen omkring håndtering af de her hjælpepakker, hvordan modtager i ansøgningerne?

D: Ja.

I: Hvad er processen, hvordan bliver de sorteret? Bare lige kort, så jeg har en ide om det.

D: Ja, sådan som det foregår. Alle ansøgninger bliver kontrolleret, men det er på forskellige måder, men alle ansøgninger og det er vigtigt at sige alle ansøgninger, de ryger igennem det der hedder automatiske valideringer, øhhh stopklodser kan man også kalde det. Og det er her vi har en helt masse data fra... det har været det gode ved den her corona krise, det er at der virkelig er kommet et meget meget fint samarbejde (..), så vi har fået en masse adgang til en masse data. Så for eksempel på lønkompensation er der lavet en masse automatiske valideringer af det virksomhederne søger for (..) og hvordan det ser ud i amtsregisteret for eksempel (..).

I: Ja

D: Eller hvor mange ansatte man har registreret i CVR registeret (..) så på alle ordninger er der lavet rigtig mange automatiske valideringer af data, og hvis det hele stemmer rigtigt, så kører det gennem en motorvej, og det betyder at få de fleste eller for mange tilfælde, er der ikke nogle øjne der kigger på, og så bliver de sendt til udbetaling, men hvis der er afvigelser i ansøgningsdata og det er data som vi har i offentlige registre, så bliver sagen trukket ud med et mærkat på, som viser hvilken afvigelse det er, og så den sagsbehandling der sker af vores sagsbehandlere, den er fokuseret på de mærkater der viser hvor der er problematikker.

I: Okay.

D: Altså at dem de søger for er højere end det der står i E-indkomst eller at medarbejderne ikke står i E-indkomst, alle mulige af sådan nogle ting.

I: Yes. Så i sender dem videre til nogle der kontrollerer dem ekstra, hvis der er noget der afviger?

D: Vi er slet ikke nået til hvad vi laver, det her er den store maskine, det er sådan det foregår ude i Corona styrelsen, det altså... Alle ansøgninger de bliver kontrolleret, og tygget igennem af IT-system, der har lavet en masse automatiske valideringer, stopklodser kan man kalde det.

I: Jeg har hørt ordet screening, er det det de kalder screening så?

D: Nej det der, det er fuldkommen digitalt.

I: Okay, Okay.

D: Kun digitalt, og det er jo kun hvis den digitale automatiske validering, altså det her hvor man sætter ansøgning... altså det sagsmodul hvor ansøgningen ryger ind i, er der sat en masse kontroller op med registre, og hvis der er afvigelser mellem ansøgningsdata og det som der står i det offentlige register: E-indkomst register, CVR register og moms oplysninger og lignende, så bliver sagen trukket ud med nogle mærkater på, der fortæller hvor der er problemer og så er der en manuel sagsbehandling. Og alt det, det er helt almindelige sagsbehandlere, det er dem vi har hyret ind til at administrere de her kompensationspakker, og vi har ansat 300 mand eller sådan noget.

I: Okay, hold da op.

D: Så er der den særlige kontrol, det er mit kontor. Vi får sager på to måder, styrelsen har lavet en.. på grund af at vi arbejder meget med maskinlæring, så der er lavet en rimelig avanceret maskinlæringsmodel, der beregner sandsynligheden for at den ansøgende virksomhed kunne finde på at begå svig og det er baseret på alle mulige forskellige oplysninger og hvis sandsynligheden for at virksomheden kan finde på at begå svig, og det er en sandsynlighed, det vil sige at det er ren data og matematik, er større end de grænser der bliver fastsat, så bliver sagen trukket ud til særlig kontrol, altså mit kontor

I: Okay.

D: Så det er den ene måde vi får sager på, og det er en temmelig avanceret maskinlæring, altså kunstig intelligens.

I: Ja.

D: og så er der også, den der sagsbehandling jeg beskrev på Amager, det her med de her mærkater, efter den automatiske validering, hvis sagsbehandlerne de kigger på sagen og på de her mærkater, og synes det ser meget mærkeligt ud, så kan de også sende sagerne ned til mit særlig kontrol kontor.

I: Okay.

D: Så vi får et enten via en risikoscoringsmodel kan vi kalde den, altså igen digitalt, eller der er manuelle øjne der har kigget på en sag og synes det her ser mærkeligt ud, det skal ud til kontrol. Alle de sager det er så dem som vi sidder og kigger på her på langelinje, og der har vi så en procedure. Så kigger vi den første, det er så kontrolmedarbejderen, det er folk der, hvad skal man sige, hvor man på Amager, altså sagsbehandleren ligesom kigger på sager mhp. at få pengene udbetalt, det er ligesom det der er hele formålet. Når sager går ned til os, så starter vi med et lidt andet blik, der skal vi overbevises om at der ikke er noget galt. Så vi screener først sagen. Det er en manuel sagsbehandling. Vi screener sagen. Hvis vi ikke kan se noget, nu bruger jeg ordet undringsværdigt, så bliver den sendt til udbetaling hvis i øvrigt betingelser er udfyldt. Men hvis vi synes vi ser noget der ser undringsværdigt ud, så ryger den til det vi kalder udvidet kontrol, og her påbegynder vi dialogen med virksomheden og beder om yderligere oplysninger i sagen vi synes ser mærkelig ud. Så der er en manuel sagsbehandling på Amager ifm. den almindelige sagsbehandling, og der er en manuel sagsbehandling på Langelinje i kontrolkontoret ifm. den færdige kontrol.

I: Okay. Og nu ved jeg godt at det er helt nyt for jer det her, men ift. forventningerne til de her antal ansøgninger, er det helt, ift. hvad i havde forventet og det i har modtaget? Har i ressourcer til at håndtere det?

D: Altså ja, det har vi jo, men det har jo været en stor opgave, altså der er sikkert også revisorer der i perioder i foråret og tidlig sommer, ja faktisk lige efter sommerferien, der var der jo, der synes man det gik for langsomt med at tygge os igennem sagerne. Og der var jo også i maj, altså det var jo lige efter, lige midt i indsættelsesperioden der, der var der meget debat om det, og der besluttede politikerne at lave straks udbetaling af både på (...)kompensationsordningen og på selvstændig-ordningen, så der var jo, og nu kan jeg ikke huske, måske 30.000 sager hvor udbetalingen ikke var (...)

I: Okay.

D: DU må ikke hænge mig op det der, det tror jeg man kan finde et eller andet sted, på nær nogle enkelte sager, blandt andet sager der var trukket ud til kontrol på kontoret, de blev ikke straks udbetalt.

I: Okay. Men jeg tænker også på, nu har vi jo siddet med de her på omkostninger og der har tidsfaktoren ihvertfald spillet en stor rolle ved os, det der pres der har været på tiden, og har man opdaget det man skulle og har det haft en betydning for jer det her tidspres? Tror du i har kontrolleret det i skulle, altså det har i vel?

D: Jamen altså, jeg skal hilse og sige, at det er stort set mit kontrolkontor der har hængt mest i bremsen ift. sagsbehandling, og det er jo fordi det er (...)

I: Okay.

D: Så, det er jo klart, vi har jo haft det er, hvad skal man sige, politiske pres og i øvrigt bare pres fra virksomheder der har det svært. Selvfølgelig har vi fokuseret på at kigge sager grundigt igennem, men jeg vurderer egentlig at det har været...

I: Nej.

D: Men vi er jo også i del heldige situation, at vi får en runde 2 på sagerne, fordi alle virksomheder skal jo sende endelig dokumentation ind fra antal medarbejdere eller realiseret omsætningstab og de faste omkostninger var som man havde forventet. Og det vil sige at der så kommer en runde 2 på alle sager. Og det er derfor det giver lidt ekstra.

I: Og hvad så når i har, når I i jeres afdeling har identificeret det her svig, hvad ryger den så videre til, er det SØIK eller?

D: Ja så politianmelder vi det og sender det til SØIK og de visiterer sagerne og sender dem ud, altså jeg går ud fra at de først vurderer om de er enige i politianmeldelsen og så sender dem ud til kredsene. Og mig bekendt har de faktisk accepteret samtlige af vores politianmeldelser. Og jeg tror, jeg kan sgu ikke huske det, omkring 160 har vi sendt tror jeg.

I: Okay. Men SØIK sender vel også videre til jer hvis der bliver underrettet noget hos dem?

D: Ja, men det er jo så ret vigtigt at skelne...

I: Jamen det har jeg lidt svært ved sådan at forstå kan jeg godt mærke, fordi så sender i det det videre, og de, og så sender i det videre igen og ja.

D: Hvad er spørgsmålet nu?

I: Altså hvis f.eks. os revisorer laver en underretning, så foregår det jo til SØIK.

D: Ja okay. SØIK er to ting. Der er bagmandspolitiet der er politidelen, altså der er dem der efterforsker sager. Enten tager sager selv eller sender dem ud politikredsene. Og så er der, og det er vigtigt du skelner, og det har de lært mig, det er vigtigt at sige det mange gange, og så er der deres hvidvasksekretariat...

I: Ja det er dem jeg har snakket med godt nok.

D: Ja og det er en selvstændig administrativ enhed. De ligger sammen med SØIK, men de er en selvstændig enhed. De ligger samme sted, det er bare meget vigtigt at skelne.

I: Ja så vi underretter til hvidvasksekretariatet som sender det videre til jer og så sender i det videre til SØIK.

D: Nej, det gør vi ikke. Den sidste del er forkert. Altså det er lidt rigtigt, men lad mig prøve at forklare det. Okay. Alt det jeg beskrev før for dig, det er jo for at fange svindlere inden vi udbetaler penge. Og det er lykkedes rimelig godt. Hvad hedder det, man kan diskutere om der burde have været flere ikke. Men det er jo nogle relativt simple bekendtgørelser, det er nogle relativt simple oplysninger man skal give for at få de her penge, og det har man jo gjort med åbne øjne for at få penge rundt i virksomhederne. Men så er der også en indsats efter de har udbetalt pengene og der er det vi ryger ind på hvidvaskområdet. Og sådan som det foregår, så er det jo at, når pengene, jeg vil faktisk sige igen, at vi ikke har så meget med revisorerne at gøre her, men hvidvaskreglerne gælder jo banker, revisorer og alle mulige andre du kender bedre end jeg gør ikke, men (...) der hvor vi virkelig har fået meget, det er fra bankerne og det er jo når vores udbetalinger, kompensationen bliver indbetalt på kundens konto, så har bankerne jo en pligt at til at vurdere om der er en mulig hvidvask her. Og der har vi jo hjulpet dem lidt, sammen med os og hvidvasksekretariatet, de har sendt sådan en meddelelse ud via det her system der hedder OAML, jeg ved ikke om du kender det.

I: Nej.

D: Det er sådan nogle meddelelser der beskriver kompensationsordningerne og hvad de foreslår at bankerne de kigger efter af mulige (...) på forskellige ordninger. Og det som bankerne så gør, det er jo så at de kigger på om deres kunde, om det ser mærkeligt ud at der lige pludselig bliver indbetalt en ordentlig løn-kompensation når der ikke rigtig tidligere har været nogen aktivitet med lønudbetalinger, eller de kigger på at der bliver udbetalt en kompensation for selvstændige hvis der ikke rigtig har været nogen omsætning i virksomheden. Og hvis de kan se at der er noget der ser mærkeligt ud, så skal de lave en hvidvaskunderretning til hvidvasksekretariatet som ligger inde i SØIK. Og så screener de den, og kigger på den. og nu taler jeg jo kun om kompensationsordninger, en periode (...) 70.000 om året.

I: Ja er jeg klar over, jo.

D: Hvis hvidvasksekretariatet de screener den, og de vurderer at det her omhandler mulig svindel med kompensationsordninger, så sender de deres, og så er det blevet til en finansiel efterretning, så sender de den til erhvervsstyrelsen, til os. Og så kigger vi den igennem. Så begynder vi at kigge det de har sendt, og sammenholder det med den ansøgning som ligger til grund for den udbetaling, og vi laver selvfølgelig, altså det er jo noget grundigere baggrundstjek vi laver her i kontrolkontoret, og hvis vi er enige i at der er noget der ser mærkeligt ud, at der er en virksomhed der har fået nogle penge, som de ikke skulle have haft, som altså er røget uden om vores systemer, så politianmelder vi det. Og når vi politianmelder, så ryger det til bagSØIK, men ikke til hvidvasksekretariatet, til politidelen. Og det er vigtigt at vi lige skelner, vi sender ikke tilbage til hvidvasksekretariatet, vi sender til bagmandspolitiet, altså politidelen i SØIK.

I: Okay, og så er det ude af jeres hænder på en eller anden måde?

D: Vi er jo ikke efterforskere. Der er alle mulige regler om selvindkreminering og alt muligt, og jeg på ingen måde. Hvis vi har tilstrækkeligt grundlag for at have mistanke om at der er foretaget uretmæssige udbetalinger, så skal politiet imellem, og så er det ude af vores hænder. Så kan politiet komme og stille spørgsmål som (...).

I: Okay.

D: Vi har jo ikke eller tager ikke nogen del i noget ellers (...)

I: Nej okay.

D: Og i øvrigt kan jeg fortælle dig at hvidvasksekretariatet i SØIK, de kan også, og det gør de også, på egen hånd foretage politianmeldelser på baggrund af hvidvaskunderretninger ift. banker eller revisorer. Af de tal offentliggør de faktisk anklagemyndigheden, ofte gør dem månedligt, der kan du se, der er statistikker inde på deres hjemmeside, over både hvad de har modtaget af politianmeldelser fra os, erhvervsstyrelsen, men sådan set også hvad de har fået fra hvidvasksekretariatet.

I: Okay super. Og hvad med ift. hvidvaskdelen, hvem, du nævnte i har en hvidvaskekspert, hvad er det han varetager? Er det også ifm. kompensationsordningerne?

D: Jamen, ja altså, vi har jo noget der hedder hvidvasktilsynet her i erhvervsstyrelsen. Og der har jeg jo lånt nogle stykker, men i bund og grund, det er ikke hardcore hvidvaskopgaver, det er jo, altså det som vi får af oplysninger fra hvidvasksekretariatet, vi synes i skal kigge på det her, og i øvrigt så får vi dem på to måder. Hvis der er mulighed for at beslaglægge penge, så vil de gerne have kigget på det med det samme, det kalder vi fast track, og hvis det er for sent ift. at beslaglægge penge, så har vi bedre tid til at kigge på det. Og hvis vi nu vil politianmelde, så beslaglægger SØIK pengene (...) De tal står i øvrigt også på deres (...)

I: Jeps.

D: Så hvidvask det er jo i virkeligheden ikke, vi får de finansielle efterretninger og som sagt, det er primært fra bankerne, og så får vi faktisk også nogle fra skattestyrelsen gennem hvidvasksekretariatet. Mig bekendt har vi ikke nogen fra nogen revisorer. (...) men det kan slet ikke mindes jeg har hørt om. I virkeligheden er det jo bare at vi får at vide, i skal være opmærksom på den her virksomhed, det her ser mærkeligt ud, og så bruger vi det som et input i vores kontrol. Mere hvidvask er det jo sådan set heller ikke. Altså andet end at det er et system som er ret godt til at, fordi det giver os nogle øhh, at når vi udbetaler nogle penge (...) hmm, det skulle i måske ikke have gjort, prøv lidt at kigge på den her virksomhed, og vi har (...) på bagkant. Så det virker...

I: Så det er mere bare, det er mere svindel end det er hvidvask egentlig?

D: Se, der er det jeg ikke er ekspert, men jeg har ladet mig fortælle, og det har taget mig lang tid at fatte, at hvidvask er jo et ekstremt bredt begreb. Altså hvidvask er jo alt hvad der handler om misbrug af offentlige midler blandt andet, altså momssvindel og manglende skattebetaling og sådan noget, det er faktisk også hvidvask.

I: Ja det er det.

D: Altså så derfor ved jeg ikke helt om hvad det er jeg skal svare på, (...) hvidvask. Jeg troede hvidvask var sådan noget med folk der sendte penge ud af landet og du ved alt sådan noget, (...).

I: Nej jeg tror mere, eller sådan som jeg har forstået det, jeg har også brugt lang tid på at forstå det, jeg tror mere at det med svindel med hjælpepakker er kriminaliteten bag hvidvask. Sådan som jeg har forstået det.

D: Ja og (...) ret stort hvidvask(...).

I: Lige præcis. Okay. Nå men det giver bedre mening hvad jeres hvidvaskafdeling omhandler så. Jeg tænkte nemlig også om i havde store hvidvasksager, men det...

D: Nej vi er kun sat i verden for at finde svindel med kompensationsordninger. Og det vil sige, nogle gange er den her sortering ovre fra hvidvasksekretariatet, der er vi måske kommet til at finde nogle finansielle efterretninger fra banker så det i bund grund mere handler om mulig momssvindel eller at det ser ud som om virksomheden glemmer at betale skat af deres (...) udbetalinger og sådan noget. Og det er slet ikke vores opgave, det kigger vi ikke på, det sender vi så også til skattestyrelsen, så der bruger vi dem. Vi er her kun for at se på svindel. Det er klart, hvis vi falder over noget, i vores sagsbehandlinger, der indikerer momssvindel eller skatteunddragelse, der har vi faktisk en hvidvaskforpligtelse som offentlig myndighed til at lave en hvidvaskunderretning til hvidvasksekretariatet som så sender den videre til skattestyrelsen. Sådan fungerer det også når vi falder over det.

I: Okay godt nok, det giver mening. Men ift. revisorerne, nu ved jeg godt du ikke har en holdning, eller har noget med revisorer at gøre, men at det kun er bankerne der kommer med indberetninger, eller har du nogen ide om revisorerne har ressourcerne til at opdage svindel med hjælpepakkerne? Vi sidder jo også med bankkontoudtog og ja. Jeg tror min problematik...

D: Det ved jeg ikke. Nu læste jeg jo den artikel du sikkert også har læst med at der er ca. 20 % af revisorerne der har opdaget forsøg på svindel eller sådan, jeg kan ikke huske det. Jamen jeg tror jo at, jeg ved faktisk ikke hvad i gør, det er jo primært på faste omkostninger at revisorer har en opgave, eller sådan en påtvungen opgave for at få kompensation, jeg ved ikke, i har sikkert hjulpet mange kunder med (...). Jeg vil jo gætte på at i bare ikke, (...) det vil vi ikke erklære os på, men jeg ved faktisk ikke om i indberetter noget. Altså hvis en revisor ikke vil erklære sig på en, det er jo en referenceperiode man skal gøre det på, jamen så bliver det sandsynligvis ikke en sag vi ser fordi at der kommer ikke en ansøgning, medmindre virksomheden finder en anden revisor der måske har lidt lavere kvalitetskrav.

I: Men nu er der jo kun erklæring på de her faste omkostninger, så du har ret i at hvis vi ikke afgiver nogen erklæring, jamen så kommer der ikke nogen sag, for så vil vi ikke erklære os på at det er rigtigt, og så bliver der ikke nogen ansøgning jo. Giver det en tillid for jer at der er en revisorerklæring på de her omkostninger?

D: Altså det giver jo 100 %, det er jo det politiske, og det er politikerne der bestemmer det her (...). Man var jo bekymret for faste omkostninger fordi man faktisk forventede at der ville blive udbetalt 65 milliarder kroner på den ordning, det er der jo på ingen måde. Altså jeg tror ikke engang der er rundet 10 milliarder, og der er også kommet betydeligt færre ansøgninger end man havde forventet. Og der for tror jeg at politikerne, jeg var ikke en del af det, jeg kan simpelthen ikke svare på det.

I: Nej nej, det er også mere bare en holdningssag.

D: Jeg ved ikke om det er en holdning, nu prøver jeg bare at fortælle hvordan jeg har forstået historien, altså så tænkte man, her skal vi have en ekstra sikkerhed for vi kan (...) udbetale (...) og så blev revisorerne inddraget, og øhh, i virkeligheden burde du jo snakke med FSR fordi de har været med fra start i alt det her.

I: Jamen dem har jeg også talt med.

D: Okay. Siden man jo som staten, har valgt at betale 80 % af revisorregningen, så har man jo syntes at det her har været pengene værd. Så det jeg jo gætte på at det er en rimelig klar indikation på (...)

I: Okay. Vil det have givet en tillid hvis man havde gjort det på lønkomensation også?

D: Det er jo en helt anden ordning, meget mere simpel, altså faste omkostninger er jo voldsom komplicerede. Selvstændige de er meget mere simple. Det er jo en afregning af værdi (...)omkostninger, det skulle jeg ikke sidde og gætte på. Men altså, ja pas.

I: Okay. Godt nok. Men vi sidder jo også og, eller det er jo vores kunder der søger om den her lønkomensation, men vi hjælper jo med dem, tænker du at vi burde være obs på indikatorer når vi sidder og hjælper dem med det her selvom vi ikke afgiver en erklæring på det? Kan du følge mig?

D: Jeg ved faktisk ikke hvad jeres forpligtelser er. Det må jeg indrømme.

I: Nej altså vi har ikke nogen forpligtelser der andet end at vi selvfølgelig er underlagt hvidvasklovgivningen, men vi giver jo ikke nogen erklæring på det, men derfor burde vi måske være lidt mere obs på det ligesom bankerne.

D: Altså jeg undrer mig faktisk, det der (...) det er jo ligesom hvidvaskkanalen Danmark, de styrer hvidvasksekretariatet, men jeg troede egentlig de her meddelelser blev sendt ud til alle underretningspligtige, det vil sige ikke kun banker, og der har vi netop sendt udførlige beskrivelser ud af hvad vi foreslår, også hvidvasksekretariatet, de underretningspligtige de kigger på af kompensationsudbetalinger. Så jeg tænker det vil være super relevant for jer også, men det kan godt være i skal snakke med hvidvasksekretariatet, men jeg kan ihvertfald ikke forstå at det ikke er sådan et fuldstændig integreret at alle underretningspligtige kigger ind i de der (...).

I: nej det er interessant at du siger det ihvertfald.

D: Men jeg må indrømme at jeg er ikke ekspert, jeg ved ikke, der er sikkert alle mulige procedurer. Og det samme er jo også for kulturstyrelsen som jo også har kompensationsordninger, de sender også meddelelser ud via der, der er altså nogle ret fine guldgruber af informationer som hvis man er underretningspligtig kunne læse.

I: Men de bliver sendt ud til pengeinstitutterne?

D: Det er et system som jeg går ud fra alle underretningspligtige kan få adgang til.

I: Det tror jeg at jeg vil prøve at undersøge ihvertfald.

D: Hende jeg snakker medovre i hvidvasksekretariatet hun hedder XX, jeg ved ikke om det er hende du har snakket med.

I: Nej, det var XX.

D: Nå, men han må også vide det.

I: Ja, men jeg prøver bare lige at forholde mig lidt neutralt til hvad jeg har fået at vide af ham og så spørger jeg lige dig for ja...

D: Men der er bare alle de oplysninger hvor vi ligesom har forsøgt at beskrive lige sådan kort hvad er det for 3 store ordninger, det er løn, selvstændige og (...), og så hvad man sådan skal være opmærksom på som underretningspligtig. Det tænker jeg kunne være super relevant...

I: Ja meget.

D: (...) bare sidder som rådgiver, men jeg må indrømme, jeg er faktisk ikke helt klar over om i rent faktisk har en pligt hvis i ser noget der mærkeligt ud til at underrette (...).

I: Jamen det har vi jo underlagt hvidvasklovgivningen ligesom bankerne, så det har vi. Men det der, det siger mig altså ikke lige noget umiddelbart og jeg har siddet meget med kompensationsordningerne.

D: Det kan sagtens være at (...) måske ikke lige er så udbredt som hvidvasksekretariatet tror, det ved jeg ikke.

I: Nej, det vil jeg prøve...

D: Jeg tror vi har sendt 3 meddelelser ud, fordi vi opdaterer den jo også hver gang vi bliver klogere eller der kommer nye ordninger og sådan. Det er egentlig lidt deprimerende fordi jeg kan faktisk fortælle dig at jeg var til et møde med bankerne hvor det ikke helt lød som om at de kiggede så meget på det. Så måske, jeg ved ikke hvor godt det fungerer det der system, men der er altså nogle guldkorn der.

I: Altså jeg har ikke hørt om det godt nok, det har jeg ikke. en det er da noget jeg prøve at gå ind og finde.

D: GUNA (...) anti money laundering, jeg ved faktisk ikke helt hvad det står for...

I: Okay, det vil jeg prøve at gå ind og kigge på ihvertfald. Jeg ved ikke om jeg har så meget mere.

D: Og hvis du har brug for mere er du velkommen til at skrive, hvis du har spørgsmål eller et eller andet, eller hvis jeg skal læse en eller andet tekst igennem, så er du også velkommen til det.

I: Tak skal du have.

11.7 Bilag 7 – Transskribering SØIK

I: Hej, vi har en aftale her klokken 10:00

B: Hej, Ja jeg er klar, jeg har spørgsmålene.

I: Super, inden vi går i gang, så skal jeg lige hører om det er okay at jeg optager interviewet?

B: Ja, det er i orden.

I: Ja, og i den forbindelse så skal jeg lige nævne at du selvfølgelig er anonym og kommer til at fremgå anonymt i opgaven.

B: Okay jamen det er fint, det lyder helt okay.

I: Ja, så jeg kommer til at omtale dig som respondenter fra hvidvasksekretariatet...

B: Ja.

I: Ja, så du kommer ikke til at fremgå mere end det.

B: Ja og så er det også, vil jeg sige, min egen personlige mening og ikke myndighedens jeg kommer til at fremlægge, men jeg er jo stadig, selvfølgelig med den baggrund jeg har så ja, det håber jeg du kan bruge til noget alligevel.

I: Det er jeg sikker på jeg kan. Ja og så er der selvfølgelig også noget med tavshedspligt og sådan, men du siger jo selvfølgelig kun det du har lyst til.

B: ja, det er fint, det går nok. Jeg er klar.

I: Jeg har jo fremsendt spørgsmålene til dig, og ja forsøger og gennemgå dem som de kommer, eller så hvis der kommer nogle input, så er du selvfølgelig velkommen til at...

B: Ja det kan godt, ja nogle gange kommer jeg nok til at snakke om noget andet, men ja vi prøver.

I: Super.

B: ja.

I: øhmm, jamen jeg vil lige kort præsenterer mig. Jeg har jo selvfølgelig skrevet til dig, og jeg er det der hedder Cand. Merc. Aud studerende, læser en kandidat i revision og så er jeg i gang med at skrive mit speciale, som så er slutningen på min uddannelse.

B: Ja.

I: og ved siden af der er jeg fuldtidsansat hos Beierholm som revisor.

B: Ja.

I: Og har så valgt i mit speciale, at skrive om hvidvask og så det her meget aktuelle om COVID-19.

B: Ja.

I: Jamen og formålet med interviewet med dig, jamen det er ligesom at jeg får lidt et indblik i hvidvasksekretariatets håndtering af de her hvidvaskunderretninger, og så også lidt omkring om du har en opfattelse af om det her COVID-19, om det kommer til at få en betydning på hvidvask området.

B: Ja.

I: Interviewet kommer ca. til at varer 45 min til 1 time, vi ser hvor lang tid det kommer til at varer.

B: Ja det er bare i orden.

I: Og ellers så vil jeg hører om du har lyst til lige at fortælle noget om dig og om din uddannelsesbaggrund og ja.

B: Ja. Jamen jeg er sektionsleder i det der hedder hvidvasksekretariatet i den ene gruppe i hvidvasksekretariatet, der er omkring nogen og 30 ansatte og jeg har en gruppe med ca. 10 hos mig. Som er medarbejdere med forskellige baggrunde og jeg er selv uddannet politimand og har også en uddannelse som datamatiker. Men jeg er ansat nu som politimand. Og jeg arbejder i hvidvasksekretariatet nu, under det der hedder SØIK, eller statsadvokaten for økonomisk og international kriminalitet og vores funktion i hvidvasksekretariatet er at modtage, analysere og videregive oplysninger om mulig hvidvask og terrorfinansiering. Den funktion er en enhed som alle lande har, men som i Danmark ligger inde i politiet og anklagemyndigheden og nærmere i SØIK og der er vi så en blandet medarbejder flok, med alle mulige forskellige baggrunde. Men arbejdet består i det her analyse og efterretnings arbejde.

I: Okay.

B: Så ja, det er der jeg er placeret, og jeg har jo været i politiet i omkring 12 år, og de sidste 5 år i hvidvasksekretariatet.

I: Okay, og hvad med omkring dine kollegaer, har de også tidligere baggrund som politimand eller er det forskelligt?

B: Ja, nogle af dem, er forskellige baggrunde, men der er nogle af dem som er politiuddannet, og nogle er politiansatte og så har vi nogle, øhh, man kan sige, kontor uddannet og der er et par jurister, og så er der forskellige akademikere. Så ja blandet, der er rimelig mange faggrupper efterhånden og der er faktisk også nogle IT uddannet, dataanalytikere. Som sagt, så ja, hvor mange er der nu - En 33-34 medarbejdere i vores afdeling og i min gruppe her er det også blandet. Så vi har en fire forskellige faggrupper også bare i min gruppe, så det er lidt blandet, men de fleste sidder med samme funktion, altså at være efterretningsanalytiker, så det kræver ikke nogen bestemt baggrund, det er bare en funktion, som du varetager i dit arbejde, og så er der nogle selvfølgelig som har en mere.. Som mig der har sådan en ledelsesfunktion og så er der nogle der har en mere statsagtig funktion. Men det der er vores kerneområde, det er at modtage, analyserer og videre give underretninger.

I: Ja, og hvis vi lige bliver der, hvordan modtager i de her hvidvaskunderretninger? Med det der har jeg også tænkt lidt på, altså hvidvask er jo et stort område, hvordan fordeles de når de kommer ind og ja?

B: ja, det er også lidt specielt. Men det er sådan at hvidvaskunderretninger er sådan set bare et stykke data, som før i tiden, i gamle dage i 90'erne, da det her opstod og vi startede, der var det faktisk et brev eller en Fax og det var noget som de underretningspligtige virksomheder og myndigheder sendte til os. Det har altid været centreret omkring os som enhed at man opdager noget muligt hvidvask i sin organisation eller blandt sine kunder og så underretter man myndighederne efter at have undersøgt forholdet.

I: Mmh.

B: Og du skal også tænke på at hele det ord "underretning" og "hvidvasksekretariatet" det stammer fra 90'erne og det har udviklet sig meget siden, så man får nogle associationer med nogle sager og nogle

længere korrespondancer, men det er det ikke nu, det er sådan lidt data der puttes ind i vores database, så det er på en hjemmeside, en portal. Man går ind som organisation, det kan være som virksomhed, eksempelvis som revisor, så går man ind og udfylder en formular og sender til os, så...

I: Men det har ikke nogen betydning hvem i modtager den fra, det bliver ikke delt op på den måde?

B: Nej men jo, det har du ret i, altså vi kan dele det op.. vi kan godt se hvem der har afsendt det selvfølgelig, men der er ikke forskel på det der sendes ind, jeg tror der er omkring 20 sektorer og brancher der er forpligtet til at sende underretninger og der er ikke forskel på dem de sender, altså der er nogle forskellige typer af underretninger, men det handler om, om det handler om transaktioner eller om det ikke gør, om det handler om terror eller hvidvask og sådan noget.

I: Ja.

B: Men det hele kommer ind i en stor pulje, som vi kan analysere på og dele op efter hvem der har sendt de og hvad der indgår i dem og alt muligt andet, så ja.

I: Så jeg har været inde og finde nogle statistikker der viser at hvidvaskunderretningerne er stigende med årene.

B: Ja det er rigtigt.

I: Er de fortsat stigende i 2020, er det din...

B: Ja det er de, vi kommer til langt at overgå det fra sidste år, og ligesom på samme.. jeg tror ikke det er meget ved siden af, hvis du ligger sådan ca. samme procentmæssig andel på som der har været de sidste foregående år, altså det bliver et skud på tasken, noget i retning af 50% mere end sidste år.

I: Okay.

I: Nu sådan noget som vi går meget op i, det er jo at de fleste indberetninger de bliver foretaget af pengeinstitutterne. Er revisorerne er det fortsat stigende eller er det?...

B: Det er det ja. Vi kan se allerede nu, der er nok ikke blevet offentliggjort nogle tal med branche på, men revisorerne kommer godt op i år, det kan jeg godt afslører. Det bliver noget helt andet end vi har set hidtil hvor der ikke har været så mange fra revisorbranchen, der kommer mange i år.

I: Okay, det er meget interessant synes jeg.

B: Ja så det er en udvikling der er kommet i gang, det kan vi godt afslører, jeg kan ikke sætte tal på men der kommer mange og vi har også mange flere henvendelser på E-mail og telefon fra revisor branchen i år, end vi har haft før, det er som om at der er kommet... Ja branchen er ligesom blevet opmærksom på det her nok, ja simpelthen.

I: Ja det er faktisk også min opfattelse, at man bliver mere og mere opmærksom på det inden for revisions branchen.

B: Ja og for nogen er det måske sådan en ny opgave der måske er lidt ny for dem og virker sådan... jeg kan mærke på nogen at det måske er lidt langt fra det de gerne vil lave, men andre de er jo selvfølgelig ret kvikke til at se det her som en del af deres arbejde.

I: Ja.

B: Og det er klart at de store revisionsfirmaer er nok godt i gang og har inkorporeret det her, men de mindre måske små selvstændige registreret revisorer og sådan nogle typer af virksomheder, de er nok... det her er tungt for dem, det er det altså.

I: Ja.

B: Og det her med at skulle... Okay og for det første så har man måske en ide om hvad det er man skal underrette om, men så skal man til at logge ind på den her hjemmeside, og man skal oprette en bruger og blive godkendt og vende tilbage igen og udfylde og sætte sig ind i, i det hele taget hvordan man gør, og det tager lige lidt tid. Der skal man tænke på at det er en meget mere fragmenteret branche, end for eksempel pengeinstitutterne hvor der kun er nogen og 70 pengeinstitutter og dem har vi styr på, men der er jo mange flere revisorer, måske flere 1000, øh små, jeg ved ikke engang hvor mange der er.

I: Nej men der er mange, rigtig mange ja.

B: Ja og det varer meget meget længe før vi kommer ud til alle dem og gør dem opmærksom på at det er vigtigt det her, så ja, men det er godt i år, der sker noget, det gør der.

I: Det er godt. Godt nok. Hvilke typer af Hvidvaskunderretning behandler i og der har jeg godt været inde og læse lidt om at det er jo meget bredt, men hvis du bare kan nævne 3 stykker der er meget ja..

B: Ja, eller det er nu ikke fordi at vi har så mange, men vi har de 3 vi normalt kalder for de primære tyder af underretninger, det er først og fremmest det vi kalder en STR suspicious transaction report, som bare betyder en underretning om mistænkelig transaktioner, og det er igen der hvor alt det her er født lidt i den finansielle verden, hvor man taler om transaktioner, det er det, som det hele sådan handler om. Og det er dem vi har flest af og får flest af, typisk fra pengeinstitutterne og det er fordi at deres mistanke vækkes af nogle transaktioner som de får øje på.

I: Ja.

B: Og så er der jo nummer 2, det er det vi kalder en SAR suspicious activity report, og den eneste forskel er at der handler det om en adfærd, igen noget som der nok er opstået i pengeinstitut verdenen, ved at man eksempelvis har en kunde der oplyser et eller andet eller opfører sig på en eller anden måde eller gør et eller andet atypisk, ikke en transaktion, men noget andet.

I: Okay.

B: Men altså i bund og grund er det så bare noget tekst der er det primære i stedet for en transaktion som er det primære.

I: Okay.

B: Så det... men jeg tror måske også at de står på hjemmesiden, det kan jeg ikke huske, men det tror jeg at de gør. Du kan godt læse, hvis du har været derinde på hvidvask.dk, så er der også nogle jeg tror i venstre side under nogle vejledninger og noget, beskrivelser af sådan gængse underretningstyper, det mener jeg der er, et eller andet sted.

I: Ja. Ja.

B: Nå og så er der den tredje, TFR terrorism financing report, som handler om mistanke om terror finansiering.

I: Okay, dem modtager i også en del af eller hvad?

B: Ja det gør vi, ikke i nærheden, altså det er kun en brøkdel af STR

I: Mmh.

B: Jeg kan ikke huske om der er statistikker på hjemmesiden om det, det tror jeg der er, under de der årlige nøgletal.

I: Ja okay.

B: Men nej det er ikke så mange i forhold til og man skal nok heller ikke tro at fordi at vi får, lad os sige at vi får måske nogle 100 om året, så er det ikke at der er nogle 100 tilfælde af terrorfinansiering, men der er noget mistanke hvor af noget at det måske kan være reelt nok, men det er et område der er meget svært og sådan lige at ligge en dom over hvor meget terror finansiering der kører igennem Danmark, men der er nogle underretninger hvor mistanken i hvert fald er der.

I: Okay

B: Altså fra dem der underretter.

I: Ja.

B: Yes.

I: Men i forhold til at du nævner den her fortsat stigning af underretningerne, har i tilstrækkelige med resourcer til at analyserer ordentligt på de her underretninger?

B: ja, og det er sådan nu, at nu har vi fået tilført en del medarbejdere over de sidste par år, og det er sådan den ene ressource, så på den front er vi sådan rimelig godt kørende og den anden er at vi har fået og får flere IT ressourcer, så vi har forskellige initiativer på vej til at forbedre vores arbejde med dataene, fordi vi er allerede blevet mere uafhængige af den mængde der kommer, på den måde at det første trin er at vi får alt digitalt, det er en meget god start og det har vi gjort i nogle år nu, men er blevet sporet helt ind på det, og det gør så at vi i det andet led kan arbejde... altså mængderne, vi er ligesom lidt løsrevet af mængderne, vi kan arbejde med hele vores database som en samlet enhed, analysere og søge i den, og så er det simpelt-hen et spørgsmål om hele tiden at optimere vores dataanalyse på det data, og der har vi fået nogle medarbejdere ind med nogle gode kompetencer på det felt, så det vil jeg mene ja, og så sammenholdt med at vi har nogle (..) initiativer også i den flerårs aftale forhandling der kører lige nu, som kan også fører noget mere med sig, så vi har fine ressourcer og får nok endnu mere, til at håndterer den stigende mængde, men er ikke i sig selv afhængige af om der kommer 50.000 eller 100.000, fordi det kommer af sig selv. Spørgsmålet er jo selvfølgelig om vi bliver vi med at have nok folk og nok IT til at nyttiggøre alle de oplysninger, og det er så det vi arbejder på hele tiden at blive bedre til...

I: Mmh.

B: Men indtil videre så lykkedes det os at videre formidle stadig stigende antal og andele af de underretninger vi modtager til andre myndigheder.

I: Okay.

B: Ja. Så ja.

I: Og i forhold til du siger det der med at når de kommer ind så bliver de sorteret, mener de at der foretages unødvendige indberetninger eller?

B: Nej det kan vi ikke være dommer over desværre, men nej det vil jeg ikke mene, altså hverken beløbs grænse eller.. altså det er jo tilsynsmyndighederne der fastsætter, for det første fortolker loven for den pågældende branche, men også som fastsætter en risikovurdering for den pågældende branche, og det skal alle de virksomheder der agerer inden for den, så handle ud fra, så det er slet ikke noget vi har en holdning om, vi modtager dem bare.

I: Ja okay.

B: Men øhh, vi kan i øvrigt heller ikke være dommer over om en underretning er rigtig eller forkert, fordi du skal tænke på at det er virksomheden der oplever en hændelse der får dem til at underrette, så kan det godt være at de er blevet instrueret i at de skal underrette om alt inden for ulovlige aktionærlån eksempel, men vi har stadigvæk ikke en chance for at vide hvad en underretning udspringer af, hvor meget og hvad for en opfattelse af virkeligheden som den pågældende afsendte virksomhed har, så vi modtager dem bare og læser de ting der står deri og sådan vil det også være med alt det fra banker og andre, at du skal tænke på, lad os sige en ansat i en bank, han oplever et eller andet helt subjektivt oplevelse, som han ser noget af og oplever noget af og det er måske noget kriminalitet, og det beskriver han på en given måde, med nogle bestemte ord og de ord er en subjektiv opfattelse af noget der er passeret, så læser vi det, og tolker på det og kommer frem til noget, sammenholdt med alle de andre oplysninger vi har, det er så analysen deraf. Men vi kan ikke rigtig være dommere over om en underretning er forkert eller rigtigt.

I: Nej...

B: Og hvis vi sat beløbsgrænser, så ville vi udelukke en helt masse, som sagtens kan være relevant. Vi ved fra den sparsomme viden der for eksempel er om terror finansiering, at det kan være meget lave beløb, hvor vi laver en indsamling fra mange mennesker, men med meget lave beløb, det vil ikke give mening at prøve og udelukke noget. Man kan sige at hvis vi udelukkede alle transaktioner under et eller andet beløb så er det en masse viden vi ville gå glip af, så det er ikke noget vi... vi har egentlig ikke nogen holdning til det, fordi det er tilsynsmyndighedernes område, men sådan helt analytisk vil det heller ikke give mening.

I: Nej jeg synes det giver god mening, det giver et helt andet indblik af, hvad det er vi måske sidder og tænker om det.

B: Ja men det er netop det, og jeg tror det er den der forståelsesforskel der er mellem, det arbejde man sidder med, som for eksempel revisor og så det her med hvad skal vi 'en til en' bruge den sag i sender til os om.

I: Mmh.

B: Men uanset, hvis der nu optræder en person i jeres underretning og han laver et ulovligt aktionærlån, så kan det være at vi har 10 andre underretninger fra 10 forskellige virksomheder i 10 forskellige brancher, så får vi pludselig et meget stærkt billede af hvad han bruger pengene til og hvad han i øvrigt foretager sig, om der er mistænkelighed på andre plan og i andre sektorer, så det bliver en del af at større billede, ja.

I: ja det giver mening.

B: Det var måske også lidt ind i analysespørgsmålet, hvordan vi analyserer.

I: Ja lige præcis, også i forhold til hvordan det bliver fordelt og analyseret, og hvad så når i mener at de her underretninger de skal videreformidles, hvem videreformidler i dem til og hvordan foregår det?

B: Ja vi kan sådan set, vi kan videre give... altså nu skal du tænke på at underretningerne bliver til analyser eller cases kalder vi dem også nogle gange, hvor det typisk vil være en eller flere underretninger der vil indgå i en case eller i en analyse, der er forskellige anledninger til at vi kan analysere, det kan være at et bestemt muligt kriminelt netværk, og så finder vi ud af; nå jamen der er personer og virksomheder, og de indgår i en helt bunke underretninger, vi finder dem frem og laver en eller anden analyse og prøver at finde frem til hvad foregår der og hvem er involveret, og så ser vi så at det handler om noget skatte og moms unddragelse eller et eller andet og der er for eksempel nogle underretninger fra nogle revisorer og der fortæller at sådan og sådan, de har de her virksomheder og der foregår noget mystisk, og så kommer vi frem til en eller anden hypotese om at der kan været noget strafbart, skatte og moms unddragelse eksempelvis. Og så vil vi måske sende det til politiet eller til skat, alt efter hvordan det ser ud, hvad type det er og hvor alvorligt det er og alt muligt andet, vi kan i hver fald videre give oplysningerne til stort set alle myndigheder i Danmark...

I: Må jeg lige høre, når du siger politiet er det så SØIK eller?

B: Ja vi er også en del af politiet, men en politikreds eller en anden afdeling. SØIK eller en politikreds eller et efterforskningsfællesskab og rigspolitiet og de forskellige afdelinger der er.

I: Ja

B: Ja det kan være mange muligheder, og så kan vi selvfølgelig også sende det til skat og diverse styrelser og PET og ja der er mange muligheder, jeg tror sådan set ikke og det kan godt været at jeg kommer lige til kort der, men jeg tror stort set ikke at der er nogen begrænsninger på hvad for nogle myndigheder i Danmark vi kan videregive oplysninger til, det kan være kommuner, udbetaling Danmark og styrelser og alt muligt, alt efter hvor oplysningerne de passer bedst hen. Typisk kan det være steder hvor man udbetaler penge fra det offentlige, vi har også rigtig mange oplysninger og svindel med diverse ydelser, det kunne netop være kompensationsydelserne, og der er det så Erhvervsstyrelsen vi sender dem til.

I: Ja fordi er det Erhvervsstyrelsen der sender underretninger til jer eller er det omvendt?

B: Det er os der sender til dem og de anmelder det så til SØIK hvis de mener at der er noget strafbart, fordi Erhvervsstyrelsen skal først fastlægge ud fra... hvis vi siger at vi sender dem nogle underretninger eller nogle oplysninger, så bunder i nogle hvidvaskunderretninger.

I: Ja okay.

B: Eksempelvis en bank, har som udgangspunkt tavshedspligt omkring deres kundes handlinger, så længe det ikke er banken selv det går ud over, men de har også pligt til at undersøge og underrette ifølge hvidvaskloven, og derfor så har de en åbning for at komme af med oplysninger omkring en kunde der eksempelvis snyder med en kompensationspakke, så sender de en Hvidvaskunderretning til os, og vi kan sådan rimelig meget faktisk 'en til en' sende den videre til Erhvervsstyrelsen, hvis vi kan se at den har noget med en af styrelsens kompensationspakker at gøre, og der er mistanke om noget svindel, så kan vi sende den videre og så går Erhvervsstyrelsen ind og tjekker, har de søgt om en ydelse og hvad for en og i det der kommer fra hvidvasksekretariatet, der står at de nok svindler, og så kan de sammenholde med virksomhedens faktiske oplysninger. Og så se at der muligvis er noget strafbart her. Og i det vi er nået frem til det så anmelder vi det til efterforskningsenhederne i SØIK, som står for og starte en sag ud fra den anmeldelse.

I: Okay

B: Så vi kan videregive til alle mulige steder, også udlandet

I: Okay også nå... okay. Hvis vi går tilbage til... nu er vi på vej ind i COVID-19, som selvfølgelig er et nyt område, hvor det er begrænset hvad vi har af viden indenfor det, men er det din opfattelse at der er en øget risiko for hvidvask i forbindelse med COVID-19 pandemien?

B: Øhh, en øget risiko for hvidvask...

I: Jeg kan godt prøve at uddybe hvis det er...

B: Ja, ja.

I: Jeg har lidt været inde og se på det her med, at fokus er lidt på de her hjælpepakker, og selskaber der går konkurs, så altså kunne fokuset for hvidvask pludselig forsvinde, så de kriminelle kunne finde andre udveje?

B: ja det kommer an på hvad du mener, man skal ligesom adskille før forbrydelser og hvidvask, på en måde. Fordi før forbrydelserne det er der hvor du vinder pengene og hvidvask det er der hvor du prøver at gøre dem legitime, få dem til at se legitime ud. Så altså at der er kommet kompensationsordninger er jo en ny mulighed for at lave før forbrydelser, som jeg ser det i hvert fald, altså der er nye steder hvor du kan vinde pengene, hvis du...

I: Så du tænker ikke at hjælpepakkerne er en ny måde hvor de kriminelle kan hvidvaske pengene?

B: Nej, det mener jeg ikke, fordi det er noget de... de muligheder er lidt det samme som de var før, altså hvidvask kan du teknisk set gøre på 1000 vis af måder, men de steder hvor du kan vinde pengene, er nok lidt mere begrænset og derfor så er kompensationspakkerne jo et spændende sted for de kriminelle for at vinde sig nogle penge, altså berige sig på en eller anden måde. Fordi der er jo alle mulige pakker, der er rigtig mange nu, og hvis du kan finde en måde at snyde systemet på, ved at eksempelvis sende nogle falske oplysninger eller et eller andet, så kan du jo få nogle penge ud af de offentlige kasser, men du skal stadig hvidvaske dem og der kan jeg ikke se at der skulle være nye måder, som følge af de her pakker her. Men der er til gengæld stadig mange måder at gøre det på, og det er jo så dem som vi gerne skal prøve og bekæmpe, men det er jo vores opgave sammen med en masse andre myndigheder og prøve at lukke de her hvidvaskkanaler.

I: Hvis vi nu antager i forhold til lønkompensation, jeg ved ikke hvor meget du har sat dig ind i hjælpepakkerne, fordi...

B: Jeg kender kun de sådan mest overordnet, jeg ved at der er kommet rigtig mange specielle hen af vejen, men jeg kender de mest klassiske, ja lønkompensation...

I: Okay hvis vi tager lønkompensation og vi siger at der er nogen der har søgt lønkompensation for ansatte og de får udbetalt midler fra staten, og de så i stedet for udbetaler løn via sorte penge, for at hvidvaske dem og så ligesom får pengene ind fra staten lovligvis, kunne det være en mulighed de kunne benytte eller?

B: Ja men den sorte aflønning kunne de jo lave alligevel, eller du mener at de kan bruge de penge de får ind fra staten til at aflønne dem sort med eller hvad?

I: Ja altså til at sige at de fiktivt aflønner dem, men så i stedet for er de blevet hvidvasket og så bruge sorte penge til at udbetale som løn..

B: Øhhh...

I: Altså at det ligner de har brugt dem til løn, ville det være en metode eller?

B: Ja, men det er jo hvidvask af nogle andre penge end dem fra kompensationspakken ikke?

I: Jo lige præcis.

B: Ja, okay ja. Men det vil jeg så mene at de kunne gøre uanset hvad.

I: Okay.

B: Altså bare lige ud fra det eksempel du opstiller, ja jo jo altså de kan vinde penge i kompensationspakke, og så kan de hvidvaske, det kunne de også før, via sort aflønning. Hvis du vil kalde det hvidvask vel og mærke, for de er jo stadig sorte, sådan som jeg ser det.

I: Ja, ja. Det er selvfølgelig rigtig...

B: Men men...

I: Ja jeg tror bare at jeg har prøvet at opstille nogle scenarier for at se hvordan det kunne...

B: Nej men jeg forstår godt, fordi du prøver at se om der kunne være nogle nye muligheder, altså svindel muligheder er der jo massere af med de her nye kompensationspakker, og det er der helt klart, men altså mange af dem ville nok være, nogle af dem ville måske være, jeg tror du kan læse nu, der er nogle eksempler på dem i medierne om det, og der kan du måske få noget inspiration. Der er jo helt klart svindel muligheder, det er der jo altid når der er en eller anden ydelse, der står og lokker nogle lidt, det er der jo også med alle mulige andre ydelser.

I: Mmh.

B: Men hvidvask mulighederne, jeg ved ikke lige om der opstår nogle nye som følge af kompensationspakkerne, men der er jo de samme, som der ja altid har været, og der kommer hele tiden nye nogle de opstår og nogle de lukker lidt, men altså ja det er bare et spørgsmål om kreativitet, og ja så er det jo så meningen af hele samfundet, alle myndigheder og lovgivningen skal lukke ned for dem.

I: Ja lige præcis. Mærker i en stigning af underretninger under COVID-19?

B: Ja, men det er svært for det har vi hele tiden gjort...

I: Nok også mest i forhold til hjælpepakkerne, om i oplever....

B: Ja, altså vi har jo en statistik, jeg tror også den er offentliggjort, omkring hvor mange underretninger hvor vi mener at der indgår noget med hjælpepakkerne, eller med COVID-19 i sådan set. Jeg mener den er offentliggjort, jeg kan ikke helt huske tallet lige nu, men jeg mener det er noget vi har skrevet i nogle presse meddelelser fra SØIK, lad os sige hvis det ikke skal være alt for bindende så mener jeg det er 2.500 underretninger, vi har modtaget hvor der indgår noget med COVID-19 herunder hjælpepakkerne. Men altså i vores samlede underretningsantal, kan vi ikke rigtig vide om er blevet højere på grund af COVID-19, men selvfølgelig bliver det højere i år end det gjorde sidste år, som jeg også nævnte, det kan selvfølgelig være en faktor dertil. Altså hvis de leder lidt efter det der med om COVID-19 har gjort mere hvidvask og derved flere underretninger så vil jeg sige at det kan vi IKKE konkludere ud fra det, men vi kan heller ikke rigtig udelukke det.

I: Nej, men igen det er jo også noget meget nyt, så det, måske om to år ved vi lidt mere om det hele.

B: Ja, men det kan godt være ja.

I: Jeg ved godt at det er et meget aktuelt emne jeg har valgt, så det...

B: Ja men det er jo fint nok, jeg synes jo det kunne være interessant at undersøge om man i revisor branchen har stødt på nogle nye tendenser, som jo nu hvor man har en rolle som revisor i de her kompensationspakker, om man så har set nogle tendenser, eller er der kommet nogles kunder til branchen, som der aldrig har været der før.

I: Jeg kan i hver faldt fortælle dig at vi har modtaget nye kundeforhold, der ønsker en erklæring for fasteomkostninger.

B: Ja og der kan man jo så sige, har det nogle karakteristika de kunder, eller siger de nogle bestemt ting, omkring de gerne vil have hjælp til de her påtegninger til lønkompensation, er der nogle der stikker ud eller virker de legitime nok og ja, det er sådan nogle ting der kunne være meget interessant at se på.

I: Mmh.

B: Men det kan i jo se selv i jeres branche, men vi har ikke lavet nogle analyser af det, fordi det er for omfattende til vores, vi har et meget bredt felt med 20 andre brancher, der sender underretninger også, så vi har ikke været så meget nede i detaljerne i de her underretninger, men der er jo en stor pulje og det kunne være spændende at lave nogle analyser af hvad der står mere detaljeret i de underretninger, men de er jo alle sammen blevet sendt videre til Erhvervsstyrelsen.

I: Ja det er jo det.

B: Men det er faktisk ret interessant, altså hvem er det der søger ind hos revisorerne nu, det er selvfølgelig mange helt lovlige foretagende som bare gerne vil have hjælp til at søge lønkompensation, men alligevel er der så nogle typer henvendelser, der er lidt anderledes, det kunne være ret sjovt at kigge på.

I: Ja det kunne det.

B: Men jeg har da hørt rygter om nogle der har shoppet lidt rundt for at finde nogle revisorer der ville hjælpe dem på forskellige måder, det er jo ikke så rart, at der sådan nogle derude.

I: Ja jeg har også hørt om nogle der har sagt fra over for nogle, fordi det virkede for mistænkeligt.

B: Ja det ville jeg godt nok også gøre, prøv at tænke på at få ens navn blandet ind i sådan noget svindel, hvor at man kan få flere års fængsel, ikke som revisor måske, men som den der gør det. Ja og revisoren kan jo være medvirkende, hvis ikke han passer på.

I: Ja.

B: Det er en virkelig hård straf det her.

I: Men altså selvom de kun har en formodning om at der er noget kriminelt, så skal de vel også stadig lave en underretning til jer?

B: Ja altså revisoren, men igen det er tilsynsmyndighederne der nok skal definere detaljerne her, men jeg vil da mene at bliver man kontaktet af nogle der gerne vil være kunde og gerne vil have en til at hjælpe med kompensationspakkerne, og man så ser nogle meget mistænkelige ting i det, så bør man faktisk underrette om det også selvom han ikke er kommet ind som kunde endnu, eller man afviser ham. Men igen det er tilsynsmyndighederne, her Erhvervsstyrelsen der ville kunne rådgive omkring detaljerne, men det er jeg helt sikker på at de også vil sige, og det er jo også det der virker, fordi så ved vi hvem der ligger derude og shopper rundt mellem og leder efter nogle der vil hjælpe med at lave svindel eller.

I: Så hvis vi bare alle sammen deler den information, så kan det gøre en forskel...

B: Ja og det er derfor at hvidvaskbekæmpelsen, det er ligesom sådan et netværk der skal være meget fint, fordi er der et svagt led et sted så finder de det, er der en revisor der medvirker et sted så finder de det nok på et tidspunkt, og så bliver der heller ikke underrettet til os (..) og så får Erhvervsstyrelsen heller ikke viden om det, og så er der risiko for at de får pengene.

I: Lige præcis.

B: Men måske ikke bliver opdaget.

I: Ja det er et stort netværk i hvert fald.

B: Det er det ja.

I: Nu kommer der lige et spørgsmål i forhold til revisor, og hvis ikke du kan svare på det, så er det helt okay, igen det handler om dine holdninger og meninger, så jeg forventer ikke at du ved så meget om det.

B: Nej.

I: Men nu nævnte du det her med pengeinstitutterne der opdager hvidvask i forbindelse med transaktionsspor, er det din opfattelse at revisorerne overhoved er i en position hvor de har mulighed for at opdage hvidvask?

B: Ja og det tror jeg også du kan fornemme efter det vi har snakket om, men igen vi skal opdele før forbrydelsen og hvidvask. Det vi lige snakkede om med kompensationsordningerne det er teknisk set en før forbrydelse, men ser man bredt på hvidvask, så er det jo lige fra det sekund hvor du vinder pengene, så er de sorte, lige i det øjeblik du vinder pengene, så står du sådan set og skal hvidvaske dem, så hvis du ser helt bredt på hvidvask, så spænder det jo helt fra før forbrydelsen, til de er tilbage implementeret og betragtet som hvide pengene. Så ja det vil jeg helt klart mene, og det er også derfor at revisorerne har været underretningspligtige i snart 20 år eller sådan noget, det er jo fordi at de er et vigtigt led i at opdage hvidvask. De står som rådgiver og er i en helt unik position til at kende en hel masse til personers og virksomheders økonomi, og herigennem selvfølgelig hvidvask af penge.

I: Ja.

B: Så ja det vil jeg mene, og det er jo gennem næsten alle de aktiviteter som en revisor laver, der kan han jo støde på ting som kan vække hans mistanke. Det kan være helt dybt nede i regnskaberne i et eller andet trick der bliver lavet, men det kan også bare være nogle mere dagligdags ting, altså noget som han hører om i hans dialog med kunden eller hans kundekendskabsprocedurer, så det... ja helt klart.

I: Okay så dine forventninger til revisor er at de ligesom tager ansvar i at...

B: Det er det ja, og det er i øvrigt et kæmpe potentiale som revisor branchen stadig står overfor, når branchen ligesom får lavet et godt regime til at identificere og opdage hvidvask, så har de jo en stor del af nøglen til at vi får lukket ned for hvidvask i Danmark, i langt højere grad. Fordi at hvis man forestiller at alle som benytter en revisor de godt ved at der bare ikke er noget at gøre, nu kan jeg ikke lave hvidvask, fordi de er alt for dygtige til at holde øje med os, så står vi med den lille del tilbage som ikke har en revisor, og så ved man ligesom godt hvor man skal kigge, så ja.

I: Så det er også din opfattelse at revisorerne bør tage lidt mere ansvar på det her område?

B: Det tør jeg nok godt sige, at der er plads til at gøre lidt mere, og nu kigger jeg bare på antallet af underretninger fra revisor kontra antallet af virksomhed med revisorer i Danmark, så kunne man måske godt opstille en lille ide om at der er lidt mere at komme efter, ja.

I: Okay, og nu kommer jeg lige lidt ud over i noget andet, end det der står. Igen omkring de her kompensationsordninger så er der jo krav om en revisorerklæring ved fasteomkostninger, og det er der jo ikke på henholdsvis lønkomensation.

B: Nej det er der ikke, nej okay. Det kunne jeg ikke lige huske, jeg kunne bare huske at det er der på nogen af dem.

I: Nej. Men det vil faktisk sige at det giver en troværdighed, at der er en erklæring fra revisor i forbindelse med de her kompensationsordninger?

B: Ja, det er vel også ideen med ordningerne tænker jeg, at det handler om en form for troværdighedspåtegning, jeg mener da at en revisor tilføjer noget troværdighed til virksomheder og deres regnskaber og for eksempel sådan nogle ansøgninger her. Ja det vil jeg da mene er bedre end ikke noget, helt klart ja.

I: Okay, og så lige her til sidst, jeg ved ikke om du har hørt om de her skandaler, ikke kun hvidvask men hvor revisor har været indblandet og også fået en straf for det. Har du en opfattelse af at de her hvidvaskskandaler påvirker tilliden fra offentligheden?

B: Ja nu ved jeg ikke lige hvilke konkrete nogle, men der er selvfølgelig nogen hvor der nogle gange bliver nævnt en revisor og nogle gange er de jo også selv sigtet og mistænkt i sager ja.

I: Men jeg tror også, at ved Britta Nielsen sagen var der involveret en revisor.

B: Ja, det var der vist, hendes revisor var vist også tiltalt og blev straffet. Ja altså det gør det vel altid lidt, det påvirker vel altid troværdigheden lidt, men på den anden side er der også stadig, jeg tror... nu er det bare en helt personlig mening, men det at hvem som helst kan være revisor, det er nok en ting som gør at der vil være en... nogle dele af revisor branchen står med en lidt lav troværdighed.

I: ja.

B: Men selvfølgelig er der også en meget velrenoveret del og der er den lidt mere højere grad af troværdighed i en del af revisorbranchen, som er noget mere, måske lidt mere professionel i det.

I: Har det noget at gøre med at du ser på størrelsen af revisionsvirksomhederne?

B: Jeg tror også at der er nogle små der har styr på tingene, men man kan sige at nogle revisorer, altså statsautoriseret revisorer, ikke at det betyder alt, men nogle selskaber hvor selvom man er et lille kontor godt kan have en høj troværdighed alligevel. Jeg er ikke ekspert i branchen, så jeg lige kan placere hvem der ligger på hvilke fløje.

I: Nej. Nej.

B: Men jeg ved da fra både vores oplysninger men også fra politisager og sager gennem årene at der har været nogle små revisorer som har været medvirkende til kriminalitet og det har jo blandt andet også gjort at det har være svære og de har over for nogle stået og stemplet som en rådgiver der tilføjer noget troværdighed til et fortagende, men i virkeligheden har de været medvirkende til at nogle selskaber eksempelvis har begået kriminalitet.

I: Mmh.

B: Og de skulle jo være en troværdigheds garant, men gør jo så at det er lige en tand svære... lad os sige at nogle selskaber begår svig mod andre, ved at købe nogle ting uden at betale og en revisor så gennem årevis har dem som kunde, og repræsenterer dem på alle mulige måder, og så i virkeligheden er med på det. Det gør ligesom at de svigselskaber de her kriminelle, i længere tid og med mere held kan begå deres kriminalitet, det er i hver fald nok min hypotese.

I: Og det påvirker jo egentlig også revisors omdømme generelt.

B: Ja det gør det jo, når det så kommer frem at de var med på det, så er det selvfølgelig et hårdt slag for troværdigheden og lidt et slag for hele branchen. Men på den anden side er der måske også så langt fra den ene ydre fløj til den anden, at det ikke er sikkert at det rammer de store selskaber, mere vel renoveret, så meget.

I: Mmh.

B: Men ja det er nok en branche der er en lille smule flosset i kanten visse steder, det er det nok ja.

I: Jamen, tusind tak (respondentens navn), det har været en fornøjelse.

B: Jamen selv tak, jeg håber du får noget ud af det til din opgave

I: Det gjorde jeg meget faktisk, nogle helt andre synspunkter på det, det er altid en god ting.

B: Jeg synes det er spændende at gå ind måske at dyrke, hvordan kan vi egentlig gøre noget ved hvidvask i revisor branchen, fordi det er der, og der er ingen grund til at se det som en lidt irriterende forpligtelse som man har, men man kan faktisk være med til at stoppe det, og man har faktisk en rimelig stærk position til det faktisk, det synes jeg kunne være mere spændende, men det kan være at nogle af jer kigger på det, og måske også kommer til at arbejde med det i jeres arbejde i fremtiden. Jeg tror at i kommer til at fylde mere, alle revisorer, og især de store de kommer til at skulle have et, måske nogle af dem har det, men et dedikeret set up og en dedikeret hvidvask afdeling ligesom bankerne har. Hvis ikke de allerede har det, men det tror jeg måske ikke endnu.

I: Jeg tror der er forskel på små og store revisionsbrancher, og så tror jeg også at der er forskel på hvor alvorligt man tager det, om man tænker at det bare er noget man skal gøre og så ikke er opmærksom på det man egentlig skal finde.

B: Ja. Ja.

I: For så indhenter man lige ID, fordi det står der man skal, og så har man det til at ligge, men hvad skal man egentlig med det?

B: Ja men det har du ret i, og jeg ved godt at der er andre tænk at tænke på som revisor, fordi man skal jo tjene nogle penge og man skal egentlig lave sit revisor arbejde, men jeg kan i hver fald love for at bankerne de tager det her seriøst, og det er fordi de bare er længere fremme i processen og de har haft skandaler nok, til ikke at gide det mere, så de bruger milliarder og millioner og hundredvis af årsværk kun på det her og det er fordi at det ender bare også som en del af virksomhedens, sociale ansvar og man kan sige at det også taler ned i noget etisk, at man overhoved agter at gøre noget ved det, og så også gør det.

I: Mmh.

B: Og det er også det step hvor man går fra bare at indhente ID fordi man skal, til at man undersøger ID og i det hele taget kundeforholdet, så meget som man skal, og som man også bør i forhold til ikke passivt at have kunder der hvidvasker hos en, og bare være passiv i forhold til det.

I: Lige præcis

B: Men jeg tror der er lige lidt endnu for revisorbranchen, men det kan være du kommer til at arbejde med det i fremtiden, hvem ved.

I: hvem ved ja, men jeg siger i hver fald tusind tak, og så kan jeg skrive til dig på et senere tidspunkt og så kan du...

B: Det må du i hver fald meget gerne ja.

I: Super, og god dag.

B: Godt tak, ha det godt, og i lige måde, hej hej.

11.8 Bilag 8 – Transskribering FSR

I: Jeg vil lige starte med at sige tak fordi du har lyst til at deltage.

A: Ja velbekomme.

I: Og så vil jeg sige at du har mulighed for at være anonym igennem opgaven hvis du ønsker det.

A: Det ønsker jeg ikke, men jeg vil til gengæld godkende citater, ikke hele transskriberingen, bare citater.

I: Super, det noterer jeg.

I: Jamen, lige kort om mig, jeg er jo Cand.merc.aud. studerende og arbejder til dagligt her hos Beierholm i Aalborg, som revisor, og er i gang med at skrive min kandidat, og så har jeg været meget opsat på at det skulle være noget der virkelig skulle interessere mig, hvis jeg skulle bruge et halvt år på at fordybe mig i det. Og der synes jeg jo især at hvidvask er en spændende ting lige i tiden, og så synes jeg det var lidt farligt, men jeg har så bevæget mig ud i ligesom at få det her COVID-19 indover. Hvor jeg i starten godt kunne se at det omhandler mere det her med svindel og besvigelser og hjælpepakker og konkurser, men jeg har simpelthen taget det her hvidvask indover, så...

A: Ja men svindel med hjælpepakker er det mest omtalte, så derfor skal der jo underrettes hvis man får mistanke om misbrug, så skal man underrette alligevel.

I: Ja lige præcis. Så jeg har været ude og søge noget information eller ja jeg har været ude og prøve at se om der var noget information omkring det her, og det er jo meget begrænset – så det jeg sidder med nu, det er nogle artikler fra det der hedder FATF der har skrevet...

A: Ja Financial Action Task Force ja

I: Ja lige præcis, der har skrevet lidt omkring det, men ellers er det meget begrænset, så jeg har valgt og forsøge at afholde nogle interview med dig, og så har jeg et interview med hvidvasksekretariatet, og Erhvervsstyrelsen og skattestyrelsen"

I: Ja okay ja.

A: Så håber jeg at det kan bidrage til lidt.

A: Ja ja ja, du kan jo også se nogle, du kan se antallet af underretninger og misbrug direkte på SØIK's hjemmeside.

I: Ja for det har du nemlig skrevet en artikel om inde på FSR.

A: Du kan søge det inde på SØIK's hjemmeside, der står hvor mange anmeldelser de har modtaget om misbrug. Og anmeldelser så er du længere ude end underretninger ikke, de modtog 2.000 underretninger.

I: Okay, hold da op..

A: Eller hvidvasksekretariatet modtager underretninger eksempelvis og så sender de dem jo videre, til eksempelvis SØIK, politikredsene eller til SKAT, eller til PEP hvis de mener det er terrorfinansiering.

I: Ja.

A: Hvidvasksekretariatet har modtaget ca. 2.000 underretninger.

I: okay.

A: Og så kan du også se at de fører statistikker over hvor mange penge anmeldelserne vedrører, det er ca. 38 mio. og deraf har bankerne indefrosset 7-8 mio. Det vil sige at de har standset udbetalingerne og indefrosset pengene. og det giver jo en likvidation af anmeldte underretninger til hvidvasksekretariatet kommer sikkert (...), det kan bankerne gøre, hvis de får en mistanke om et eller andet, så kan de indefryse pengene og så kan de underrette hvidvasksekretariatet og så kan hvidvasksekretariatet tage stilling til om den indefrysning er rigtig ikke. Og der har de så indefrosset 7-8 mio.

I: Okay, hold da op..

A: Og det kan du se på SØIK's hjemmeside. Hvis du søger via SØIK's hjemmeside, så offentliggjorde de senest 5. oktober en statistik over hvor meget de har modtaget.

I: Okay det var meget aktuelt, eller den er da i hvert fald opdateret.

A: Ja ja, og så siger de ovenikøbet at hovedparten af de der 38 mio. er slet ikke udtalt, det vil altså sige at de er fanget i en registerkontrol i Erhvervsstyrelsen.

I: Okay

A: Så de simpelthen har fanget forbrydelsen, og det kun er blevet et forsøg. Men det kan også straffes, og er i øvrigt også omfattet af hvidvaskloven.

I: Okay ja.

I: Øhh, ja det kommer til både at omhandle det her COVID-19, men så også hvidvask, og der tror jeg gerne at jeg vil prøve at spørge ind til dig, hvad de her forventninger er til revisor i forbindelse med hvidvask, og så i selvfølgelig især under COVID-19 hvad forventninger er til os, og hvad det egentlig er der er vores rolle.

A: Ja ja.

I: Ja, men jeg ved ikke om du lige kort vil bare lige præsentere dig og altså jeg har fået lidt et indblik af at du har meget teoretisk erfaring ingen for hvidvask området.

A: Nej det har jeg nu ikke. Men altså jeg er jo Statsautoriseret revisor tilbage fra 90'erne, jeg var hos noget der hedder Seier-Petersen i Århus, så kom jeg til handelshøjskolen i Århus i 1993, og så kom jeg til Aalborg i 2006 tror jeg, så kom jeg til CBS i 2011 og så kom jeg til FSR i 2013. Og hvidvask har ikke været noget jeg har arbejdet specielt meget med, udover de sidste par år. Jeg har været meget inde over revision (..), i 15-16 år, også imens jeg var ansat hos universitetet (..)

I: Okay.

A: Så det er egentlig revision jeg har haft mest med at gøre, i de senest par år har det været hvidvask, men det har mest været fordi at der var en der havde området som holdte, det er to år siden (..)

I: Okay, men du har især været meget aktuel omkring det har COVID-19 har jeg lagt mærke til, de her podcast.

A: Altså jo jo, de omhandler også hvidvask selvfølgelig, altså hvidvask er jo et aspekt af det selvfølgelig, og man kan jo sige at de sager vi ser om misbrug, de vedrører jo typisk de ordninger revisor ikke er involveret i (..), det vil sige især lønkomensation og også lidt omsætningskomensation på selvstændige. Det er et langt uddrag af de anmeldelser som SØIK har modtaget.

I: Okay

A: Og den eneste ordning revisor skat involveres i er jo omkostning compensationen, altså faste omkostninger.

I: Ja, fordi der har jeg faktisk lige et spørgsmål, jeg synes der har været ret interessant. Mener du at ansøgningen af de her faste omkostninger udgør en mindre risiko for svindel i det der er krav om revisorerklæring?

A: Ja det vil jeg sige helt klart at det gør, for jeg tror også at det er derfor, at der er så få anmeldelser vedr. den ordning. Og nogle gange kan anmeldelserne også vedrører forsøg, som slet ikke bliver gennemført.

I: Ja

A: For eksempel, så ved jeg at der er en revisionsvirksomhed som jeg har snakket med, der har fået en henvendelse fra, ja nok nogle af de traditionelle økonomiske kriminelle bandemiljøer som vi har så mange af i Danmark, hvor de har fået en henvendelse om, om de ikke lige kunne lave sådan en erklæring for dem, og så fik de nogle bilag, de bare lige skulle indsende, og så indsendte de nogle bilag der vedrørte noget helt andet end den virksomhed, altså det var så nogle tilfælde udvalgte bilag, fra perioden 1 december til 28 februar 2020, som jo er den periode der skal revideres for ved faste omkostninger, og så udover det havde man også indgået nogle nye kontrakter i kompensations perioden, altså for at få mere compensation, og det hele var jo så suspekt, at de bare sagde nej tak.

I: Ja okay.

A: Og selvfølgelig skal de underrette hvidvasksekretariatet selvom det er et forsøg. De underretninger der er foretaget og de anmeldelser der er foretaget, kan sagtens være forsøg på misbrug ikke, det er jo strafbart.

I: jo, så du mener faktisk at et krav om revisorerklæring på de øvrige hjælpepakker, det vil have mindsket risikoen for svindel og hvidvask.

A: ja det tror jeg, men altså nu kan man jo sige, at med lønkomensation har de jo (..) et register på forkant for at se om det er rigtigt ikke, men derfor er der alligevel svindel med dem kan man jo se ikke, det er jo helt entydigt. Den eneste dom indtil videre vedrører jo lønkomensation, hvor der blev lavet 5 fiktive ansættelser og fik lønkomensation for 427.500 og så i øvrigt fik halvdant år i spjældet (..) det er den eneste afgørende sag (..) og også med de der meget skarpe sanktionskriterier, 4 dobbelt straf, det er en meget hård straf for 427.500 kroner, øhh så ja (..).

I: ja, mener du så at det her tidsmæssige perspektiv der har været i forbindelse med Corona, kan det gøre at der er større risiko for svindel, mener du at vi overser noget som revisorer, fordi vi har et pres.

A: nej ja jamen jeg tror ikke at revisorer er ikke, altså de er jo involveret i øhh (..) i forbindelse med Corona krisens kølvand havde jeg en praktisk revisor inde, og han sagde at han ikke troede, at han havde kunder der søgte noget som helst uden at spørge ham, altså også fordi at folk ikke sådan kendte reglerne rigtigt, så han skulle have hjælp til det. Men til gengæld havde han ingen kriminelle kunder, fordi at kriminelle kunder ikke bruger revisorer (..), de er for kloge til at bruge revisorer.

I: Ja

A: Og hvis de endelig bruger nogle, så er det nogle der kalder sig revisorer som ikke er godkendte revisorer. Jeg tror ikke at de der netværk, de store kriminelle netværk.

I: Nu har jeg været med til at søge de her hjælpepakker, og der har vi også haft nye kunder der er kommet ind.

A: Har i det?

I: Ja det har vi faktisk, som er engangskunder, der bare skal have hjælp til erklæring

A: Ja men det kan jo også være fint nok, hvis det er OK ikke, men altså der er jo ingen tvivl om at dem der ønsker at snyde, de bruger ikke revisor. De sager de ser om misbrug, om gennemført misbrug (..) ved omsætningsrevision, de spørg de ikke revisor.

I: Mmh.

A: Ja og så er der jo hele afløbet, fordi der er jo masser af (..) der er formentlig store tilbagebetalingskrav, både noget folk er uforskyldt kommet ud i men måske også nogle hvor folk er blevet fanget i det (..). Men dem der sådan har villet lave det, og har lavet det med fiktive ansættelse for eksempel ikke, eller måske selskaber som har haft nogle Al Capone kriminelle ansatte for lige som, at de skulle have noget at leve af imens de begik kriminaliteten ved siden af, jeg tror også at der er nogle af dem der har fået lønkomensation, altså de har aldrig lavet noget, de har bare fået løn som en del af økonomisk (..) i form af løn, altså de har tjent nogle penge ikke.

I: Mmh.

A: Den slags er der også, men dem har vi slet ikke set endnu, det er kun amatørerne der er kommet frem. Fordi altså de sager vi har ikke, det er sådan nogle amatører der ikke kan finde ud af noget som helst, som står nede i kælderen og siger, at det også kan være en god ide, og så får de nogle af vennernes CPR-nummer eller hvad de nu gør ikke (..). Fordi at de ikke går til revisor...

I: Mmh.

A: Fordi at altså øhh, det jeg fortalte med omkostningskompensation, det var en ny kunde og det var en man aldrig havde set før, og hvor det bare stank væk, langt væk af at det nok var noget der kunne relatere sig til økonomisk (..) eller forbrydelse ikke, såå

I: Så hvis vi ser det her tidsmæssige perspektiv igen, altså det der med at vi får nye kunder ind og vi... har vi ressourcer nok til at kontrollerer hvilken kunde det her det er. Hvordan tror du så det ser ud for Erhvervsstyrelsen, har de ressourcer nok til at håndterer de her ansøgninger de får.

A: Nej det tror jeg ikke at de har.

I: Det har de ikke?

A: Nej eller det ved jeg ikke altså, jeg ved det ikke altså, nu, der var jo lige en stor (..) analyse, om at de havde kontrolleret 7.000 ansøgninger ikke, ca. 3,5 % havde de kontrolleret. Og så var der selvfølgelig nogle der mente, blandt andet (..) nogle oppe fra jer, at det var alt for få og (..) en revisor undrede sig over at det man havde konkluderet, det var typisk meget ofte omkostningskompensation, og den gode grund kunne være at det var fordi at det er magelighed, det er dem revisor har været inde over (..) og der er ligesom en indikation på at de nok er for få. Det ved vi jo ikke altså.

I: Nej.

A: Det er jo simpelthen, altså svindlens omfang, og dem vi kender (..) de overholder måske (..).

I: Ja.

A: Altså jeg tror de her mere organiseret og veltrænet økonomisk kriminelle, de er ikke så let at fange, de er meget mere effektive, i den måde de skjuler spor på og benytter deres kendskab til offentligheden og deres mangler (..) ikke...

I: Så der tror du ikke at Erhvervsstyrelsen har ressourcerne til at opdage.

A: Nej altså de siger jo, Erhvervsstyrelsen forsvar var jo at de har alle de der screeningsmekanismer og de der alternative (..) og jeg ved ikke hvad. Og vi har (..) elektronisk mening. Men med mit kendskab til det, så tror jeg det er meget hullet. Og dem som er virkelig trænet i det her, er ret let til udenom roller. Det er selvfølgelig noget CPR kontrol af CPR nummer.

I: Mmh.

A: (..) det er kontrol over CPR registeret selvfølgelig, det er kontrol over skatteoplysninger, som de kan foretage ikke.

I: Mmh.

A: Altså hvis du for eksempel ser omkostningskompensation, så vil jeg tro at de lige går ind og tjekker skatteoplysningerne elektronisk ikke, og hvis det er nogenlunde fornuftigt (..) Men altså jeg hører at det er ham revisoren der fortalte (..) at det var lykkedes at få kompensation ikke. Det var to ægtefælder der drev en virksomhed sammen, og den ene ansøgte så med den anden som medhjælpende ægtefælle og den anden med den anden som medhjælpende ægtefælle, så det vil altså sige at de opnåede kompensation for 4.

I: Okay.

A: Altså det var hver især hovedperson og medhjælpende ægtefælle i forskellige kompensationer. Manden mente at konen var medhjælpende ægtefælle og konen mente at manden var medhjælpende ægtefælle, og så fik man faktisk dobbelt op.

I: Nå.

A: Det opdagede revisor så, at det her var jo selvfølgelig ikke rigtigt. Men de har ikke underrettet hvidvasksekretariatet, så vidt vides i hvert fald. De henvendte sig i stedet til ægteparret og sagde at der er noget galt her, nåå ja det kunne de sku da godt se der var.

I: Okay så de har egentlig gjort det ubevidst.

A: ja jaa, de har gjort det hemmeligt formentligt, jeg kender dem ikke, men det går jeg ud fra. '

I: Okay.

A: Men altså det jeg ville med det, (..) det var egentlig hvor effektiv det er at ansøge (..), i forhold til hvordan det her kan lade sig gøre. Så tænkte jeg, okay hvordan kunne det lige lade sig gøre. Jeg havde troede at hvis man brugte et CPR-nummer det ene sted (..), så kunne man nok ikke bruge den det andet sted, men det har man altså kunnet.

I: Okay.

A: De havde i hvert fald fået 46.000 hver hvis det var (..)

I: Ja, hold da op.

A: 23.000 som hovedperson og 23.000 som medarbejdende ægtefælle (..), men det er bare for at illustrere at jeg er lidt skeptisk over for hvor effektivt (..) det er.

I: Mmh.

A: Så når de siger at de kun manuelt har gennemgået 7.000 (..) så skal man lige have øje for at de er screenet elektronisk først, før de har taget dem ud. Det har da også en eller anden effekt at, når jeg tænker på sådan et ægtepar der ubevidst kom til at fucke op et øjeblik, altså så er jeg da ikke i tvivl om nogle der virkelig tænker på hvordan man kan (..) administrere sådan nogle besvigelser, og at de intelligente de sagtens kan udnytte det system.

I: Men hvis Erhvervsstyrelsen opdager noget omkring de her hjælpepakker, så indberetter de det til hvidvasksekretariatet.

A: Nej

I: Nej?

A: Eller jo jo det gør de nok, eller nogle gange tror jeg også at de anmelder det direkte

I: okay.

A: Altså en anmeldelse er noget andet end en underretning

I: Ja.

A: En anmeldelse er en politianmeldelse.

A: Hvidvasksekretariatets indberetning, er jo ikke en politianmeldelse. Det er bare, kan i lige screen det her for om der skal anmeldes noget ikke (..). Jeg tror at Erhvervsstyrelsen meget ofte går direkte til politiet, eller det ved jeg ikke, det kan du spørge Erhvervsstyrelsen om.

I: Ja okay.

A: Altså om de går via. Hvidvasksekretariatet eller direkte (..) det kan de jo gøre, men det kan vi derimod ikke gøre. Vi underretter hvidvask sekretariatet, men en offentlighed...

I: Ja det er vel lidt, det er for eksempel når vi foretager ulovlige aktionærlån, så er det en underretning.

A: Ja så er det en underretning, vi har ikke ret gode muligheder for at gå direkte til politiet.

I: Mener du så at der foretages unødvendige underretninger til hvidvasksekretariatet

A: Det aner jeg ikke, altså det skal du spørge dem om, det aner jeg ikke. Altså jeg synes de ulovlige lån er meget ofte helt unødvendige og nærmest til grin. Men det er jo en anden snak. De ulovlige lån der er oprettet skattemæssigt, har vi betalt skat af dem og at man se rent selskabsretligt skal underrette hvidvasksekretariatet i sådan nogle situationer, det giver ingen mening.

I: Men nu tænkte jeg også på den du havde med ægteparret, hvis de udelukkende har forsøgt på det, men det ikke er gået igennem, mener du så at det er nødvendigt at underrette hvidvasksekretariatet.

A: Altså ikke når Erhvervsstyrelsen kontaktes (..) og de siger hvordan udbeder vi det her (..), hvis det er en menneskelig fejl ikke, så vil jeg ikke (..) op snære i den (..). Men altså hvis de bare havde ladet som ingen

ting, og man så ikke havde opdaget det måske i forbindelse med deres endelige indberetning her i december, så vil jeg sige, jamen okay så må vi underrette.

I: Jo.

A: Hvis man fik en fornemmelse af at de havde udnyttet hullet, altså banken havde været opmærksom på det, revisor havde været opmærksom på det, Erhvervsstyrelsen var blevet kontaktet (..)

I: Ja

A: (..) Der er det jo meget mere effektivt at gå direkte til Erhvervsstyrelsen og så sige, jamen hvad gør vi her?

I: Mmh.

A: Jeg kan ikke engang huske om de fik tilbagebetalt her og nu, eller om de fik at vide at det blev modregnet i den efterfølgende periode, eller et eller andet i den stil. Altså man løste problemet.

I: Okay.

A: Og nogle gange gælder det jo om at løse problemer fremfor at underrette ikke.

I: Ja.

A: Jeg ved godt at myndighederne ser lidt anderledes på det, men.

I: Ja.

I: Hvad er din opfattelse af hvad revisor gør nu i forbindelse med sit arbejde omkring hvidvask, har du nogen holdning til det?

A: Altså min holdning eller opfattelse?

I: Din opfattelse, omkring om de jo udfører det her kundekendskabsprocedurer?

A: Jamen altså kundekendskabsprocedurer, dem kræver man jo dels i regeringsaftaler, og i revision meget omfattende kundekendskabsprocedurer, så vi har IC315, ikke.

I: Mmh

A: Det er jo meget omfattende, ikke

I: Men er det din opfattelse at revisorer udfører de her kundekendskabsprocedurer

A: det skal jeg ikke kunne sige, altså, jeg er ikke praktiker som du siger, jeg er teoretiker.

I: Mmh.

A: Men altså det går jeg da ud fra, ikke, og så er der også kundekendskabsprocedurer i hvidvaskreglerne, ikke.

I: Jo.

A: Og de toner jo lidt i kundekendskabsprocedurer(...) i forhold til (...) især fordi man skal fokusere på særlige risici i forbindelse med hvidvask.

I: Mmh

A: Og herunder kan man jo sige at de skal fokusere på at holde relationer til lande med strategiske markeder f.eks. ikke. De skal fokusere på PEP relationer og selvfølgelig (...)

I: Mmh

A: politisk eksponerede personer...

I: Ja lige præcis.

A: Vi skal fokusere på om der er usædvanlige transaktioner. Det er også en særlig fokus på de her hvidvaskregler.

I: Mmh.

A: Bortset fra at usædvanlige transaktioner i alt væsentlighed nok også vedrører almindelige revisioner. Der kan man jo forholde sig til hvad er noget der er en outglare (blændende) ift. et salg typisk også. Og hvad er en outglare (blændende) ift. et geografisk område (...). Altså hvidvaskreglerne har de med at være usædvanlige (...). Jeg synes hvidvaskregulering toner lidt ift. almindelig etellerandet opgaver, og de har en meget mere udførlig revision, de bliver meget mere udførlige i hvidvaskloven, så er der nogle toner i hvidvaskloven der inddrager nogle aspekter (...) i samhandel med lande med strategiske markeder, som figurerer primært (...) terrorlisterne (...) EU forhold, men det kan man, en helt række forhold man skal være særlig opmærksom på i hvidvaskning ikke.

I: Ja.

A: Men altså og så selvfølgelig hvis man laver udvidet gennemgang eller review med den risiko at det bliver begrænset (...) i standarden, så i dag kommer der måske en ekstra ind i revision ift. sædvanligvis (...) i hvidvaskssammenhæng. Hvis du laver en assistance, så skal du jo stadigvæk lave udskiftningen (...)

I: Men tror du at revisorerne at de øhh, de sådan slacker lidt på det ved assistance ift. hvidvaskreglerne frem for revision?

A: Jeg aner det ikke. Det må du igen spørge en praktiker om.

I: Ja ja, men er det bare for at høre din opfattelse.

A: Jamen jeg tror da ikke at du kan sige over en kam, jeg tror det er meget er meget svært at sige, altså jeg tror ikke der er noget alle gør. Og du spurgte mig om jeg har en fornemmelse af at nogen gør det, så tror jeg at jeg vil give jer, så vil jeg nok sige det er der nok nogen der gør. Jeg har jo set nogen der tror i assistancen at der ikke er noget ansvar i revision væsentlige fejl der er åbenlyse og det er der jo. De kommer jo også nogen gange ud i revisornævnet at det er der ikke. Så der er nogen der tror, jeg tror nok de er ved at være uddøde måske, at der ikke er noget kompensationsansvar, men det er der selvfølgelig. Men der er nok nogen der går for let til det. Og det er også sådan usædvanligt forhold i (...) Det er jo ikke så sandsynligt at man bliver opmærksom det. Det er jo ikke sådan at man skal lede efter alt hvad der er usædvanligt assistancer på samme måde som man i større omfang kan gøre i revision. Det er mere sådan noget der er åbenlyst (...) Hold da op, nu har de lige pludselig en salgskonti hvor de handler sammen med et arabisk land eller et eller andet f.eks. ikke. Okay nu skal vi lige være lidt skarpere med (...) Men det er jo ikke sådan at selve undersøgelsen vil ikke være omfattet, der er jo ikke noget undersøgelse i det. Men det er det man sådan umiddelbart bliver opmærksom på.

I: Men hvis vi vender tilbage til det, som du jo også har lagt ud, så er jo en statistik der viser at det er pengeinstitutterne der foretager de fleste underretninger til hvidvasksekretariatet, at revisorerne jo ikke

foretager særlig mange, altså mener du overhovedet at revisorerne er i en position hvor de har mulighed for at opdage det?

A: Altså man kan jo sige at pengeinstitutterne det er transaktioner.

I: Mmh.

A: Og revisorerne de har ikke noget at gøre med transaktioner. Pengeinstitutterne de gennemfører betalinger så de kommer ind og ud, ikke?

I: Jo.

A: Så derfor har de nogle paradigmer de skal (...) og så hvis der er noget der falder udenfor (...) automater, det er noget der ryger ind fordi der røg 100.000 kroner den ene dag og 100.000 kroner den anden dag f.eks. (...) Danske Bank var gennemstrømningen igennem Letland og til London og til Skandinavien, og der var jo kæmpe beløb ind den ene dag og kæmpe beløb den anden dag. Det var det her bankerne advarede om alene på grund af at de var iøjnefaldende ikke, altså ud fra nogle programmerede (...) De får bare noget ud på en liste som så kan sige at det her det ser usædvanligt ud. Og revisorer formidler jo ikke betalinger, så derfor er transaktioner, det er jo ikke så vigtigt. Men det revisorer nok mere vil inddrage det er selvfølgelig aktiviteter (...) og udover det har banker jo også kunder som er, altså kunder der benytter de (...) transaktioner man ser (...) De bruger dem jo gennem banker (...) i de selskaber det sker igennem vælger ingen revisor, de har ingen revisor, de holder revisorer så langt væk som overhovedet muligt.

I: Mmh.

A: Her på Jyske Bank siger vi, vil slet ikke have kunder, erhvervskunder som revisor, de vil simpelthen ikke have dem. Vi har haft nogen, og vi kan se at øhh, nogle af dem ikke lige pludselig, vi ligger måske stille i 2 måneder, og så lige pludselig kommer der 200.000 ind den ene dag der bliver videreført den næste dag. Og det gentager sig og gentager sig, det er gennemstrømning ikke. Og der skulle banken bare have sagt dem vil vi ikke have nogen af, vi vil simpelthen ikke have dem. Og så opdager de også bagefter at 694-698 kunder er for (...) sidste år hvor de stadigvæk ikke havde den der (...) det var netop foretaget i selskaber som ikke havde noget 694-698. Og dem ser revisorer jo ikke. (...) De prøver som regel at bestikke beskedne kriminelle netværk, de bruger ikke revisorer. Også de der operation(...) der var nogle få fakturaer fra (...) afløste moms (...) de der fakturaer de fik fra fakturafabrikkerne, fik en tilbagebetaling (...) revisionen (...). Dem kunne de bruge til at lave nogle troværdige regnskaber rent (...). Det var sådan det klassiske.

I: Så du mener at revisorer ligesom lever op til den her som offentlig instans ...

A: Og det kan jeg slet slet ikke vurdere.

I: Nej.

A: Det vil jeg simpelthen ikke forholde mig til.

I: Nej, og det er også...

A: Det har jeg jo ingen basis for at forholde mig til. Jeg kender ikke, altså jeg kan jo se antallet af underretninger (...)

I: Så du har heller ikke nogen holdning til om revisorer bør tage mere ansvar på det her område?

A: Nej det jeg ikke, det ved jeg ikke, og sådan dybest det, så øhh, jeg kan ærgre mig over man siger sådan noget som ulovlig (...) De fjerner fokus fra det der er rigtig interessant. De siger at ulovlige lån der bliver

oprettet er netop ikke interessant overhovedet. Altså det bliver jo sådan noget, hvad skal man sige, noget pjat. Og derfor, og så er det også ekstremt i gider (...) vurdering af din egen virksomhed (...) som hvidvaskningskanal og handlingsplaner og sådan noget. De fjerner lidt fokus fra det interessant her hvornår får vi en ny (...)

I: Mmh

A: For fanden det der er interessant ikke...

I: Så fokuset er lidt fjernet fra det der egentlig er vigtigt?

A: Ja det bliver sådan noget formelt noget synes jeg tit ikke.

I: Mmh.

A: For det gør jo altså også at øhh, at der bruger energien på formalia og ikke på loven, altså optræne folk i hvornår der egentlig er grundlag (...)

I: Mmh

A: Nogle gange får man jo nogle spørgsmål fra folk hvor man undrer sig over at de overhovedet er i tvivl, ikke.

I: Ja.

A: (...) mistanke nej. Jeg kan huske at jeg fik en forespørgsel for et halvt års tid siden vil jeg tro. Det var en som havde fået en ny kunde som handlede med dyre ure og det skete udelukkende på kontantbasis.

I: Okay.

A: Om jeg synes der var noget der. Ja gu fanden var der sgu da noget der, det kunne man jo overhovedet ikke være i tvivl om. Selvfølgelig skulle han underrette det. Altså der undrer det mig bare, og det er jo netop med assistancer (...) ikke engang ender med at gide at skulle betale, det er indlysende. Ved højværdivarer hvor man kun handler med kontant, det er jo indlysende.

I: Så hvad er din holdning omkring kontantforbuddet?

A: Jamen altså kontantforbuddet det er jo sådan det objektive ikke. Men det her det behøver jeg ikke, altså det, selvom der ikke er transaktioner over 50.000 så kan der jo godt være pengehæleri involveret. Så kontantforbuddet det er jo bare sådan en objektiv markeds(...) det er jo bare forbudt.

I: Ja.

A: Altså der kan jo sagtens være (...)transaktioner på 45.499 der også giver mistanke om pengehæleri (...) Som siger okay, så er der jo nok ikke nogen mistanke hvis det kun er 45.499. Jo hvis kun de modtager kontante betalinger, så er der kraftedme en mistanke.

I: Mmh

A: Så altså det eksempel jeg vil give hvis du var i tvivl i den situation...

I: Ej så hvis du opdager en kontantbetaling på 51.000, så er det måske ikke der man er opmærksom, det er måske mere...

A: Nej men altså i kontantbaseret forretning med højværdivarer, der er der nærmest underretningspligt under alle omstændigheder.

I: Ja.

A: I varer på kontantbasis, selvom de så allesammen var under 50.000 (...) der er jo stor stor risiko for at der sker pengehæleri.

I: Ja, altså jeg kunde på et tidspunkt med en der forhandlede både, og der skete også mange kontantbetalinger, men det var jo ikke altid det oversteg kontantforbuddet, men derfor var der jo stadig, altså...

A: Derfor kan man godt overveje, altså det er selvfølgelig ikke fordi man skal underrette alting, jeg var også nede i en eller anden modeforretning for at købe en kjole til min datter (...) og der kunne jeg mærke at de (...) helt klart ikke. (...) kortbetaling (...) så trak de ud af en skuffe, de havde altså så muligheden for at (...). Men udgangspunktet i den forretning, det var klart kontantbetaling. Altså hvis jeg var revisor der, så ville da nok interessere mig lidt for hvordan de modtog betaling.

I: Mmh.

A: De ligner jo klart, at de var vant til folk der (...) sorte penge.

I: Jo.

A: Det er jo ikke sådan at kontantforbuddet, er ikke sådan objektivt at alt under kontantforbuddet det går. Sådan er det jo ikke. Jeg købte en rejse for nogle år siden hvor, jeg tror det var Nyhavn Rejser, de reklamerede med at hvis rejsen kostede over 50.000 (...) kontant, men man kunne altid komme med 49.999 kroner og så betale resten med en kortoverførsel. Det er jo næsten en opfordring til pengehæleri.

I: Ja, det er da helt ja...

A: Ja det var ret vildt ikke?

I: Jo det synes jeg.

A: Og der kan man sige at hvis jeg var revisor i Nyhavn Rejser, så tror jeg at jeg ville interessere mig rigtig meget for hvor mange af de der betalinger de havde mellem en 30.000 - 50.000 de modtog kontant.

I: Men du har aldrig arbejdet som revisor?

A: Jo jo, jeg er statsautoriseret revisor (...) men det jo før hvidvaskloven kom (...) den blev først gældende (...)

I: Jo lige præcis

A: (...)

I: Jo. Øhm for lige hurtigt at vende tilbage til de her forventninger til revisorer, mener du at offentligheder stiller urimelige forventninger til revisorer?

A: Nej det tror jeg ikke at jeg vil sige generelt, altså jeg vil sige at øhh, det er dem der sådan er tættest på revisorer (...) dybest set har bedst kendskab til (...) det tror jeg egentlig ikke, men altså selvfølgelig jo længere væk man kommer, jo lettere er det jo at tro at revisorer (...) Men altså jo længere væk du kommer, jo større forventningskløften(...), jo længere du var væk, jo større var forventningskløften.

I: Mmh, lige præcis

A: Generelt vil jeg ikke sige, jeg synes jo også, vi er jo, jeg er jo fra et rigtig dårlig erhvervs(...)kollegaer bevidst tror jeg for at de ville have nogle flere overskrifter, så jeg tror ikke. Egentlig vil jeg ikke klage, altså (...) det synes jeg egentlig ikke, man kunne ikke forvente at alle skal kunne forstå, hvad en revisor laver, som man kan forstå hvad en automekaniker laver...

I: Men tror du det her med danske bank skandalen og de andre hvidvask skandaler, tror det har påvirket tilliden til revisorer?

A: Nej det er nok mere til banksystemet vil jeg tro ikke. Altså revisorer (...) i sager ikke.

I: Britta Nielsen og de forskellige sager.

A: Ja Britta Nielsen det er jo så offentlig revision (...), men der kan jo godt være nogen der tror det...

I: Ja det er jo det.

A: Det er jo nærmest et ledelsesproblem i socialbestyrelsen tror jeg. Fordi der er rigssanktioner der sådan set advarede om mange gange (...) at det virker lidt som om at de offentlige myndigheder de bare siger, de siger altid det samme ikke (...) Den der helt utilstrækkelige funktion (...)

I: Hvis vi lige vender tilbage til de her hjælpepakker, og så forventningerne, tror du at erhvervsstyrelsen forventer at selvom revisorer gerne må give erklæring på lønkomensationer, at de så opdager de her svindelsager?

A: Nej det kan de jo ikke vel, altså det tror jeg ikke, fordi det kræver jo at en revisor er involveret...

I: Altså vi har søgt lønkomensation for en del selvom..

A: Ej men vel ikke med jeres egne...

I: Nej nej.

A: Men det skulle man vel gøre med sit eget...

I: Jo det har vi så gjort, men ja...

A: Hvad gav i, i kan ikke bruge jeres egne (...)

I: Nej, vi har brugt deres...

A: (...) i skal bruge.

I: Ja.

A: Fordi det er jo netop at de siger at det skal ikke være sådan at (...)

I: Nej

A: Altså man jo selvfølgelig sige at dem der så søgt og så også dem der har svindlet nogle gange, de søgte jo på et CVR nummer de selv havde og så på CPR-numre andre havde kan man sige, og nogle gange uden at de vidste det, de der andre.

I: Jo.

A: Men altså man kunne ikke søge uden, altså det skulle være CVR-nummerets, altså ham der tegnede CVR-nummeret der søgte ikke. Det kunne ikke være andre vel. Og så i omsætningskompensation, der kunne man godt søge på vegne af 3 andre, hvis der var 4 x 25 %. Men en person kunne (...) på alle fires vegne, men i kunne ikke gøre det.

I: Nej vi har bare hjulpet med det.

A: Ja i har hjulpet med det selvfølgelig, det er noget helt andet end at trykke på knappen...

I: Ja lige præcis. Men du tror deres forventninger er anderledes i forbindelse med faste omkostninger selvfølgelig.

A: Ja selvfølgelig. Der vil jo være, det er jo netop derfor man har sagt at de andre ordninger har vi mulighed for register-tjekke, register-screene...

I: Mmh.

A: Som jeg sagde at de synes det var nok at de havde (...)

I: Mmh

A: Hvorimod omkostninger kan man jo ikke register-screene på nogen måde, og omkostninger er også dybt varieret ikke, og de har jo ikke noget centralt register for omkostninger i Danmark. Der er centralt register over løn, medarbejder, vi har central register over omsætning i erhvervsvirksomheder ihvertfald ifm. skatteregisteret ikke. Så der vi nogle registre at tjekke ud, det har du jo ikke med omkostninger. Og det er jo så det en af grundene til (...)

I: Ja.

A: Og så den anden grund er jo at det var den ordning man forventede skulle blive den dyreste, altså det var jo op til 130 millioner på 3 måneder (...) altså meget (...)

I: Ja. Jamen Lars så har jeg bare lige de sidste par spørgsmål, og det er egentlig bare sådan overordnet om du, om din opfattelse af at de her hjælpepakker og selve covid-19 pandemien er med til at øge risikoen for hvidvask sådan generelt?

A: Ja det, altså det er jo nyt forretningsområde ikke. Altså man kan jo sige at det bliver jo, jeg ved ikke om man kan sige, det er jo nyt forretningsområde, og vi har jo ikke set sager på at de veltrænede økonomiske forbrydere rigtig har (...). Altså jeg kan slet ikke forstå hvis det ikke er tilfældet. Jeg vil klart forvente at vi vil se nogle store sager.

I: Okay. Hvad med i forhold til de her statslige midler der ligesom har, har været mangel på mundbind og sådan noget, tror du ulovlige aktører går ind og misbruger det og bruger som hvidvask?

A: Det har jeg sgu ikke tænkt over. Det må jeg sige, det har jeg klart ikke tænkt over. Altså, men det kan da godt være, altså som alibi-aktiviteter eller sådan noget.

I: Ja præcis.

A: (...) Det har jeg slet ikke tænkt den tanke, det er et helt nyt forretningsområde du tænker på der.

I: Ja lidt.

A: Det ved jeg ikke, altså, det tør jeg simpelthen ikke sige om der er en hvidvask-kanal gennem værnsmidler, det kan sagtens være. Altså at der er nogen der har tænkt den tanke videre at vi bruger nogle kriminelle midler til at skaffe værnsmidler og der er jo nok ikke nogen der gider (...)...

I: Nej igen det er jo et nyt område for os alle sammen og jeg tror bare at vi er jo lidt sårbare over for de her krisesituationer så der er jo selvfølgelig forskellige...

A: Ja ja. Der er sikkert også nogen der (...) det har jeg ikke fulgt med i. Der er altid nogen der kommer med nogle vidunderkure og tilbyder hvad som helst, en kur mod hvad som helst eller et eller andet. Jeg har ikke fulgt med om man har det...

I: Nej.

A: (...)

I: Ja det er jo det.

11.9 Bilag 9 – Kodning af interview

Forskningsspørgsmål: Hvilke forventninger er der fra de offentlige instanser til revisor i forbindelse med afdækning samt underretning af hvidvask?

Hvidvask underretninger fra revisor

SØIK: Hvidvaskunderretningerne fra revisorerne er stigende i 2020. Det bliver noget helt andet end hvad der hidtil er set hvor der ikke har været så mange fra revisorbranchen, så kommer der mange i år.

SØIK: Underretningerne fra revisorerne er i stor udvikling. Hvidvasksekretariatet kan ikke sætte tal på men der kommer mange og de har også flere henvendelser på E-mail og telefon fra revisor branchen i år, end de har haft før. Revisor branchen er blevet mere opmærksom på hvidvaskområdet.

Revisorernes håndtering af hvidvask

SØIK: Respondenten fra hvidvasksekretariatet har en fornemmelse af at hvidvask er lidt langt fra det nogle af revisorerne gerne vil lave, men andre ser det som en del af jeres arbejde.

SØIK: Revisionsbranchen er en mere fragmenteret branche, end for eksempel pengeinstitutterne hvor der kun er omkring 70 pengeinstitutter. Der er mange revisionsfirmaer, måske flere 1000, hvorfor det kræver tid at nå ud til alle revisionsfirmaerne, og gøre dem opmærksom på vigtigheden af at få identificeret hvidvask.

Unødvendige underretninger

SØIK: Hvidvasksekretariatet har ikke nogen holdning til om der foretages unnecessary underretninger. De gør opmærksom på loven hvor det er tilsynsmyndighederne der fortolker loven og fastsætter en risikovurdering for den pågældende branche, som virksomhederne skal agere ud fra.

SØIK: De kan ikke vurdere om en underretning er rigtig eller forkert, fordi det er virksomheden der oplever en hændelse, som får dem til at underrette. Når hvidvasksekretariatet så modtager underretningen, kan de ikke vurdere hvad underretningen udspringer af, og hvilken opfattelse af virkeligheden den pågældende afsendte virksomhed har haft.

SØIK: Hvis der blev sat beløbsgrænser, så ville det udelukke relevante ting. Eksempelvis hvis transaktioner bliver udelukket under et fastsat beløb så er der en masse viden der forsvinder, så analytisk vil det ikke give mening.

SØIK: Der er en forståelsesforskel mellem, det arbejde revisorerne sidder med og det arbejde hvidvasksekretariatet sidder med.

SØIK: Hvis revisorerne underretter omkring et ulovligt aktionærlån, så kan det være at hvidvasksekretariatet har 10 andre underretninger fra 10 forskellige virksomheder i 10 forskellige brancher, så giver det et stærkt billede af hvad den pågældende person foretager sig, og om der er andre mistænkeligheder, på den måde bliver det en del af at større billede.

FSR: De ulovlige lån er meget ofte helt unnecessary. De er oprettet skattemæssigt, der er betalt skat af dem og så skal man alligevel selskabsretligt underrette hvidvasksekretariatet.

SKAT: Oplever ikke at kvaliteten er faldet og mener derfor ikke at der foretages unødvendige underretninger.

Revisionsvirksomhedernes størrelse

SØIK: Er ikke ekspert i branchen, men har en opfattelse af at de store revisionsfirmaer har inkorporeret metoder til at identificere hvidvask.

SKAT: Mener at de store revisionsfirmaer som regel har styr på det. De kriminelle vil muligvis søge hen til nogle mindre revisorer hvor det ikke er lige så stringent, fordi de ikke har det samme set-up som de større revisionsfirmaer.

SKAT: Ulempen ved de større revisionsfirmaer er at der bliver en topstyring og ved topstyring kan det være sværere at få et ejerskab ud til den enkelte person som sidder med det.

Forventningerne til revisor ved identificering og underretning

SØIK: Der er plads til at revisorerne tager mere ansvar i at identificere hvidvask. Hvis vi ser på antallet af underretninger fra revisor kontra antallet af virksomhed med revisorer i Danmark.

SØIK: Det kunne være interessant at undersøge hvordan og hvad der kan gøres ved hvidvask i revisor branchen. Revisorerne skal ikke se det som en irriterende forpligtelse, men at de har muligheden for at være med til at stoppe hvidvask, og har en stærk position til det.

SØIK: Pengeinstitutterne er længere fremme i processen omkring hvidvask, fordi de har haft skandaler nok.

SKAT: Revisorerne har været langt bagud med at underrette hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask. På trods af at hvidvaskreglerne har eksisteret længe og hvor meget revisorerne har mulighed for at se hvis de eksempelvis skal afstemme kontoudtog.

SKAT: Der begynder at ske noget på hvidvask området i revisionsbranchen, men der skal ske meget mere endnu, det er kun starten.

SKAT: Der er ikke en beløbsgrænse når vi snakker hvidvask. Så det er et spørgsmål om er der en mistanke eller er der ikke en mistanke? det er jo det pligten går på, når man laver den underretning.

Revisors position for identificering af hvidvask

SØIK: Revisorerne er i en position, hvor de har mulighed for at identificere hvidvask, og det er et kæmpe potentiale som revisor branchen stadig står overfor. Når branchen får lavet et godt regime til at identificere og opdage hvidvask, så har de en stor del af nøglen til at vi får lukket ned for hvidvask i Danmark, i langt højere grad.

SØIK: Revisorerne er et vigtigt led i at opdage hvidvask. De står som rådgiver og er i en helt unik position til at kende en hel masse til personers og virksomheders økonomi, og herigennem selvfølgelig hvidvask af penge.

SØIK: I næsten alle de aktiviteter revisorerne foretager sig, kan de støde på ting som kan vække mistanke. Det kan være helt dybt nede i regnskaberne men også ved dialog med kunden eller i forbindelse med kundekendskabsprocedurer.

SKAT: Revisorerne har mulighed for at identificere hvidvask når de laver regnskaber, da de har adgang til at se mange transaktioner ved bogføring eller ved afstemninger.

Hvidvasklovens bestemmelser

SØIK: Der er en forskel på om man går fra bare at indhente ID fordi man skal, til at man undersøger ID og i det hele taget kundeforholdet.

FSR: Fokus er fjernet fra det der egentlig er vigtigt, i stedet bliver det noget formelt. Der bruges energi på formalia, i stedet for at sætte folk ind i hvornår der egentlig er grundlag for hvidvask.

FSR: Kontantforbuddet er objektivt og lovgivning. Så hvis der i en virksomhed udelukkende modtages kontantbetalinger, men transaktionerne ikke er over 50.000, så er der stadig en mistanke.

SKAT: Hvidvaskreglerne har eksisteret længe, men myndigheder har ikke været gode nok til at samarbejde og fået lavet vejledninger til hvidvasklovens bestemmelser. Det er noget der er kommet frem de senere år.

Forskningsspørgsmål: Hvilken betydning får COVID-19 pandemien på hvidvaskområdet og de offentlige instansers forventninger til revisor?

Antal underretninger under COVID-19

SØIK: Vi har ingen mulighed for at vide om det samlede underretningsantal, er steget på grund af COVID-19, men det kan være en faktor dertil.

SKAT: I 2020 har skattestyrelsen fået færre efterretninger fra hvidvasksekretariatet end de fik i 2019 på tilsvarende tidspunkt. En årsag kunne være at fokus er på underretninger der omhandler Covid-19 misbrug af hjælpepakker.

Nye hvidvask muligheder

SØIK: Det er vigtigt at adskille før forbrydelser og hvidvask. Fordi før forbrydelserne er der hvor man vinder pengene og hvidvask er der hvor man forsøger at gøre dem legitime. Kompensationsordninger er en ny mulighed for at lave før forbrydelser, hvor der er nye steder man kan vinde pengene.

SØIK: Hvidvask kan foretages på mange måder, men de steder hvor man kan vinde pengene er mere begrænset, og derfor er kompensationsordningerne et spændende sted for de kriminelle at vinde penge på og derved snyde systemet. Efter pengene er vundet skal de hvidvaskes og der er mange måder at gøre det på, men ikke nye måder som følge af COVID-19 og kompensationsordningerne.

FSR: Kompensationsordningerne er et nyt forretningsområde for de kriminelle, så jeg har en klar forventning om at vi vil se nogle store sager i fremtiden.

Nye kundeforhold hos revisorer

SØIK: Det kunne være interessant at undersøge om man i revisor branchen har stødt på nogle nye tendenser ved behandling af kompensationsordningerne eller om der er kommet nye kunder til branchen, og om de nye kundeforhold virker legitime.

Erhvervsstyrelsens ressourcer

FSR: Med mit kendskab til Erhvervsstyrelsen kontrol af kompensationsordningerne, så tror jeg det er meget begrænset hvor meget der kontrolleres, og de økonomiske kriminelle der virkelig er trænet, slipper let udenom.

ERST: Der har været et politiske pres og i øvrigt bare pres fra virksomheder. Men selvfølgelig har vi fokuseret på at kigge sager grundigt igennem.

Forskningsspørgsmål: I hvilket omfang har de offentlige instanser behov for en uafhængig parts udtalelse?

Revisionserklæring på kompensationsordninger

SØIK: Revisorerne tilføjer noget troværdighed, også i forbindelse med at de afgiver en erklæring ved ansøgning af kompensationsordningerne.

FSR: De sager vi ser om misbrug, de vedrører jo typisk de ordninger revisor ikke er involveret i, det vil sige især lønkomensation og også lidt omsætningskomensation på selvstændige.

FSR: Det giver en mindre risiko for svindel at der er krav om revisorerklæring på kompensationsordningerne for faste omkostninger, hvilket også ses ved at der er få anmeldelser vedr. den ordning.

FSR: Der er jo ingen tvivl om at dem der ønsker at snyde, de benytter sig ikke af en revisor.

ERST: Hvis en revisor ikke vil erklære sig på en ansøgning til fasteomkostninger, kommer der ikke en ansøgning, medmindre virksomheden finder en anden revisor der måske har lavere kvalitetskrav.

ERST: Det giver en tillid at der er en revisorerklæring på kompensation for faste omkostninger.

Revisorernes omdømme

SØIK: Hvidvask skandaler hvor revisor har været involveret er et hårdt slag for troværdigheden og lidt et slag for hele branchen, hvilket påvirker troværdigheden til revisor branchen.

SØIK: Det at hvem som helst kan være revisor, gør at nogle dele af revisor branchen står med en lidt lav troværdighed. Men selvfølgelig er der også en meget velrenoveret og professionel del af revisionsbranchen, hvor der er en høj troværdighed.

SKAT: Får man tilsvarende skandaler på revisorområdet som hos pengeinstitutterne, kunne det give nogle konsekvenser, som gør at der opstår et helt naturligt behov for at revisorerne får et større fokus på hvidvask området.

Offentlighedens tillidsrepræsentant:

SØIK: Revisorer er rådgivere der tilføjer noget troværdighed, men i virkeligheden har nogle revisionsfirmaer været medvirkende til at selskaber har begået kriminalitet.

SKAT: Revisor er en repræsentant for at ting bliver gjort korrekt. På baggrund af dette skal der foretages underretninger fra revisorerne. Hvad enten det er hvidvask eller covid-19.

11.10 Bilag 10 – Spørgeskema revisorer

Hvilken uddannelsesbaggrund har du? (vælg den seneste gennemførte eller igangværende uddannelse)

- (1) **q** HA / HD eller anden bachelor
- (3) **q** kandidatgrad
- (4) **q** Statsautoriseret / registreret revisor
- (5) **q** Andet _____

Spørgsmål 2:

Hvor mange års erhvervserfaring har du inden for revisionsbranchen?

- (1) **q** 0-5 år
- (2) **q** 6-10 år
- (3) **q** 11 eller flere år

I de næste spørgsmål er udgangspunktet at belyse forventningerne til revisor i forbindelse med identifikation af hvidvask.

"Hvidvask er de seneste par år kommet i fokus, tilsynet er ligeledes blevet øget, kravene til myndighederne og de der er omfattet af hvidvasklovens bestemmelser, er større. Den øget fokus på hvidvask området har forårsaget stigninger i antallet af underretninger til hvidvasksekretariatet. En opgørelse fra anklagemyndigheden viser at hvidvasksekretariatet i 2019 modtog 53.454 underretninger, heraf var 195 foretaget af revisorer"

Spørgsmål 3:

Hvem mener du har det overordnede ansvar for at identificere hvidvask (flere svarmuligheder)?

- (1) **q** Pengeinstitutterne
- (2) **q** Revisorerne
- (5) **q** Advokaterne
- (3) **q** Andre (uddyb gerne) _____
- (4) **q** Ved ikke

Spørgsmål 4:

Mener du at revisorerne er i en arbejdsposition, hvor de har mulighed for at identificere hvidvask?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke

Spørgsmål 5:

Hvis ja, hvordan har de mulighed for at identificere hvidvask?

Spørgsmål 6:

Mener du at det revisorerne gør, er tilstrækkeligt for at identificere hvidvask?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke

Spørgsmål 7:

Skal revisorer gøre mere i forbindelse med at identificere hvidvask?

- (1) **q** Ja (hvis ja, hvad skal de gøre?) _____
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke

Spørgsmål 8:

Er du bekendt med hvidvasklovens bestemmelser?

	Ja	Nej	Ved ikke
Risikovurdering af kunderne	(2) q	(3) q	(4) q
Kundekendskabsprocedure	(2) q	(3) q	(4) q
Kontantforbuddet	(2) q	(3) q	(4) q
Whistleblower ordning	(2) q	(3) q	(4) q

Spørgsmål 9:

Angiv hvorvidt du er enig eller uenig i, at hvidvasklovens bestemmelser er med til at øge muligheden for at identificere hvidvask?

	Meget uenig	Uenig	Hverken enig eller uenig	Enig	Meget enig	Er ikke bekendt med
Risikovurdering af kunderne	(1) q	(2) q	(4) q	(3) q	(5) q	(6) q
Kundekendskabsprocedure	(1) q	(2) q	(4) q	(3) q	(5) q	(6) q
Kontantforbuddet	(1) q	(2) q	(4) q	(3) q	(5) q	(6) q
Whistleblower ordning	(1) q	(2) q	(4) q	(3) q	(5) q	(6) q

Spørgsmål 10:

Mener du at offentlige instanser (SØIK, Erhvervsstyrelsen og Skattestyrelsen), har urimelige forventninger til revisors identificering af hvidvask?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke

Spørgsmål 11:

Hvis ja, i hvor høj grad mener du at offentlige instanser (SØIK, Erhvervsstyrelsen og Skattestyrelsen) har urimelige forventninger til revisors identificering af hvidvask?

- (1) **q** I meget lav grad
- (3) **q** I lav grad
- (4) **q** I nogen grad
- (5) **q** I høj grad
- (6) **q** I meget høj grad
- (2) **q** Ved ikke

Spørgsmål 12:

Har du foretaget indberetning(er) om mistanke af hvidvask til hvidvasksekretariatet?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke

Spørgsmål 13:

Mener du at der generelt foretages unødvendige indberetninger til hvidvasksekretariatet?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke
- (4) **q** Hvis ja, hvilke former for indberetninger mener du der er unødvendige? _____

I de næste spørgsmål er udgangspunktet at belyse COVID-19 pandemiens betydning på hvidvask området.

"Covid-19 pandemien indebærer at Folketinget har indført kompensationsordninger med hjælp til virksomheder til dækning af lønudgifter, faste omkostninger, hjælpepakke til selvstændige samt hjælpepakke til aflyste arrangementer. Desværre medfører dette en risiko for personer, der vil forsøge at udnytte situationen til at begå kriminalitet og hvidvask. Herunder også en risiko for misbrug af de midler, som Folketinget har bevilget til virksomhederne"

Spørgsmål 14:

Har du foretaget indberetninger om mistanke af hvidvask til hvidvasksekretariatet under COVID-19 pandemien?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke

Spørgsmål 15:

Hvis ja, skyldes indberetningerne, misbrug af kompensationsordningerne?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke
- (4) **q** Hvis nej, hvad skyldes de så? _____

Spørgsmål 16:

Er det din opfattelse at COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne, er med til at øge risikoen for hvidvask?

- (1) **q** Ja (uddyb gerne) _____
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke

Spørgsmål 17:

Har I på din arbejdsplads modtaget nye kundeforhold i forbindelse med ansøgning af kompensationsordningerne?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke

Spørgsmål 18:

Hvis ja, har I udført risikovurdering og kundekendskabsprocedurer af de nye kundeforhold?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (4) **q** Kun risikovurdering
- (5) **q** Kun kundekendskabsprocedurer
- (3) **q** Ved ikke

Spørgsmål 19:

Mener du at krav om revisorerklæring i forbindelse med ansøgning af lønkompensation, vil reducere risikoen for misbrug og hvidvask?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke

Spørgsmål 20:

Mener du at revisorer har et ansvar for at identificere misbrug af kompensationsordningerne?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Udelukkende omkostningskompensation
- (4) **q** Ved ikke

Spørgsmål 21:

Tror du at de seneste hvidvask skandaler påvirker tilliden til revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant?

- (1) **q** Ja
- (2) **q** Nej
- (3) **q** Ved ikke

Spørgsmål 22:

Kan du angive eksempler på hvidvaskskandaler hvor revisorer bliver omtalt?

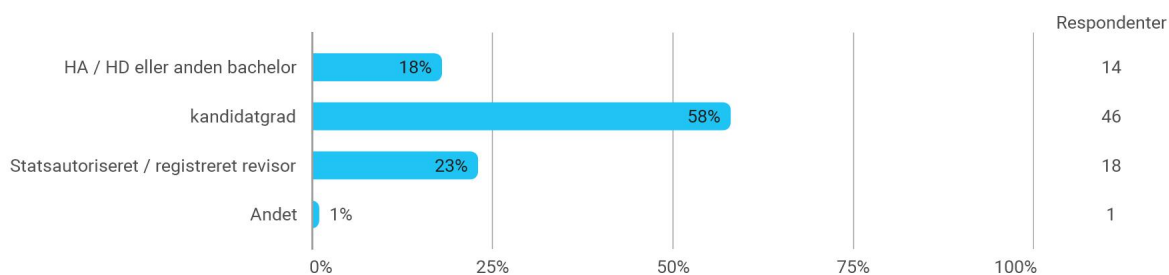
Tak for din deltagelse!

(Tryk AFSLUT og din besvarelse er modtaget)

11.11 Bilag 11 – Spørgeskema revisorer med respondentsvar

Spørgsmål 1:

Hvilken uddannelsesbaggrund har du? (vælg den seneste gennemførte eller igangværende uddannelse)

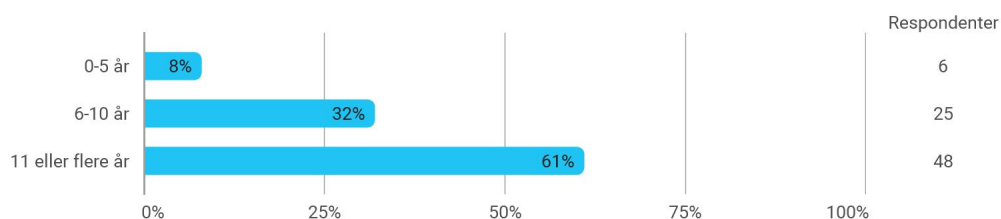

Hvilken uddannelsesbaggrund har du? (vælg den seneste gennemførte eller igangværende uddannelse) - Andet

- Merkonom

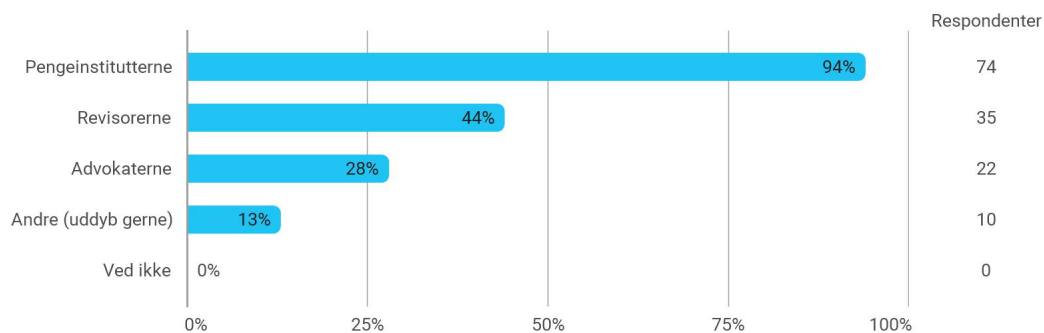
Spørgsmål 2:

Hvor mange års erhvervserfaring har du inden for revisionsbranchen?

Spørgsmål 3:

Hvem mener du har det overordnede ansvar for at identificere hvidvask (flere svarmuligheder)?

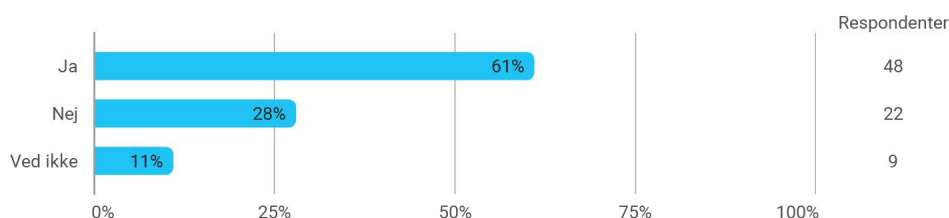

Hvem mener du har det overordnede ansvar for at identificere hvidvask (flere svarmuligheder)? - Andre (uddyb gerne)

- Staten
- Skattestyrelsen
- Politiet :-)
- Vekselerer, Kasinoer
- Pengeinstitutter er underlagt retningslinjer fra Finanstilsynet, og revisorer og advokat er ligeledes underlagt indberetningspligt. Dog må det største ansvar ligge hos virksomhederne, som bør undersøge, hvem deres samarbejdspartnere er.
- interne medarbejdere i virksomhederne
- Myndighederne
- Fælles ansvar, herunder offentlige myndigheder
- Vekselsbureauer
- Privat- og erhvervspersoner, som står bag hvidvask, bevidst eller ubevidst. Revisorer har kun ansvar ved kundekendskab.

Spørgsmål 4:

Mener du at revisorerne er i en arbejdsposition, hvor de har mulighed for at identificere hvidvask?

Spørgsmål 5:

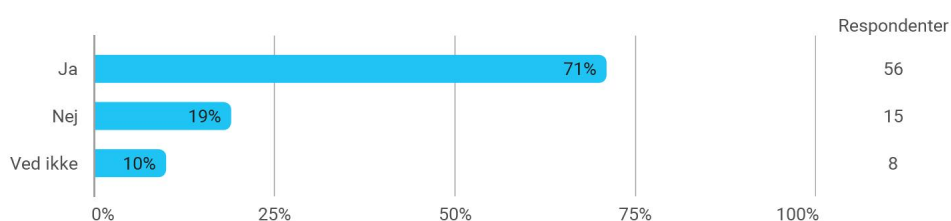
Hvis ja, hvordan har de mulighed for at identificere hvidvask?

- Identifikation af atypiske beløb, posteringer og bogføring i set hele. Revisor har muligheden for mere dybdegående arbejde i relation til at identificere hvidvask.
- Mistænkelige transaktioner, overførsler
- Vi har ifm. revision mulighed for at udføre handlinger som afdækker risici som også omfatter hvidvask. Vi har ret til adgang til alle registreringer og data, og har herigennem alle muligheder for at identificere hvidvaskrisici.
- Nej, det er der ikke tid eller penge til - vi er ikke anklagemyndigheden...
- Det handler om at have kendskab til kunden og deres transaktionsmønstre. Man vil typisk kunne identificere atypiske transaktioner, såfremt dette er på plads.
- Bilagsrevision og transaktioner
- Analyse af kontante midlers bevægelse
- Gennemgang af dokumentation for bogføring.
- Kendskab til kunders regnskaber
- Kendskab til selskaber og branchespecifikke tal. Har mulighed for at vurdere, om det er realistiske tal
- Hvis hvidvask udføres ved fiktiv omsætning, kan vi med vores handlinger på omsætning identificere hvidvasken. Typisk hvis der ikke er tilsvarende vareforbrug(svingende dækningsgrader).
- Vi reviderer ikke mod at opdage eventuel hvidvask. Dog har vi ved eksempelvis ulovligt aktionærlån rig mulighed for at identificere hvidvask, da ulovligt aktionærlån falder ind i denne kategori.
- ved kendskab til lovgivning og adgang til grunddata
- ved revision af omsætning
- saldomeddelser
- Kun delvist og kun via gennemgang af likviditetsflow. Det er ikke revisors opgave efter nugældende regler og derfor er svaret til næste spørgsmål også nej
- Ved løbende bogføring af selskabets bankposter
- Mistænkelige betalingsstrømme
- via opdagelse af usædvanlige transaktioner og koncernstrukturer

- Jeg mener ikke revisor, direkte skal revidere efter hvidvask, men hvis der konstateres forhold der ikke virker rigtige, så må det være revisors opgave at oplyse herom. Revisor er nok den eksterne samarbejdspartner der kender virksomheden bedst - eller skal gøre det. Og derfor er i den bedste situation til at identificere hvidvask.
- Såfremt vi får en mistanke herom ifm en revision
- Ved stikprøvevist kontrol i forbindelse med revisionen. Vi vil på den måde ikke kunne identificere al hvidvask
- Dette afhænger i sagens natur af graden af sikkerhed i revisors erklæring. Såfremt revisor afgiver en revisionpåtegning er muligheden for at identificere hvidvask større end ved en erklæring om opstilling af finansielle oplysninger.
- Genennem revision af virksomhederne transaktioner
- I forbindelse med revisionen, hvor anomaliteter fremstår.
- Se på transaktioner i gennem selskabet
- Ved revision kan vi støde på transaktioner som virke mistænkelig og derfor undersøges nærmere eller vi kan generelt undre os over betalingsstrømme og sammenhænge i regnskabet
- Kan identificere mærkelige transaktioner
- Ifm. deres test af kontroller og revision
- Typisk via revision af mellemregning, og revision af kontanter vis udskrift af kasseterminaler, hvis disse modtages.
- I forbindelse med udførelse af revision eller gennemgang af årsregnskaber eller assistance med udarbejdelse af selvangivelse
- Ja, men det kræver, at omhandlende selskaber, har en revisor tilknyttet.
- Kundekendskab
- Revisorerne sidder med regnskaberne og har indblik i tallene. Revisionen er ikke målrettet hvidvask, men igennem kundekendskab, analyser mv. kan revisor være med til at identificere usædvanlige transaktioner.
- Gennem kundekendskab og forståelse af transaktioner
- Kendskab til kundernes samt deres pengeflow. Vi kan kontrollere hvor pengene kommer fra og sendes hen - sammenholdt med selskabets aktivitet - er det sandsynligt med det flow der er af penge i året mv.
- Til dels. På revisionskunder, vil vi "først" blive opmærksomme på dette, hvis noget ser usædvanligt ud, eller udførte handlinger ifbm revisionen gør at man "falder" over noget mistænkeligt. Vi har stadig et væsentlighedsniveau, som vi udfører revisionen ud fra, og ikke alt vil falde ind under vores radar.
- Ved undersøgelse af usædvanlige transaktioner, som vi i forvejen gør. Hvis det er meget organiseret, vil det dog være svært at finde, da dokumentationen i så fald vil være forberedt af dem, der hvidvasker, og så har vi ikke pligt til at gå videre.
- Gennem dagligt arbejde med kunderne, indsigt i transaktioner og formueforhold
- Via opnåelse af forståelse af kundens virksomhed, væsentlige kunder, væsentlige transaktionsstrømme mv.
- I et vist omfang ja - f.eks. ulovlige kapitalejrlån. Men der kan være masser af andre former for overtrædelse af hvidvask reglerne som revisor har begrænsede muligheder for at identificere.
- Manglende dokumentation for kontante betalinger. Visse brancher kan nemt tjene sorte penge, fokus på disse brancher.

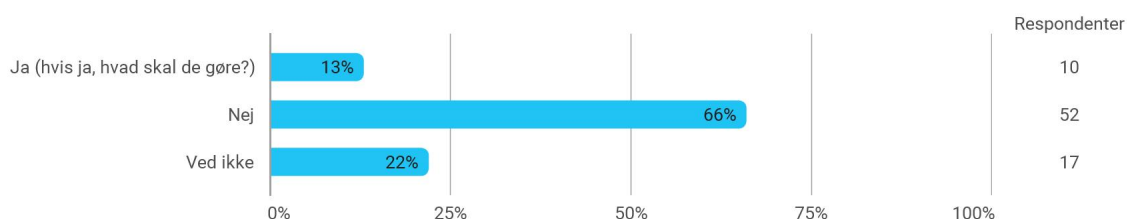
Spørgsmål 6:

Mener du at det revisorerne gør, er tilstrækkeligt for at identificere hvidvask?

Spørgsmål 7:

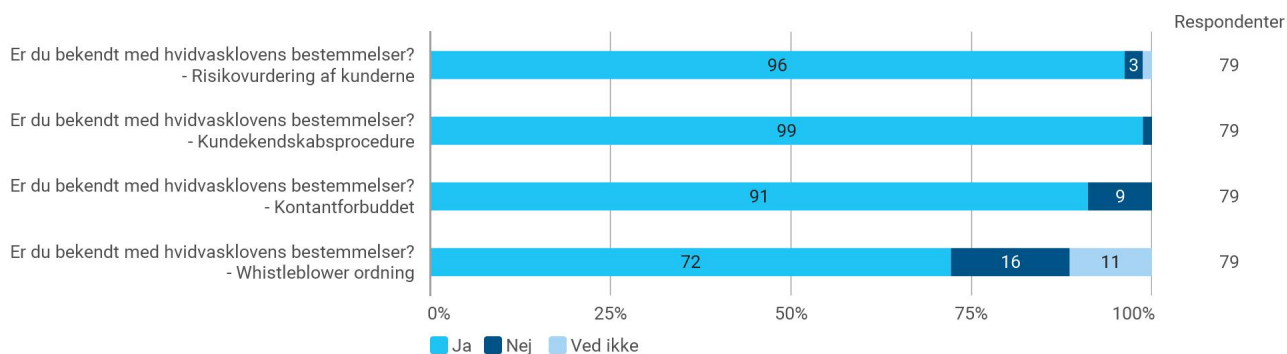
Skal revisorer gøre mere i forbindelse med at identificere hvidvask?

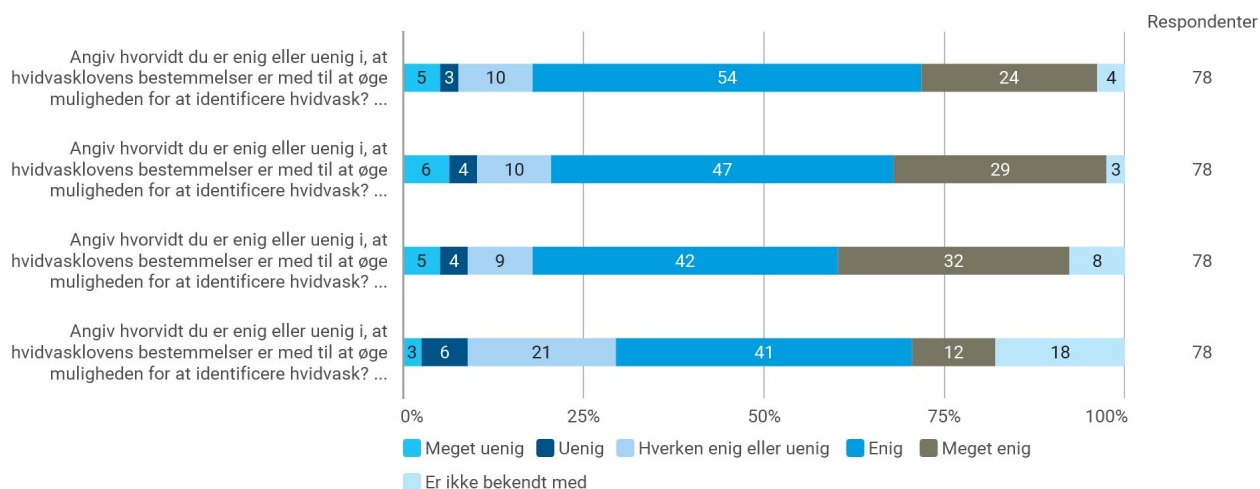
Skal revisorer gøre mere i forbindelse med at identificere hvidvask? - Ja (hvis ja, hvad skal de gøre?)

- Gøre mere brug af data analyse værktøjer, til identifikation af atypisk bogføring, beløb og postering.
- Igennem mange år er revisorer blevet opdraget til at være "offentlighedens tillidsrepræsentant" hvilket sjældent stemmer overens med virkeligheden, hvor revisor ofte er tidsbegrænset i den enkelte opgave og ofte arbejder under et vedelag aftalt med kunden, og som sjældent giver incitament til at bruge den nødvendige tid som identifikation af hvidvask kræver.
- Større fokus på at afdække risici og mulighed for hvidvask
- I nogle tilfælde være mere kritiske i stedet for kun at tage kundens ord for gode varer
- Flere dataanalytiske værktøjer til at identificerer afvigelser.
- Evt. krydsreferencer hvis muligt og rapportere om transaktioner
- Have liste over "afviste/blacklistede" personer
- Være mere kritisk
- Der gør komme mere konkret lovgivning/vejledning, som strømlinerne processerne for revisors handlinger.
- Gå nærmere i dybden med virksomheder i udsatte brancher.

Spørgsmål 8:

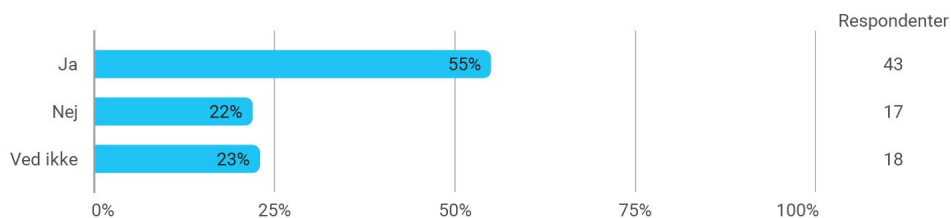

Spørgsmål 9:

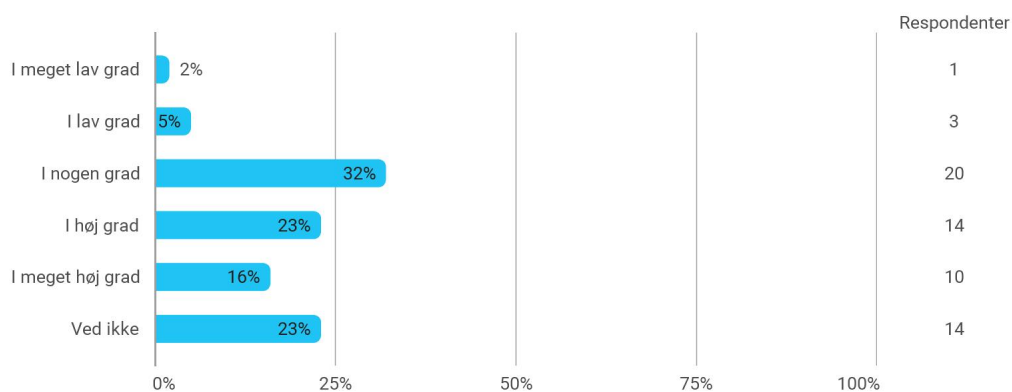
Spørgsmål 10:

Mener du at offentlige instanser (SØIK, Erhvervsstyrelsen og Skattestyrelsen), har urimelige forventninger til revisors identificering af hvidvask?

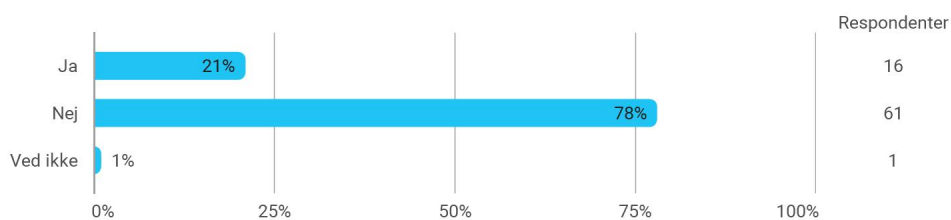
Spørgsmål 11:

Hvis ja, i hvor høj grad mener du at offentlige instanser (SØIK, Erhvervsstyrelsen og Skattestyrelsen) har urimelige forventninger til revisors identificering af hvidvask?

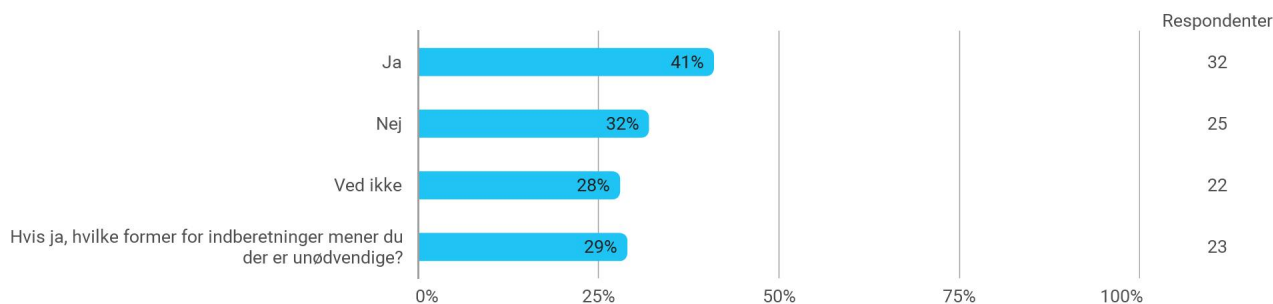
Spørgsmål 12:

Har du foretaget indberetning(er) om mistanke af hvidvask til hvidvasksekretariatet?

Spørgsmål 13:

Mener du at der generelt foretages unødvendige indberetninger til hvidvasksekretariatet?

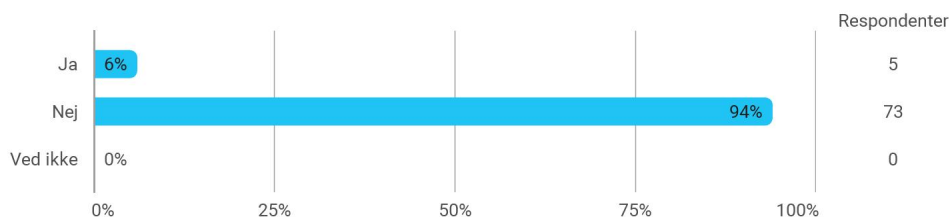
Mener du at der generelt foretages unødvendige indberetninger til hvidvasksekretariatet?

- Hvis ja, hvilke former for indberetninger mener du der er unødvendige?

- Indberetninger hvor der er rettet op på fejlen, når fejlen opdages.
- 1) Indberetning af kapitalejerlån under en vis grænse. 2) Indberetning af overtrædelse af kontantforbud 50 t.kr. (den samme kunde må eksempelvis ikke købe 2 x 49 tkr. selvom der er er tidsmæssig forskydelse) kontanter er således efterhånden blevet kriminaliseret til trods for det fortsat er gængs betalingsmetode i DK.
- Småpenge og i øvrigt den mur af anmeldelser bankerne sender afsted i ren angst...
- Hvis kunde ubevist laver fejl som rettes, skal indberettes
- Små kapitalejerlån
- Har fornemmelse af, at banker indberetter unødige transaktioner
- Ulovlige kapitalejerlån
- Ulovlige aktionærlån
- forhold der allerede står i vores påtegninger, giver ikke mening også at foretage underretning. Vi laver dobbeltarbejde.. Forhold der er berettiget i form af ulovlige kapitalejerlån, der er indfriet korrekt.
- Kapitalejerlån
- Ulovlige aktionærlån - der omtales i revisors erkæring
- har oplevet sager, hvor beløbstørrelsen synes lav
- Indberetning af små ulovlige kapitalejerlån
- Feks ulovligt aktionærlån
- Aktionærlån i mange tilfælde
- Ulovlige kapitalejerlån...
- Ulovligt aktionærlån.
- Kapitalejerlån
- Ulovlige kapitalejerlån
- Indberetninger omkring ulovlige aktionærlån. Det bliver indberettet i regnskaberne på en særskilt linje samt oplyst i erklæringen og til Skattestyrelsen.
- Ulovlige aktionærlån, kontantforbud
- Ulovligt aktionærlån på kr. 1
- Fornemmelser uden belæg.

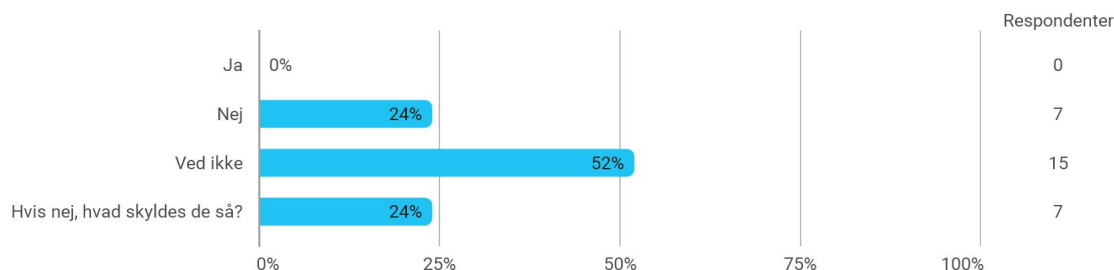
Spørgsmål 14:

Har du foretaget indberetninger om mistanke af hvidvask til hvidvasksekretariatet under COVID-19 pandemien?

Spørgsmål 15:

Hvis ja, skyldes indberetningerne, misbrug af kompensationsordningerne?

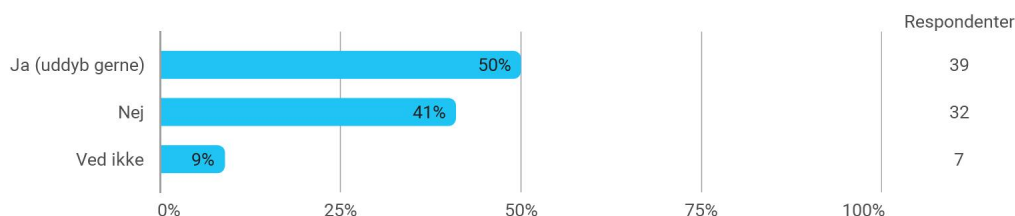

Hvis ja, skyldes indberetningerne, misbrug af kompensationsordningerne? - Hvis nej, hvad skyldes de så?

- Ingen at indberette
- Kapitalejerlån
- Ikke stødt på nogle
- ?
- Udokumenterede udlandsoverførsler
- Har ikke foretaget indberetningen om mistanke.
- Andre mistanker om hvidvask/skatteunddragelse samt ulovlige kapitalejerlån

Spørgsmål 16:

Er det din opfattelse at COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne, er med til at øge risikoen for hvidvask?

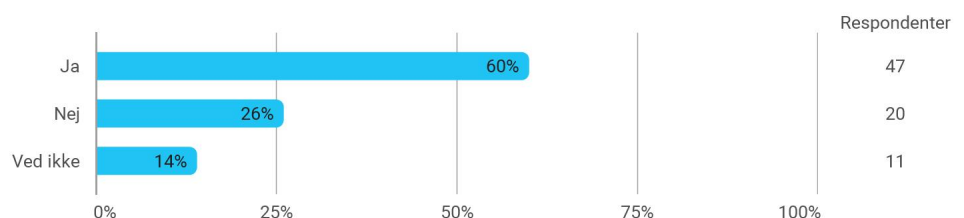
Er det din opfattelse at COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne, er med til at øge risikoen for hvidvask? - Ja (uddyb gerne)

- Om det øger risikoen er nok om, hvordan man ser på det. Der er altid en forbundet risiko med en åbning af statskassen, hvor der ikke er en form for væsentlig kontrol arbejde, enten fra revisor eller styrelsen.
- Tror der bliver mere fokus på det.
- Der er desværre altid nogle der benytter chancen for at få penge fra det offentlige, selvom det ikke var dem pengene var tiltænkt.
- der er flere der forsøger at benytte sig muligheden for at ansøge
- Adgang til store pengesummer bidrager altid til at enkelte individer vil forsøge at bedrage og dermed overtræde hvidvasklovgivningen.
- Opdagelsesrisikoen er så lav at flere fristes til at opgive urigtige oplysninger for at få mere komp.
- Udelukkende kompensation af faste omkostninger, hvor det er nødvendigt med revisorerklæring. Kunderne har ikke tilstrækkelig viden til at beregne, hvorvidt de er berettiget til de andre kompensationsordninger eller ej. Hele ansvaret er på Erhvervsstyrelsen, og de har ikke tilstrækkelig bemanning til at påtage sig opgaven.
- .

- altid folk der vil snyde
- Det giver nye muligheder for at kriminelle kan foretage økonomisk kriminalitet.
- Så snart der er mulighed for "nemme penge", er det min opfattelse, at der vil være typer, der har incitament til at udfordre systemet i håb om en let gevinst.
- .
- .
- Angivelse af forkerte faste omkostninger eller fiktive medarbejdere, som der også har været sager omkring allerede!
- Det er et helt nyt og anderledes regelsæt. Endvidere har der været politisk krav om hurtig udbetaling
- svindel kan hvidvaske andre ulovlige indtægter
- Hvis virksomhederne har ville snyde med kompensationsordningerne, så har der været mulighed for det i de tilfælde hvor vi ikke har været inde over endnu - håber det bliver opdaget ved gennemgang af faktiske oplysninger
- Mange støtteordninger invitere svindler til at forsøge
- Offentlige midler og lav risiko for opdagelse øger risikoen
- .
- .
- Flere vil snyde for overlevelse af virksomhed.
- Ja. Der er i hvert fald mulighed for at snyde med midlerne og øge risikoen for hvidvask
- ?
- Særligt lønkomensationen, mulighed for at udbetale løn kontakt, og få penge ind på bankkonto fra det offentlige.
- Kræver ikke involvering af revisor i alle tilfælde
- virksomhederne kan søge uden det kan kontrolleres af hverken myndigheder eller revisor
- Øget arbejdsbyrde for både revisorer og medarbejdere hos ERST, giver øget risiko for fejl. Derudover er det relativt enkelt at ansøge og kan være svært at opdage hvidvask.
- Der er mange ordninger som ikke kræver revisorerklæring, og derved kan der forekomme ukorrekte udbetalinger til virksomheder som ikke er berettiget hertil. Ordninger uden krav til revisorerklæring giver også et mulighed til økonomisk kriminelle for at udnytte ordningerne.
- I
- Nogle af kompensationsordningerne har været uden revisorerklæring, som jeg vil mene kunne afhjælpe svindel med hjælpepakker.
- Nok mere økonomisk kriminalitet - misbrug/tyveri af off. støtteordning
- Incitamentet bliver større i krisetider, og flere vil føle sig fristet
- Der har ikke været nok forebyggende kontroller ved f.eks. lønkomensationen, hvorfor det har været let at snyde med denne. En efterfølgende kontrol er ikke altid effektiv, hvis pengene er "forsvundet"
- Misbrug af hjælpepakker
- Ordninger uden involvering af revisor, hvor kunderne selv skal indtaste grundlaget medvirke til at øge risikoen for fejl og hvidvask/skatteunddragelse
- Der kan være incitament til at snyde med ordningerne
- Flere kompensationsordninger kontrolleres ikke af en revisor, hvilket øger risikoen for hvidvask.
- Det er åbenlyst, at der er flere muligheder for personer med ond tro, at udnytte disse forhold.
- Gør måske at nogle brancher foretager sort arbejde, fordi virksomheder skal lukke ned.

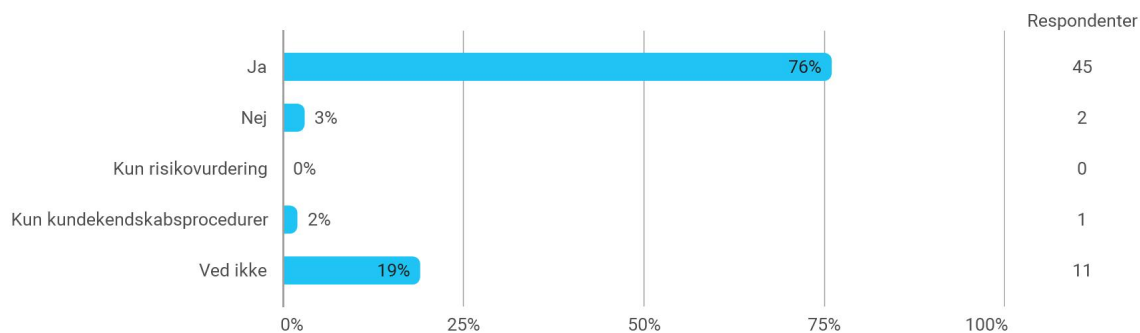
Spørgsmål 17:

Har I på din arbejdsplads modtaget nye kundeforhold i forbindelse med ansøgning af kompensationsordningerne?

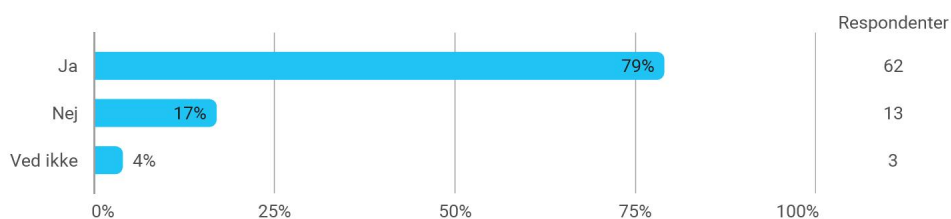
Spørgsmål 18:

Hvis ja, har I udført risikovurdering og kundeforhold af de nye kundeforhold?

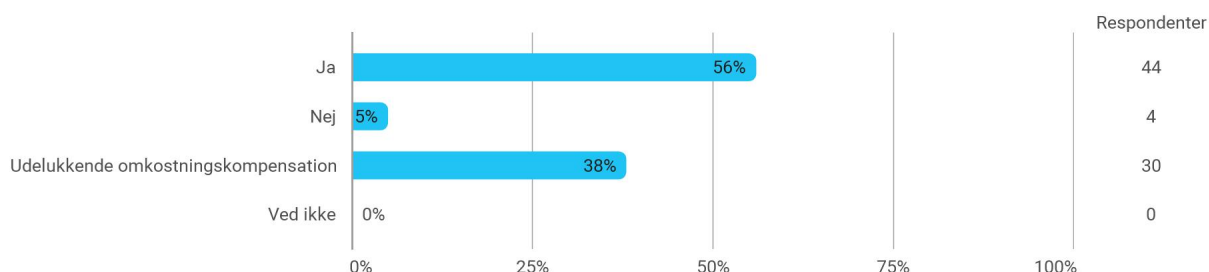
Spørgsmål 19:

Mener du at krav om revisorerklæring i forbindelse med ansøgning af lønkomensation, vil reducere risikoen for misbrug og hvidvask?

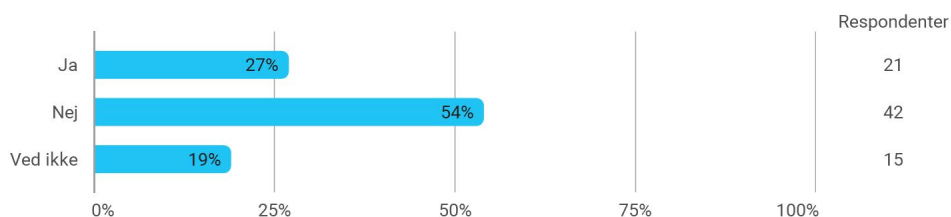
Spørgsmål 20:

Mener du at revisorer har et ansvar for at identificere misbrug af kompensationsordningerne?

Spørgsmål 21:

Tror du at de seneste hvidvask skandaler påvirker tilliden til revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant?

Spørgsmål 22:

Kan du angive eksempler på hvidvaskskandaler hvor revisorer bliver omtalt?

- Genan sagen i Viborg. Forsvarets skandale, hvor en bogholder i et privat firma havde fortalt tingene til revisor, der desværre valgte intet at gøre.
- Nej - ikke rigtige revisorer (SR/RR)
- Stein Bagger
- Det er manglen på revisorer der bliver påtalt. Jeg tror at tiltroen til revisoren bliver større, og man kan se værdien ved at der skal tilknyttes en revisor
- Stein Bagger (KMPG/EY) og så havde BDO også en kedelig sag/involvering i Danske Bank hvidvask sag med transaktioner i en udenlandsk filial
- Der er mange IT Faktory - Danske Bank
- Danske Bank
- Lønkomensation bliver opdaget ved at den ansatte for et brev i e-boks om benyttes af lønkomensation på deres cpr nr.
- Burde revisor måske have opdaget noget i Danske Bank?
- Stein bagger
- Stein Bagger, OW Bunker
- Jeg mener, at der er flere sager hvor "revisor" (ikke-statsaut.) bliver hængt ud som revisor, og det rammer branchen generelt. Jeg mener derfor revisor skal være en beskyttet titel.
- Danske Bank
- "Revisorer" omtalt er ikke godkendte revisorer. Dvs. kvalitetsstemplet består i en lang uddannelse med bestået eksamen, som borger for kvalitet.
- Danske Bank
- Danske Bank, IT Factory Nordisk Fjer
- Nej
- Lige nu kan jeg kun komme i danske om Hvidvaskningen af penge i Danske Bank filialen i de baltiske lande. og der mener jeg ikke, at revisor blive pålagt ansvar. der er fokus rettet på de interne kontroller i banken.
- Danske Bank, hvor EY (tidligere KPMG) er nævnt. Ellers "mindre" sager, hvor blot "revisor" er nævnt, og således ikke kun indirekte.

11.12 Bilag 12 – Bearbejdelse og kodning af spørgeskema revisorer

Respondentbesvarelser:

Respondent besvarelser	Femsendt (antal)	Besvarelser (antal)	Besvarelses procent (%)
Revisorer	280	79	28%
I alt	280	79	28%

Spørgsmål 1: Hvilken uddannelsesbaggrund har du? (vælg den seneste gennemførte eller igangværende uddannelse)

Spørgsmål 1 - uddannelsesbaggrund	Respondenter (%)	Procent (%)
HA / HD eller anden bachelor	14	18%
Kandidatgrad	46	58%
Statsautoriseret /registreret revisor	18	23%
Merkonom	1	1%
I alt	79	100%

Spørgsmål 2: Hvor mange års erhvervserfaring har du inden for revisionsbranchen?

Spørgsmål 2 - erhvervserfaring	Respondenter (antal)	Procent (%)
0-5 år	6	8%
6-10 år	25	32%
11 eller flere år	48	61%
I alt	79	100%

Spørgsmål 3: Hvem mener du har det overordnede ansvar for at identificere hvidvask (flere svarmuligheder)?

Spørgsmål 3	Respondenter (antal)	Procent (%)
Pengeinstitutterne	74	94%
Revisorerne	35	44%
Advokaterne	22	28%
Andre (uddyb)	10	13%
I alt		

Spørgsmål 3: Hvem mener du har det overordnede ansvar for at identificere hvidvask (flere svarmuligheder)? - Andre (uddyb gerne)

Spørgsmål 3 – Hvem har det overordnet ansvar for at identificer hvidvask?	
Tema	Respondent besvarelse
Staten	Staten
	Myndighederne
	Fælles ansvar, herunder offentlige myndigheder
Skattestyrelsen	Skattestyrelsen
Politiet	Politiet
Virksomheder	Pengeinstitutter er underlagt retningslinjer fra Finanstilsynet, og revisorer og advokat er ligeledes underlagt indberetningspligt. Dog må det største ansvar ligge hos virksomhederne, som bør undersøge, hvem deres samarbejdspartnere er.
	Interne medarbejdere i virksomhederne
	Privat- og erhvervspersoner, som står bag hvidvask, bevidst eller ubevidst. Revisorer har kun ansvar ved kundekendskab.
Vekselbureauer	Vekselerer, Kasinoer
	Vekselbureauer

Spørgsmål 4: Mener du at revisorerne er i en arbejdsposition, hvor de har mulighed for at identificere hvidvask?

Spørgsmål 4	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	48	61%
Nej	22	28%
Ved ikke	9	11%
I alt	79	100%

Spørgsmål 5: Hvis ja, hvordan har de mulighed for at identificere hvidvask?

Spørgsmål 5 - Hvilke muligheder har revisorerne for at identificere hvidvask?	
Tema	Respondent besvarelse
Dybdegående undersøgelse	Identifikation af atypiske beløb, posterings og bogføring. Revisor har muligheden for mere dybdegående arbejde i relation til at identificere hvidvask.
	Vi har ret til adgang til alle registreringer og data, og har herigennem alle muligheder for at identificere hvidvaskrisici.
Tema	Respondent besvarelse
Kundekendskab og transaktioner	Mistænkelige transaktioner og overførsler.
	Det handler om at have kendskab til kunden og deres transaktionsmønstre. Man vil typisk kunne identificere atypiske transaktioner, såfremt dette er på plads.
	Bilagsrevision og transaktioner
	Ved løbende bogføring af selskabets bankposterings
	Mistænkelige betalingsstrømme
	Via opdagelse af usædvanlige transaktioner og koncernstrukturer
	Gennem revision af virksomhederne transaktioner
	Se på transaktioner igennem selskabet

	Ved revision kan vi støde på transaktioner som virke mistænkelig og derfor undersøges nærmere eller vi kan generelt undre os over betalingsstrømme og sammenhænge i regnskabet Kan identificere mærkelige transaktioner Kendskab til kundernes samt deres penge flow. Vi kan kontrollere hvor pengene kommer fra og sendes hen - sammenholdt med selskabets aktivitet - er det sandsynligt med det flow der er af penge i året mv. Kendskab til kunders regnskaber Kundekendskab Revisorerne sidder med regnskaberne og har indblik i tallene. Revisionen er ikke målrettet hvidvask, men igennem kundekendskab, analyser mv. kan revisor være med til at identificere usædvanlige transaktioner. Gennem kundekendskab og forståelse af transaktioner Ved undersøgelse af usædvanlige transaktioner, som vi i forvejen gør. Hvis det er meget organiseret, vil det dog være svært at finde, da dokumentationen i så fald vil være forberedt af dem, der hvidvasker, og så har vi ikke pligt til at gå videre. Gennem dagligt arbejde med kunderne, indsigt i transaktioner og formueforhold Via opnåelse af forståelse af kundens virksomhed, væsentlige kunder, væsentlige transaktionsstrømme mv.
Tema	Respondent besvarelse
Kontante midler	Analyse af kontante midlers bevægelse Manglende dokumentation for kontante betalinger. Visse brancher kan nemt tjene sorte penge, fokus på disse brancher. Typisk via revision af kontanter vis udskrift af kasseterminaler, hvis disse modtages.
Tema	Respondent besvarelse
Ulovligt aktionærlån	Vi reviderer ikke mod at opdage eventuel hvidvask. Dog har vi ved eksempelvis ulovligt aktionærlån rig mulighed for at identificere hvidvask, da ulovligt aktionærlån falder ind i denne kategori. I et vist omfang ja - f.eks. ulovlige kapitalejerlån
Tema	Respondent besvarelse
Revision af omsætning	Hvis hvidvask udføres ved fiktiv omsætning, kan vi med vores handlinger på omsætning identificere hvidvasken. Typisk hvis der ikke er tilsvarende vare forbrug (svingende dækningsgrader). Ved revision af omsætning
Tema	Respondent besvarelse
Revision generelt	Såfremt vi får en mistanke herom ifm en revision Ved stikprøvevis kontrol i forbindelse med revisionen. Vi vil på den måde ikke kunne identificere al hvidvask I forbindelse med revisionen, hvor anomaliteter fremstår. Ifm. deres test af kontroller og revision I forbindelse med udførelse af revision eller gennemgang af årsregnskaber eller assistance med udarbejdelse af selvangivelse
Tema	Respondent besvarelse

Begrænset muligheder	Nej, det er der ikke tid eller penge til - vi er ikke anklagemyndigheden...
	Kun delvist og kun via gennemgang af likviditets flow. Det er ikke revisors opgave efter nugældende regler og derfor er svaret til næste spørgsmål også nej
	Jeg mener ikke revisor, direkte skal revidere efter hvidvask, men hvis der konstateres forhold der ikke virker rigtige, så må det være revisors opgave at oplyse herom. Revisor er nok den eksterne samarbejdspartner der kender virksomheden bedst - eller skal gøre det. Og derfor er i den bedste situation til at identificere hvidvask.
	Dette afhænger i sagens natur af graden af sikkerhed i revisors erklæring. Såfremt revisor afgiver en revision påtegning er muligheden for at identificere hvidvask større end ved en erklæring om opstilling af finansielle oplysninger.
	Ja, men det kræver, at omhandlende selskaber, har en revisor tilknyttet.
	Til dels. På revisionskunder, vil vi "først" blive opmærksomme på dette, hvis noget ser usædvanligt ud, eller udførte handlinger ifbm revisionen gør at man "falder" over noget mistænkeligt. Vi har stadig et væsentlighedsniveau, som vi udfører revisionen ud fra, og ikke alt vil falde ind under vores radar
	Men der kan være masser af andre former for overtrædelse af hvidvask reglerne som revisor har begrænsede muligheder for at identificere.

Spørgsmål 6: Mener du at det revisorerne gør, er tilstrækkeligt for at identificere hvidvask?

Spørgsmål 6	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	56	71%
Nej	15	19%
Ved ikke	8	10%
I alt	79	100%

Spørgsmål 7: Skal revisorer gøre mere i forbindelse med at identificere hvidvask?

Spørgsmål 7	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	10	13%
Nej	52	66%
Ved ikke	17	22%
I alt	79	100%

Spørgsmål 7: Skal revisorer gøre mere i forbindelse med at identificere hvidvask? - Ja (hvis ja, hvad skal de gøre?)

Spørgsmål 7 – Hvad skal revisorerne gøre mere, for at identificere hvidvask	
Tema	Respondent besvarelse

Analytiske værktøjer	Gøre mere brug af dataanalyse værktøjer, til identifikation af atypisk bogføring, beløb og postering.
	Flere dataanalytiske værktøjer til at identificerer afvigelser.
	Evt. krydsreferencer hvis muligt og rapportere om transaktioner
Tema	Respondent besvarelse
Tidsbegrænsning	Igennem mange år er revisorer blevet opdraget til at være "offentlighedens tillidsrepræsentant" hvilket sjældent stemmer overens med virkeligheden, hvor revisor ofte er tidsbegrænset i den enkelte opgave og ofte arbejder under et vederlag aftalt med kunden, og som sjældent giver incitament til at bruge den nødvendige tid som identifikation af hvidvask kræver.
Tema	Respondent besvarelse
Risikovurdering	Større fokus på at afdække risici og mulighed for hvidvask
Tema	Respondent besvarelse
Kritiske	I nogle tilfælde være mere kritiske i stedet for kun at tage kundens ord for gode varer
	Være mere kritisk
Tema	Respondent besvarelse
Andet	Have liste over "afviste/blacklistede" personer
	Der gør komme mere konkret lovgivning/vejledning, som strømlinerne processerne for revisors handlinger.
	Gå nærmere i dybden med virksomheder i udsatte brancher.

Spørgsmål 8: Er du bekendt med hvidvasklovens bestemmelser?

Spørgsmål 8	Risikovurdering af kunderne	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	76	96%
Nej	2	3%
Ved ikke	1	1%
I alt	79	100%

Spørgsmål 8	Kundekendskabsprocedure	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	78	99%
Nej	1	1%
Ved ikke	0	0%
I alt	79	100%

Spørgsmål 8	Kontantforbuddet	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	72	91%
Nej	7	9%
Ved ikke	0	0%
I alt	79	100%

Spørgsmål 8	Whistleblower ordningen	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	57	72%
Nej	13	16%
Ved ikke	9	11%
I alt	79	100%

Spørgsmål 9: Angiv hvorvidt du er enig eller uenig i, at hvidvasklovens bestemmelser er med til at øge muligheden for at identificere hvidvask?

Spørgsmål 9	Risikovurdering af kunderne	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Meget uenig	4	5%
Uenig	2	3%
Hverken enig eller uenig	8	10%
Enig	42	54%
Meget enig	19	24%
Er ikke bekendt med	3	4%
I alt	78	100%

Spørgsmål 9	Kundekendskabsprocedure	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Meget uenig	5	6%
Uenig	3	4%
Hverken enig eller uenig	8	10%
Enig	37	47%
Meget enig	23	29%
Er ikke bekendt med	2	3%
I alt	78	100%

Spørgsmål 9	Kontantforbuddet	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Meget uenig	4	5%
Uenig	3	4%
Hverken enig eller uenig	7	9%
Enig	33	42%
Meget enig	25	32%
Er ikke bekendt med	6	8%
I alt	78	100%

Spørgsmål 9	Whistleblowerordningen	
	Respondenter (antal)	Procent (%)
Meget uenig	2	3%
Uenig	5	6%
Hverken enig eller uenig	16	21%
Enig	32	41%
Meget enig	9	12%
Er ikke bekendt med	14	18%
I alt	78	100%

Spørgsmål 10: Mener du at offentlige instanser (SØIK, Erhvervsstyrelsen og Skattestyrelsen), har urime-
lige forventninger til revisors identificering af hvidvask?

Spørgsmål 10	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	43	55%
Nej	17	22%
Ved ikke	18	23%
I alt	78	100%

Spørgsmål 11: Hvis ja, i hvor høj grad mener du at offentlige instanser (SØIK, Erhvervsstyrelsen og Skatte-
styrelsen) har urimelige forventninger til revisors identificering af hvidvask?

Spørgsmål 11	Respondenter (antal)	Procent (%)
I meget lav grad	1	2%
I lav grad	3	5%
I nogen grad	20	32%
I høj grad	14	23%
I meget høj grad	10	16%
Ved ikke	14	23%
I alt	62	39%

Spørgsmål 12: Har du foretaget indberetning(er) om mistanke af hvidvask til hvidvasksekretariatet?

Spørgsmål 12	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	16	21%
Nej	61	78%
Ved ikke	1	1%
I alt	78	100%

Spørgsmål 13: Mener du at der generelt foretages unødvendige indberetninger til hvidvasksekretariatet?

Spørgsmål 13	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	32	41%
Nej	25	32%
Ved ikke	22	28%
I alt	79	100%

Spørgsmål 13: Hvis ja, hvilke former for indberetninger mener du der er unødvendige?

Spørgsmål 13 – Hvilke former for indberetninger er unødvendige	
Tema	Respondent besvarelse
Ulovligt aktionærlån	Indberetning af kapitalejerlån under en vis grænse.
	Små kapitalejerlån
	Ulovlige kapitalejerlån
	Ulovlige aktionærlån
	Kapitalejerlån
	Ulovlige aktionærlån - der omtales i revisors erklæring
	Indberetning af små ulovlige kapitalejerlån
	Feks ulovligt aktionærlån
	Aktionærlån i mange tilfælde
	Ulovligt aktionærlån.
	Kapitalejerlån
	Ulovlige kapitalejerlån
	Indberetninger omkring ulovlige aktionærlån. Det bliver indberettet i regnskaberne på en særskilt linje samt oplyst i erklæringen og til Skattestyrelsen.
	Ulovligt aktionærlån på kr. 1
	Ulovlige aktionærlån
Tema	Respondent besvarelse
Ubevidste fejl der er tilrettet	Indberetninger hvor der er rettet op på fejlen, når fejlen opdages.
	Hvis kunde ubevist laver fejl som rettes, skal indberettes
	forhold der allerede står i vores påtegninger, giver ikke mening også at foretage underretning. Vi laver dobbeltarbejde.. Forhold der er berettiget i form af ulovlige kapitalejerlån, der er indfriet korrekt.
Tema	Respondent besvarelse
Kontantforbuddet	Indberetning af overtrædelse af kontantforbud 50 t.kr. (den samme kunde må eksempelvis ikke købe 2 x 49 tkr. selvom der er er tidsmæssig forskydelse) kontanter er således efterhånden blevet kriminaliseret til trods for det fortsat er gængs betalingsmetode i DK.
	kontantforbud
Tema	Respondent besvarelse
Indberetninger fra pengeinstitutter	Småpenge og i øvrigt den mur af anmeldelser bankerne sender afsted i ren angst...
	Har fornemmelse af, at banker indberetter unødige transaktioner
Tema	Respondent besvarelse
	har oplevet sager, hvor beløbsstørrelsen synes lav

Andet	Fornemmelser uden belæg.
-------	--------------------------

Spørgsmål 14: Har du foretaget indberetninger om mistanke af hvidvask til hvidvasksekretariatet under COVID-19 pandemien?

Spørgsmål 14	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	5	6%
Nej	73	94%
Ved ikke	0	0%
I alt	78	100%

Spørgsmål 15: Hvis ja, skyldes indberetningerne, misbrug af kompensationsordningerne? (ikke krav om besvarelse)

Spørgsmål 15	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	0	0%
Nej	7	32%
Ved ikke	15	68%
I alt	22	100%

Spørgsmål 15: Hvis nej, hvad skyldes de så?

Spørgsmål 15 – Hvad skyldes indberetningerne til hvidvasksekretariatet?	
Tema	Respondent besvarelse
Ulovligt aktionærlån	Kapitalejerlån
	Ulovlige kapitalejerlån
Tema	Respondent besvarelse
Andet	Udokumenterede udlandsoverførsler
	Andre mistanker om hvidvask/skatteunddragelse

Spørgsmål 16: Er det din opfattelse at COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne, er med til at øge risikoen for hvidvask?

Spørgsmål 16	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	39	50%
Nej	32	41%
Ved ikke	7	9%
I alt	78	100%

Spørgsmål 16: Er det din opfattelse at COVID-19 pandemien og kompensationsordningerne, er med til at øge risikoen for hvidvask? - Ja (uddyb gerne)

Spørgsmål 16 – COVID-19 og kompensationsordningernes øget risiko for hvidvask	
Tema	Respondent besvarelse
Misbrug af hjælpepakker	Misbrug af hjælpepakker
	Der kan være incitament til at snyde med ordningerne
	Ja. Der er i hvert fald mulighed for at snyde med midlerne og øge risikoen for hvidvask

Tema	Respondent besvarelse
Nye muligheder for kriminelle	Incitamentet bliver større i krisetider, og flere vil føle sig fristet
	Nok mere økonomisk kriminalitet - misbrug/tyveri af off. støt-teordning
	Det giver nye muligheder for at kriminelle kan foretage økonomisk kriminalitet.
	Det er et helt nyt og anderledes regelsæt. Endvidere har der været politisk krav om hurtig udbetaling
Tema	Respondent besvarelse
Revisor inddragelse	Ordninger uden involvering af revisor, hvor kunderne selv skal indtaste grundlaget medvirke til at øge risikoen for fejl og hvidvask/skatteunddragelse
	Flere kompensationsordninger kontrolleres ikke af en revisor, hvilket øger risikoen for hvidvask.
	Nogle af kompensationsordningerne har været uden revisorerklæring, som jeg vil mene kunne afhjælpe svindel med hjælpepakker.
	Der er mange ordninger som ikke kræver revisorerklæring, og derved kan der forekomme ukorrekte udbetalinger til virksomheder som ikke er berettiget hertil. Ordninger uden krav til revisorerklæring også giver mulighed til økonomisk kriminelle for at udnytte ordningerne.
	Kræver ikke involvering af revisor i alle tilfælde
	Hvis virksomhederne har ville snyde med kompensationsordningerne, så har der været mulighed for det i de tilfælde hvor vi ikke har været inde over endnu - håber det bliver opdaget ved gennemgang af faktiske oplysninger
Tema	Respondent besvarelse
Manglende ressourcer og kontrol	Der har ikke været nok forebyggende kontroller ved f.eks. løn-kompensationen, hvorfor det har været let at snyde med denne. En efterfølgende kontrol er ikke altid effektiv, hvis pengene er "forsvundet"
	virksomhederne kan søge uden det kan kontrolleres af hverken myndigheder eller revisor
	Øget arbejdsbyrde for både revisorer og medarbejdere hos ERST, giver øget risiko for fejl. Derudover er det relativt enkelt at ansøge og kan være svært at opdage hvidvask.
	Offentlige midler og lav risiko for opdagelse øger risikoen
	Om det øger risikoen er nok om, hvordan man ser på det. Der er altid en forbundet risiko med en åbning af statskassen, hvor der ikke er en form for væsentlig kontrol arbejde, enten fra revisor eller styrelsen.
	Opdagelsesrisikoen er så lav at flere fristes til at opgive urigtige oplysninger for at få mere komp.
	Udelukkende kompensation af faste omkostninger, hvor det er nødvendigt med revisorerklæring. Kunderne har ikke tilstrækkelig viden til at beregne, hvorvidt de er berettiget til de andre kompensationsordninger eller ej. Hele ansvaret er på Erhvervsstyrelsen, og de har ikke tilstrækkelig bemanning til at påtage sig opgaven.
Tema	Respondent besvarelse

Lønkomensation	Særligt lønkomensationen, mulighed for at udbetale løn kontakt, og få penge ind på bankkonto fra det offentlige.
	Angivelse af forkerte faste omkostninger eller fiktive medarbejdere, som der også har været sager omkring allerede!
Tema	Respondent besvarelse
Adgang til penge	Der er desværre altid nogle der benytter chancen for at få penge fra det offentlige, selvom det ikke var dem pengene var tiltænkt.
	Adgang til store pengesummer bidrager altid til at enkelte individer vil forsøge at bedrage og dermed overtræde hvidvasklovgivningen.
	Så snart der er mulighed for "nemme penge", er det min opfattelse, at der vil være typer, der har incitament til at udfordre systemet i håb om en let gevinst
Tema	Respondent besvarelse
Virksomheders overlevelse	Flere vil snyde for overlevelse af virksomhed.
	Gør måske at nogle brancher foretager sort arbejde, fordi virksomheder skal lukke ned.
Tema	Respondent besvarelse
Andet	Der er flere der forsøger at benytte sig muligheden for at ansøge
	Mange støtteordninger inviterer svindler til at forsøge
	Ja. Der er i hvert fald mulighed for at snyde med midlerne og øge risikoen for hvidvask

Spørgsmål 17: Har I på din arbejdsplads modtaget nye kundeforhold i forbindelse med ansøgning af kompensationsordningerne?

Spørgsmål 17	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	47	60%
Nej	20	26%
Ved ikke	11	14%
I alt	78	100%

Spørgsmål 18: Hvis ja, har I udført risikovurdering og kundekendskabsprocedurer af de nye kundeforhold? (ikke krav om besvarelse)

Spørgsmål 18	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	45	76%
Nej	2	3%
Kun risikovurdering	0	0%
Kun kundekendskabsprocedure	1	2%
Ved ikke	11	19%
I alt	59	100%

Spørgsmål 19: Mener du at krav om revisorerklæring i forbindelse med ansøgning af lønkomensation, vil reducere risikoen for misbrug og hvidvask?

Spørgsmål 19	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	62	79%
Nej	13	17%
Ved ikke	3	4%
I alt	78	100%

Spørgsmål 20: Mener du at revisorer har et ansvar for at identificere misbrug af kompensationsordningerne?

Spørgsmål 20	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	44	56%
Nej	4	5%
Udelukkende kompensationsordningerne	30	38%
Ved ikke	0	0%
I alt	78	100%

Spørgsmål 21: Tror du at de seneste hvidvask skandaler påvirker tilliden til revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant?

Spørgsmål 21	Respondenter (antal)	Procent (%)
Ja	21	27%
Nej	42	54%
Ved ikke	15	19%
I alt	78	100%

Spørgsmål 22: Kan du angive eksempler på hvidvaskskandaler hvor revisorer bliver omtalt?

Spørgsmål 22 – eksempler på hvidvaskskandaler hvor revisor bliver omtalt	
Tema	Respondent besvarelse
Danske bank	Så havde BDO også en kedelig sag/involvering i Danske Bank hvidvasksag med transaktioner i en udenlandsk filial
	Danske Bank
	Danske Bank
	Burde revisor måske have opdaget noget i Danske Bank?
	Danske Bank
	Danske Bank
	Danske Bank
	Lige nu kan jeg kun komme i danske om Hvidvaskningen af penge i Danske Bank filialen i de baltiske lande. og der mener jeg ikke, at revisor blive pålagt ansvar. der er fokus rettet på de interne kontroller i banken.
	Danske Bank, hvor EY (tidligere KPMG) er nævnt. Ellers "mindre" sager, hvor blot "revisor" er nævnt, og således ikke kun indirekte.
Tema	Respondent besvarelse
Stein Bagger	Stein Bagger
	Stein Bagger (KMPG/EY)
	Der er mange IT Factory

	Stein Bagger
	Stein Bagger,
	IT Factory
Tema	Respondent besvarelse
Ikke "rigtige" revisorer	Nej - ikke rigtige revisorer (SR/RR) Jeg mener, at der er flere sager hvor "revisor" (ikke-statsaut.) bliver hængt ud som revisor, og det rammer branchen generelt. Jeg mener derfor revisor skal være en beskyttet titel "Revisorer" omtalt er ikke godkendte revisorer. Dvs. kvalitetsstemplet består i en lang uddannelse med bestået eksamen, som borger for kvalitet.
Tema	Respondent besvarelse
Andre	Forsvarets skandale, hvor en bogholder i et privat firma havde fortalt tingene til revisor, der desværre valgte intet at gøre. OW Bunker Nordisk Fjer Genan sagen i Viborg Det er manglen på revisorer der bliver påtalt. Jeg tror at tiltroen til revisoren bliver større, og man kan se værdien ved at der skal tilknyttes en revisor